T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GAZETECİLİK ANABİLİM DALI

DOKTORA TEZİ

SOSYAL MEDYADA SURİYELİ MÜLTECİLERİN TEMSİLİYET OLGUSU: TWİTTER ÖRNEKLEMİNDE BİR ANALİZ

Yahya ENGİN
2502150545

TEZ DANIŞMANI
PROF. DR. Uğur GÜNDÜZ

İSTANBUL – 2024

ÖZ

SOSYAL MEDYADA SURİYELİ MÜLTECİLERİN TEMSİLİYET OLGUSU: TWİTTER ÖRNEKLEMİNDE BİR ANALİZ

YAHYA ENGİN

Bu çalışma, sosyal medya platformlarından biri olan Twitter üzerindeki Suriyeli mültecilerin temsiliyet olgusunu incelemeyi ve analiz etmeyi amaçlamaktadır. Suriyeli mülteciler, son yıllarda Türkiye ve dünya gündemini etkileyen önemli bir konu haline gelmiştir. Bu çalışma, Suriyeli mültecilerin sosyal medyadaki temsillerinin, toplumsal algılar üzerindeki etkisini anlamak amacıyla yapılmıştır.

Çalışmanın temel amacı, Twitter platformunda gerçekleştirilen paylaşımlar aracılığıyla Suriyeli mültecilerin nasıl temsil edildiğini belirlemek ve bu temsillerin toplum tarafından nasıl algılandığını anlamaktır. Bu bağlamda çeşitli analiz teknikleri kullanılarak elde edilen veriler, Suriyeli mültecilerin Twitter üzerindeki görünürlüğünü, temsiliyetini ve bu temsillerin toplumsal etkilerini ortaya koymak için incelenecektir.

Çalışma kapsamı, Suriyeli mültecilerin Twitter üzerindeki temsillerini çeşitli açılardan ele almayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda, Suriyeli mültecilerle ilgili yapılan paylaşımların, dil, içerik ve etkileşim düzeyi gibi faktörler üzerinde durulacaktır. Ayrıca paylaşımların zaman içinde nasıl değiştiği ve hangi konuların öne çıktığı da detaylı bir şekilde incelenecektir.

Bu çalışmanın sonuçları, Suriyeli mültecilerin sosyal medya üzerindeki temsillerinin, toplumsal algılar üzerindeki etkisini anlamamıza ve bu konuda daha bilinçli iletişim stratejileri geliştirmemize katkı sağlayacaktır. Ayrıca çalışmanın bulguları, sosyal medyanın gücünü ve etkisini anlamak adına da önemli bir referans kaynağı oluşturacaktır.

Anahtar kelimeler: Suriyeli Mülteciler, Sosyal Medya, Temsiliyet Olgusu, Kimlik Kavramı, Twitter.

ABSTRACT

REPRESENTATİON OF SYRİAN REFUGEES İN SOCİAL MEDİA: AN ANALYSİS ON TWİTTER

YAHYA ENGİN

This study aims to investigate and analyze the phenomenon of representation of Syrian refugees on Twitter, one of the social media platforms. Syrian refugees have become a significant issue influencing the agenda in Turkey and globally in recent years. This study is conducted with the aim of understanding the impact of the representations of Syrian refugees on social perceptions.

The primary objective of the study is to identify how Syrian refugees are portrayed through posts on the Twitter platform and to comprehend how these representations are perceived by society. In this context, data obtained through various analytical techniques will be examined to explore the visibility, representation, and societal effects of Syrian refugees on Twitter.

The scope of the study intends to examine the representations of Syrian refugees on Twitter from diverse perspectives. Consequently, factors such as language, content, and level of interaction of posts related to Syrian refugees will be addressed. Additionally, the changes in posts over time and the predominant topics will be scrutinized in detail.

The findings of this study will contribute to our understanding of the impact of the representations of Syrian refugees on social perceptions and facilitate the development of more informed communication strategies in this regard. Furthermore, the study's results will serve as a significant reference for comprehending the power and influence of social media.

Keywords: Syrian Refugees, Social Media, Representation Phenomenon, Identity Concept, Twitter.

ÖNSÖZ

Bu çalışma, sosyal medyada Suriyeli mültecilerin temsiliyet olgusunu incelemeyi amaçlamaktadır. Günümüzde sosyal medya, iletişim ve bilgi akışının merkezi haline gelmiştir ve toplumsal konuların tartışılması, algıların şekillenmesi açısından önemli bir platformdur. Özellikle Suriyeli mülteciler gibi hassas ve toplumun farklı kesimlerinde çeşitli duygular uyandıran konuların, sosyal medyada nasıl temsil edildiği ve algılandığı önemli bir araştırma alanı oluşturmaktadır.

Bu tez, Twitter[1] platformunda yapılan paylaşımlar üzerinden Suriyeli mültecilerin nasıl temsil edildiğini anlamayı hedeflemektedir. Twitter, hızlı bilgi paylaşımı, tartışma ve etkileşim imkânı sunmasıyla bu konuda önemli bir veri kaynağıdır. Tez kapsamında, belirlenen anahtar kelimeler # hashtag'ler kullanılarak yapılan paylaşımlar analiz edilmiş ve Suriyeli mültecilere ilişkin temalar, söylemler ve algılar ortaya konmuştur.

Çalışmanın temel amacı, sosyal medyada Suriyeli mültecilerin temsil biçimlerini anlamak ve bu temsillerin toplumsal algılar üzerindeki etkilerini değerlendirmektir. Bu doğrultuda, analiz edilen veriler üzerinden elde edilen bulgular, Suriyeli mültecilerin toplumdaki yerini, algılanma biçimlerini ve tartışmalardaki rolünü daha iyi anlamamıza katkı sağlayacaktır.

Tez süresince sabırlı bir rehberim olan, bu uzun süreç boyunca sağladığı motive eden konuşmasıyla beni heveslendiren, bu noktaya kadar gelmemde vesile olan ve çalışmalarından ders aldığım değerli hocam, tez danışmanım Uğur Gündüz'e teşekkür ediyorum. Aynı şekilde bu zorlu süreçte bana maddi manevi destek olan ailem, değerli eşim Şenay, beni dört gözle kütüphaneden eve gelmemi bekleyen kızım Elif Betül'e çok teşekkür ediyorum.

Yahya ENGİN
İSTANBUL, 2024

[1] Twitter'ın ismi 22 Temmuz 2023 tarihinde Elon Musk, hizmeti "süper uygulama" olarak yeniden markalaştırma amacıyla "X" olarak değiştirilse de bu çalışmada Twitter tercih edilmiştir.

İÇİNDEKİLER TABLOSU

ÖZ I
ABSTRACT II
ÖNSÖZ III
İÇİNDEKİLER TABLOSU IV
KISALTMALAR LİSTESİ X
ŞEKİL DİZİNİ XI
TABLO DİZİNİ XVII
GİRİŞ 1

BİRİNCİ BÖLÜM
GÖÇ VE SURİYELİ GÖÇMEN OLGUSU

1.1.Göç Kavramı 7
1. 2.Göç Tarihi 8
1.2.1. Cumhuriyet Öncesi Dönem Göçü 8
1.2.2. Cumhuriyet Dönemi Göçü 9
1.3.Göçün Nedenleri 10
1.3.1.Zorunlu Göçler 10
1.3.1.1 Orta Asya'dan Türklerin Göçleri 10
1.3.1.2. Kavimler Göçü 11
1.3.1.3. Afrikalıların Köle Olarak Amerika'ya Göçü 12
1.3.1.4. Mübadele Göçü 12
1.3.1.5. Suriyeli Göçü 13
1.4.Göç Çalışmaları 14
1.5.Suriye'den Türkiye'ye Göç 19
1.6.Suriyeli Göçmen Sorunu 22
1.6.1. Suriye'den İltica Hareketlerine Dair Resmi Veriler 26
1.6.2. Suriyeli Göçün Türkiye'ye Etkileri 29
1.7. Göç Çeşitleri 31

İKİNCİ BÖLÜM
SOSYAL MEDYA

2.1. Sosyal Medya Kavramı 34

2.1.1. Sosyal Medyanın Tarihsel Gelişimi 36
2.1.2. Sosyal Medya ile Geleneksel Medya Arasındaki Farklılıklar 37
2.1.3. Sosyal Medyanın Kullanıldığı Alanlar 39
2.1.4. Sosyal Medya Araçları 42
2.1.4.1. Bloglar 42
2.1.4.2. Mikrobloglar 44
2.1.4.3. Forumlar 45
2.1.4.4. Sosyal İmleme Siteleri 46
2.1.4.5. Wikiler 46
2.1.4.6. Podcastlar 47
2.1.4.7. Sosyal Ağ Siteleri 47
2.1.4.8. Medya Paylaşım Siteleri 48
2.2. Sosyal Medya Platformu Olarak "Twitter" 48
2.3. Tweet atmak ve var olmak: Twitter'da Kimlik İfadesi 52
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
SİYASİ PATİLERİN SURİYELİ GÖÇMEN SÖYLEMLERİ
3.1. Zafer Partisi Suriyeli Mülteci Örneklem Analizleri 54
3.1.1 Analiz 1 54
3.1.1.1. Makro Yapısal Çözümleme 54
3.1.1.1.1 Tematik Yapı 54
3.1.1.1.2. Şematik Yapı 55
3.1.2.1. Mikro Yapısal Çözümleme 56
3.1.2.1.1. Sentaktik Çözümleme 56
3.1.2. Analiz 2 62
3.1.2.1. Makro Yapısal Çözümleme 62
3.1.2.1.1. Tematik Yapı 62
3.1.2.1.2. Şematik Yapı 63
3.1.2.2. Mikro Yapısal Çözümleme 64
3.1.2.2.1. Sentaktik Çözümleme 64
3.1.3. Analiz 3 67
3.1.3.1. Makro Yapısal Çözümleme 67
3.1.3.1.1. Tematik Yapı 67

3.1.3.1.2. Şematik Yapı 68
3.1.3.2. Mikro Yapısal Çözümleme 70
3.1.3.2.1.Sentaktik Çözümleme 70
3.1.4. Analiz 4 87
3.1.4.1. Makro Yapısal Çözümleme 87
3.1.4.1.1. Tematik Yapı 87
3.1.4.2. Şematik Yapı 88
3.1.4.2. Mikro Yapısal Çözümleme 89
3.1.4.2.1. Sentaktik Çözümleme 89
3.1.5. Analiz 5 94
3.1.5.1. Makro Yapısal Çözümleme 94
3.1.5.1.1. Tematik Yapı 94
3.1.5.1.2. Şematik Yapı 95
3.1.5.2. Mikro Yapısal Çözümleme 96
3.1.5.2.1. Sentaktik Çözümleme 96
3. 2. Cumhuriyet Halk Partisi Suriyeli Mülteci Örneklem Analizleri 101
3.2.1. Analiz 1 101
3.2. 1. 1. Makro Yapısal Çözümleme 101
3.2.1.1.1. Tematik Yapı 101
3.2.1.1.2. Şematik Yapı 102
3.2.1.2. Mikro Yapısal Çözümleme 103
3.2.1.2.1. Sentaktik Çözümleme 103
3.2.2. Analiz 2 105
3.2.2.1. Makro Yapısal Çözümleme 105
3.2.2.1.1. Tematik Yapı 105
3.2.2.1.2. Şematik Yapı 106
3.2.2.2. Mikro Yapısal Çözümleme 107
3.2.2.2.1. Sentaktik Çözümleme 107
3.2.3.Analiz 3 110
3.2.3.1. Makro Yapısal Çözümleme 110
3.2.3.1.1. Tematik Yapı 110
3.2.3.2.1. Şematik Yapı 111

3.2.3.2. Mikro Yapısal Çözümleme 112
3.2.3.2.1. Sentaktik Çözümleme 112
3.2.4. Analiz 4 117
3.2.4.1. Makro Yapısal Çözümleme 117
3.2.4.1.1. Tematik Yapı 117
3.2.4.1.2. Şematik Yapı 118
3.2.4.2. Mikro Yapısal Çözümleme 121
3.2.4.2.1. Sentaktik Çözümleme 121
3.3. İyi parti Suriyeli Mülteci Örneklem Analizleri 127
3.3.1. Analiz 1 127
3. 3.1.1. Makro Yapısal Çözümleme 127
3.2.1.1.1. Tematik Yapı 127
3.3.1.1.2. Şematik Yapı 128
3.3.1.2. Mikro Yapısal Çözümleme 129
3.3.1.2.1. Sentaktik Çözümleme 129
3.3.2. Analiz 2 139
3.3. 2. 1. Makro Yapısal Çözümleme 139
3.3.2.1.1. Tematik Yapı 139
3.3.2.1.2. Şematik Yapı 140
3.3.2.2. Mikro Yapısal Çözümleme 141
3.3.2.2.1. Sentaktik Çözümleme 141
3.3.3. Analiz 3 144
3.3. 3. 1. Makro Yapısal Çözümleme 144
3.3.3.1.1. Tematik Yapı 144
3.3.3.1.2. Şematik Yapı 145
3.3.3.2. Mikro Yapısal Çözümleme 146
3.3.3.2.1. Sentaktik Çözümleme 146
3.4. Milliyetçi Hareket Partisi Suriyeli Mülteci Örneklem Analizleri 150
3.4.1. Analiz 1 150
3.4.1.1. Makro Yapısal Çözümleme 150
3.4.1.1.1. Tematik Yapı 150
3.4.1.1.2. Şematik Yapı 151

3.4.1.2. Mikro Yapısal Çözümleme 152
3.4.1.2.1. Sentaktik Çözümleme 152
3.5. Saadet Partisi Suriyeli Mülteci Örneklem Analizleri 153
3.5.1. Analiz 1 153
3.5.1.1. Makro Yapısal Çözümleme 153
3. 5.1.1.1. Tematik Yapı 153
3. 5.1.1.2. Şematik Yapı 154
3.5.1.2. Mikro Yapısal Çözümleme 155
3.5.1.2.1. Sentaktik Çözümleme 155
3.6. Deva Partisi Suriyeli Mülteci Örneklem Analizleri 157
3.6.1. Analiz 1 157
3.6. 1. 1. Makro Yapısal Çözümleme 157
3.6.1.1.1. Tematik Yapı 157
3.6.1.1.2. Şematik Yapı 158
3.6.1.2. Mikro Yapısal Çözümleme 159
3.6.1.2.1. Sentaktik Çözümleme 159
3.7. Halkların Demokrat Partisi Suriyeli Mülteci Örneklem Analizleri 161
3.7.1. Analiz 1 161
3.7. 1. 1. Makro Yapısal Çözümleme 161
3.7.1.1.1. Tematik Yapı 161
3.7.1.1.2. Şematik Yapı 162
3.7.1.2. Mikro Yapısal Çözümleme 163
3.7.1.2.1. Sentaktik Çözümleme 163
3.7.2. Analiz 2 164
3.7. 2. 1. Makro Yapısal Çözümleme 164
3.7.2.1.1. Tematik Yapı 164
3.7.2.1.2. Şematik Yapı 165
3.7.2.2. Mikro Yapısal Çözümleme 166
3.7.2.2.1. Sentaktik Çözümleme 166
3.8. Adalet ve Kalkınma Partisi Suriyeli Mülteci Örneklem Analizleri 170
3.8.1. Analiz 1 170
3.8. 1. 1. Makro Yapısal Çözümleme 170

3.8.1.1.1. Tematik Yapı 170
3.8.1.1.2. Şematik Yapı 171
3.8.1.2. Mikro Yapısal Çözümleme 172
3.8.1.2.1. Sentaktik Çözümleme 172
3.8.2. Analiz 2 174
3.8.2.1. Makro Yapısal Çözümleme 174
3.8.2.1.1. Tematik Yapı 174
3.8.2.1.2. Şematik Yapı 175
3.8.2.2. Mikro Yapısal Çözümleme 176
3.8.2.2.1. Sentaktik Çözümleme 176
3.8.3. Analiz 3 177
3.8.3.1. Makro Yapısal Çözümleme 177
3.8.3.1.1. Tematik Yapı 177
3.8.3.1.2. Şematik Yapı 178
3.8.3.2. Mikro Yapısal Çözümleme 179
3.8.3.2.1. Sentaktik Çözümleme 179
3.8.4. Analiz 4 181
3.8. 4. 1. Makro Yapısal Çözümleme 181
3.8.4.1.1. Tematik Yapı 181
3.8.4.1.2. Şematik Yapı 182
3.8.4.2. Mikro Yapısal Çözümleme 183
3.8.4.2.1. Sentaktik Çözümleme 183
SONUÇ VE ÖNERİLER 185
KAYNAKÇA 189

KISALTMALAR LİSTESİ

ABD : Amerika Birleşik Devletleri

AK Parti : Adalet ve Kalkınma Partisi

Akt. : Aktaran

Bkz. : Bakınız

CHP : Cumhuriyet Halk Partisi

Çev. : Çeviren

DEVA Parti : Demokrasi ve Atılım Partisi

Der. : Derleyen

DM : Direct Message

HDP : Halkların Demokratik Partisi

MHP : Milliyetçi Hareket Partisi

iJIM : International Journal of Interactive Mobile Technologies

UNHRC : United Nations High Commissioner for Refugees

RT : Retweet

TBMM : Türkiye Büyük Millet Meclisi

TT : Trending Topic

Web : World Wide Web

: Hashtag

ŞEKİL DİZİNİ

Şekil 1. Göç dönemini gösteren bir görsel- Kaynak:listelist.com..... 13
Şekil 2. Suriye göçünü gösteren bir kare-Kaynak: sözcü.com.tr 14
Şekil 3. Suriye iç savaşını gösteren bir araştırma verisi..... 25
Şekil 4. Suriye savaşını anlatan bir grafik..... 27
Şekil 5. Suriyelilerin göç ettiği ülkeleri gösteren bir grafik..... 28
Şekil 6. ABD eski Başkanı Donald Trump'ın 13 Ocak 2019 tarihinde attığı tweet .. 50
Şekil 7. Tayyip Erdoğan ile telefonda görüşen ve 24 saat sonrasında tavrını değiştiren Donald Trump tweeti- Kaynak: https://www.sozcu.com.tr/dengesizligin-boylesi-trump-skandal-tweetten-24-saat-sonra-180-derece-dondu-wp3129053 51
Şekil 8. Zafer Partisi geliyor, sığınmacılar gidiyor video resim 57
Şekil 9. Zafer Partisi geliyor, sığınmacılar gidiyor video resim 58
Şekil 10. Zafer Partisi geliyor, sığınmacılar gidiyor video resim 58
Şekil 11. Zafer Partisi geliyor, sığınmacılar gidiyor video resim 59
Şekil 12. Zafer Partisi geliyor, sığınmacılar gidiyor video resim 60
Şekil 13. Zafer Partisi geliyor, sığınmacılar gidiyor video resim 61
Şekil 14. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor Analiz 3 video resim 1..... 73
Şekil 15. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor Analiz 3 video resim 2..... 74
Şekil 16. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 3..... 74
Şekil 17. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi

projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 4..... 75
Şekil 18. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 5..... 76
Şekil 19. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 6..... 77
Şekil 20. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 7..... 77
Şekil 21. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 8..... 78
Şekil 22. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 9..... 79
Şekil 23. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 10..... 80
Şekil 24. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 11..... 81
Şekil 25. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi

projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 12..... 81
Şekil 26. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 13..... 82
Şekil 27. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 14..... 83
Şekil 28. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 15..... 83
Şekil 29. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 16..... 84
Şekil 30. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 17..... 84
Şekil 31. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 18..... 85
Şekil 32. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 19..... 85
Şekil 33. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi

projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 20..... 86
Şekil 34. “Tüm sığınmacı ve kaçaklar vatanlarına dönsün, sokaklarımız daha güvenli olsun, gençlerimiz işsiz kalmasın, kadınlarımız tacize uğramasın” diyorsan; #ZaferMeclise mülteciler evine! Analiz 4 video resim 1 91
Şekil 35. “Tüm sığınmacı ve kaçaklar vatanlarına dönsün, sokaklarımız daha güvenli olsun, gençlerimiz işsiz kalmasın, kadınlarımız tacize uğramasın” diyorsan; #ZaferMeclise mülteciler evine! Analiz 4 video resim 2 91
Şekil 36. “Tüm sığınmacı ve kaçaklar vatanlarına dönsün, sokaklarımız daha güvenli olsun, gençlerimiz işsiz kalmasın, kadınlarımız tacize uğramasın” diyorsan; #ZaferMeclise mülteciler evine! Analiz 4 video resim 3 92
Şekil 37. “Tüm sığınmacı ve kaçaklar vatanlarına dönsün, sokaklarımız daha güvenli olsun, gençlerimiz işsiz kalmasın, kadınlarımız tacize uğramasın” diyorsan; #ZaferMeclise mülteciler evine! Analiz 4 video resim 4 93
Şekil 38. “Tüm sığınmacı ve kaçaklar vatanlarına dönsün, sokaklarımız daha güvenli olsun, gençlerimiz işsiz kalmasın, kadınlarımız tacize uğramasın” diyorsan; #ZaferMeclise mülteciler evine! Analiz 5 video resim 1 97
Şekil 39. “Tüm sığınmacı ve kaçaklar vatanlarına dönsün, sokaklarımız daha güvenli olsun, gençlerimiz işsiz kalmasın, kadınlarımız tacize uğramasın” diyorsan; #ZaferMeclise mülteciler evine! Analiz 5 video resim 2 98
Şekil 40. “Tüm sığınmacı ve kaçaklar vatanlarına dönsün, sokaklarımız daha güvenli olsun, gençlerimiz işsiz kalmasın, kadınlarımız tacize uğramasın” diyorsan; #ZaferMeclise mülteciler evine! Analiz 5 video resim 3 98
Şekil 41. “Tüm sığınmacı ve kaçaklar vatanlarına dönsün, sokaklarımız daha güvenli olsun, gençlerimiz işsiz kalmasın, kadınlarımız tacize uğramasın” diyorsan; #ZaferMeclise mülteciler evine! Analiz 5 video resim 4 99
Şekil 42. “Tüm sığınmacı ve kaçaklar vatanlarına dönsün, sokaklarımız daha güvenli olsun, gençlerimiz işsiz kalmasın, kadınlarımız tacize uğramasın” diyorsan; #ZaferMeclise mülteciler evine! Analiz 5 video resim 5 100
Şekil 43. “Tüm sığınmacı ve kaçaklar vatanlarına dönsün, sokaklarımız daha güvenli olsun, gençlerimiz işsiz kalmasın, kadınlarımız tacize uğramasın” diyorsan; #ZaferMeclise mülteciler evine! Analiz 5 video resim 6 100

Şekil 44. “Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu: “Erdoğan ‘Göndermeyeceğiz’ diyor, Kime danışıp aldınız bu kararı? Bu toplum kabul eder mi? Bu soruların muhatabı Erdoğan’dan, Soylu’dan çok, Bahçeli aslında. Sesin çıkmıyorsa sen de kabul ediyorsun demektir. Çık açıkça sen de söyle bari.” Analiz 3 video resim 1 115
Şekil 45. “Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu: “Erdoğan ‘Göndermeyeceğiz’ diyor, Kime danışıp aldınız bu kararı? Bu toplum kabul eder mi? Bu soruların muhatabı Erdoğan’dan, Soylu’dan çok, Bahçeli aslında. Sesin çıkmıyorsa sen de kabul ediyorsun demektir. Çık açıkça sen de söyle bari.” Analiz 3 video resim 2 116
Şekil 46. Kaçaklar ve sığınmacılar konusunda netim. Gidecekler. Bu konunun suçluları Recep Tayyip Erdoğan ve Avrupa ülkeleridir. Onların alavere dalavereleridir. Biz, muhalefete muhalefet olamayız. Bizim mücadelemizin muhatabı çok nettir. Analiz 4 video resim 1 123
Şekil 47. Kaçaklar ve sığınmacılar konusunda netim. Gidecekler. Bu konunun suçluları Recep Tayyip Erdoğan ve Avrupa ülkeleridir. Onların alavere dalavereleridir. Biz, muhalefete muhalefet olamayız. Bizim mücadelemizin muhatabı çok nettir. Analiz 4 video resim 2 124
Şekil 48. Kaçaklar ve sığınmacılar konusunda netim. Gidecekler. Bu konunun suçluları Recep Tayyip Erdoğan ve Avrupa ülkeleridir. Onların alavere dalavereleridir. Biz, muhalefete muhalefet olamayız. Bizim mücadelemizin muhatabı çok nettir. Analiz 4 video resim 3 125
Şekil 49. Kaçaklar ve sığınmacılar konusunda netim. Gidecekler. Bu konunun suçluları Recep Tayyip Erdoğan ve Avrupa ülkeleridir. Onların alavere dalavereleridir. Biz, muhalefete muhalefet olamayız. Bizim mücadelemizin muhatabı çok nettir. Analiz 4 video resim 4 126
Şekil 50. AKFLİX sunar #DavetsizMisafir Analiz 1 video resim 1 132
Şekil 51. AKFLİX sunar #DavetsizMisafir Analiz 1 video resim 2 133
Şekil 52. AKFLİX sunar #DavetsizMisafir Analiz 1 video resim 3 133
Şekil 53. AKFLİX sunar #DavetsizMisafir Analiz 1 video resim 4 134
Şekil 54. AKFLİX sunar #DavetsizMisafir Analiz 1 video resim 5 134
Şekil 55. AKFLİX sunar #DavetsizMisafir Analiz 1 video resim 6 135

Şekil 56. AKFLİX sunar #DavetsizMisafir Analiz 1 video resim 7 136
Şekil 57. AKFLİX sunar #DavetsizMisafir Analiz 1 video resim 8 137
Şekil 58. AKFLİX sunar #DavetsizMisafir Analiz 1 video resim 9 137
Şekil 59. Suriyeli sığınmacılarla ilgili; Meclisimizi, "Yabancılar ve Uluslararası Kotuma Kanunu" üzerinde gerekli değişikliği yapmaya, özel bir oturumla ve milletimizin gözleri önünde her bir siyasi parti olarak meseleye bakış açımızı çözüm önerilerimizi ortaya davet ediyorum. Analiz 3 video resim 1..... 148
Şekil 60. Suriyeli sığınmacılarla ilgili; Meclisimizi, "Yabancılar ve Uluslararası Kotuma Kanunu" üzerinde gerekli değişikliği yapmaya, özel bir oturumla ve milletimizin gözleri önünde her bir siyasi parti olarak meseleye bakış açımızı çözüm önerilerimizi ortaya davet ediyorum. Analiz 3 video resim 2..... 149
Şekil 61. "Mülteciler tüm dünyanın meselesidir. Böylesi bir mesele küresel bir külfet ve sorumluluk paylaşımını gerektirir." DEVA Partisi Sözcüsü @avidrissahin açıklamalarda bulundu. Analiz 1 video resim 1 160
Şekil 62. Ortak çağrımızdır. Sığınmacı hakları insan haklarıdır. Kardeşçe yaşamak, ortak mücadeleyle çözüm geliştirmek mümkün! Analiz 2 video resim 1 168
Şekil 63. Ortak çağrımızdır. Sığınmacı hakları insan haklarıdır. Kardeşçe yaşamak, ortak mücadeleyle çözüm geliştirmek mümkün! Analiz 2 video resim 2 168
Şekil 64. Ortak çağrımızdır. Sığınmacı hakları insan haklarıdır. Kardeşçe yaşamak, ortak mücadeleyle çözüm geliştirmek mümkün! Analiz 2 video resim 3 169
Şekil 65. Ortak çağrımızdır. Sığınmacı hakları insan haklarıdır. Kardeşçe yaşamak, ortak mücadeleyle çözüm geliştirmek mümkün! Analiz 2 video resim 4 169

TABLO DİZİNİ

Tablo 1. Türkiye'de Suriyelilerin göç ettiği şehirler..... 29

GİRİŞ

Türkiye'nin tarihindeki iç ve dış göç olgularına kısaca değinerek, kitlesel göç olgusuna aşina bir ülke olduğu ortadadır. Bu durum, Türkiye'nin göç konusundaki deneyiminin zengin ve çeşitli olduğu vurgulanmaktadır. Ancak 2001 yılında başlayan ve 2019'a kadar devam eden, bugünlerde ise "geriye-göç" hesaplarının yapıldığı Suriyeli göçmen vakası seleflerinden ayrı bir önem teşkil etmektedir. Daha en baştan Suriyeli göçmen akışına "açık kapı" politikasıyla ev sahipliği yapılmıştır. Hem niceliksel olarak (İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün verilerine göre 24 Mayıs 2018 tarihi itibarıyla kayıtlı Suriyeli mülteci sayısı 3 milyon 589 bin 384 kişidir) hem niteliksel olarak (ülkenin iç ve dış politik olaylarının, sosyal ve ekonomik gündeminin başat aktörüdür) farklı bir örneklemdir bu göç. Üstelik bu göçün öznesi, yığınla ideolojik isimlendirmeler eşliğinde, konvansiyonel medyanın ve yeni medyanın daimî misafiri konumundadır. Sadece medyaların değil, aynı zamanda akademinin de cazibesi tükenmeyen konuğudur Suriyeli göçmenler. Yök web sayfasının tez tarama bölümü incelendiğinde Suriyelilere ilişkin literatürün zenginleşmeye başladığı görülebilir. Çalışmada, Türkiye'de Suriyeli göçmenlere sosyal medyanın, özellikle de Twitter platformunun etkisinin inceleneceği ve tweetler analiz edilecektir. Tweet kelimesi Türkçede "cıvıldama" olarak karşılanmaktadır. İnsanların ortak konular üzerinde konuşmaları ve etkileşimde bulunmaları sosyal kaynaşmaya katkıda bulunur, ancak bu durum içerdikleri içeriklere, tonlarına ve sosyal dinamiklere bağlı olarak değişiklik gösterebilmektedir.

Tezin Kapsamı ve Yöntemi

"Sosyal Medyada Suriyeli Mültecilerin Temsiliyet Olgusu: Twitter Örnekleminde Bir Analiz" başlık çalışma Suriyeli mültecilerin Twitter üzerinde nasıl temsil edildiği ve bu temsilin toplumda nasıl algılandığı konusunu inceleyen bir araştırmadır. Bu tür bir analiz genellikle iletişim, göç, medya ve kültür çalışmaları gibi disiplinlerden etkileşimlidir. Bu tür bir analizde kullanılacak genel bir yöntem; Araştırma Sorularının Belirlenmesi, Veri Toplama, Metodoloji, Örnek Analiz, Toplumsal Algı, Sonuç ve Tartışma, Öneri. Bu tür bir analiz hem akademik hem de sosyal etki açısından önemli olacaktır.

Twitter'ın 280 karakterle sınırlanan mecrasında Suriyeli göçmenlere ilişkin inşa edilen yargıların somutlaştığı tweetleri söylem ve içerik analizi yöntemiyle soruşturan bu tezin temel soruları şunlardır:

- Suriyeli mültecilerin Twitter'daki temsiliyeti nasıldır?
- Twitter'daki temsiliyet düzeyleri nelerdir ve bu düzeylerin üretimi nasıl sağlanmaktadır?
- Toplumun bu temsiliyeti nasıl algıladığına dair hangi faktörler etkilidir?
- Sosyal medyanın, siyasi liderlerin ve toplumun bu temsile etkisi nedir?

Bu soruşturma Twitter arama butonuna yazılacak "Suriyeliler" anahtar kelimesiyle başlayacak ve yüzlerce tweet taranacaktır. Bu tarama sonucu elde edilen yığınla veriyi analiz etmek için betimsel analize başvurulacaktır. Derinlemesine bir analiz gerektirmeyen ve verilerin işlenmesini oldukça kolay bir hale getiren betimsel analizin amacı, görüşme çözümlerinde olan dataların özgünlüğü korunarak, kişilerin söylemiş olduğu şeyleri doğrudan alıntı yaparak, betimsel bir metotla veriler sunulmaktadır. Görüşme çözümlemelerinde bulunan sözcüklere, kullanılan dile, ifadelere, diyalogların şekline, sembolik anlatımlara ve benzetmelere dayanarak tanımlayıcı bir analiz yapılması önerilmektedir. (Kümbetoğlu, 2005). Betimsel analiz ile verileri mantıklı bir sıralamaya koyduktan ve tasnifledikten sonra belirli temsil tipolojileri tespit edilecektir. Bu aşamada, dilbilimci Teun Van Dijk'in nitel araştırma yöntemi olan eleştirel söylem analizi kullanılacaktır. Bu analiz biçimi, ideolojiler, kimlik tanımlamaları, güç ilişkileri ve değerler gibi çeşitli toplumsal olguların dilsel pratikler aracılığıyla bireylere ve sosyal düzene nasıl yansıdığı ve bu pratiklerin nasıl işlendiği ile ilgilenir (Dijk & T.A., "Söylemin Yapıları ve İktidarın Yapıları", Medya, İktidar ve İdeoloji (3b) içinde, 2005), (Dijk, Söylem ve İdeoloji: Çok Alanlı Bir Yaklaşım, Söylem ve İdeoloji Mitoloji, Din, İdeoloji içinde, 2003).

İkinci aşamada, bu temsil biçimlerinin sahipleri olan öznelerin sayfaları özel olarak takibe alınacaktır. Başka bir ifadeyle, temsiliyetin öznelerini de inceleyip temsilcilerin siyasal, sınıfsal ve kültürel arka planlarına yakından bakılacaktır. Öznelerin tavır alışlarını koşullayan süreçlerin, mekanizmaların ve yapıların neler olduğu tespit edildikten sonra belirli toplumsal tipolojiler oluşturulacaktır. Böylece

bireysel kişi'den *toplumsal tip*'e geçilecek ve bu toplumsal tiplerin kendilerini nasıl sundukları tartışılacaktır. Bu aşamada sosyolog Erving Goffman tarafından geliştirilen dramaturjik analiz yönteminden istifade edilecektir (Goffman, 2009). Dramaturjik yaklaşım, insanların gerçek benliklerinden daha çok idealleştirilmiş benliklerinin nasıl olduğunu tanımlamaya çalışmaktadır. Söz konusu yaklaşım, eylemlerin yaşamsal alanını sahne performansları metaforu ile açıklamaktadır. Kişilerin sosyal medyayı "göründüğü gibi olduğu" değil "görünmek istediği gibi olduğu" bir platform olarak kullandığı gerçeğinden ve sosyal medyanın; bireylere, yeni bir "benlik alanı" sunmakta olduğu (Çalışır & Çakıcı, 2015) ispatından yola çıkarak diyebiliriz ki: Sosyal medyada Suriyelilerin temsil edilme biçimleri ilgili sosyal medya kullanıcılarının idealleştirilmiş benliklerinin de temsilidir.

Dolayısıyla bu çalışmada diyalektik bir temsiliyet soruşturması gerçekleştirilecektir: (***i***) Suriyelilerin Twitter'daki baskın toplumsal temsilleri ve (***ii***) Suriyelileri twit konusu yapan toplumsal tiplerin öz-sunuma dayanan temsilleri. İnsanların kendilerini sunma ve takdim etme (*present*) biçimleri ile bir şeyi sunma ve temsil etme (*represent*) biçimleri arasındaki mütekabiliyetin düzeyi tespit edilecektir. Çalışmanın varsayımlarından biri, anılan iki biçim arasında güçlü bir özdeşlik vardır.

Çalışmanın ikinci varsayımı ise, mevzubahis Suriyeli göçmenler olduğunda konvansiyonel yazılı ve görsel medya ile alternatif yeni medya arasında güçlü bir benzerlik bulunduğudur. Başka bir deyişle alternatif yeni medyanın yeniliği ve alternatifliği, Suriyeli göçmenlerin ifade ve gösterilme biçimlerine kâr etmemiştir: aynı homojenleştirme pratikleri, benzer yaftalamalar; aynı kategorileştirmeler, benzer ötekileştirmeler ve elbet aynı dilsel kodlar. Göker ve Keskin tarafından yazılı basında Suriyeli göçmenlerin temsiline ilişkin yaptıkları bir araştırmada şu sonuca ulaşılmıştır: Ana akım haber gazetelerinde yer alan haber başlıklarının ortak noktasını kategorize etme ve yaftalama oluşturmaktadır. Haberlerde sembolize edilen aktörler, yasal statüler “sığınmacı” ya da “mülteci” yerine genel bir ifadeyle “Suriyeli” şeklinde tanımlanmaktadır. Toplumsal açıdan olumsuz ve küçümseyici bir anlam taşıyan söz konusu itham ile aktörlerin asıl kimlikleri göz ardı edilerek edilgen ve etnik kimlikleri ön plana çıkartıldığı görülmektedir (Göker & Keskin, 2015).

Üç bölümden oluşan bu çalışmanın ilk bölümünde Türkiye sathındaki dış göç hareketliliğine ilişkin bir analiz yapılacaktır. Göç, irade açısından değerlendirildiğinde gönüllü ya da zorunlu biçimde iki şekilde kavramsallaştığı görülmektedir (Akkayan, 1979) (Fichter, 2012). Bu çalışmanın odak noktasında ikinci tipte göç vardır ve göçün öznesi de Suriye'den, 2011'de patlak veren iç karışıklıkların akabinde gelen göçmenler ile sınırlandırılmıştır. 8 yıllık süreçte, Suriyeli göçmenlerin büyük çoğunluğu sınıra yakın illerde olmak üzere ülkenin tamamına yayılmış ve sayıları 4 milyona yaklaşmıştır. Günümüz Türkiye nüfusunun neredeyse %5'ine karşılık gelen Suriyeli göçmen sayısı yıllar içerisinde artış göstermekte ve sosyal, politik, ekonomik tartışmaların merkezî unsuru olmuşlardır. Birinci bölümde, Suriyeli göçmenin süreç içerisinde "sorun" haline gelmesi işlenmiştir. Çünkü göç bir durum değil bir süreçtir; çeşitli düzeyleri olan, zaman içerisinde değişken ve çelişkili algılar üreten ve dinamik bir biçimde evrilen bir süreç. Göç bir kez yapılan ve kişilerin karşılaştığı durumları, istekleri ve ihtiyaçlarına dayanan yalnız başına karar verdikleri akılcı bir olgu olmadığı vurgulanmaktadır (Sirkeci & Cohen, 2015). Sekiz yıllık bir dinamizme sahip olan Suriyeli göçmenler Türkiye'ye çeşitli politik, sosyal, kültürel ve ekonomik etkilerde bulunmuştur. Bu etkilerin dozu ve düzeyi Türkiye'de farklılaşan tepkiler üretmiştir. Bu tepkilerin sosyal medyada temsiline odaklanan tezin bu bölümü göçe dair kavramsal bir çerçeve sağlayacak ve Suriyeli göçmenlerin 10 yıllık tarihsel hikayesini sunacaktır.

İkinci bölümde etkili ve yaygın sosyal medya platformlarından Twitter örnekleminde Suriyeli göçmenler üzerine yapılan tartışmalar incelenecektir. Sosyal medya platformları aktif kullanıcıların egemenlik sahası olduğundan ötürü geleneksel medyaya göre daha hızlı söylem üretir, üretilen söylemleri daha kolay yaygınlaştırır ve normalleştirir. Sosyal paylaşım ağlarının iletileri hangi biçimde ilettiklerine dair incelemenin yapıldığı bu bölümde sosyal medyanın diğer medya aygıtları arasındaki farklar ve benzerlikler tartışılacaktır. Yeni medya araçlarından biri olan Twitter bölümün odak noktasıdır. Jack Dorsey, Noah Glass, Biz Stone ve Evan Williams tarafından Mart 2006'da oluşturulup Temmuz 2006'da kullanıma açılan Twitter, 2013'te en çok ziyaret edilen 10 internet sitesinden biri olmuştur. 2018 yılında incelendiğinde 330 milyon aktif kullanıcısının olduğu ifade edilmektedir (Kemp,

2018). Türkiye Twitter'ın yaygın olarak kullanımı 26 Nisan 2011 tarihinde başladığı bilinmektedir. Twitter, sanatçılardan siyasetçilere kadar kamusal tanınırlığı olan herkesçe kullanılan bir platform olduğu görülmektedir. İnteraktif yayıncılık gayesi güden televizyon programlarının yayınları sırasında Twitter hesaplarına yer vermesi ve ülkemizdeki akıllı telefon kullananların sayısının artması bu yaygınlaşmanın sebebi olarak ortaya koyulmaktadır (Arvas, 2016). Bölümde Twitter'ın Türkiye'deki medya ve sosyal paylaşım ağları arasındaki konumuna ilişkin bir takım istatistikler verildikten sonra Twitter terminolojisinin genel bir özeti sunulacaktır: *Tweet, Retweet* (RT), *Hashtag* (#), *Trending Topic* (TT), *Mention, Direct Message* (DM) gibi terim ve fonksiyonları tanımlanacaktır.

Son iki bölüm birbirini tamamlayan ve teorik çerçeve ile bu çerçevenin uygulamasının gerçekleştiği bölümlerdir. Üçüncü bölümde öncelikle söylem analizi kavramı tartışılacaktır. Söylem analizi interdisipliner yaklaşımlarla oluşan ve ideolojik unsurlar içeren dilsel yapıları açıklamayı amaçlayan yöntemdir. Bu yöntem, ırk, cinsiyet, egemenlik, hegemonya, güç, çıkar, sınıf farkı, ideoloji, ayrımcılık, sosyal yapı, gelenek, sosyal düzen, kazanç, yeniden oluşturma ve dönüştürme gibi konulara önem atfeder. Söylem analizine dair genel bir çerçeve çizildikten sonra temsil kavramı incelenecektir. Temsil olgusunun bağrında taşıdığı çift yönlülüğe özel olarak vurgu yapan bu bölüm Twitter'da Suriyelilerin temsilinin aynı zamanda Twitter kullanıcılarının kendisi hakkında da güçlü bir temsil nüvesi oluşturduğunu iddia eder. Böylece iki temsil birden gerçekleşir. *Temsil A*, Suriyeliler hakkında atılan tweetlerin retoriğinin analizi iken; *Temsil A'*, Suriyeliler hakkında tweet atan kullanıcının kendini idrak ve konumlandırma biçiminin analizidir. *Temsil A* soruşturması yapılırken Van Dijk'in kavramsal ve kuramsal çerçevesi, *Temsil A'* soruşturması esnasında ise Goffman'ın kavramsal ve kuramsal çerçevesi kullanılacaktır. Üçüncü bölüm tezin temel teorik çerçevelerinin açıklandığı bölüm olduğu için kavramsal düzeyi yüksek açıklamalara ve tablolaştırmalara başvurulacaktır.

Bu bölümde, eleştirel söylem analizin uygulandığı yüzlerce tweet üzerinden elde edilen birtakım çıkarımlar sunulacaktır. Analiz kapsamında, kullanıcı türevli içerik niteliği barındıran 2023 yılı genel seçimler öncesi süreyi içeren Twitter'daki siyasi parti liderlerinin gönderileri ele alınacaktır. Gönderilere, Twitter uygulamasında yer alan gelişmiş arama seçeceğinden belirtilen tarih aralığında tarih bazlı zaman

sınırlandırması yapılarak ulaşılabilmektedir. Gelişmiş arama motorunda “Suriyeli Mülteciler”, “Suriyeliler”, “Suriyeli Göçmen”, "Suriyeli sığınmacı", anahtar sözcükleri aranarak bu arama neticesinde herkese açık olan adreslerden atılan popüler kategorideki tweetler değerlendirmeye alınacaktır. Elde edilen tüm veriler tasniflenip sıraya konulduktan sonra "makro" ve "mikro" olmak üzere iki kategoride analiz edilmektedir. Mikro yapıda alt başlıklar şeklinde kelime seçimi, sözcük yapısı, cümleler arasındaki nedensellik ilişkisi ve retorik çözümlemelere, makro yapıda ise şematik ve tematik yapıların analizine yer verilmiştir. Dil yapısı, söylem, iletişim ve etkileşimin toplumsal düzenin mikro seviyesine ait olduğu bilinmektedir. İktidar, toplumsal ve tahakküm sınıflar arasındaki eşitsizlik tipik olarak analizin makro seviyesine ait terimler olmaktadır (Dijk & T.A., “Söylemin Yapıları ve İktidarın Yapıları”, Medya, İktidar ve İdeoloji (3b) içinde, 2005). Bu tip analitik çalışma, bir metni detaylı bir şekilde ele alarak içeriğin yapısını, dil bilgisel öğeleri, retorik unsurları ve bölgesel uyumu incelemektedir. Makro yapısal çözümleme genellikle metnin genel yapısını ve tematik unsurlarını anlamaya odaklanırken, mikro yapısal çözümleme daha detaylı dil bilgisel ve retorik unsurları ele almaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM
GÖÇ VE SURİYELİ GÖÇMEN OLGUSU

1.1.Göç Kavramı

Göç kavramı, insanlık tarihinin başlangıcıyla var olan sosyo-ekonomik ve kültürel değişimlerle birlikte insanların yaşadıkları yerlerin değişmesi anlamına gelen ve insanların farklı sebeplerle uzun ya da kısa vadede yaşam alanlarını terk etmesi anlamını taşımaktadır (Barın, 2015). Petersen'e göre (Petersen, 1958) insanlar dört önemli sebepten dolayı göç ederler. İlk sebebi ilkel, zorunlu, zorlayıcı ve serbest göçlerdir. İlkel göçler, coğrafi bir sebep dolayısıyla insanların göç etmeleridir. Doğal faktörler ve ekolojik etki belirleyici etkenlerdir. Bu göç türü, insanların doğa güçleriyle başa çıkamadığı zamanlarda yaşanır. Zorunlu göç ise bireylerin kendi istek ve iradeleri dışında yaşanmaktadır. (Poli̇̀an, 2004) Söz konusu sürecin devletin, kendi bireyleri ya da kendi bireyi olmayan çok sayıda bireyi zorlayan yöntemler kullanarak yeniden iskân etmesi olarak görmekte ve bu hal zorlama ile doğrudan veya dolaylı olarak uygulanabilmektedir.

Göçü yaşayan kadınların ve erkeklerin göç yaptığı mekân ve geride bıraktıkları yerleşim yerlerinde meydana gelen problem düşünüldüğünde kadınlar ve göç temalı araştırmada sosyo ekonomik kültür, sınıf, etnik veya ulusak kimlik kadar cinsiyet kimliği de mekânsal ve toplumsal olarak değişimi içeren göç sürecinde ciddi bir yerde bulunmaktadır (İlkkaracan & İlkkaracan, 1998)[2]. Göç konusunda bugüne dek yapılan çalışmalar, her türlü göç vakalarında kadınların daha çok zarar gördüklerini gösterir: kadınların göç sırasındaki konumlarını bağımlı bireyler ve anne, eş, genç kız gibi aile içindeki statüleri üzerinden ele alan ve sağlıktan sosyalleşmeye yığınla sorunla yüzleşmek zorunda kaldıklarını gösteren birçok çalışma vardır (Aksu & Sevil, 2010; Demir & Arıöz, 2014;Tuzcu & Bademli, 2014). Başka bir ifadeyle, kadınların yaşamın her kesimindeki ikincilliği ve görünmez kılınışı göç tecrübesinde de tezahür etmiştir denilebilir (Buz, 2007). Zorunlu göç süreçlerinde ise bahsettiğimiz bu görünmezlik ve "eşitsizlikler daha da artar. Yaşanan süreç, yası bile tutulamayan kayıpların verdiği

[2] Bu makale, Bilanço 98: 75 Yılda Köylerden Şehirlere kitabında yayımlanmıştır.

yaralanmalar bütün insanlar adına travmatik olsa da kadınlar üzerinde toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden meydana gelen psikolojik ve sosyal problemlerin de eklendiği daha derin izler bırakmaktadır (Şeker & Uçan, 2016).

1. 2.Göç Tarihi

Ülkemizin Doğu ve Güney bölgesiyle komşu olan ülkelerde yaşanan çatışma ve istikrarsızlıklardan dolayı bazı orta doğu ya da Asya ülkeleri ile batısında huzur ve insani hakların standartları yüksek Avrupa ülkeleri arasında köprü vazifesi yapmaktadır. Orta Doğu'daki ve komşu olan ülkelerdeki yaşana çatışmalar, ekonomik ve siyasi olumsuzlukların varlığı ve Doğu sınırlarının denetimi ve dağlık alanların zor olması, Akdeniz ve Ege sahillerinin coğrafi yapılarının yasadışı göçlere uygun olmaması gibi sebeplerle, ülkemiz, Avrupa Birliği ülkelerine geçmeyi amaçlayan göçmenler adına geçiş güzergâhı konumundadır. Özellikle son yıllarda hızla artan bölgesel ekonomik gücü ile Türkiye düzensiz ve düzenli göç hareketleri adına merkez haline geldiği söylenmektedir. Bütün bu faktörler dikkate alındığında göç olgusunun, ülkemizin sosyo kültürel, ekonomik ve demografik yapısını, kamu güvenliği ve kamu düzenini derinden etkilediği bilinmektedir.

Türkiye stratejik ve coğrafi konumu nedeniyle tarihsel süreçte kitlesel sığınma eylemleri de dâhil olmak üzere geniş manada göç eylemlerinin odak noktası olmuş ve pek çok göçmene ev sahipliği yaptığı bilinmektedir. Ülkemize ilişkin göç eylemleri tezimizin bundan sonraki bölümünde kısaca aşağıda tarihsel olarak özetlenmektedir.

1.2.1. Cumhuriyet Öncesi Dönem Göçü

Osmanlı İmparatorluğu döneminde ırk ve din ayrımı yapılmaksızın gelen göçmenlere hoşgörü ile yaklaşıldığı alanında uzman tarihçiler tarafından dile getirilmektedir. Yine bu dönemde ortaya çıkan kişisel ve kitlesel sığınma eylemlerinin belli başlı örnekleri şu şekilde ifade edilebilir:

- 1492 yılında çok fazla sayıda Yahudi cemaati mensubunun İspanya'dan gemi aracılığı ile kurtarılarak Osmanlı İmparatorluğu'na sığınmacı olarak getirilmesi.

- 1672 Thököly Ayaklanması'ndan sonra matbaacılığın öncüsü olan İbrahim Müteferrika ile itfaiyeciliğin öncüsü Kont Ödün Seçenti'nin 1699 tarihinde Macar Kralı Thököly Imre ve eşinin Osmanlı İmparatorluğuna göç etmesi.
- 1709 tarihinde İsveç Kralı Şarl ve onunla beraber 2 bin kişilik kitlesel olarak Osmanlı İmparatorluğuna sığınması.
- 1718 tarihinde Pasarofça Antlaşması'ndan sonra Macar Kralı II. Rakoczy Ferenc'in Osmanlıya sığınması.
- 1830 tarihinde Polonya'nın yaşadığı ihtilalin liderlerinden Prens Adam Czartorski'nin 1841 yılında Osmanlıya iltica etmesi.
- 1848 Macar Özgürlük savaşını kaybeden Prens Lajos Kossuth'un beraberinde 3 bin vatandaşıyla 1849 tarihinde Osmanlıya sığınmaları.
- 1856-1864 tarihleri arasında Rus ordusundan kaçan yaklaşık 1.500.000 Kafkas vatandaşının Osmanlıya gelerek Anadolu ve Balkanların farklı bölgelerine yerleştirildikleri bilinmektedir,
- 1917 Bolşevik İhtilali'nden sonra Vrangel'in yaklaşık 135 bin vatandaşıyla beraber Osmanlı'dan sığınma talep ettiği bilinmektedir.

1.2.2. Cumhuriyet Dönemi Göçü

Ülkemize ilişkin kitlesel göç eylemlerinin Cumhuriyet'in ilanı ve sonrasında da devam ettiği ifade edilmektedir. Bu eylemlerin en somut örnekleri aşağıda verilmiştir:

- 1922-1938 tarihlerinde Yunanistan'dan 384 bin bireyin
- 1923-1945 tarihlerinde Balkanlardan 800 bireyin
- 1933-1945 tarihlerinde Almanya'dan 800 bireyin
- 1988 tarihlerinde Irak'tan 51.542 bireyin
- 1989 tarihlerinde Bulgaristan'dan 345 bin bireyin

- 1991 tarihinde I. Körfez Savaşının ardından Irak'tan 467.489 bireyin
- 1992-1998 tarihlerinde Bosna'dan 20 bin bireyin,
- 1999 tarihinde Kosova'da meydana gelen olaylar sonrasında 17.746 bireyin
- 2001 tarihinde Makedonya'dan 10.500 bireyin
- Nisan 2011- Mart 2019 tarihleri arasında Suriye'de meydana gelen iç karışıklıklar sebebiyle yaklaşık 3,6 milyon bireyin ülkemize gelişi.

Ülkemize 1922 tarihinden bugüne kadar 6,5 milyondan daha fazla bireyin göç ettiği bilinmektedir. Ortaya koyulan bu rakama eğitim ve çalışma nedeniyle gelen yabancı bireyler dâhil edilmemektedir. Ülkemize eğitim, çalışma ve diğer nedenlerle gelen yabancılara yönelik rakamlar incelendiğinde 15 yılda yaklaşık olarak 3,3 milyon yabancı bireyin oturma izni aldığı rapor edilmiştir (Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, 2021).

1.3.Göçün Nedenleri

1.3.1.Zorunlu Göçler

1.3.1.1 Orta Asya'dan Türklerin Göçleri

Hayatını hayvancılık ile sürdüren Türklerin kuraklık, salgın hastalıklar gibi sebepler ile göç etmek mecburiyetinde kaldıkları bilinmektedir. Nüfusun hızla artması ve bu artışa ilişkin otlakların yetersiz kalması nedeniyle Türklerin iklim ve coğrafi bakımdan zengin otlakların bol olduğu alanlara çevirdiği görülmektedir. Özellikle M.S. IV. yüzyılda yaşanan Hun göçleri kuraklık sebebiyle gerçekleşmektedir. Orta Asya'daki topraklarda hızla artan nüfus oranını beslenme anlamında taşıyamaması, hayvanlar adına yeterli otlak alanının kalmaması ve ekonomik düzeyin azalmasının yanı sıra cihan hâkimiyeti kurma hedefleri de Türklerin göç etmelerinde oldukça etkili bir amaç olduğu vurgulanmaktadır.

Türklerin ana yurtlarından göç etme sebepleri arasında en fazla siyasi etkenler bulunmaktadır. Orta Asya'da yaşamış oldukları dönemde sıklıkla yabancı kavimlerin baskısı ile karşılaşan Türklerin yeni yerleşim yerleri arayışına girdikleri bilinmektedir.

Fakat söz konusu duruma kavimler kendi aralarındaki mücadelesi de önemli bir unsur olmaktadır. Sözgelimi; XI. yy. Kitanların hücumu sebebiyle Türklerin batıya göçü başlamıştır. Yine Orhun Yenisey'de bulunan Uygur Devleti'nin 840 senesinde Türk kavmi olan Kırgızlar tarafından ortadan kaldırılması, Ötüken'in kaybedilmesine sebep olan ve Uygurların, Kansu, Turfan ve tarım gibi daha güneyde olan bölgelere göç etmelerine sebep olduğu açıklanmaktadır. Türklerin Göç Destanı'nın bu olayların yaşanması ile meydana geldiği söylenmektedir. Bütün bunların yanı sıra Türk göçleri, ilkesel göç kültürü anlayışından tamamen ayrılmaktadır. Göçebeler vatan sözcüğünün anlamını tanımayan, nerede duracağını bilmeyen ilkel toplumlar olarak yaşam sürmektedir. Türkler ise, vatan olarak bildikleri ülkede kışlaklar ve yaylaklar arasında yaşamını sürdüren zengin törelere sahip bir millet olarak tanınmaktadır. Sonuç olarak incelendiğinde sanılanın tan tersine eski Türklerin konargöçer bir yaşam sürdükleri bilinmektedir. Fakat zaman zaman bazı şartlar nedeniyle çeşitli coğrafyalara yönlendirildikleri görülmektedir.

1.3.1.2. Kavimler Göçü

Hazar Denizi ve Asya'da Aral Gölü arasında yaşayan Hunların 4. ve 6. yy. arasında Avrupa'ya giderken karşılarına çıkan acımasız barbar Avrupa kavimlerini yerlerinden etmeleri ile "Kavimler Göçü" yaşandığı açıklanmaktadır. Asya Hun İmparatorluğu süregelen zaman içerisinde gücünü ve etkisini kaybettiği ve iki gruba ayrıldığı bilinmektedir. Hunlar, Hazar Denizi ile Aral Gölü arasındaki bölgeden Volga ve Dolga nehirleri arasındaki alanlara doğru yol alamaya başladıkları bilinmektedir. Hunların göç evresinde kuraklık ve kıtlık olaylarının yanında artan Çin baskısı da etkili olmaktadır.

Don-Volga nehirleri arasında yaşamını sürdüren kavimlerin, daha batıya doğru göç etmeye başladıkları vurgulanmaktadır. Doğu Avrupa'da yaşayan Vizigotlar, Vandallar, Ostrogotlar ve Gepitler Hunlar'ın topraklarına gelmelerinden huzursuzluk duydukları bilinmektedir. Bölgede meydana gelen pek çok kavim topraklarında yer edinemeyerek batıya doğru göç etmişlerdir. Batıya doğru göç etmek zorunda olan kavimler de önlerine çıkan kavimler yerlerinden edildikleri görülmektedir. Senelerce devam eden bu süreçte yaşanan bu eylemler, dünya tarihini etkileyecek kadar ciddi bir sonuç oluşturduğu ifade edilmektedir.

1.3.1.3. Afrikalıların Köle Olarak Amerika'ya Göçü

Siyah Amerikalılar ya da Afroamerikanlar, kökenleri Afrika'da siyah bir nüfusa dayanan ve Afrika kökenli ABD vatandaşı olan kişilerdir. Kavram ABD'de genelde soyu Afrika'ya dayanan Amerikalı bireyler adına kullanmaktadır. Çoğu, Afro-Amerikalı, şu an ABD'nin sınırlarında yaşanmış kölelik dönemini atlatan Afrikalı esirler soyundan gelmektedir. Ancak, bazıları Orta Amerikalı, Karayipli, Afrikalı veya Güney Amerikalı milletlerden gönüllü olarak göç etmiş olup veya soyları bu bölgelere dayanmaktadır. Afro-Amerikalılar, Amerika'daki etnik azınlıkların büyük bir bölümünü oluşturmaktadır.

Beyazların 15. Yüzyıl'ın sonlarına doğru Amerika bölgesine girdiğinde bu topraklarda hiç siyah birey bulunmadığı söylenmektedir. Bugün ABD nüfusunun ortalama 26,5 milyon kadarı %12'sinin Siyah nüfusu kapsamaktadır. 1980 yıllarının başında siyahların hemen hemen hepsi Güney bölgelerinde yaşamaktaydı ve nüfus olarak değerlendirildiğinde dokuz büyük eyalette siyahların sayısının çok fazla olduğu bilinmektedir.

1619 yılında Felemenk gemileri ile Kuzey Amerika'ya gelen Afrikalı kölelerin Virginia'da olan İngiliz kolonisine satıldığı belirtilmektedir. İlk başta ev hizmetleri gibi görevler verilen bu kölelere zaman içerisinde tarım alanlarında da çalışma imkânı verilmeye başlandığı genellikle de pamuk ve tütün tarlalarında çalışıldığı söylenmektedir. Kölelere yönelik ihtiyacın artması ile köle tüccarlarının işleri bu alanlarında büyüdüğü ifade edilmektedir. 1681 yılında Virginia'da ortalama 2.000 köle bulunurken 19. Yüzyılın ortasında söz konusu rakamlar 4 milyonu bulduğu rapor edilmektedir.

1.3.1.4. Mübadele Göçü

Ülkeler arası yapılan antlaşmaların ilkelerine dayalı olarak yapılan, ülke nüfuslarının azınlıkta olan kısmının karşılıklı şekilde değiş tokuş yapması ile mübadele göçü yaşanmaktadır. Söz konusu göçlerin medyana gelmesinde siyasi olaylar rol oynamaktadır. Göçe gönüllü olanlar dâhil olmamaktadır. Yapılan anlaşma hükümlerine göre göçe dâhil edilenlerin yaşadıkları ortamı, evlerini, tarlalarını ve belki de akrabalarını bırakmak zorunda kalmasıdır.

Mübadele göçüne ithafen örnek verilebilecek olan en iyi olgu Lozan Barış Antlaşması ile yaşanan Türk- Yunanistan nüfus mübadelesi olmaktadır. 1923 yılında Türk-Yunan nüfus mübadelesiyle Yunanistan'dan ortalama 400.000 bin Türk Anadolu'ya getirilirken, 150.000 Rum vatandaşının da Yunanistan'a göç ettiği bilinmektedir. Söz konusu zorunlu göç ile yüzlerce bireyin yaşamı değişmiş, mübadiller bir yandan yeni yaşam alanlarına uyum sağlamaya çabalarken diğer taraftan da doğmuş oldukları toprakların meydana getirdiği kültür ve kimliklerini gelinen vatanda sürdürmeye çabaladıkları açıklanmaktadır. Yeni bir ülkede yerleşim ve entegrasyon süreciyle birlikte, dil ve kültürel farklılıklarla başa çıkılmıştır. Ayrıca, göç edenlerin mülkiyet ve toplumsal bağlarından kopma süreci de duygusal ve pratik güçlükler içermiştir.

Şekil 1. Göç dönemini gösteren bir görsel- Kaynak:listelist.com

1.3.1.5. Suriyeli Göçü

Suriyeli göçü, Suriye'deki çatışma ve kriz nedeniyle yaşanan büyük bir insan göçü hareketidir. Bu kriz 2011 senesinin mart ayında yaşanan krizin hem ülke içindeki toplumsal ve siyasal yapılarda hem de Orta Doğu bölgesinin genel güvenliği ve bitmemesi bakımından birçok problemin meydana geldiği bilinmektedir. Bugüne kadar 19.000'den fazla masum sivilin yaşamını yitirmesiyle, Suriye'deki kriz yalnızca bir devletin yönetimi sorunu olmaktan çıkmış ve giderek Orta Doğu bölgesinin içerisine alan geniş bir kısmında insanlık dramını gözler önüne koymuştur. Dünyanın

buna şahit olduğu da bilinmektedir. Bunlardan dolayı ülkece zor günler geçiren Suriyeli bireyler tek çareyi güvenli olan başka ülkeye göç etmekte bulmuşlardır. Ülke içerisindeki krizin ilk başladığı andan itibaren yaklaşık olarak 2 milyon Suriyeli bireyin yerinden edildiği, yaşamını sürdürdüğü alanlarda çıkarak oldukça uzak yerlere göç ettikleri söylenmektedir. Bu göç dalgası dünya çapında birçok ülkeyi etkilemiştir. Bu da Suriyeli mülteciler için korunma ve insani yardım ihtiyacını ön plana çıkarmıştır. Birçok ülke, Suriyeli mültecilere sığınma imkânı sağlayarak onlara geçici barınma, gıda, sağlık hizmetleri ve eğitim gibi temel ihtiyaçlarını karşılamak için destek olmuştur. Suriyeli göçün etkileri hala sürmekte ve dünya genelinde mülteci krizine dair çeşitli tartışmalar devam etmektedir.

Şekil 2. Suriye göçünü gösteren bir kare-Kaynak: sözcü.com.tr

1.4.Göç Çalışmaları

Suriyeli mültecilerin durumuyla ilgili çalışmalar, birçok uluslararası örgüt, hükümet ve sivil toplum kuruluşu tarafından yürütülmektedir. Bu çalışmalar, Suriyeli mültecilere yardım etmek, barınma imkânı sunmak, temel insani ihtiyaçlarını karşılamak, eğitim ve sağlık hizmetlerine erişimini kolaylaştırmak gibi farklı alanları kapsamaktadır. Bu çalışmaları gerçekleştiren kuruluşlar arasında Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR), Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Hareketi, Uluslararası Göç Örgütü (IOM), çeşitli hükümetler, yerel ve uluslararası sivil toplum kuruluşları bulunmaktadır. Ekonomik ve toplumsal değişimin bir sonucu ve nedeni

olan göç, bireylerin kendi özgürlüklerini arama ve yeni fırsatlar keşfetme süreci olarak da düşünülebilir. Göç bireylerin bir yerleşim yerinden başka bir yere geçişi şeklinde açıklanmaktadır. Fakat göç, durağan bir olgu olmaktan daha çok sebepleri ve neticeleri ile algılanan ve bir evreyi anlatan kavram olarak açıklanmaktadır. Alan yazında yapılan göç araştırmaları dört temel başlık altında özetlenmektedir;

- ✓ Göç eylemlerinin süregelen zamanda devamlılığının belirleyicileri,
- ✓ Göç eylemlerinin temelleri,
- ✓ Göç edenlerin gittiği bölgelerde yaşadıkları uyum problemleri,
- ✓ Göç edenlerin iş gücü konumları (İçduygu & Ünalan, 1998).

Kısaca bireylerin yaşamı sürdürdüğü yeri bırakarak yaşam alanı oluşturabileceği başka bir yere yapılan göç olgusu esasen iki kavramı içermekte olup bu kavramların zaman ve yer olduğu tanımlanmaktadır. Buna paralel olarak dört kavram bulunmaktadır. Bu kavramlar şöyledir;

- ✓ Yaşanan yer: Göç kavramı başka bir coğrafyada yaşamayı ifade etmektedir. Bu çerçevede kalma süresi ve kalma gibi pek çok kavramın açıklanması gerekmektedir. Göçü sürekli ve uzun dönem bir başka bölgede kalanlar ile sınırlar ve kısa süre için yer değiştirenleri dışarıda bırakmaktadır. Alışılmışın yanı sıra pek çok yerde ikamet eden ve bizim anladığımız biçimde yaşam yeri olmayanların dışarıda bırakmaktadır.
- ✓ Alan: (*Space*): göç yaşamını sürdüren bir bireyin hareketle uzak bir yere göç etmesi sonucu yaranmakta olup sorunun alanın boyutu ile alakalı olmaktadır.
- ✓ Çalışma durumu: Göç çalışılan birtakım sosyal bilimciler, oturulan yere ek olarak çalışılan yerinde göç tanımlarında kullanılmasını öne sürmektedir. Burada nihai problem çalışılan yerin mi yoksa yaşanan bölgenin mi esas alınacağı ve bugüne kadarki yapılan araştırmalarda yaşanan yer dikkate alınmaktadır.

- ✓ Zaman: Bu konuda yapılan göç çalışmalarında sosyal bilimciler arasında ortak bir görüş bulunmamaktadır. Bazılarına göre bu zaman diliminin 1 yıl ya da 1 yıldan fazla olması gerekmektedir (Özcan, 1998)

Göçü genel olarak gönüllü göçler ve zorunlu göçler olarak ikiye ayıran Fichter ise isteğe bağlı göçü, insanların kendi irade ve beklentileri yönünde bir şehirden başka bir bölgeye olan hareketlilikleri olarak tanımlarken, zorunlu göçü kişilerin kendi iradeleri dışında farklı güçlerin kişinin yaşadığı alana ya da kişiye olan müdahalesi, zorlaması sonucu meydana geldiğini dile getirmektedir. Mesela devletlerin özellikle güvenlik nedeni, ekonomik sebepler ya da birtakım sosyal kaygılar nedeniyle aldığı kararlar zorunlu göçe zemin hazırlamaktadır (akt. Bilgili, Aydoğan, & Güngör, 1997). Zorunlu göç genellikle isteğe bağlı olarak gerçekleşmeyen bir göç türüdür. Doğal ve kültürel unsurların ortadan kalkmasına paralel olarak yaşanılan bölgede sağlıklı bir şekilde yaşama imkânının kalmaması zorunlu göçü hızlandırmaktadır. Zorunlu göçler temelde isteğe bağlı olmadığı için insanların yaşadıkları bölgelerden zorla uzaklaştırılmaları ile gerçekleşmektedir. Söz konusu göç hareketi hem bu alanda araştırmalar yapan kişiler hem de sosyoloji alanındaki araştırmacılar açısından "zorunlu göç" olarak tanımlanmaktadır (Barut, 2011). William B. Wood (akt. (Ünlü, 2007, s. 73-75) Zorunlu göçün nedenlerini temel olarak üç ana başlık altında değerlendirmiştir. Bunlar:

- ✓ Savaş ortamı, insanlara yapılan zulüm ya da siyasi istikrarsızlık hali,
- ✓ Ekolojik açıdan büyük krizlerin ortaya çıkması, insanların hayatını tehdit edecek düzeyde ekonomik krizler,
- ✓ Etnik çatışmalar, dini grupların ya da kabilelerin çatışmasıdır.

Yukarıda yer alan faktörlerden herhangi birisi göçe neden olabilmektedir. Bunun yanında bazı göçlerde aynı anda birçok faktörün de ortaya çıktığı görülmektedir. Wood tarafından yapılan tanıma göre, ulus içinde gerçekleşen göç olayları uluslararası düzeyde ciddi bir mülteci sorununun ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Göç sürecinde uluslararası düzeyde mülteci sorununu ortaya çıkaran üç grup

bulunmaktadır. Bunlar; yasal göçmenler/konuk işçiler, mülteciler/sığınmacılar ve yasa dışı göçmenlerdir. Söz konusu mülteci grupları gittikleri ülkelerde tamamen kalıcı hale gelmeyi başaramazlarsa sınır dışı edilme (deportation) ya da zorunlu iade (mandatory repatriation) şeklinde geldikleri ülkelere geri gönderilmektedir.

Zorunlu göçler, savaş, can güvenliği ve diğer yaşamsal nedenlere bağlı olarak trajik sonuçlara sebep olabilmektedir. Çünkü bu göçler genellikle kitlesel ve bilinmeyen bir yere yapıldığı için bu esnada ölümler yaşanabilmekte, beslenme ve temel ihtiyaçların sürekliliğinde problemler yaşanabilmektedir (İnce, 2018). Temel ihtiyaçlara erişimde yaşanan sıkıntıların yanı sıra göç sonucunda göç edilen hedef ülke ya da kente yerleşen mültecilerin, günlük yaşama uyum sağlaması da zor olabilmektedir. Çünkü "İnsanların göçmen statüsünden yerleşik bir statüye geçmeleri için tek bir ölçüt yoktur. Genelde iç göç yapanlar göç almaya hazır bir topluma katılanlar ve yüksek uyum becerisi gösterenler bu statüden çabuk kurtulurlar. Zorla ya da geçici bir süre için kabul arz edenler ve uyum becerisi gelişmemiş olanlar ise göçmenliklerini bir stigmata [3]gibi taşırlar" (User, 1997).

Sonuç olarak, göç eylemi bir mekân değiştirme olarak ele alındığı zaman göç eden birey “göçmen” olarak tanımlanmaktadır. Giddens ve Sutton uluslararası düzeyde gerçekleştirilen göç eylemlerini insanların bulundukları ülkeden başka ülkelere göçmeleri şeklinde tanımlamaktadırlar. Bu eylemi gerçekleştiren bireyler “uluslararası göçmen” olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu kapsamda göçmen statüsü içinde yer alan her bireyler (yerinden edilenler, mülteciler, çevresel göçmenler, düzensiz göçmenler) ile kendi iradesi ile göçe yönelen kişiler mekân değişikliği sonunda göçmen olarak tanımlanmaktadır (İnce, 2018).

Türkiye’de yaşayan Suriyeli mültecilerin hukuki konumuna bakıldığı zaman, Türkiye’de uygulamada olan mültecilik mevzuatının temellerinin 1951 yılında imzalanmış olan Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair Cenevre Sözleşmesine dayandığı görülmektedir. Türkiye söz konusu sözleşmenin “1951 Sözleşmesi’ne” ve

[3] Stigmata; İsa'nın çarmıha gerilişi sırasında vücudunda oluşan yara ve lekelerin ve de acının verdiği duyarlığın ismidir. Stigmata, Yunanca stigma kelimesinin çoğuludur.

"1967 Protokolü'ne" taraf konumundadır. Ancak Türkiye'nin isteğe bağlı maddeler arasında bulunan coğrafi sınırlama hükmünü kaldırmadığı görülmektedir. Bu kapsamda Avrupa'dan gelmemiş olan sığınmacılar Türkiye'nin onayladığı şekli ile sözleşme kapsamının dışında yer almaktadır. Bunun yanında sadece Avrupa ülkelerinde ortaya çıkacak olaylardan zarar göreceğini düşünen bireyler mülteci statüsüne kavuşabilmektedir. Yürürlükte olan ve uygulanmaya devam eden kanunlara göre, şartlı mülteci pozisyonunda kabul edilecek olan bireyler Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği Bürosunun (UNHCR) çalışmaları ile farklı bir ülkeye yerleştirilene kadar mülteci statüsünde yer alan kişilerin haklarından yararlanmaktadır (UNCHR, 2018). Bu kapsamda Türkiye, sadece Avrupa Konseyi üyesi ülkelerinden Türkiye'ye gelmiş olan bireylere mülteci statüsü verdiğinden ve Avrupa dışından gelmiş kişiler ise "geçici koruma altındaki sığınmacı" konumunda olduğundan bu kişiler mültecilikten doğan bazı hakları edinememektedir. Oktay Durukan konu ile ilgili makalesinde (2016: 19) bu duruma şu şekilde bir itiraz yöneltmektedir:

Türkiye, mülteci tanımını yaparken 1951 Mülteci Sözleşmesi'nin 1'inci maddesinde yer alan tanımdan yola çıkmaktadır. Söz konusu sözleşmeye göre, cinsel kimlik, siyasi faaliyetler, etnik kimlik, dini aidiyet ya da cinsel yönelik gibi nedenlerden dolayı kendi ülkesi tarafından hedef alınan bireyler ile devlet kurumlarının sunduğu korunma hizmetlerinden faydalanamayan kişiler başka ülkelere sığınabilmektedir. Kişinin ülkesini terk ettikten sonra başka ülkeye sığınma talebinde bulunması ilgili ülkenin bazı yükümlülükleri yerine getirmesini zorunlu kılmaktadır. Bu kapsamda 1951 Sözleşmesi'nde ifade edilen mülteci statüsüne sahip olabilmek için kişinin belirli bir tehlikeden kaçarak başka ülkeye göç etmiş olması gerekmektedir. Ancak daha geniş kapsamlı ele alındığı zaman insanların bireysel olarak tehlikede olmaları mülteci konumuna geçmeleri için yetersiz kalmaktadır. Örneğin; Suriye'de ortaya çıkan iç savaşta herkes kurşunların ya da bombaların hedefinde olduğu için bireysel tehlikeden ziyade "genel şiddet ortamı" ortaya çıkmıştır. Böyle bir ortamda kamu düzeni ortadan kaybolduğu için insanlar kitlesel olarak komşu ülkelere göç etmek zorunda kalmıştır. Söz konusu durumda olan kişiler 1951 Sözleşmesi'ndeki tanım açısından değerlendirildiği zaman "mülteci" sayılmamaktadır.

Dolayısıyla mültecilik, yalnızca bireyin hukuki statü anlamında vatandaşlık hakkını kaybetmesinden ibaret değildir. Çünkü mülteciliğin temelinde siyasi topluluğun parçası olmak ve ulusal kimliği kaybetmek yer almaktadır (Soykan, 2015). Bu nedenle yürütülen bu tez çalışmasında bireyselleşmiş tehlikenin ötesinde güvenlik ve savaş nedeniyle ülkelerini terk etmek zorunda kalarak Türkiye'ye göç eden Suriyeliler için "mülteci" tabiri kullanılacaktır.

1.5.Suriye'den Türkiye'ye Göç

Zorunlu göç pratiği ile ülkelerini terk etmeye zorlanmış Suriyeliler'in büyük bir çoğunluğu, 2010 yılında "Arap Baharı" ile başlayan süreçle yaşanan iç savaş sonrası Türkiye'ye göç etmiştir. 18 Aralık 2010 tarihinde Tunus'ta Muhammed Buazizi'nin kendisini yakması ile olaylar başlamış, zaman içerisinde olaylar Irak, Libya, Bahreyn, Yemen, Mısır, Lübnan ve Suriye'ye yayılarak "Arap Baharı" olarak adlandırılan dönem başlamıştır. Bu süreçte Esat rejimi muhalifler tarafından benimsenmediği için protestolar ülkenin birçok şehrine yayılmıştır. Muhalifler tarafından 15 Mart "öfke günü" olarak kabul edilmiş olup, söz konusu tarihte ülke çapında geniş çaplı protestolar yapılmıştır. 18 Mart günü ise Cuma namazı çıkışı Banyas, Humus, Hama, Lazkiye, Halep ve Şam gibi birçok yerleşim yerinde son 30 yılın en büyük protestoları yapılmıştır. Söz konusu olaylarda göstericilerin bir bölümünün olaylara müdahale eden polisler tarafından öldürüldüğü görülmüştür. Ertesi gün ise olaylarda ölenler için yapılan cenaze törenlerinde de çatışmalar meydana gelmiştir. Bu olaylara paralel olarak Suriye'de de Arap Baharının fitili ateşlenmiştir (Toraman, 2015). Bu çatışmalar şiddetlenmiş ve 2012 yazında bölgesel ve uluslararası güçler arasında temsili bir savaşa dönüşmüş, Suriye rejimini destekleyen Rusya, İran tarafından yapılan hava müdahaleleri ve yerel isyanların etkisiyle hızla genişlemesi savaşı yeni bir boyuta taşımıştır (Davies, 2017). Şiddetin yoğunluğu, çatışmanın ayrım gözetmeyen doğası ve ölümler nüfusun zorunlu yer değiştirmesiyle sonuçlanmıştır. Son veriler, nüfusun %11,5'inin ya öldürülmüş ya da yaralanmış olduğunu, ölüm oranının her bin kişiden ona ulaştığını ve yaralananların sayısının 2015 yılında 1,88 milyona ulaştığını göstermektedir (Alsaba & Kapilashrami, 2016). Bu süreçlerin ortaya çıkışının kökenlerine bakıldığında Orta Doğu'da; farklı dil, din ve etnik kökene sahip olan insan sayısının fazla olduğu, bu durumun da iktidar kavgalarına neden

olduğu görülmektedir. Bunun yanında bölgede petrol rezervinin yüksek olması da bölgenin sürekli olarak yabancı devletler tarafından taciz edilmesine neden olmaktadır. Yapılan çalışmalarda bölgede sürekli savaşlar yaşanmasında dış güçlerin hâkimiyet kurma amacı, mezhep kavgaları, etnik köken ve dini yapıdan kaynaklı sorunların etkili olduğu belirtilmektedir (Hurewitz, 1982).

Suriye, 40 yıldan fazla süredir tek partili Baas rejimi ile yönetilmektedir. Baas Partisinin ideolojik temeli Pan Arap retoriğiyle Arap sosyalizmi olarak ifade edilmekte ve ülke kendini Demokratik Halk Cumhuriyeti olarak nitelendirmektedir. Ancak, geniş istihbarat sistemi, medya sansürü ve vatandaşların siyasi faaliyetlerinin sıkı kontrolü, nüfusun özgürlüğünü sınırlamak ve rejimin gücünü temin etmektedir (Sparre, 2008). "Hafız Esed yönetiminden bu yana toplumun olağanüstü hal yasalarıyla yönetilmesi gibi sebepler, halkın toplumsal hareketliliğine sebep olmuş ve Suriye halkı açısından kalıcı ve radikal bir çözüm arayışına yönelmeleri ile sonuçlanmıştır" (Yılmaz, 2017: 76) Van Dam Suriye'deki rejimle ilgili şunları ifade etmektedir:

> Baas döneminde, aşiretçilik, bölgecilik ve mezhepçilik hem olumsuz bir durum olarak kabul edilmiş hem de geri kalmışlık göstergesi olarak değerlendirilmiştir. Bu nedenle yapılan uygulamalar tamamen reddedilmiş olup, uygulama sürecinde hayatın gerçekleri ile siyasi ve sosyal gerçekler arasında çelişkiler olduğu görülmüştür. Suriye'nin bağımsızlığını kazandığı dönemden günümüze kadar geçen süre içerisinde Baas rejiminin en uzun süre söz sahibi olduğu dönem yaşanmıştır. Suriye halkının büyük bir bölümü 30 yaş grubunun altında yer aldığı için 1990'lı yıllarda halkın büyük bir bölümü sadece Baas rejimini tanımıştır. Bu nedenle halkın büyük bir bölümü uzun yıllar boyunca Baas rejimi tarafından yapılan propaganda ve mesajlara maruz kalmıştır. Bu nedenle 30 yıllık zaman diliminde Baas tarafından uygulanan politikalar insanların günlük yaşamında doğal olarak karşıladıkları uygulamalar haline gelmiştir. Ancak söz konusu durum Baas rejiminin kabul gördüğü ya da toplumda derin kök saldığı anlamlarına gelmemektedir… (Dam, 2000).

Nitekim yaşanan iç savaş aslında yazarın çok öncesinden yaptığı tespitlerin bir sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır. Savaş sonrası Suriye Politika Araştırma Merkezi tarafından hazırlanan zorunlu ayrılma ile ilgili demografik raporda, 2014 ortasında 20. 776.000 olan nüfusun %25'inin (3.136.000) mülteci ve göçmenler olduğu tahmin ediliyor. Raporda ayrıca, 2015 yılı sonuna kadar Suriye'deki toplam nüfusun yaklaşık 20.208.000 olduğu ve bunun 6.208.000 kadarının yerinden olmuş kişiler olduğu düşünülüyor. Bu sayılar doğrultusunda mülteci ve göçmen sayısı 4.275.000'e ulaşmış olup göçmen nüfusu artarak devam etmektedir (Asaf, 2017). Türk hükümeti, savaştan sonra Suriye'ye dönecekleri varsayımıyla savaşı terk eden sivillere sınırlarını açmıştır. Türkiye, savaşın ilk yılında 100 bin Suriyeli mülteciyi misafir olarak kabul ederek acil duruma müdahale etmiş ve bu süreçte mülteci kamplarının tesisi, koruma ve insani yardım sağlama, mesleki eğitim, sağlık ve güvenlik personelinin hizmetine katılma ve izin verme gibi birtakım hizmetlerde bulunmuştur (Baban, İlcan, & Rygiel, 2017). Bu durum göç hareketliliğinde son yıllarda büyük artış yaşanmasına neden olmuştur. Ortadoğu'da yaşanan tüm bu siyasi istikrarsızlık ve savaş sebebiyle milyonlarca insan, tehlikeli yolculuklar sonucunda daha emniyetli ve ferah düzeyi yüksek şehirlere göç etmek zorunda kalmaktadır.

Güvenli bir yere sığınmak için evlerini terk eden Suriyeli kadınlar ise gittikleri yeni ortamlarında rahat hissetmemiş, sağlık hizmetlerine ve yaşayabilecek bir yere erişimde zorlanmışlardır. İnsan Hakları İzleme Raporunun 2017'deki verilerine göre ise çoğu kadın polis ve yerel güvenlik görevlileri tarafından cinsel tacize uğradıklarını bildirmişlerdir (Asaf, 2017). Zorunlu göç pratiğiyle başka bir ülkeye yerleşmek zorunda kalan bu kadınlar aynı zamanda resmi dili konuşamamaları, göç ettikleri yerdeki sosyalleşme süreçlerindeki güçlükler nedeniyle de mağduriyetlerini dile getirmekte zorlanmışlardır (Parmaksız, 2011). Bu durum, sosyal iletişimin yanı sıra geldiği kentte kadınların yeniden yurtlanmasını olumsuz etkilemiş, içinde yaşadığı ev/kentle ilgili bağ kurmakta zaten zorlanan kadın için sağlık ya da eğitim hizmetlerine ulaşmak, kamusal haklardan eşit şekilde faydalanmak tamamıyla zorlaşmıştır. Dolayısıyla, kadınların uzun yıllar boyunca alıştıkları sosyal yaşamdan uzaklaşmaları göç edilen bölgelerde yabancılık çekmelerine, bunun yanında geçim garantileri olmayan bir ülkeye gitmeleri anlamına gelmektedir (Demirler, 2008: 13). Bu sonuç ise

kadınları kendi ülkelerinde ulaşabildikleri tüm haklardan mahrum bırakabilmekte geride bıraktıkları ve hedef göç ülkelerindeki yaşamları açısından temel haklara erişim, mekânın kullanımı, kamusal haklardan faydalanma ve kültürel pratiklerini devam ettirme konusunda kesintiler yaratabilmektedir.

15 Mart 2011'de Mısır ve Tunus'ta başlayan olaylara paralel olarak ortaya çıkan ve "Arap Baharı" olarak bilinen protestolar ve halk isyanları zaman içerisinde Arap coğrafyasının büyük bir bölümüne yayılmıştır. Söz konusu ülkelerden birisi de Suriye olarak karşımıza çıkmaktadır. Buna karşılık olayların Suriye'deki sonuçlarının diğer ülkelerden farklı olduğu görülmüştür. Çünkü diğer ülkeler ile kıyaslandığı zaman Suriye'deki olaylar büyümüş ve ülkedeki birçok insan zorunlu göçe yönelmiştir. Bunun yanında ülkede yaşayan insanların büyük bir bölümü açlık ve sefalet içinde kalmış, çoğu insan da en temel insan hakkı olan yaşama hakkından mahrum kalmıştır. Söz konusu olumsuzluklara paralel olarak ülkelerini terk eden insanların büyük bir bölümü sınır komşusu konumunda olan Türkiye'ye göç etmiştir (Akpınar, 2017). Şu an Türkiye'de yaşayan Suriyeli göçmen sayısı, İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nün Aralık verilerine göre 3 milyon 611 bin 834'tür. Bu rakamın 1 milyon 651 bin 864'ü kadınlardan oluşuyor. Bu rakamın 144 bin 36'sı kamplarda yaşarken geri kalanı kamp dışında yaşıyor *** (Mülteciler, 2018). Dolayısıyla Suriyeli mültecilerin bir kısmına geçici koruma kapsamında belli haklar verilmiş olsa bile savaş sonrası geride kalan anıların mekânsal bağın ve günlük yaşamla kurulan ilişkinin daha önce yaşamadıkları yabancı bir ülkeye gelmeleri ile tahrip olduğu, eğitim, barınma, çalışma vb. gibi en temel haklara erişimlerinde bile problemler yaşadığı bilinmektedir.

1.6.Suriyeli Göçmen Sorunu

Günümüzde artan sorunların önemli başlıklarından biri haline gelen göçmen sorunu, gittikleri yeni yerleşim yerleri içinde sorun olmuştur. Göçün önemli etkilerinden olan savaşlar zorunlu göçü tetiklemiş, kişiler geride vatanını, evini, işini, mülkiyetlerini ve sevdiklerini bırakmıştır. Göçmen olarak geldikleri yerlerde sosyal uyum problemleri yaşamışlardır. Kendi imkânlarıyla büyük kentlere göç edenlerden çok, çadır kentlerde yaşamlarını idame ettirenler de bir hayli çoktur. Birleşmiş Milletler Mülteci Örgütü (UNHCR) 2018 yılı verilerine göre diğer ülkeler ile kıyaslandığı zaman Türkiye, dünyada en fazla mülteci kabul eden ülke konumundadır.

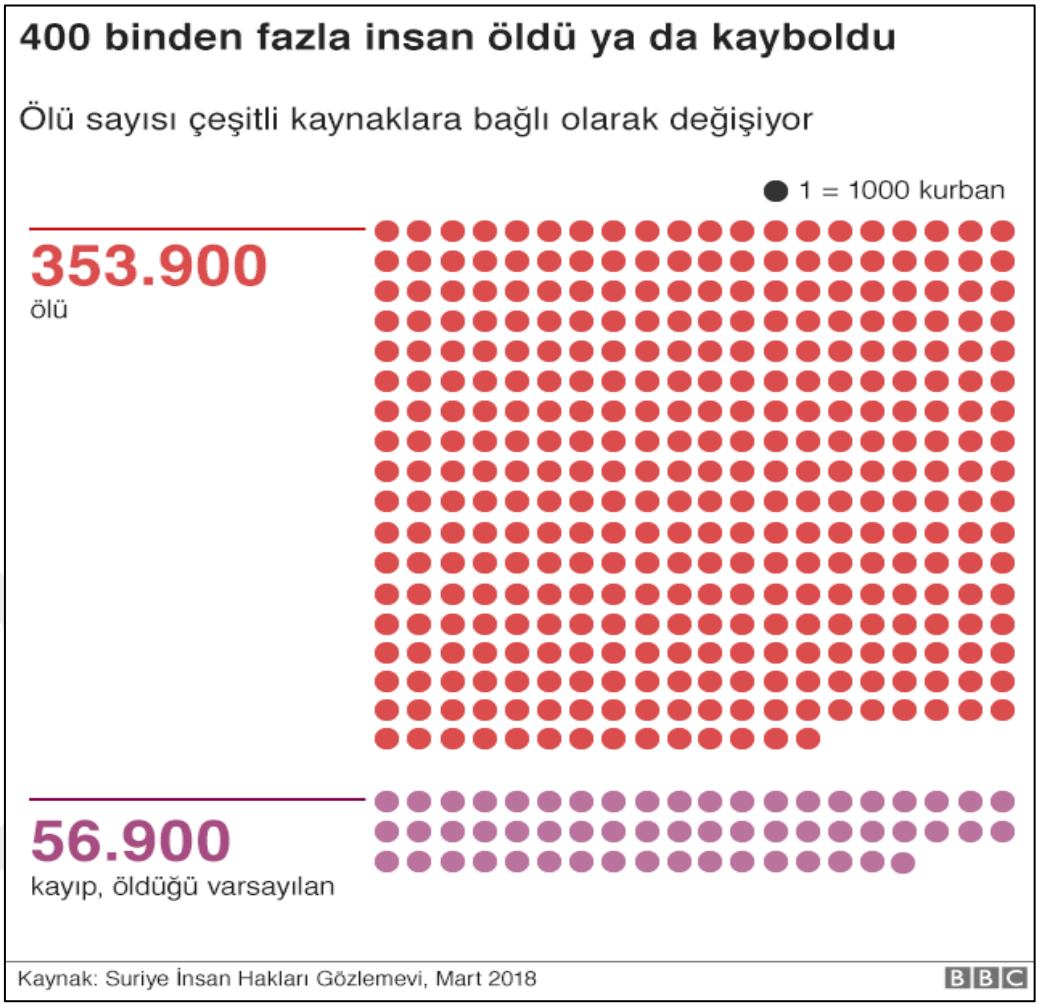
Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nün 17 Mart 2021 tarihinde düzenlediği "göç ve uyum" panelinde Türkiye'de yasalar dâhilinde "mülteci" olarak kabul edilen birey sayısının yalnızca 28 olduğu, bunun yanında 2.000 şartlı mülteci bulunduğu, diğer kişilerin ise uluslararası koruma statüsünde olduğu rapor edilmiştir (İncekaya & Yılmaz, 2021).

2011 yılının Mart ayında başlayan ve hala devam eden Suriye İç Savaşı, başlangıcından bu yana küresel ölçekte etkiler yaratmıştır. 15 Mart 2011'de Mısır ve Tunus'ta fitili yakılan ve "Arap Baharı" olarak bilinen protestolar ve halk isyanı zaman içerisinde birçok Arap ülkesine yayılmıştır. 2000 yılında Hafız Esad'ın Suriye devlet başkanlığını bırakmasının ardından yönetimi devralan oğlu Beşar Esad, çatışmalar başlamadan önceki süreçte protestolara maruz kalmıştır. Bu protestolardaki ana motif, yüksek işsizlik oranları, yolsuzluklar ve siyasal alanda özgürlük ortamının bulunmamasıdır (BBC Türkçe, 2018). Başlangıçta barışçıl gösteriler şeklinde gerçekleşen protestolarda Esad yönetiminin aşırı güç kullandığı iddiası, silahlı çatışmanın fitilini ateşleyen nokta olmuştur. 2011 yılında hükümetin aşırı güç kullanımı sonucu sivil ölümleri meydana gelmiş ve Birleşmiş Milletler (BM) bu konuda rapor istemiştir. Geçen zaman içinde şiddet ve bunun karşılığı olarak kamplaşma artmış, sonunda kitlesel gösteriler yerini silahlı çatışmalara bırakmıştır (Deutsche Welle Türkçe, 2016).

2012 yılının Ocak ayında, "El Nusra Cephesi" kurulmuş ve kısa sürede, pek çok ülkeden Suriye'ye gelen çok sayıda yabancı savaşçı örgüte katılmıştır. Aynı yılın Şubat ayında bir anayasa hazırlanarak halkın oylamasına sunulmuş ve %89,4 oy oranıyla kabul edilmiştir. Bu anayasanın ilginç yanı, bu ve 1973 anayasası hariç, 1920 yılından beri Suriye'de yapılan tüm anayasaların seçilmiş meclis tarafından yazılması olmuştur (Tatari, 2017). Öte yandan, 2011 yılında kurulan Özgür Suriye Ordusu (ÖSO), savaşın önemli aktörlerinden birisi olmuştur. Suriye ordusu içinde görevli 7 subay tarafından kurulan örgüt, 'sistemi yıkmak için halkla birlikte çalışmak halkı sistemin ölüm makinelerine karşı savunmak' cümlesiyle kuruluş sebebini açıklamıştır. Zaman içinde Özgür Suriye Ordusu adını kullanarak savaşan birçok silahlı grup ortaya çıkmıştır. O dönemde "Yüksek Askeri Konsey" kurulmuş ve bu çatı altında toplanan guruplar beş cephede otuz farklı gruplardan savaşmaya başlamıştır (T24, 2018).

Uluslararası alanda terör örgütü olarak kabul edilen IŞİD ise, 2014 yılından itibaren savaşta etkisini hissettirmeye başlamıştır. 2014 yılının Haziran ayında örgütün Musul'u ele geçirmesinin ardından, terör örgütünün lideri konumunda olan Ebubekir El Bağdadi halifeliğini ilan etmiştir. Ele geçirdiği bölgelerde halkı yoğun baskı altına alan terör örgütünün, kamuoyunu yoğun biçimde meşgul ettiği dönemlerde esir pazarları, kadınlara tecavüz edilmesi, savaş esirlerine uygulanan işkence ve vahşet dolu infaz videolarıyla gündeme gelmiş, sivil halka yönelik katliamlara girişmiştir. Suriye'deki iç savaşın başlamasıyla birlikte ortaya çıkan uluslararası bir insani kriz halini almıştır. 2016 yılında BM tarafından hazırlanan rapora göre, Ocak 2014 itibarıyla belirtilen tarihe kadar, örgüt tarafından 23 bin 600 sivil katledilmiştir. Yine konuya ilişkin önemli bir kaynak olan, Londra merkezli Suriye İnsan Hakları Gözlemevi raporuna göre de, Eylül 2016'ya kadar, Suriye'de 86 bin sivil, 300 bin kişi hayatını kaybetmiştir (BBC Türkçe, 2016).

2018 tarihli araştırmanın sonucu olan aşağıdaki şekille göre, iç savaşta 156 bin sivil olmak üzere, 353 bin 900 kişi hayatını kaybetmiş, 56 bin kişi ise kayıp olarak kayda geçmiştir. Ölümlerin büyük bölümü bombalı saldırılar sonucu gerçekleşmiş, sadece tablolara bakıldığında dahi anlaşılabileceği üzere, savaşın etkileri ülkenin sınırlarını aşmıştır. 2015 yılından itibaren Suriye dışında ve özellikle Türkiye'de gerçekleşen terör saldırıları sonucu, savaşın doğal sathının dışına taştığı da görülmüştür. Özellikle IŞİD tehdidinin arttığı günlerde başlayan göç dalgası, başta Türkiye olmak üzere bölge ülkelerini derinden etkilemiştir (BBC Türkçe, 2018).

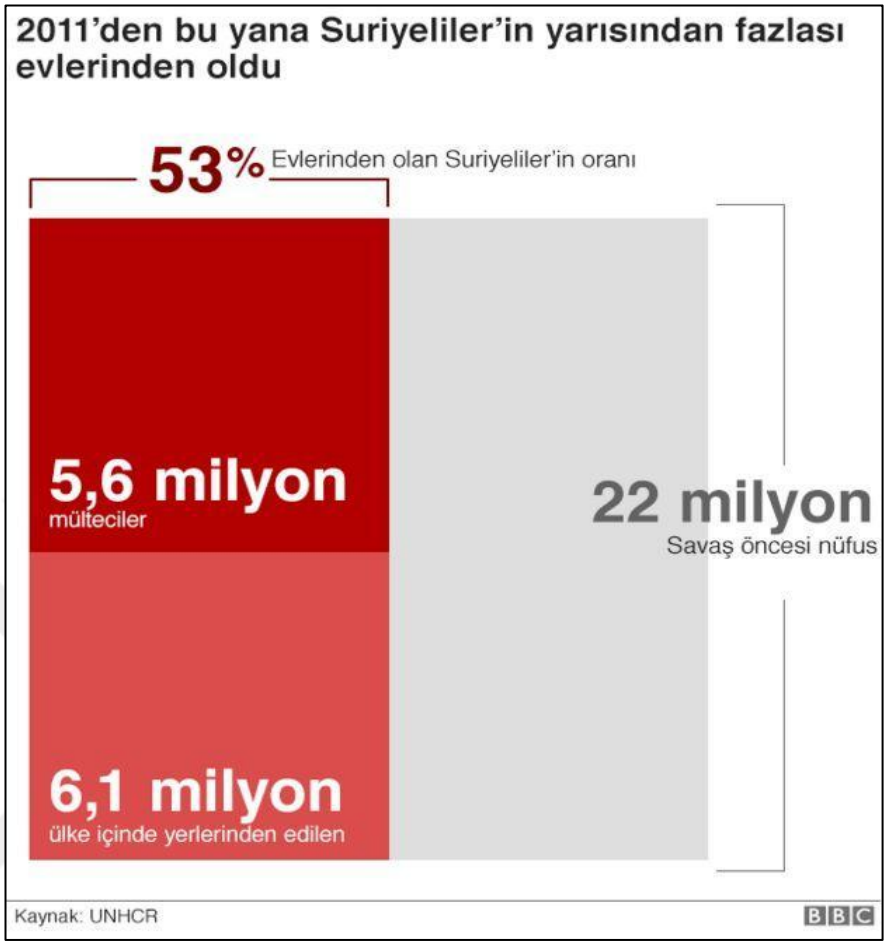
Şekil 3. Suriye iç savaşını gösteren bir araştırma verisi

2014 yılında IŞİD'in, Suriye'nin kuzeyinde bulunan Kobani veya diğer bir adıyla Ayn El Arab şehrine saldırması sonucu, daha sonra Türkiye tarafından terör örgütleri listesine alınan ve hala Türkiye tarafından terör örgütü olarak tanımlanan YPG arasında bölgesel çapta bir çatışma başlamıştır. Bu çatışmaların sonucunda, YPG IŞİD'i Kobani'den çıkarmış ve sonrasında Kobani'ye yardım amacıyla Şanlıurfa'nın Suruç ilçesinde toplanan bir gruba karşı, IŞİD'in düzenlediği terör saldırısı sonucunda 33 kişi hayatını kaybetmiştir. Buna ek olarak Türkiye'de gerçekleştirilen farklı terör saldırıları, Suriye'deki savaşın, mülteci akını ve politik gündem dışında, can kaybına varacak şekilde sirayet ettiğini göstermektedir (BBC Türkçe, 2014). Suriye'deki savaş hala devam etmekte ve etkileri hala gözlenmektedir. Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK)

tarafından gerçekleştirilen Fırat Kalkanı ve Zeytin Dalı Harekâtları ile bir ‘güvenli bölge’ yaratma, Türkiye Cumhuriyeti güney sınırlarını güvenceye alma ve yaratılan güvenli bölgelere mültecilerin yerleşmesi sağlanarak, ülkemizdeki mülteci sayısını kademeli olarak azaltma çabaları sürmektedir (BBC Türkçe, 2018).

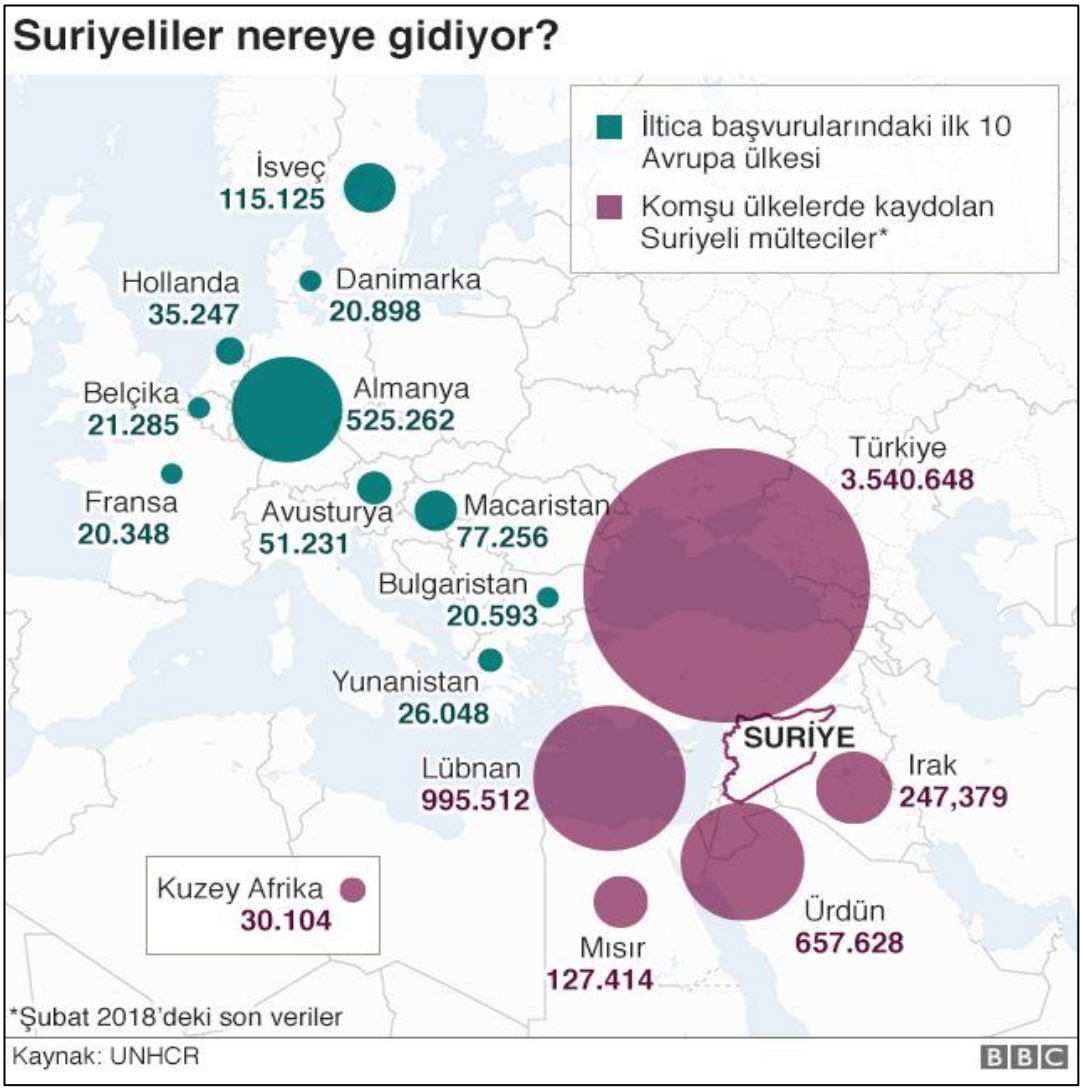
1.6.1. Suriye’den İltica Hareketlerine Dair Resmi Veriler

Suriye İç Savaşı’nın ivme kazandığı 2013 yılından bu yana, savaştan kaçan Suriyeliler, farklı ülkelere göç etmeyi denemiştir. Ancak bu tarihten önce de, 2011 yılından itibaren iltica çabaları bulunmaktadır. Aşağıdaki tabloda (BBC Türkçe, 2018) görülebileceği gibi, Suriye nüfusunun önemli bir kısmı, bu savaşın olumsuz sonuçlarından kaçmak için iltica etmek zorunda kalmıştır. Resmi verilere göre, savaşta hayatını kaybeden binlerce insanın yanı sıra, yaklaşık 1,5 milyon insan savaştan dolayı kalıcı engellerle yaşamak zorunda kalmış ve bu insanların 86 bini uzuvlarını kalıcı olarak kaybetmiştir. Savaştan önce 22 milyon olan Suriye nüfusunun önemli bir kısmı, başka ülkelere kaçmak zorunda kalmıştır.

Şekil 4. Suriye savaşını anlatan bir grafik

Resmi verilere göre, 13 milyon insan savaştan kaçmak için ülkelerini terk etmiştir. Mültecilerin önemli bir kısmı Avrupa ülkelerine sığınmış, yine önemli bir bölümü de çevre ülkelere göç etmiştir (UMHD, 2018). Bu ülkeler arasında, aşağıdaki tabloda (BBC Türkçe, 2018) görülebileceği gibi, çeşitli Avrupa ülkeleri ve Suriye'ye komşu ülkeler bulunmaktadır. Çoğunlukla Türkiye, Ürdün, Lübnan, Irak ve diğer komşu ülkelerdeki kamplara sığınmışlardır.

Şekil 5. Suriyelilerin göç ettiği ülkeleri gösteren bir grafik

Resmi rakamlara bakıldığında, Türkiye mültecilere en fazla ev sahipliği yapan ülke pozisyonunda bulunmaktadır. 2019 verilerine göre (MÜLTECİDER, 2019), geçici koruma statüsünde bulunan Suriyeli mülteci sayısı, 3 milyon 613 bin 644 kişidir. Bu rakama, 520 bin 149 ile 0-4 yaş arası çocuklar da dâhildir. 2020 Haziran ayına (MÜLTECİDER, 2020) verilerine bakıldığında, bu sayı 3 milyon 585 bin 198 kişi olarak açıklanmıştır. Bu sayının azalmasında da 28 Şubat 2020 tarihinde Türkiye'nin sınır kapılarını açmasıyla birlikte Edirne sınır kapısı üzerinden Avrupa'ya geçişlerin başlaması etkili olmuştur. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu ülkemizden ayrılan göçmen sayısı ile ilgili olarak 3 Mart 2020 tarihinde resmî açıklama yapmıştır. Bu açıklamada

Edirne üzerinden Yunanistan topraklarına geçen göçmen sayısının 130.469 olduğu belirtilmiştir (AA, 2020).

Türkiye'de sık sık tartışma konusu edilen ve ırkçı, ayrımcı yaklaşımlara da maruz kalan Suriyeli mülteci sayısının, Suriye'deki savaşın yer yer zayıflaması veya bitmesi ile azalması beklenmektedir. Uluslararası Mülteci Hakları Derneği web sitesinde yayınlanan (UMHD, 2018) aşağıdaki tabloda görülebileceği gibi, Türkiye'de en çok Suriyeli mülteci İstanbul'da yaşamakta, il nüfusuna olan mülteci oranı göz önüne alındığında, Suriyeli mülteci nüfusunun en yoğun olduğu iller sırasıyla %92,23 Kilis, %27,85 ile Hatay ve %23,62 ile Şanlıurfa illeridir.

Tablo 1. Türkiye'de Suriyelilerin göç ettiği şehirler

ŞEHİR	SAYI	İL NÜFUSU İLE KARŞILAŞTIRMA
İstanbul	560 bin 760	%3,73
Şanlıurfa*	469 bin 12	%23,62
Hatay*	438 bin 649	%27,85
Gaziantep*	404 bin 979	%20,19
Adana*	226 bin 994	%10,24
Mersin	206 bin 966	%11,54
Bursa	157 bin 965	%5,38
İzmir	139 bin 618	%3,26
Kilis*	125 bin 731	%92,23
Konya	100 bin 971	%4,63

* işaretli illerde Geçici Barınma Merkezi bulunmaktadır.

1.6.2. Suriyeli Göçün Türkiye'ye Etkileri

Suriye'de meydana gelen olaylar diğer Arap ülkelerindeki olaylardan daha farklı gelişmiş, birçok olumsuz unsurun bir araya gelmesi ile birlikte uluslararası göçe zemin hazırlayan bir iç savaş ortamı ortaya çıkmıştır. Yaşanan çatışmalar ve iç savaş ortamı birçok insanın sefaletle karşılaşmasına neden olmuş, savaş nedeniyle ortaya

çıkan açlık ve sefalete ölüm vakaları da eklenmiştir. Ülkede ortaya çıkan söz konusu gelişmelere paralel olarak birçok vatandaş komşu ülkelere göç etmek zorunda kalmıştır. Göç sürecinde Suriyeli vatandaşların en fazla tercih ettikleri ülkenin Türkiye olduğu görülmüştür (Akpınar, 2017).

Göçmen alan birçok ülkede olduğu gibi Türkiye'de, göçün artan oranı ve çeşitliliği, göçmen entegrasyonunu akademik ve politik gündemlerin üst sıralarına yerleşmiştir. Göçmen entegrasyonu, küresel durgunluk ve göçmen yerleşiminin yeni coğrafyaları nedeniyle giderek karmaşık hale gelmektedir. Tüm bu veriler gelecekteki araştırmaların zaman içinde (ekonomik döngüler, yaşam döngüsü, gelecek nesiller) ve mekân (kentsel, kırsal alanlar) boyunca çeşitli göçmen entegrasyon biçimlerinin nasıl oynadığına dair daha bütünsel bir resim sunmasına nasıl izin verdiğini ortaya koymaktadır. (eski ve yeni göçmen destinasyonları). Bu metodolojik katkı, sosyal bilimcilerin şu anda nüfus sayımlarının göreceli değerlerini idari kayıt verilerine karşı değerlendirdikleri göz önüne alındığında önemlidir.

Suriyeli göçün Türkiye'ye etkileri hem insani hem de sosyal, ekonomik ve siyasi açıdan önemli boyutlara taşınmıştır.

*Türkiye insani boyutta; Suriyeli mültecilere misafirperverlik göstererek büyük bir krizi yönetme çabası içine girerek, onlara barınma, temel ihtiyaçlar ve eğitim konularında destek sağlayarak büyük bir gayret içine girmiştir.

*Türkiye sosyal açıdan; Suriyeli mülteci akınının Türk toplumu üzerinde demografik yapıyı değiştirmiştir. Bu durum, bazı yerel gruplar arasında mültecilere karşı ayrımcılık, nefret suçları ve başka türlü gerilimlere yol açabilir iken, aynı zamanda Suriyelilerin günlük sosyal yaşama katılımı ile birçok kültürel etkileşim de meydana gelmiştir.

*Türkiye ekonomik açıdan; Suriyeli mültecilerin iş gücü piyasasında bazı değişikliklere neden olmuştur. Bazı sektörlerde daha düşük ücretlerle çalışma eğilimi göstererek, iş gücü piyasasında rekabeti etkilemiştir. İşgücü piyasasında rekabet artarken, sosyal hizmetlerin talebi arttı ve bazı bölgelerde alt yapı sorunları ortaya çıkmıştır.

*Türkiye siyasi açıdan; Türkiye'nin Suriyeli politikası ve mülteci kabulü, bölgedeki jeopolitik konumu etkilemiştir. Şubat 2023 itibarıyla Türkiye'de yaklaşık 4 milyon Suriyeli mülteci bulunmaktadır. Bu da Türkiye'yi dünyadaki en büyük mülteci nüfusuna sahip ülke konumuna getirerek iç siyasette tartışmalara neden olmuştur. Türkiye, Suriye'deki çatışmanın çözümüne yönelik çabalarıyla birlikte mültecilere ev sahipliği yaparak uluslararası toplumda da dikkatleri üzerine çekmiştir. Ancak, Suriyeli mültecilerin varlığı kaynakların kullanımına ve sosyal hizmetlere olan talebe baskı yaratmıştır. Ayrıca, mültecilerin entegrasyonu, dil bariyerleri, istihdam fırsatları ve eğitim gibi konularda bazı zorluklar yaşanmıştır.

Sonuç olarak, Suriyeli mülteci göçün Türkiye'ye etkileri karmaşık ve çok yönlüdür. İşte bu sorunun mülteci sayısı, insani koşullar, toplumsal uyum, uluslararası yardım, dönüş ve gelecek perspektifi temel noktalarındandır. Türkiye, mülteci akınına büyük bir özveriyle yanıt vermiş olsa da bu durumu yönetmek için sürekli çabalar gerekmektedir. İnsani yardım, sosyal hizmetler, istihdam ve uyum çabaları, Suriyeli mültecilerin başarılı bir şekilde desteklenmesi açısından hayati öneme sahiptir.

1.7. Göç Çeşitleri

İnsanoğlu devamlı bir yerden başka bir yere gitme eylemi içerisinde olmuştur. Günümüzde göçün içeriği ve yayılma hızı değişerek küreselleşme olgusuyla da göç hareketlerini hızlandırmıştır. Göçü genel olarak gönüllü göçler ve zorunlu göçler olarak ikiye ayıran Fichter ise isteğe bağlı göçü, insanların kendi irade ve beklentileri yönünde bir şehirden başka bir bölgeye olan hareketlilikleri olarak tanımlarken, zorunlu göçü kişilerin kendi iradeleri dışında farklı güçlerin kişinin yaşadığı alana ya da kişiye olan müdahalesi, zorlaması sonucu meydana geldiğini dile getirmektedir. Örneğin; ülkelerin sosyal konularda, güvenlik alanında ya da ekonomik konularda almış oldukları bazı kararlar nüfus hareketlerini etkilemekte ve göç olaylarını hızlandırmaktadır. Söz konusu göç türü literatürde "zorunlu göç" olarak ifade edilmektedir (Bilgili, Aydoğan, & Güngör, 1997).

Zorunlu göç eylemleri büyük oranda isteğe bağlı olarak gerçekleşmeyen bir göç türüdür. Kültürel ve doğal yapıların ortadan kalkmasına paralel olarak bölgede sağlıklı bir şekilde yaşama imkânının kalmaması zorunlu göçü hızlandırmaktadır.

Zorunlu göçler isteğe bağlı olarak gerçekleşmedikleri için insanların yaşadıkları bölgelerden zorla uzaklaştırılmaları ile gerçekleşmektedir. Zorunlu olarak bulunduğu yeri terk etme eylemi hem bu alanda araştırmalar yapan kişiler hem de sosyoloji alanındaki araştırmacılar açısından "zorunlu göç" olarak tanımlanmaktadır (Barut, 2011). William B. Wood (akt. Ünlü, 2007: 73-75), zorunlu göçün temel sebeplerini üç ana başlık altında toplamıştır. Bunlar:

- ✓ Savaş hali, insanların karşılaştıkları zulüm ya da siyasi istikrarsızlık hali,
- ✓ Ekolojik anlamda büyük krizlerin meydana gelmesi, insanların hayatını tehdit edecek düzeyde ekonomik krizler,
- ✓ Etnik köken üzerine yapılan çatışmalar, dini grup veya kabilelerin çatışmasıdır.

Yukarıda göçe neden olan unsurların bazen bir tanesi bazen de birkaç tanesinin aynı anda görülmesi söz konusudur. Wood'un yapmış olduğu tanıma göre, ulus içinde gerçekleşen göç olayları uluslararası düzeyde ciddi bir mülteci sorununun ortaya çıkmasına zemin hazırlamaktadır. Göç sürecinde uluslararası düzeyde mülteci sorunu ortaya çıkmakta olup, yaygın olarak karşılaşılan üç grup bulunmaktadır. Bunlar; yasal göçmenler/konuk işçiler, mülteciler/sığınmacılar ve illegal göçmenlerdir. Söz konusu mülteci grupları gittikleri ülkelerde tamamen kalıcı hale gelmeyi başaramazlarsa sınır dışı edilme (deportation) ya da zorunlu iade (mandatory repatriation) şeklinde geldikleri ülkelere geri gönderilmektedir.

Zorunlu göçler, savaş, can güvenliği ve diğer yaşamsal nedenlere bağlı olarak trajik sonuçlara sebep olabilmektedir. Çünkü bu göçler genellikle kitlesel ve bilinmeyen bir yere yapıldığı için bu esnada ölümler yaşanabilmekte, beslenme ve temel ihtiyaçların sürekliliğinde problemler yaşanabilmektedir (İnce, 2018). Temel ihtiyaçlara erişimde yaşanan sıkıntıların yanı sıra göç sonucunda göç edilen hedef ülke ya da kente yerleşen mültecilerin, günlük yaşama uyum sağlaması da zor olabilmektedir. Çünkü "İnsanların göçmen statüsünden yerleşik bir statüye geçmeleri için tek bir ölçüt yoktur. Genelde iç göç yapanlar göç almaya hazır bir topluma katılanlar ve yüksek uyum becerisi gösterenler bu statüden çabuk kurtulurlar. Zorla ya

da geçici bir süre için kabul arz edenler ve uyum becerisi yüksek olmayanlar ise göçmenliklerini bir stigmata gibi taşırlar" (User, 1997: 556).

Sonuç olarak, göç eylemi bir ülkeden başka bir ülkeye gitme olarak ele alındığı zaman göç eden birey "göçmen" olarak tanımlanmaktadır. Giddens ve Sutton, uluslararası düzeyde ortaya çıkan göç eylemlerini insanların bulundukları ülkeden başka ülkelere göçmeleri şeklinde ifade etmişlerdir. Söz konusu göç eylemine katılan kişiler "uluslararası göçmen" olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda göçmen statüsü içinde yer alan her bireyler (çevresel göçmenler, düzensiz göçmenler, yerinden edilenler, mülteciler) ile kendi iradesi ile göçe yönelen kişiler mekân değişikliği sonunda göçmen olarak tanımlanmaktadır (İnce, 2018).

İKİNCİ BÖLÜM

SOSYAL MEDYA

2.1. Sosyal Medya Kavramı

Çalışmanın bu bölümünde sosyal medya kavramına ilişkin genel bilgilere ve sosyal medya platformu olarak Twitter'a ilişkin genel bilgilere yer verilmiştir. Sağladığı bazı olanaklar ile internetin insanların yaşamlarını kolaylaştırdığı ve çeşitlendirdiği görülmektedir. Bu imkânların en başında da hızlı ve kolay iletişim yer almaktadır. İçinde bulunduğumuz dönemde tek tip iletişim ağlarının yerini sosyal medyayla iletişime bıraktığı ve insanların böylelikle birbiriyle daha kolay ve farklı paylaşımlar yapabildiği bilinmektedir. İnternetteki iletişim kaynakları arasında en önemlisi sosyal medyadır (Demir, 2016: 28).

Yaşadığımız dönemde insanların sosyal paylaşım platformları ile yeni etkileşim yöntemleri sağlandığı, bu süreçte tüm olanaklardan faydalandığı ve sürekli paylaşımların yapıldığı belirtilmektedir (Baloğlu, 2015: 1). Bu durum zaman içerisinde sosyal medya bağımlılığına neden olan bir unsur olarak değerlendirilmekte olup, bağımlılık düzeyinde sosyal medya kullanımının psikolojik ve sosyal açıdan ciddi zararları olduğu belirtilmektedir (Griffiths ve diğerleri, 2014: 119; Kırcaburun, 2016: 64; Aydın ve diğerleri, 2021: 1; Nguyen ve Timur, 2020: 257; Arslan ve diğerleri, 2022: 1546; Haand ve Shuwang, 2020: 780).

Diğer kitle iletişim araç ve platformları ile kıyaslandığı zaman sosyal medya kavramının henüz kabul görmüş ortak bir tanımının bulunmadığı göze çarpmaktadır (Çolak, 2020: 24). Bunun yanında son dönemlerde en çok tercih edilen dijital dünyanın sosyal medya ile tek yönlü olmaktan kurtulduğu, eş zamanlı ve çift yönlü bir hale geldiği görülmektedir. Eski afişlerin, duvar yazılarının yerini içinde bulunduğumuz dönemde bloglar, web sayfaları, Twitter ve Facebook'un aldığı belirtilmektedir (Demirtaş, 2012: 292). Bu kapsamda sosyal medya temel olarak insanlar arasındaki iletişim ve etkileşim süreçlerini daha kolay hale getiren dijital platformlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak sosyal medya uygulamalarının sadece insanlar arasındaki iletişim ve etkileşime katkı sağlamadığı, günlük yaşam döngüsü içerisinde

bireyler, kuruluş ve organizasyonların sosyal medyayı oldukça farklı ve geniş kapsamlı amaçlar için kullandıkları göze çarpmaktadır. Bu konuda yapılan çalışmalarda insanların sosyal medyayı iletişimin yanında satın alma süreçlerinde de kullandığı (Schvinski ve Dabrowski, 2016: 189; Alfikri ve Wardana, 2021: 59; Shah ve diğerleri, 2019: 1; Al-Gasawneh ve diğerleri, 2020: 208), bunun yanında örgütlerin sosyal medyayı marka imajı sağlama (Dülek ve Saydan, 2019: 470; Bilgin, 2018: 128; Hermanda ve diğerleri, 2019: 76; Fahmi ve diğerleri, 2020: 53) ve halkla ilişkiler süreçlerinde kullandıkları belirtilmektedir (Türkal ve Güllüpınar, 2017: 591; Tufan-Yeniçıktı, 2016: 92; Tarhan, 2012: 79; Işık ve diğerleri, 2017: 41).

Literatürde yer alan bilgiler değerlendirildiği zaman sosyal medyanın bireysel ve örgütsel açıdan birçok faydası olduğu görülmektedir. Buna karşılık sosyal medyanın beraberinde getirdiği birçok olumsuzluk da bulunmaktadır. Bilhassa yeni medya araçlarıyla iletişim yapısının değiştiği, insanların da bu alanlarda paylaşımlar yaparak mahremiyeti göz ardı ettiği belirtilmektedir. Ayrıca insanların yeni medya araçlarındaki paylaşımlarında kurgu ve gerçek arasındaki farkı görmezden geldiği, buna bağlı olarak gerçek hayatta paylaşmaya çekindiği mahrem konuları yeni medya araçlarında paylaşabildiği görülmektedir (Budak, 2018: 147; Aydın, 2014: 131; Şimşek, 2019: 10; Utma, 2018: 1193).

Bilindiği üzere geleneksel medya araçlarının başındaki kişilerin inisiyatifleri haricinde paylaşımlar yapılamazken, sosyal medya araçlarında istenen her paylaşımın yapılabildiği ve kısa süre içerisinde birçok insanla etkileşim kurulabildiği belirtilmektedir. Bu durumun bilhassa toplumu provoke etmek isteyen kişilerin sosyal medya sayesinde düşüncelerini kolaylıkla gerçekleştirebildikleri görülmektedir. Bu konuda sosyal medyanın birçok açıdan toplumun yanlış yönlendirilmesinde etkisi olan uygulamalar olarak değerlendirildiği belirtilmektedir (Babacan, 2014: 135). Ayrıca sosyal medyada gerçekleştirilen paylaşımların bilhassa gençlerin kişiliğine ve kimlik gelişimlerine olumsuz etkisi olabilmektedir. Sosyal medyanın insanların zaman ve mekân sorunu olmaksızın paylaşım yapabilmelerine olanak sağladığı bilinmektedir. Bu durum gençlerin mekân-zaman sınırından uzaklaşıp kendilerine has kimlikler oluşturmalarında etkilidir (Girgin, 2018: 215). Literatürde yer alan araştırma bulguları

da sosyal medyanın kimlik değişimine neden olduğunu ya da insanların gerçek kimliklerini gizlediklerini ortaya koymaktadır (Ayan, 2016: 1; Kavut, 2018: 1; Özdemir, 2015: 112). Sosyal medya kavramı, iletişim ve teknolojinin gelişimiyle paralel olarak hızla büyümüş ve insanların günlük yaşamlarının bir parçası haline gelmiştir. Sonuç olarak, sosyal medya insanların birbirleriyle bağlantı kurmasını, içerik paylaşımını ve etkileşimde bulunmasını sağlasa da bu zamanla siber zorbalık, mahremiyet ihlalleri ve yanlış bilgilendirmeye sebep olmaktadır.

2.1.1. Sosyal Medyanın Tarihsel Gelişimi

Yaşadığımız dönemde yaygın bir şekilde kullanılan iletişim araçlarının başında yer alan sosyal medyanın temelinin internetin geliştiği zamanlarda atıldığı bilinmektedir. 1990'ların başında ortaya çıkmış olan internetin varlığını devam ettirdiği ve neredeyse her toplumda kabul gördüğü ve benimsendiği görülmektedir. Bu teknolojinin yaşadığımız döneme gelene dek pek çok süreçten geçtiği, iktisadi ve toplumsal olarak pek çok değişikliğe neden olduğu belirtilmektedir. Söz konusu gelişim ve değişimlerin neticelerinden biri olarak da sosyal medya ortaya çıkmıştır (Şardağ-Karabulut, 2015: 1).

2000'lerin başında ortaya çıkan insanların profil oluşturup arkadaş edinebilecekleri bir alan sunan Myspace bu platformlardan biridir. Ardından 2004 yılında Harvard Üniversitesi'nde Mark Zuckerberg tarafından kurulan Facebook, sosyal medyanın bugünkü en büyük isimlerinden biri haline gelmiştir. İnternette sosyal medya araçlarının hızlı bir biçimde geliştiği dönem 2005 yılı olarak karşımıza çıkmaktadır. Web 2.0'ın Instagram, Twitter ve Facebook gibi araçların gelişmesindeki en önemli unsur olduğu belirtilmektedir. Twitter (2006), Linkedln (2003), Pinterest (2010) gibi birçok platform ortaya çıkmıştır. 2007'de Apple'ın ilk Iphone'u piyasaya sürmesiyle de akıllı telefonların popülerleşmesi, sosyal medyanın mobil cihazlara uyarlanması sağlanmıştır. Bu platformlar, insanların fikirlerini, haberleri ve görselleri paylaşmalarını sağlayarak mobil cihazlarının kullanımıyla birlikte her an her yerde sosyal medyanın kullanımını da arttırmıştır. Bu anlamda birçok sosyal medya platformunun var olduğu ve her birinin de çeşitli işlevlere sahip olduğu, ortak noktalarının ise "etkileşim" olduğu bilinmektedir. Gündelik yaşamda yer edinmiş olan

akıllı telefon ve bilgisayarlarda en fazla tercih edilen sosyal medya uygulamalarının Facebook, YouTube, Twitter, Instagram, Linkedin olduğu görülmektedir. Söz konusu uygulamaların sadece kullanıcılar tarafından değil, bununla birlikte kurum ve şirketlerce de kullanıldığı ve pazarlama etkinlikleri kapsamında önemli olduğu dikkat çekmektedir (İnce, 2017: 77). 2010 yılı sosyal medyanın daha da yaygınlaştığı bir dönem olmuştur. İnstagram (2010) ve Snapchat (2011) gibi popüler uygulamalarda piyasaya sürülerek, insanların hikâyeler oluşturma ve anlık mesajlaşma, fotoğraf ve videolar paylaşmak için sosyal medyayı kullanımını arttırmıştır.

Sosyal medya uygulamalarının ilk ortaya çıktığı dönemlerde çok az sayıda, diğer bir ifadeyle sınırlı sayıda kişi tarafından kullanıldığı bilinmektedir. İlk uygulamaları insanların genellikle sohbet etme ve arkadaş bulma gibi amaçlar doğrultusunda kullandıkları bilinmektedir. Ancak zaman içerisinde sosyal medya uygulamalarını kullanan kişi sayısının artmasına paralel olarak sosyal medya uygulamalarının insanlara sunduğu içerik ve hizmetler de değişime uğramıştır. Günümüzde insanlar sosyal medya uygulamalarını sadece iletişim sağlama ya da arkadaş bulma amacıyla değil, aynı zamanda ses, video ve görüntü paylaşma gibi amaçlar için kullanmaktadır Çolak, 2020: 28). Sosyal medyanın gelişimi son yıllarda, haberleşme, ticaret, politika ve toplumsal değişim gibi birçok alanda etkisi olduğu görülmüştür. Sosyal medya, insanların fikirlerini dile getirmesini, küresel olaylar hakkında haber almasını ve bağlantı kurmasını sağlamaktadır.

2.1.2. Sosyal Medya ile Geleneksel Medya Arasındaki Farklılıklar

Sosyal medyanın gazete, televizyon, medya ve film gibi geleneksel medyalardan bazı yönleriyle ayrıldığı bilinmektedir. Geleneksel medya genellikle haberleşmenin yayınlanması adına bazı kaynaklara ihtiyacı olmaktadır. Ancak sosyal medyanın bilgiye ulaşmak veya paylaşmak adına görece daha az masraflı olduğu ve herkes tarafından ulaşılabilir olduğu bilinmektedir. Bu anlamda sosyal medyanın matbaa yatırımına veya televizyonda yayın yapmak için lisansa ihtiyacı bulunmamaktadır (Ying, 2012: 21). Sosyal medyanın geleneksel medyadan ayrıldığı diğer özellikleri aşağıda sıralanmaktadır:

Sosyal medya güncel ve hızlıdır: Şirketlerin haklarındaki şikâyetleri yanıtlaması ya da resmi bir duyurunun online bir şekilde yayımlanmasının oldukça uzun sürebileceği düşünülmektedir. Twitter gibi sosyal medya uygulamalarında ise bu durumların birkaç dakika içerisinde gerçekleştirebildiği bilinmektedir. Dünya genelinde bir olay veya konunun yayılması yalnızca sosyal medyada bir ileti olarak yazılması kadar basit bir hale geldiği görülmektedir. Geleneksel medya yayıncılarının belirli insanlardan veya kurumlardan oluştuğu, ancak sosyal medyada ise her kullanıcının içerik yayıncısı olduğu belirtilmektedir. Diğer bir ifade ile dünya çapında anlık yayın gerçekleştirilebilmektedir (Ying, 2012: 23; Şengöz ve Eroğlu, 2017: 503).

Sosyal medya ucuzdur: Geleneksel medyada yatırımların milyonlara varabildiği; sosyal medyada ise bu miktarların oldukça düşük olduğu belirtilmektedir. Twitter ve Facebook gibi uygulamalarda hesap oluşturmanın mali yükümlülüğü bulunmamaktadır. Sosyal medya uygulamalarının herhangi birinde birkaç saat vakit geçirmek gerekebilmektedir. Bu sürenin podcast kayıtlarında bir aya kadar uzayabileceği belirtilmektedir (Ying, 2012: 23). Ayrıca pazarlama açısından incelendiğinde sosyal medyanın diğer reklam araçlarına göre daha az bir maliyetle gerçekleştirildiği görülmektedir (Şengöz ve Eroğlu, 2017: 503).

Sosyal medya güvenilirdir: Çok bilinen Alman bir kurumun yöneticisi "kişilere örgütlerden daha çok güveniriz" ifadesiyle aslında sosyal medyanın sahip olduğu anlayışı da dile getirmiştir. Zira halkla ilişkilerin web günlüğü tutmadığı, okuma ve algılamanın uzun sürdüğü basın açıklamalarına yer verilmediği, bununla birlikte sosyal medyada konuşanların kişiler olduğu bilinmektedir. CEO veya stajyer olmanın önemi olmaksızın herkes kendini ve dolaylı olarak firmayı ilgi çekici kılan kişisel görüşlerini sunmaktadır. Bu şekilde tüketiciyle güvenilirliğin temele alındığı, yakın ve uzun vadeli iletişimin sağlandığı görülmektedir (Ying, 2012: 23; Algül ve Sütcü, 2015: 18).

Sosyal medya iletişimi kolaylaştırmaktadır: Sosyal medya kullanım birimlerinin ayrı olduğu, müşteri kitle ile etkileşimin sağlanması için tercih edildiği bilinmektedir. Böylelikle tüketicilerin tavsiye ve eleştirilerinin doğrudan işleme alınmasıyla iyileştirilen ürün ya da hizmet ortaya koyulmaktadır. Şirket için iletişim ağı olarak da

sosyal medya uygulamaları kapalı Twitter veya Facebook grubu oluşturularak tüm personelin bilgilendirilebileceği şekilde kullanılabildiği belirtilmektedir. Söz konusu düzenlemeyle şirket dışından kimse paylaşımlara ulaşamamaktadır (Ying, 2012: 23; Göker ve Keskin, 2015: 861).

Sosyal medya firma imajını iyileştirir: Bir kişinin bu platformu kullanarak nasıl ilgi çekebileceğine ilişkin sosyal medya danışmanlarından destek alabildiği görülmektedir. Fakat internetin kullanmayan kişiler için oldukça zor bir durum olduğu düşünülmektedir. Statik bir kurumun web sitesinin olmasının bir katkı sağlamayacağı belirtilmektedir. Bunun nedeni ise Facebook ya da Twitter'da paylaşılmış olan iletinin Google arama sonuçlarında üst sıralarda yer almasıdır. Bu şekilde potansiyel müşterilerin ilgisi çekebilmektedir. Bilhassa dijital yerli şeklinde nitelendirilen, internet ortamını ikinci yaşam alanı şeklinde algılayan kişilerin dikkatini çekebilmektedir. Böylelikle tanınma düzeyinin artması ile birlikte işletme imajı da değer kazanmaktadır. İnternetin ilgi çekici iletişim platformu olarak algılanmasıyla sosyal medya faktörlerinin daha da önemli bir hal aldığı belirtilmektedir (Ying, 2012: 23; Kaur, 2013: 546; Budiman, 2021: 1339).

2.1.3. Sosyal Medyanın Kullanıldığı Alanlar

Kişilerin internet üzerinden birbirleriyle yaptığı paylaşımlar ve diyaloglar sosyal medyayı oluşturmaktadır. Sosyal ağlar, mikro bloglar, bloglar, anlık mesajlaşma uygulamaları, forumlar, sohbet siteleri vb. insanların birbiri ile bilgi ve içerik paylaşımını sağlayan uygulamalar ve siteler aracılığıyla kullanıcıların ilgilendiği ve aradığı içeriklere ulaşabilmelerine olanak sağlanmıştır. İlk başta kişiler ya da küçük gruplar arasında gerçekleşen diyaloglar şeklinde algılansa da paylaşılan içerik ya da bilgilerle ilgilenen kişi sayısının hızlıca ve yoğun bir şekilde arttığı görülmektedir (Öztürk ve Talas, 2015: 108).

Sosyal medya ağlarının pek çok ülkede yaygınlaşmasının sebepleri arasında sosyal medya uygulamalarının iletişimdeki sınırsız olanakları, interaktif yapısı, kişilerin iletilerini kısa sürede çok sayıda insana ulaştırması ve eşzamanlı olarak mesaj iletebilme özelliğine sahip olması yer almaktadır (Karaduman, 2011: 48). Bu

kapsamda sosyal medya uygulamaları temelde iletişim amaçlı kullanılmakta olup, literatürde yer alan çalışmalarda da iletişim sürecinde sosyal medya uygulamalarının yaygın olarak kullanıldığı belirtilmektedir (Vardarlıer ve Öztürk, 2020: 1; Keskin ve İmik-Tanyıldızı, 2015: 460; Özgen ve Elmasoğlu, 2016: 181). Yapılmış olan çalışmalarda insanların söz konusu sanal gerçeklik dünyası için her geçen gün daha çok zaman harcadığı, bu bağlamda farklı yaşamsal alan oluşturup yaşamlarını sürdürdükleri belirlenmiştir. Sosyal medyanın kontrol dışı kullanımı sonucunda aile bağlarında kopukluklar, arkadaş çevresinde iletişim eksikliği ve akraba ilişkileri unutulmakta kısacası duygusal fakirlik yaşamaktadırlar (Şener ve Yiğit; 2021: 551). Bu kapsamda bazen sanal dünya ile gerçek dünya arasındaki sınırların ortadan kalktığı da görülebilmektedir. Öyle ki söz konusu sanal âlemde arkadaşlık kurma, toplumsal ve siyasal görüşlerin konuşulması, hatta sosyal medya üzerinden tanışıp evlenme gibi önemli kararların alınabildiği belirtilmektedir (Akıncı-Vural ve Bat, 2010: 3348).

İletişim ve arkadaşlık kurmak amacıyla bireysel olarak kullanımın yanında sosyal medya araçları örgütsel amaçlar için de kullanılmaktadır. Sosyal medyanın örgütsel kullanım amaçlarının başında halkla ilişkiler uygulamaları gelmektedir (Graham ve Avery, 2013: 1; Allagui ve Breslow, 2015: 1). Yakın dönemde popülerliği artan, toplum içerisinde yoğun bir şekilde kullanılan ve internet âlemindeki en yeni gelişmeleri sergileyen sosyal medya kaynaklarının da kamu hizmetlerinin geliştirilmesi, katılım ve iş birliğinin özendirilmesi adına kamu kurumlarınca kullanılmaya başlandığı belirtilmektedir. Bloglar, YouTube, Facebook, Twitter vb. sosyal medya uygulamalarının bilgileri dünyaya duyurma, insanlarla doğrudan iletişim kurma ve hizmet verebilmek için kamu kurumları tarafından tercih edilen başlıca platformlar haline geldiği görülmektedir. Bu anlamda sosyal medya ağları, toplum odaklı, şeffaf, katılımcı ve açık kamu yönetiminin sağlanmasına zemin hazırlamıştır (Sobacı ve diğerleri, 2015: 16). Bu kapsamda son yıllarda yapılan araştırma bulguları kamu kurumlarının yanında özel sektörde faaliyet gösteren örgütlerin de halkla ilişkiler sürecinde sosyal medyadan yararlandıklarını göstermektedir (Pekküçükşen ve Yıldırım, 2021: 6708; Şenyurt, 2016: 44; Solmaz ve Görkemli, 2012: 9; Çalışır, 2015: 59; Balta-Peltekoğlu ve Demir-Askeroğlu, 2019: 1044).

Sosyal medyanın yaygın olarak kullanıldığı diğer bir alan ise pazarlamadır. Pazarlama faaliyetlerinde sosyal medya uygulamalarının kullanılması sayesinde tüketicilerle hızlı iletişim kurulması sağlanmaktadır (Sajid, 2016: 1; Gupta ve diğerleri, 2013: 293). Bu durumun gerçekleştirilmesi sürecinde eğlenceli ve interaktif bir ortamın sağlandığı görülmektedir. Ayrıca sosyal medya uygulamalarının tüketicilerin ikna edilmesinde maliyet açısından kolaylık sağlaması nedeniyle şirketlerin ilgisini çekmektedir. Ancak tüm şirketlerin sosyal medya uygulamalarını sadece tüketicilerle iletişim ve etkileşim kurmak için kullandığı; bazı şirketlerin ise bu platformları doğrudan sosyal ağ aracılığıyla kullandıkları dikkat çekmektedir (Taşdemir, 2010: 645). Pazarlama alanında sosyal medya kullanılmasının etkili olabilmesi için firmalar bazı stratejiler geliştirmelidir. Sosyal medya ağları, firmalar için farklı içeriklerin oluşturulması, ayrıştırılması ve böylelikle de rakipleri arasından sıyrılabilmesi için oldukça önemlidir. Fakat esas olarak dikkat edilmesi gereken konunun sosyal medya araçlarının (Facebook, Twitter gibi) faaliyetlerinin sona ermesi durumunda şirketlerin B planının olup olmamasıdır. Bu sebeple aslında markaların kendi ağlarını yaratıp içerik oluşturmaları gerekli görülmektedir (Özgen ve Doymuş, 2013: 100). Reklamlar, promosyonlar, ürün tanıtımları ve müşteri ilişkileri yönetimi gibi bir takım pazarlama stratejisi için sosyal medya platformları kullanılarak kitlelere erişebilmektedir. Sosyal medya araçlarının kullanım amacı incelendiğinde öğrencilerin sosyal medya araçlarını iletişim kurmanın yanında piyasaya çıkan yeni ürünlerin takibini yapmak, kampanyaları takip etmek, çeşitli ürün ve hizmetler hakkında bilgi edinmek amacı ile kullandıkları ve öğrencilerin yiyecek içecek işletmesi tercihlerinde sosyal medyanın önemli bir araç olduğu görülmektedir (İbiş ve Engin; 2016: 333).

Sosyal medyanın kullanıldığı bir diğer alan eğlence ve içerik paylaşımı; kullanıcıların fotoğraf, video, müzik ve diğer içerikleri paylaşmalarına olanak veren mizah, yemek tarifleri, tecrübeler ve güncel olaylar hakkındaki düşünceleridir. Bu içerik paylaşımları platformlara özgü özellikler kullanılarak paylaşılır ve kullanıcılar arsındaki etkileşimi de artırmaktadır.

Sosyal medyanın kullanıldığı bir diğer alan ise eğitim ve öğrenme; sosyal medya, çevrimiçi eğitim ve öğrenme ortamları olarak kullanılmaktadır. Öğrenciler ve öğretmenler, grup çalışmaları yapabilir, kaynak paylaşabilir, tartışmalar yürütebilir ve öğrencilere erişilebilmektedir. Sosyal medya kullanımı sürekli olarak genişlemekte olup, farklı alanlarda nasıl kullanıldığını görmek için güncel trendleri takip etmek ve kullanıcıların ihtiyaçlarına uyum sağlamak önemlidir.

2.1.4. Sosyal Medya Araçları

Kullanıcı sayısı sürekli artış eğitiminde olan sosyal medya uygulamalarının ciddi bir kullanıcı sayısı bulunmaktadır. Sosyal medya platformları insanların ilgi ve gereksinimlerine göre tasarlandığı için birçok sosyal medya platformu bulunmaktadır. Televizyon ve diğer kitle iletişim araçlarından farklı olarak faaliyet gösteren sosyal medya platformlarının devamlılıklarını sağlamaları önemli bir konudur (Ulu, 2021: 57). Söz konusu platformların devamlılığının sağlanabilmesi için farklı ortam ve kaynaklara ihtiyaç vardır. Gündüz'e (2023) göre; Sosyal medya platformları kriz süreçlerinde insanların bir araya gelmelerini ve benzeri görülmemiş ölçeklerde yeni yollarla bilgi paylaşmayı sağlayan yeni araçlar durumundadır. İnternetteki birçok sosyal medya ağının bilimsel olarak çeşitli açılardan değerlendirildiği görülmektedir. Sosyal medya, sosyal ağ, podcastlar, sosyal etiketler, wikiler, blog, resim, mikroblog ve videolar gibi çeşitli alanların olduğu da bilinmektedir (Şardağ-Karabulut, 2015: 1). Sosyal medya araçları ile sahip oldukları bazı özellikler aşağıda başlıklar halinde açıklanmıştır.

2.1.4.1. Bloglar

Kişisel görüş ve ağ bağlantılarının platforma aktarıldığı alanlara "blog" denilmektedir. Yeni gazetecilik gelişimi olarak benimsenen blogların demokrasiye farklı bakış açıları sunma konusunda yeni bir araç niteliğinde olduğu belirtilmektedir. Bununla birlikte kar kaygısını içeren güçlü bir pazarlama aracı olduğu da düşünülmektedir (Özüdoğru, 2014). Ayrıca bloglar, haberlerin bir araya getirildiği, çeşitli internet bağlantılarının kişisel veya birkaç bireyin sorumluluğunda, sürekli güncel bir halde tutulan web sitesidir. Bu kapsamda bloglara, videolar, metinler, ses

kayıtları, resimler ve bağlantıların yüklenebildiği görülmektedir (Sönmez, 2020: 188). Blogları çevrimiçi günlük olarak tanımlayan araştırmacılar bulunmaktadır. Blogların işleyişinde insanların günlük paylaşımlarının yer aldığı düşünüldüğü zaman blogların çevrimiçi günlük olarak nitelendirilmesinin doğru bir yaklaşım olduğu görülmektedir. Blogları hazırlayan ve yayınlayan bireyler ise blogger olarak tanımlanmaktadır (Ulu, 2021: 57). Bloglarda kullanılan öğelerin internete yüklenmesi ve saklanmasında maliyetlerin düşük olması ya da herhangi bir maliyet ortaya çıkmaması blogların kullanımını giderek arttırmaktadır (Karaçor, 2009: 91). Kullanım amaçlarına göre yaygın bir şekilde kullanılan bloglar aşağıda sıralanmaktadır:

Kişisel Bloglar: En yoğun kullanılan türdür. Kişisel bilgi ve gözlemlerin paylaşıldığı web kanallarıdır. Web sitesi yapılması konusunda hiç bilgisi olmayan kullanıcıların da kolay bir şekilde internette sayfalar oluşturabildiği, istediklerini yazabildiği görülmektedir. Kişisel bloglar sayesinde internet kullanıcı sayısının arttığı ve gün geçtikçe yaygınlaştığı dikkat çekmektedir (Karcıoğlu ve Kurt, 2009: 49). En iyi kişisel blogların sıklıkla yenilendiği, dikkat çekici olduğu, olay ve hikâyelerin anlatıldığı bloglar olduğu belirtilmektedir. Söz konusu blogların bir kısmının kişisel ve öznel olabildiği bilinmektedir. Böylesi blogların genel ziyaretçi kitlesinin düzenli olarak ziyaret edilecek düzeyde ilgi çekici bulunmadığı belirtilmektedir. Gönderilerin sadece bloggerların kişisel ilgi alanıyla alakalı ve geniş kitlelere yönelik olmaması açısından yeterli olmayabildiği düşünülmektedir (Pelenk-Özel ve Yılmaz-Sert, 2014: 307

Topluluk Blogları: Topluluk bloglarının aracı rolünün olduğu, link vasıtasıyla veya yorumla katkı sağlanabilen bloglar olduğu belirtilmektedir. Bazılarının gerçek gruplarla alakasının olmadığı düşünülmektedir. Topluluğun esas aldığı konuların bazen özel olmasına karşın bazen de belirsiz olabildiği görülmektedir. Buradaki amaç tartışma gruplarındaki gibi katılımın sağlanması adına cesaretlendirmenin gerçekleştirilmesidir. Bu blogların bireylerin arasındaki mesafeleri ortadan kaldırdığı ve popüler olma amacı güttüğü belirtilmektedir (İşlek, 2012: 28; Pelenk-Özel ve Yılmaz-Sert, 2014: 307).

Gazete blogları: Normal yayın türü ile karşılaştırıldığında blogging seçeneğinin bilgi edinme kapasitesinin daha yüksek olduğu ve bu nedenle gazetecilerin gönüllü bir şekilde seçtiği tür olarak karşımıza çıktığı görülmektedir. Burada bilgiye ilişkin faydalı kaynakları, materyalleri, kişisel yorumları ya da röportaj kaynaklarının paylaşılabildiği belirtilmektedir. Pek çok gazeteci en iyi çevrimiçi haberlerini, makalelerini, çözümlemelerini günlük bir şekilde kendi kanallarında sürdürmektedirler (İşlek, 2012: 28; Pelenk-Özel ve Yılmaz-Sert, 2014: 307). Eskiden "okuyucu/izleyici" şeklinde bilinen internet kullanıcılarının başta bloglar olmak üzere çeşitli çevrimiçi uygulamalarla aktif içerik üretim ve paylaşımına katkı sağladığı belirtilmektedir. Böylelikle kamusal alana farklı ve yeni seslerin katıldığı, medyada söz hakkı olanların sayısının arttığı görülmektedir. Profesyonel gazetecilerden ziyade sıradan bireylerin de medyaya katılıp içerik üreterek kaynak çeşitliliğini arttırdığı belirtilmektedir (Çevikel, 2013: 110).

Kurumsal Bloglar: Var olan öngörülerle bazı kurumların tüketici kitlelere direkt olarak ulaşması için bloglardan faydalanılmaktadır. Söz konusu kurumların hazırladığı blogların belli bir ürün veya genel anlamda iş çözümleriyle alakalı olabildiği görülmektedir (Pelenk-Özel ve Yılmaz-Sert, 2014: 307; Buluthan-Çetintaş, 2014: 92; İşlek, 2012: 29). Kurumsal bloglar bir örgütteki faaliyetler ile ilgili olan içsel ve dışsal kişiler ile paydaşları birbirine bağlayan etkili bir iletişim biçimidir. Kurumsal blogların dünya çapında pek çok işletme tarafından kullanıldığı bilinmektedir. İlk olarak pazarlama aracı şeklinde kullanılmasına karşın son dönemlerde örgüt içi ve dışı iletişim aracı şeklinde kullanılmaktadır. Ülkemizde de kullanılmakta olan kurumsal blogların genellikle yalnızca pazarlama aracı şeklinde kullanıldığı görülmektedir (Karcıoğlu ve Kurt, 2009: 49).

2.1.4.2. Mikrobloglar

İlk mikroblog olarak bilinen "tumblelogs" ardından esas gelişmenin 2006 yılı ve sonrasında "Tumblr" ve "Twitter" ile sağlandığı belirtilmektedir. Hala yaygın bir şekilde kullanılanların Twitter, Tumblr, Jaiku, Identi.ca, Yammer, Cif2.net, Spesifik, Google Plus ve Plurk olduğu bilinmektedir (Tekayak, 2017: 44). Bloglarla karşılaştırıldığında en önemli tarafı mikroblogların anlık ve kısa içeriklerle aktarım

yapmasıdır. En popüler mikroblog sayfalarından biri olan Twitter'da iletiler 280 karakterle sınırlandırılmış bir şekilde yazılabilmektedir. Bireylerin anlık faaliyetlerini başkalarıyla paylaştıkları bu alanlarda uzmanlar bilgi ve haber aktarımı sağlamaktadır. Dünyanın herhangi bir alanında gerçekleşen olayın en kısa zamanda duyurulabildiği belirtilmektedir (Menteşe, 2013: 8). Bunun yanında mikrobloglar vasıtasıyla video, fotoğraf, metin ve ses paylaşımı yapılabilmektedir (Yayla, 2018: 43; Ulu, 2021: 58).

2.1.4.3. Forumlar

Temel olarak forumlar kullanıcıların belirli konularda bilgi alışverişinde bulunmalarına katkı sağlayan sosyal medya uygulamaları arasında yer almaktadır. Forumlarda bilgi alışverişi sürecinde oluşturulan konular belirli gruplara ayrılmaktadır. Bunun yanında forumlar içerik olarak bilgi verilen konuya ilişkin soru, kavram, cevap ve olguları da içinde barındırmaktadır. Forumda yer alan konular kullanıcıların ilgi alanlarına uygun olarak düzenlenmekte ve gruplandırılmaktadır (Ulu, 2021: 57).

Görüldüğü gibi diğer sosyal medya araçlarına benzer olarak forumların da bilgi paylaşım sitesi olarak nitelendirildiği görülmektedir. Yaygın bir şekilde kullanılan forumların büyük bir kısmının moderatör ya da yöneticisi bulunmamaktadır. Buna karşın yöneticisi bulunan forumlarda yöneticilerin en üst düzey yetkili olduğu; moderatörlerin ise gönderilerin düzenlenmesi, onaylanması, taşınması, silinmesi ve kullanıcıların engellenmesi gibi görevlerinin olduğu belirtilmektedir. Forumların oluşturulmasında en önemli unsurun üyeler olduğu bilinmektedir. Yeterli üye sayısına ulaşılamadığında bir forumdan söz edilemeyeceği bilinmektedir (Yağmurlu, 2011: 6). Forumlarda insanlar güncel olaylar hakkında bilgi alışverişinde bulunurken, kamusal konuların tartışıldığı yerler arasında da forumların önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir. Buna karşılık günümüzde forumların kamusal bir nitelik taşıyıp taşımadığı önemli bir tartışma konusu olarak karşımıza çıkmaktadır (Demircan, 2006: 8).

2.1.4.4. Sosyal İmleme Siteleri

Yaşadığımız dönemde yaygın bir şekilde kullanılan diğer sosyal medya ağının sosyal imleme siteleri olduğu belirtilmektedir. Kişilere bu platform aracılığıyla paylaşma, sınıflama, depolama ve arama olanağı sağlanmaktadır. İmleme sitelerinde insanların ilerde yararlı olabileceğini düşündüğü web sayfalarını ya da linklerini kaydettikleri ve takip ettikleri görülmektedir. Popüler olan toplumsal imleme sayfalarının başında Digg, Reddit, Upon, Stymble, Newsvine yer almaktadır (İşlek, 2012: 44; Sobacı ve diğerleri, 2015: 20). Bu sayfalar internette arama yapanlara kolaylık sağlaması bakımından önemli görülmektedir. Belirli bir konuda araştırma yapanların tüm bilgileri bir arada bulabilmesi sağlanabilmektedir (Öztürk ve Talas, 2015: 11). Bu kapsamda günümüzde sosyal imleme siteleri öğrenmeyi kolaylaştıran bir unsur olduğu için birçok kesim tarafından yaygın olarak kullanılmakta olup, sosyal imleme sitelerinin eğitsel amaçlarla da kullanıldığı görülmektedir (Atıcı ve Yıldırım, 2010: 289).

2.1.4.5. Wikiler

Yaygın olarak kullanılan sosyal medya araçlarından bir diğeri ise wikilerdir (Barutçu ve Tomaş, 2013: 7). Bloglara benzer olarak wiki uygulamalarının da bireylere web kaynaklı ara yüz ile ortam oluşturma imkânı sağlanmaktadır. Bu sayfalar herkesin katkı sağlayabildiği sanal ansiklopedi niteliğindedir. Herkesin ulaşabildiği bu platformlarda bir konuya ilişkin yazılan bilgilerin değiştirebildiği bağımsız platformlar olduğu görülmektedir. Yani wikilerin açık kaynak platformları olduğu belirtilmektedir. Açık kaynak platformu ise açık geliştirici gruplar yürüterek isteyen herkesin yararlanabildiği bilgi türü şeklinde açıklandığı görülmektedir (Menteşe, 2013: 10). Wikiler birden fazla konuda içeriğe sahip olan ansiklopedi sayfaları gibi görülse de bazen belirli konulara özgü wikilerin de geliştirildiği görülmektedir. Örneğin; belirli bir oyun türünün ya da platformun kendisine ait wikileri bulunabilmektedir (Ulu, 2021: 57).

2.1.4.6. Podcastlar

Podcastin ilk kez Apple Ipod için geliştirilmiş olmasına rağmen içinde bulunduğumuz dönemde Ipodla ilişkilendirilmediği belirtilmektedir. Podcastin Türkçe karşılığına bakıldığında, tam karşılığı olmamasına karşın "oynatıcı yayın aboneliği" olarak açıklanabileceği görülmektedir. Bu kavramı Yeni Oxford Amerikan Sözlüğü radyo yayını veya buna benzer bir uygulamanın internet üzerinden kaydedilebilir ve bireye özel cihazlarla dinlenebilir duruma gelmesini sağlayan kayıt türü şeklinde açıklamıştır. Podcastin internet üzerinden bir programın ses veya video kaydının yapılmasından farkının Atom ya da RSS kaynaklarından yararlanılması olduğu belirtilmektedir. Dolayısıyla yayınlanan her yeni bölüm özel yazılımları izleyerek otomatik bir şekilde oynatılmaktadır. İlk olarak 2004 yılının Eylül ayında ortaya çıkan podcastin yeni bir yayın dağıtım ortamı olduğu belirtilmektedir. Podcast sayesinde kişilerin takip etmek istediği amatör TV/radyo ya da uzmanların programlarına abone olabildikleri ve istedikleri cihazlarla dinleyebildikleri bilinmektedir (Menteşe, 2013: 12; Tekayak, 2017: 49). Bunun yanında podcast uygulamaları insanların ses ve video şeklinde dosya ve kayıtlar indirmelerine de katkı sağlamaktadır. Podcast uygulaması sayesinde insanların istedikleri içerikleri istedikleri yerde ve istedikleri zaman dilimi içinde izlemeleri ve dinlemeleri mümkündür (Ulu, 2021: 58).

2.1.4.7. Sosyal Ağ Siteleri

İnternetin ilk haliyle hayatımızda yer edinen sosyal medya ağları bilhassa web 2.0 formatının temel taşlarındandır. Web 1.0 dünyasının arkadaşlık sayfaları, forumlar ve IRC sohbet odalarında web 2.0 teknolojileri ve oluşan paylaşım algısıyla değişiklikler yaşanmıştır. Böylelikle Facebook, MySpace ve Orkut gibi sosyal ağlara dönüşüm gerçekleşmiştir (Kahraman, 2014: 22). Bu sitelerin esnek ve kullanıcı dostu olması nedeniyle diğer öğretim yönetim sistemlerine nazaran daha kolay olduğu belirtilmektedir (Öztürk ve Talas, 2015: 101). Sosyal ağ sitelerinde kullanıcılar kendilerine özgü olan kişisel profiller açabilmektedir. Kullanıcılar oluşturdukları söz konusu profiller üzerinden paylaşımlarda bulunmaktadır. Günümüzde yaygın olarak kullanılan Facebook sosyal ağ sitelerine örnek gösterilebilir (Ulu, 2021: 58).

2.1.4.8. Medya Paylaşım Siteleri

İçinde bulunduğumuz dönemde internetteki amatör yapımcıların videolarını yüzlerce insana paylaşabildiği ve Hollywood yıldızlarının sahip olduğu ilgiyi üzerlerine çekebildikleri görülmektedir. Beğenilen filmlerin bazı kısımlarına, dikkat çekici haber programlarına, kliplere ve eğlenmek için aranmakta olan görüntülere internetten ulaşılabilmektedir. Video paylaşım sayfaları da aranan görüntülere kolay bir şekilde erişimi, beğenilen videoların rahat bir şekilde izlenebilmesini sağlamaktadır. Bu sayfalar sayesinde kısa sürede popüler bir yapımcı ya da ünlü bir şahsiyet olabilmek mümkündür. Ayrıca üyelerin video hazırlayıp yüklemesi için aracı ve olanaklar sunulmaktadır. Bazı sayfalarda video kaynaklarına herkesin ulaşabildiği bazıların da ise özel paylaşımın sağlandığı belirtilmektedir (Menteşe, 2013: 11). Web sayfaları ya da blogların belirlenmiş olan hedef kitleye e-mail gönderimi, gönderi, anlık mesajlaşma ve link paylaşımının sağlandığı interaktif bir süreç olduğu ifade edilmektedir. Paylaşılmış olan içeriğe genelde sosyal yorumların eşlik ettiği görülmektedir. Medya paylaşım süreci gönderici ve alıcının katıldığı iki yönlü iletişim şeklinde açıklanmaktadır (Öztürk ve Talas, 2015: 112).

2.2. Sosyal Medya Platformu Olarak "Twitter"

Geçmiş yıllar ile kıyaslandığı zaman günümüzde teknoloji kullanımının giderek yaygınlaştığı ve iletişim süreçlerinin farklı bir boyuta taşındığı görülmektedir. Bu süreçte sosyal medya araçları insanlar arasındaki iletişim ve etkileşimin gelişmesine katkı sağlayan araçlar arasında yer almaktadır (Biçen-Aras ve Çolaklar, 2013: 193). Bu uygulamalar arasında yer alan Twitter, kullanıcılar arasında paylaşılan mesajlarda onay gerektirmeyen, başka kullanıcılar tarafından yapılan paylaşımların tekrarlı olarak iletilmesine katkı sağlayan bir sosyal medya platformudur. Twitter dünya genelinde en fazla paylaşım yapılan sosyal medya platformları arasında yer almaktadır. Bunun yanında insanların genellikle kendi görüş ve düşüncelerini açıkladıkları bir platform olduğu için Twitter sayesinde insanların sergileyecekleri davranış biçimlerinin önceden belirlenmesi mümkün hale gelmektedir. Bunun bilincinde olan işletme ve örgütler hem pazarlama hem de insanları toplumsal açıdan yönlendirme sürecinde Twitter'dan yararlanmaktadır (Çevik ve diğerleri, 2015: 6).

Günümüzde birçok ülkede yapılan çalışmada bireysel ya da pazarlama amacıyla Twitter kullanan kişi sayısının oldukça yüksek olduğunu göstermektedir (Uluçay ve diğerleri, 2021: 691; Jones, 2021: 1; Bayraktutan ve diğerleri, 2014: 59).

Son yıllarda Twitter insanlar arasındaki ilişkileri kuvvetlendiren ve insanların demokratik süreçlere katılımlarını hızlandıran bir araç olarak değerlendirilmektedir. Bu kapsamda Twitter diğer sosyal medya araçlarına kıyasla toplumsal iletişimi daha fazla etkileyen bir platform olarak değerlendirilmektedir. Twitter etkisini hem sosyal hem de ticari hayatta hissettirmektedir. Twitter, kısa mesajlar yoluyla insanları birbirine bağlayan hızlı haberleşme, bilgi alışverişi ve tartışmalar için ideal bir sosyal medya platformudur. İçeriğin insanların özgün ve bireysel görüşlerinin meydana getirdiği Twitter, 2010 yılında Arap Baharı ile ortaya çıkan toplumsal örgütlenme sürecinde daha yaygın hale gelmiştir. Bunun yanında Gezi Parkı ve Wall Street İşgali gibi olaylarda da Twitter üzerinden insanların toplumsal örgütlenmeye yöneldikleri görülmüştür. Söz konusu özellikleri nedeniyle Twitter sıradan bir sosyal medya aracı olarak değil, aynı zamanda toplumsal bir aktör olarak nitelendirilmektedir. Twitter bünyesinde sosyal sorumluluk içeren etkinliklere de yer verdiği için toplumsal aktör rolünü sürekli geliştirmektedir (Yıldırım, 2014: 235; Ulu, 2021: 59).

Twitter yukarıda belirtilen özellikleri nedeniyle insanları etkileme gücüne sahip olduğu için kurumlar tarafından da yaygın olarak kullanılan sosyal medya araçları arasında yer almaktadır. Bu kapsamda günümüzde birçok resmi ve özel kuruluşun insanları bilgilendirmek ve insanlardan geri dönüt almak için Twitter kullandığı görülmektedir (Göçoğlu, 2019: 423). Sosyal medyanın genel olarak gücü, kurumların daha geniş bir kitleye ulaşmasına ve hızlı bir şekilde trendlere uyum sağlamasına yardımcı olacaktır. Twitter günlük yaşamda insanların paylaşım yapmalarının ötesinde siyasi kişiliğe sahip olan insanların toplumu yönlendirmek için de yaygın olarak kullandıkları platformların başında gelmektedir. Hatta son yıllarda ülkeler arasındaki diplomatik ilişkilerin düzenlenmesinde bile Twitter'dan faydalanıldığı görülmektedir. Devlet liderlerinin de Twitter'ı aktif olarak kullandıkları görülmekte olup, birçok devlet başkanının seçim sürecinde ve seçimden sonraki dönemlerde takipçilerini etkilemek için Twitter'dan faydalandığı bilinmektedir

(Kıvanç, 2020: 1). Twitter son yıllarda politikacılar arasında oldukça popüler bir iletişim aracı haline gelmiştir. Birçok devlet lideri, takipçilerine ve vatandaşlarına ulaşmak, politik mesajları yaymak ve hatta krizleri yönetmek için Twitter'ı aktif olarak kullanmayı tercih etmişlerdir. Hızlı ve etkili bir şekilde düşüncelerini paylaşabilmek, kararlarını duyurabilmek ve halka doğrudan etkileşimde bulunabilmek için Twitter'ın etkin olarak kullanıldığı görülmektedir. Ancak, her ne kadar devlet liderlerinin Twitter kullanımı olumlu sonuçları olsa da aynı zamanda da tartışmalı durumlara yol açmaktadır. ABD eski Başkanı Donald Trump'ın Twitter sosyal medya hesabından sık sık politik mesajlarını ve kararlarını duyurmaktaydı. Ancak bazı tweetleri ve paylaşımları uluslararası alanda hem de iç politikada tartışmalara neden olup, bazı ülkelerle gerilimleri arttırırken bazı ülkelerle de üslubu nedeniyle de eleştirilere maruz kalmıştır. Tartışmalı tweetler, toplumda kutuplaşmaya ve bölünmelere yol açmış ve bazen de krizlere neden olmuştur. Bu nedenle, liderlerin sosyal medya platformlarını nasıl kullandıkları, attıkları her adımın sonuçları üzerinde düşünülmesi ve paylaştıkları içeriklerin sonucu hakkında dikkatli olmaları gerekmektedir.

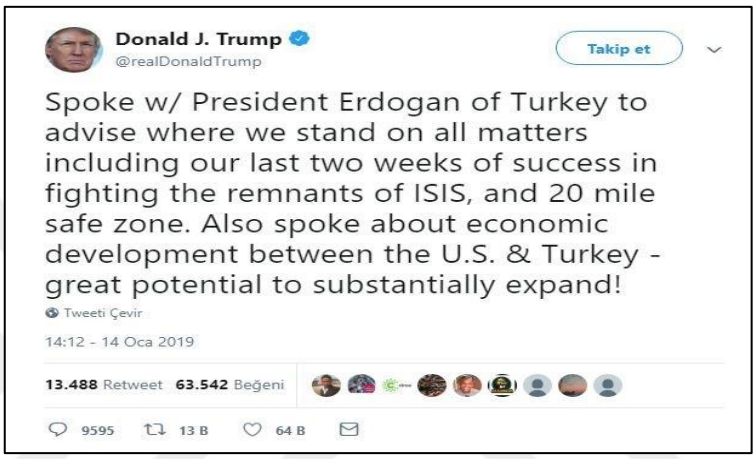
ABD eski Başkanı Donald Trump'ın 13 Ocak 2019 tarihinde attığı ABD'nin Suriye'deki askerleri çekme kararını duyurup Twitter üzerinden Türkiye'yi tehdit ederek "Kürtler'e saldırırlarsa Türkiye'yi ekonomik olarak mahvedeceğiz" demişti.

Şekil 6. ABD eski Başkanı Donald Trump'ın 13 Ocak 2019 tarihinde attığı tweet

Kaynak: https://www.sozcu.com.tr/dengesizligin-boylesi-trump-skandal-tweetten-24-saat-sonra-180-derece-dondu-wp3129053

Türkiye'ye yönelik skandal paylaşımın ardından Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile telefonda görüşen ve 24 saat sonrasında tavrını değiştiren Donald Trump, "IŞİD'in kalıntılarıyla mücadeledeki son iki haftalık başarımız ve 20 mil güvenli bölge dahil tüm meselelerde nerede durduğumuzu bildirmek üzere Cumhurbaşkanı Erdoğan ile konuştum. ABD ile Türkiye arasındaki ekonomik gelişme hakkında konuştuk, büyük ölçüde genişleme potansiyeli var" şeklinde ifade etmiştir.

Şekil 7. Tayyip Erdoğan ile telefonda görüşen ve 24 saat sonrasında tavrını değiştiren Donald Trump tweeti- Kaynak: https://www.sozcu.com.tr/dengesizligin-boylesi-trump-skandal-tweetten-24-saat-sonra-180-derece-dondu-wp3129053

Twitter özellikle bilginin oluşması ve yayılmasında oldukça etkili bir platform olarak değerlendirilmektedir. Yapılan çalışmalarda da bilginin ortaya çıkmasının ve yayılmasının yanında Twitter sayesinde birçok bilginin insanlar arasında tartışılabildiği belirtilmektedir. Twitter kullanım yaygınlığı arttıkça haber ve bilgilendirme araçları da tek yönlü olmaktan çıkmış, insanların birçok haberi tarafsız olarak paylaşmaya başladıkları görülmüştür. Günümüzde birçok insan Twitter platformunu aktif kullandığı için birbiri ile etkileşim halindedir. Bu durum insanların birçok gelişmeyi sosyal medya üzerinden takip etmesine katkı sağlamıştır (Albayrak ve diğerleri, 2017: 1991).

Sosyal medya platformları arasında yaygın olarak kullanılan Twitter, insanların günlük yaşam döngüsü içerisinde doğru bilgiler edinmelerine katkı sağlamaktadır. Bu konuda yapılan bir çalışmada Twitter platformunda yapılan paylaşımların gerçek

yaşama ilişkin olguların tespitinde kullanıldığı belirtilmiştir (Çevik ve diğerleri, 2015: 4). Twitter üzerinden gerçek hayat ile ilişkili gündemler hashtagler sayesinde belirlenmektedir. Hashtagler sayesinde birçok konu gündeme gelebilmektedir. Bunun yanında benzer kelime ve sözcük öbeklerinden meydana gelmeyen konular da bazen gündem olabilmektedir. Twitter'ın sahip olduğu söz konusu özellik toplumda infial yaratan olayların kısa sürede gündem olmasına zemin hazırlamaktadır. Bunun yanında insanların belli bir konuyu gündeme getirmek için örgütlenerek yaptıkları paylaşımlar da kısa sürede konunun gündem olmasına katkı sağlamaktadır (Ulu, 2021: 59). Yapılan bu paylaşımlar hızlı bir şekilde geniş kitlelere ulaşabilmektedir. Sosyal medyanın gücü, toplumsal tartışmaların hızla yayılmasını sağlayarak değişimlere zemin oluşturabilmektedir. Ancak, bu paylaşımları yaparken gerçeklik kontrolünün yapılması ve kaynaklarının doğrulanması büyük önem taşımaktadır. Twitter'da hızlı bilgi paylaşımı ve anlık tepkilerin oluşmasına olanak tanıdığından, paylaşılan bilgilerin doğruluğunu kontrol etmek önemlidir.

2.3. Tweet atmak ve var olmak: Twitter'da Kimlik İfadesi

Kullanıcılar, tweetler aracılığıyla düşüncelerini, duygularını, ilgi alanlarını ve günlük deneyimlerini paylaşarak kişisel kimliklerini ifade etmektedir. Tweetler, kullanıcıların içsel dünyasını da yansıtabilmektedir. Kullanıcılar, tweetlerinde belirli konuları vurgulama veya belli topluluklarla bağlantı kurmak için # (hashtag) kullanılmaktadır. Bu, kullanıcının hangi konularda etkileşimde bulunduğunu ve kendini nasıl konumlandırdığını göstermektedir. Tweet'lerin kaç kez retweet edildiği veya beğenildiğini, içeriğin ne kadar geniş bir kitleye ulaştığını ve bunun değer bulduğunu göstermektedir. Bu, kullanıcının sosyal etkileşim düzeyini ve paylaşımlarının etkileme potansiyelini de belirlemektedir. Kullanıcıların biyografilerinde kendilerini kısaca tanımlayarak belirli kişisel veya bir alanda profesyonel detayları paylaşmaktadır. Kendilerini kısaca tanımlayarak başkalarına nasıl görünmek istediğini veya kişinin nasıl görünmek istediğine dair bir imaj oluşturabilir. Profil fotoğrafı, profil bilgileri ve kapak fotoğrafı kullanıcıların kimlik ifadesinin temelini oluşturur. Aynı zamanda Twitter kullanıcılarının katıldıkları tartışmalardaki tutumu, kişinin dünya görüşünü ve kişisel değerlerini yansıtarak, sosyal ve politik kimliğini de ortaya koyabilir. Konu odaklı tweet'lerin paylaşımı ve

bunların ne sıklıkla atıldığı, tartışmalara katılımı da kullanıcıların dijital varlığını şekillendirmesinde etkilidir. Bu faktörlerin hepsi kullanıcıların nasıl bir kimlik oluşturduğunu ve kimliklerini ifade etmeleri için kısa ve anlık iletişim imkânı sunan Twitter dinamik bir platform haline gelmiştir. Kullanıcılar tweet atma ve etkileşimde bulunma yoluyla dijital kimliklerini inşa eder ve sosyal medyada varlıklarını gösterirler. Sosyolog Gramus'un dijital kimlik oluşumu için söylediği kullanıcılar kimliklerini doğrudan değil dolaylı şekilde ortaya koyarlar (akt. Morozov, 2019: 234). Kimlik oluşturmanın merak ve ruh haliyle zaman içerisinde kapsamı değiştiğini ifade eden Coyne (çev. Aslan: 2023:71-72), sosyal medya şöhret kültürüne uygun olarak, kişisel ve özel ifşaatları teşvik eder ya da en azından kişi kendini mesleki olarak sunduğu araçlar kolaylıkla kişisel sunum araçlarını dönüşebileceğini ifade etmektedir. Bauman' ın "erotizmin postmodern kimlik inşasında konuşlandırılması" dediği (2015: 299) dijital kimlikler sayesinde toplum genelinde gerçekleştiği, sosyal medyaların birçoğunda "somatik kimlikler" diye bilinen, bedenleriyle (seksüaliteleriyle) görünür olan, kimlik, varlık ve popülerlik kazanmaya çalışan profiller mevcuttur (Bozkurt: 2022: 245). Sosyal medyada kimlik kavramı aynı zamanda gizlilik ve kontrolü içerir. Kullanıcılar hangi bilgilerini paylaşacaklarına, kimlerle etkileşimde bulunacaklarına ve kimlerin içeriklerini göreceğine karar verebilmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SİYASİ PATİLERİN SURİYELİ GÖÇMEN SÖYLEMLERİ

3.1. Zafer Partisi Suriyeli Mülteci Örneklem Analizleri

3.1.1 Analiz 1

İçerik/ Etkileşim Düzeyi
ÜMİT ÖZDAĞ

Tweet Görüntülenme: 305,8 B

Retweet : 1184

Alıntılanma : 38

Beğeni: : 7102

3.1.1.1. Makro Yapısal Çözümleme

3.1.1.1.1 Tematik Yapı

a. Başlık

Zafer Partisi geliyor, sığınmacılar gidiyor.

b. Video Girişi

"SIĞINMACILAR VE KAÇAKLAR" ve "VATANLARINA DÖNSÜN DİYORSAN"

c. Fotoğraf

Kullanılan fotoğrafta özellikle mücadele içerisinde olan insanlar tercih edilmiştir. Fotoğraf dikkatle incelendiğinde tel örgüler ve barikatlar vardır. Sınır ve hudut benzeri bir yer tercih edilmiştir. Fotoğrafa bakıldığında hâlâ gelen sığınmacıların olduğu görülmektedir.

d. Video

İlgili twitter paylaşımında izlenilen videoda; Zafer Partisi'nin meclise girmesi durumunda sığınmacı ve kaçakların geri gönderileceği vurgulanmaktadır.

3.1.1.1.2. Şematik Yapı

a. Durum

Ülkede yaklaşan genel seçimlerde Zafer Partisi'nin mecliste bulunmak maksadıyla yeterli oyu almak için sığınmacıları önemli bir koz haline getirmeyi istemesidir.

Olayın Sunumu

Zafer Partisi'nin genel seçimlerde TBMM'ye girmesinin sığınmacı ve kaçakların gönderilmesi için önemli olduğu vurgulanıyor.

Sonuçlar

Zafer Partisi TBMM'ye girmesiyle birlikte sığınmacı ve kaçaklar gerekirse zorla geri gönderileceği söylenmektedir.

Ardalan ve Bağlam Bilgisi

Sığınmacı sorununun ne zamandan beri başladığı belirtilmemiş olup ve geri gönderilmesinin Zafer Partisi'nin TBMM'ye girmesiyle olacağı vurgulanmıştır. Zorla gönderilmekten bahsedilmiştir.

b. Yorumlar

Video incelendiğinde Zafer Partisi'nin sığınmacıları kesin olarak gerekirse zorla göndereceği anlaşılmaktadır. Videoda kullanılan müzik Mülkiye Marşı'nın "Ey vatan gözyaşların dinsin yetiştik çünkü biz" kısmı alınmıştır. Çünkü Zafer Partisi'nin yetiştiği, geldiği ve bu sorunu çözeceğini özellikle vurgulanmak istenmiştir. Videoda sığınmacı ve kaçakların 4 tane fotoğrafı kullanılmıştır. Birinci fotoğrafta "SIĞINMACILAR" yazarken tel örgüler ve gelen yeni mülteciler dikkat çekmektedir. İkinci fotoğrafta "KAÇAKLAR" yazarken slogan atan coşkulu insanları olduğu gösterilmiştir. Üçüncü fotoğrafta "GEREKİRSE ZORLA" yazarken yolda ve elinde çanta olan insanları göstererek zorla göndermek böyle olacak denmek istenmiştir. Dördüncü fotoğrafta "VATANLARINA DÖNSÜN DİYORSAN" yazarken sinirli iki erkeğin kullanılması dikkat çekerken ve o kişilerin vatanlarının başka bir yer olduğu vurgulamıştır. Videonun devamında #Zafermeclise etiketi ile sığınmacıların geri gönderilmesinin yolunun Zafer Partisi'nin TBMM'ye girmesiyle olacağı vurgulanmıştır. Videonu sonunda oy pusulasında Zafer Partisi'ne evet mührü ile Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "Türk Milleti zekidir" sözünü seslendirdiği konuşması konulup sığınmacıların geri gönderilmesinde zeki kavramı ve Atatürk kullanılmıştır.

3.1.2.1. Mikro Yapısal Çözümleme

3.1.2.1.1. Sentaktik Çözümleme

Videonun başlığı olan "Zafer Partisi geliyor, sığınmacılar gidiyor." cümlesiyle neden- sonuç ilişkisi kurularak vurgulama yapılmıştır. Video kısa ve öz bir cümleden oluşmaktadır. "Sığınmacılar ve kaçaklar gerekirse zorla vatanlarına dönsün diyorsan Zafer meclise" Cümle şart cümlesidir ve eksiltili cümle yapısındadır. Etken cümle yapısı tercih edilmiştir. Etken cümle yapıları olayı yapan kişiyi ön planda tutmak için kullanılır.

a. Bölgesel Uyum

Videonun başlığında sunulan durum ile videodaki olumsuz anlam taşıyan önermeler nedensel ve işlevsel bir uyumun olduğunu göstermektedir. Yani her iki önerme birbiriyle uyumludur.

b. Kelime Seçimleri

"Sığınmacılar" ve "kaçaklar" ifadeleri ayrı iki başlık şekilde kullanılmıştır. Bu iki kavramın birbirinden farklı anlamlara geldiği ve öyle anlaşılmasının amaçlandığı gözlenmektedir. "vatan" kelimesi de özellikle tercih edilmiştir. Türkiye'nin onların vatanı olmadığını vurgulanmak için kullanılmıştır. "Meclis" sözcüğü ile de bu vaadini seçimle meclise girince yapacağını belirtmek içim seçmiştir.

c. Retorik

"Zafer Partisi geliyor, sığınmacılar gidiyor." ismiyle paylaşılan videoda ilk görülen resimde sınırı geçen sığınmacılar gösterilerek sınır güvenliğinin olmadığını ve telleri aşan herkesin sınırdan geçebileceği gösterilmek istenilmiştir.

Şekil 8. Zafer Partisi geliyor, sığınmacılar gidiyor video resim

Ardından gelen resimde DEAŞ bayraklarıyla coşkulu bir şekilde bir grup gösterilmektedir. Burada sığınmacı ve kaçakların terör örgütü ile ilintili olabileceği özellikle vurgulanmıştır.

Şekil 9. Zafer Partisi geliyor, sığınmacılar gidiyor video resim

Üçüncü resim karesinde tamamı erkeklerden oluşan geleneksel kıyafetlerden oluşan sığınmacılar dikkat çekmektedir. Bu kişilerin "Gerekirse Zorla" çıkarılacağı söylenmiştir.

Şekil 10. Zafer Partisi geliyor, sığınmacılar gidiyor video resim

Bir sonraki resimde ise genç iki mültecinin objektiflere tehditkâr bir bakışla baktıkları izlenmektedir. Bu karede kaçak göçmenlerin aile yapısı taşımayan bağımsız bireylerden oluştuğu gösterilmiştir. Tüm bu resimlerde kadın figürünün tercih edilmemesiyle tek tip bir sığınmacı modeli sunulmak istenmiştir. Bu yönde izleyicinin dikkatini çekmek istemiştir.

Şekil 11. Zafer Partisi geliyor, sığınmacılar gidiyor video resim

Sonraki Resimlerde meclis sandalye resimleri gösterilmiştir. Bu resim ile sığınmacılar ile mücadelenin yalnızca meclis yoluyla yapılacağı alt mesajı verilmiştir. Ayrıca meclis sıralarında hiç milletvekilinin olmaması mecliste bu alanda bir boşluk olduğunu izleyiciye göstermek için konmuştur.

Şekil 12. Zafer Partisi geliyor, sığınmacılar gidiyor video resim

Birden fazla resim kullanılarak videonun güvenirliğini artırılmıştır. Türkiye için sığınmacılar büyük bir tehdit olarak görüldüğü için sınır dışı edilmesi istenmektedir. Sığınmacıların gitmek istememesi durumunda "gerekirse zorla" ifadesiyle bunun sert bir yolla yapılacağı izleyiciye vurgulanarak anlatılmıştır. Video Mustafa Kemal Atatürk'ün Nutuk metninden okuduğu "Türk milleti zekidir." sözleriyle sonlandırılmıştır. Bu görsel ile Türk milletinin zeki olduğu vurgulanmıştır. Atatürk imgesi kullanılarak milliyetçilik algısı geliştirilmiştir.

Şekil 13. Zafer Partisi geliyor, sığınmacılar gidiyor video resim

3.1.2. Analiz 2

İçerik/ Etkileşim Düzeyi
ÜMİT ÖZDAĞ
 Tweet Görüntülenme: 30,9 B Retweet : 247 Alıntılanma : 5 Beğeni: : 895

3.1.2.1. Makro Yapısal Çözümleme

3.1.2.1.1. Tematik Yapı

a. Başlık

Bahçelievler'de gençlik haykırıyor. Zafer meclise mülteciler evine.

b. Video Girişi

Videonun girişinde "Türk'üz Türkçüyüz Atatürkçüyüz" sloganları atılmaktadır.

c. Fotoğraf

Tweette görülmekte olan fotoğrafta Zafer Partisi Genel Başkanı Ümit Özdağ'ın mikrofon elinde konuşma yapmasıdır.

d. Video

Paylaşımda izlenilen videoda Zafer Partisi Genel Başkanı Ümit Özdağ'ın seçim çalışmaları çerçevesinde yaptığı konuşma görülmektedir. Konuşmanın

genelinde sığınmacıların gönderilmesinden bahsedilmekte ve diğer sorunların çözümünün sığınmacılarla alakalı olduğu vurgulanmaktadır.

3.1.2.1.2. Şematik Yapı

a. Durum

Zafer Partisi Genel Başkanı Ümit Özdağ'ın Türkiye'de yaklaşan genel seçimler münasebetiyle yaptığı miting konuşmasında ağırlık olarak sığınmacı ve kaçaklardan bahsetmesidir.

Olayın Sunumu

Zafer Partisi Genel Başkanı Ümit Özdağ'ın miting konuşmasında bakıldığında ülkedeki göçmen sayısının 13 milyonu bulduğu söylenmektedir. Ekonomik sıkıntıların temel nedeninin sığınmacı sorunu olduğu vurgulanmaktadır. Diğer başka sıkıntıların çözümü için ilk şartın sığınmacıların vatanlarına geri gönderilmesiyle mümkün olduğu söyleniyor. Sığınmacı sorununda diğer partiler ve Zafer Partisi'nin yaklaşımını net cümlelerle ayrıştırmıştır.

Sonuçlar

Zafer Partisi'nin TBMM'ye girmesiyle birlikte sığınmacı, göçmen ve kaçakların gerekirse zorla geri gönderileceği vurgulanıyor.

Ardalan ve Bağlam Bilgisi

Sığınmacı ve kaçaklar sorununun 10 yıldan beri devam ettiği söylenmiştir. Sığınmacı sorununun çözümünün Zafer Partisi'nin TBMM'ye girmesiyle olacağını söylenmektedir. Bu sorunun çözümünde Zafer Partisi ve diğerleri olarak ikiye ayrılmıştır.

b. Yorumlar

Ümit Özdağ yaptığı konuşmada Zafer Partisi'nin sığınmacı sorununu bir yıl içerisinde çözeceğini belirtmiştir. Hitap edilen halktan Türkiye'nin "Göçmenistan" mı olacağına onların oylarının karar vereceğini belirtmiştir. Diğer partilere oy verilmesi durumunda göçmenlerin kalacağı geri gönderilmeyeceği söylenmiştir. Burada dikkat çekici husus kendisi gibi muhalefette olan partilerin de iktidar partisi gibi bu sorunu çözemeyeceği söylenmiştir. Zafer Partisi'ne verilecek her oyun sığınmacıların geri

gitmesi için bir bilet olduğu vurgulanıyor. Zafer Partisi 21 ay önce kurulmasıyla yıllarca konuşulması istenmeyen sorunun konuşulmaya başlandığı söyleniyor. Sığınmacılarla ilgili birden çok kez "istilacı" tanımlaması yapılmaktadır. Toplamda 13 milyon sığınmacının olduğu söylenmektedir. Türk halkının kaynaklarının sığınmacılara harcandığı vurgulanmaktadır. Zafer Partisi Genel Başkanı Ümit Özdağ'ın giydiği montta "2023 Şam ve Kabil Seferleri Başlıyor" yazması dikkat çekicidir. Çünkü burada Suriyeli ve Afgan sığınmacıların daha çok olduğu özellikle belirtilmektedir. Türk milleti bir "tsunami" gibi vatanını geri alacak denmiştir. Burada sığınmacıların işgalci olarak görüldüğü söylenebilir. Artış eğiliminde olan kira fiyatlarının düşmeye başlanmasının mültecilerin geri gönderilmesiyle olacağı söylenmektedir. Her yıl sığınmacılar için 11 milyar dolar harcandığı belirtiliyor. Her bir vatandaşın sığınmacılar için şu ana kadar 1700 dolar ödenmiştir. Vatandaşların sığınmacılar için rızası alınmadığı söylenmektedir. Konuşma içerisinde Suriyeliler ayrıştırılarak bedava ilaç verildiği ve hastane masraflarının devlet tarafından karşılandığı ifade edilmiştir. Vatandaşlara kendi ülkelerinde ikinci sınıf insan muamelesi yapıldığı iddia edilmiştir. Başka icatların yapılabilmesinin temel şartının sığınmacıların vatanlarına geri gönderilmesiyle olacağı vurgulanmıştır Konuşmada sığınmacıların vatanlarının Türkiye olmadığı özellikle belirtilmiştir. Ümit Özdağ bir metafor kullanarak; "Ne kadar iyi yüzme bilirseniz bilin bacaklarınıza 10'ar kg demir bağlıysa ancak boğulursunuz." Sığınmacılar Türkiye'nin ayağındaki zincirler olarak görülmektedir. Türkiye bu yüklerden kurtulmazsa hiçbir şey yapılamayacağı özellikle belirtilmiştir. Sığınmacılar gönderildikten sonra kaynakların tekrar Türk halkı için harcanacağı söylenmektedir. Burada vurgulanan şey bundan önce kaynakların çoğunluğunun sığınmacılar için harcanmasıdır. Tekrar bir sığınmacı sorununun oluşmaması için sınır güvenliğinin artırılmasına dikkat çekilmektedir. Konuşma "Ne mutlu Türk'üm Diyene" diyerek bitirilmektedir.

3.1.2.2. Mikro Yapısal Çözümleme

3.1.2.2.1. Sentaktik Çözümleme

Videonun başlığı olan "Bahçelievler'de gençlik haykırıyor. Zafer meclise mülteciler evine." "Zafer Partisine verilen her oy göçmenlerin evine gitmesi için bilettir." cümleleriyle neden- sonuç ilişkisi kurulmuştur. Videoda kullanılan cümleler

basit yapıdadır. “Eğer Zafer Partisi’ne oy verirseniz 1 sene içinde giderler, eğer diğer partilere verirseniz kalırlar.” örneği gibi şartlı cümle yapıları mevcut konuşma boyunca tekrarlanmıştır. Etken cümle yapıları kullanılmıştır. Gelecek zaman kipi kullanılması önemlidir çünkü söylemin güncel olduğunu ve benzer söylemin devam edeceğini göstermektedir. Ayrıca kesin ifadeler kullanılırken olası ifadelere yer verilmemiştir.

a. Bölgesel Uyum

Videodaki başlık haberin içeriğini doğrudan yansıttığı için içerik ile hem işlevsel hem de küresel bir tutarlılığı bulunmaktadır. Videonun girişinde içeriğin ve başlığın izleyiciye yeterli bilgi verdiği görülmektedir. Ayrıca başlık videoyu kapsayan bir işlev gördüğü için yerel bir tutarlılığın kurulmasını sağlamıştır.

b. Kelime Seçimleri

Videoda Ümit Özdağ halkla beraber “Türk’üz, Türkçüyüz, Atatürkçüyüz” sloganı söyleyerek milliyetçiliğe “Atatürk” ifadesiyle ile vurgu yapmıştır. Bu söylem milli duyguları yansıtmaktadır. Ümit Özdağ “Ülkemiz Göçmenistan mı olsun, Türkiye mi kalsın” ifadesiyle göç dalgasının ne kadar fazla olduğunu, neredeyse Türkiye değil “Göçmenistan” olarak ileride anılacağını ima ederek halkı uyarmaktadır. “Zafer Partisine verilen her oy Göçmenlerin evine gitmesi için bilettir.” Sığınmacı sorununu net bir şekilde çözeceğini belirtmek için oyu bilet olarak tanımlamıştır. “Tsunami” Türklerin vatanlarını almasına benzetme amacıyla kullanılmıştır. Sığınmacıların işgaline karşı Türklerin gücünü göstermektedir. “İstila” kelimesiyle sığınmacıların büyük bir tehdit olduğu anlatılmak istenmiştir. 21 ay önce Zafer Partisinin kurulmasıyla sığınmacıların 1 yıl içinde ülkelerine gönderileceğini söyleyerek bundan önce bu soruna değinilmediği bunu Zafer Partisi dışında kimsenin çözemeyeceği tekrar tekrar vurgulanmıştır. “Suriyeli” ifadesiyle örnek verilerek en büyük göç dalgasının Suriyeliler olduğu gösterilmek istenmiş ve sığınmacıların Türklerden daha fazla hakka sahip olduğu mesajı verilmek istenmiştir. Türkleri temsilen “İkinci sınıf vatandaş” ifadesi olayın vahametini göstermek için kullanılmıştır. “Vatan” kelimesinin çokça kullanılması sığınmacıların vatan için bir tehdit olduğunu belirtmek ve diğer taraftan izleyicide milli duygu oluşturmak için seçildiği söylenebilir. “Demir”

kelimesiyle sığınmacıları Türkiye'nin sırtında bir yük olarak gösterip eğer bu yükten kurtulmazsa sonucunun Türkiye için iyi olmayacağını belirtmek için "batar" kelimesi tercih edilmiştir. "Ne Mutlu Türküm Diyene" sözüyle bitirilmesi de Atatürk'ün yolundan gittiğini milliyetçi olduğunu vurgulamak içindir.

c. Retorik

Ümit Özdağ söylemlerinde "Ülkemiz Göçmenistan mı olsun, Türkiye mi kalsın?" örneğindeki gibi olumlu ve olumsuz ifadeler geliştirerek halka iki durum arasında bir tercih sunmaktadır. Türkiye'de sığınmacı ve kaçakçıların bitmesinin yalnızca kendisine oy verilerek gerçekleşeceğini ifade etmektedir. Sığınmacıların ülke ekonomisine verdiği zarar belirtilerek bu durumu ülkede yaşayan her bireyin ekonomik yükünü dile getirmiştir. Göçmenlerin sosyal devlet hizmetlerinden ücretsiz yararlandığını ve bu durumun ülkedeki vatandaşlardan ikinci sınıf vatandaş durumuna ittiğini izleyiciye örneklerle göstermiştir.

Ayrıca Özdağ, ülkedeki diğer problemlerin çözülmesinin sığınmacı göçmenlerin gönderilmesine bağlı olduğunu söyleyerek göçmen probleminin en önemli problem olduğu noktasında halkı ikna etmeye çalışmaktadır. Ayrıca Türkiye'deki varlıklarını işgal olarak tanımlayarak sığınmacıları milli güvenlik için bir tehdit olarak gördüğünü ima etmektedir. "Türkiye'yi sığınmacıların işgaline terk etmeyeceğiz" söylemiyle sığınmacıların düşman olarak algılanmasını istemektedir.

Ümit Özdağ'ın sayısal verilerden yararlanarak konuşması dinleyici üzerinde inandırıcılığını artırmaktadır. Coşkulu anlatımıyla halkı etkilediği onlarla beraber "Zafer Meclise, Mülteciler Evine" sloganı atarak sığınmacıların gönderileceğine halkı ikna etmeye çalışmaktadır. Türklük ve Atatürkçülük üzerinden algı yaparak dinleyicin milli duygularını kabartmak istemiştir. Ayrıca sert ve kararlı ifadeleriyle bu işte ciddi olduğunu göstermektedir. Eliyle slogan yapması kurt işaretiyle halkı selamlaması da dikkat çekicidir. Elini önde çok kullanması konuya hâkim olduğunu dinleyiciye önemli bir pozisyona sahip olduğunu vurgulamak istemiştir. Ayrıca giydiği montta bile "2023 Şam ve Kabil Seferleri Başlıyor" bu işi ne kadar benimsediğini ve ciddiye aldığını örtülü mesaj olarak sunmaktadır.

3.1.3. Analiz 3

İçerik/ Etkileşim Düzeyi
ZAFER PARTİSİ

Tweet Görüntülenme: 26,1 B

Retweet : 206

Alıntılanma : 6

Beğeni: : 720

3.1.3.1. Makro Yapısal Çözümleme

3.1.3.1.1. Tematik Yapı

a. Başlık

Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor.

#YaGideceklerYagidecekler

#ZaferPartisi

#OAnGeliyor

b. Video Girişi

Zafer Partisi Genel Başkanı Ümit Özdağ'ın Anadolu Kalesi projesinin jenerik müziği ile birlikte anlatılmaya başlanmaktadır.

c. Fotoğraf

Paylaşılan tweette görünen fotoğrafta asker, bayrak ve sınır kulesinin kullanılması dikkat çekmektedir. Dikkatli bakıldığında Türk Bayrağının renkleri olan kırmızı ve beyaz fonların kullanıldığı görülmektedir. Anadolu Kalesi projesinin isminin sınır kulesinin üstüne yerleştirilerek dikkat çekilmek istenmektedir.

d. Video

Paylaşılan video izlendiğinde Zafer Partisi Genel Başkanı Ümit Özdağ'ın sığınmacıları geri göndermek için oluşturdukları "Anadolu Kalesi" projesinin detaylarını anlatmaktadır. Videoda aynı zamanda yeni sığınmacıların gelmesinin nasıl engelleneceği de anlatılmıştır. Sığınmacıların ekonomik boyutu ile ilgili bilgiler de verilmektedir.

3.1.3.1.2. Şematik Yapı

a. Durum

Zafer Partisi'nin iktidarında sığınmacıların ve gönderileceği ve bunun neden yapılması gerektiğini anlatmaktadır.

Olayın Sunumu

Videonu sunum şekline bakıldığında Zafer Partisi Genel Başkanı Ümit Özdağ'ın konuştuğu ve arkada bir fon akıtılarak konuşmanın desteklendiği görülmektedir.

Sonuçlar

Sığınmacı ve kaçakların geri gönderilmesi ve sınır güvenliğinin artırılarak tekrar geri gelmelerinin engellenmesini sağlamak için yaklaşan seçimlerde Zafer Partisi'ne oy verilmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

Ardalan ve Bağlam Bilgisi

Sığınmacı ve kaçaklar sorununun 2011 yılında başlayarak süregeldiği belirtilmektedir. Sığınmacı ve kaçak sayısının halen daha arttığı vurgulanmaktadır.

Zafer Partisi haricindeki partilerin sığınmacı sorununu çözemeyeceği iddia edilmektedir. Tarihin en büyük göç dalgalarından bir tanesini yaşıyoruz ve en uzun süreli koruma uygulamasının gerçekleştirildiği söylenmektedir. Sığınmacı ve kaçak sorunu ekonomik sorun, milli güvenlik sorunu, kamu sağlığı sorunu bağlamına oturtulmuştur.

b. Yorumlar

Sığınmacı ve kaçak sorununun temelinde 2011 yılında Suriye'de Batı devletler ve Türkiye'deki iktidarın Esad'ı devirmek için başlattığı olaylar sonucunda Suriye'de çıkan iç karışıklık olduğu iddia edilmektedir. Bugün hala kontrolsüz göçün devam ettiği vurgulanmaktadır. Gelen Suriyelilerin hepsinin geçici koruma statüsünde olmadığı kaçak Suriyeli sayısının az olmadığı söylenmektedir. 7 milyon Suriyelinin 4,3 milyonunun geçici koruma statüsünde olduğu geri kalanının kaçak durumda olduğu söylenmektedir. Tarihin en büyük göç dalgalarından birinin yaşadığımız iddia edilmektedir. En uzun süreli geçici koruma uygulamasından dolayı Türk halkının yoksullaştığı, ekonomik sıkıntıların temelinde sığınmacılar olduğu söylenmektedir. Sığınmacılar için bugüne kadar harcanan paranın 114,8 Milyar dolar olduğu söylenmektedir. Harcanan paranın vurgusunun daha iyi yapılabilmesi için bir kamu bankasının şubesinin önünde çekilen fotoğrafı kullanılmıştır. Sadece Suriyelilerin olmadığı Afgan, Afrika ülkeleri, Pakistan, Irak, Mısır, Libya ve değişik ülkelerden sığınmacı ve kaçakların olduğu ifade edilmektedir. Sığınmacı ve kaçakların milli güvenlik, kamu sağlığı ve kamu düzeni için bir tehdit olduğunu vurgulamak için yabancı uyrukluların karıştığı çeşitli asayiş haberlerinden örnekler verilmiştir. Hatta bu tezin güçlenmesi için sığınmacı kaçakların arasına sızan terörle bağlantılı kişilerin olduğu iddia edilmektedir. Sığınmacı ve kaçakların geri gönderilmemesi halinde şu an 7 Milyon olan Suriyeli sayısının 2040 yılında 19 Milyonu bulacağı düşünülmektedir. Bu iddianın güçlendirebilmesi için çok çocuklu bir ailenin fotoğrafı kullanılmıştır. Ülkede birçok şehrin demografik yapısının değiştiği Arapça yazılan bilgi levhaları ve tabelalar fotoğrafları ile desteklenmektedir. Demografik yapının değiştirilmesiyle iç savaş sosyolojisinin ortaya çıktığı iddia edilmektedir. Ekonomik refah, kalkınma ve güvenlik için en büyük engelin sığınmacı ve kaçakların olduğu vurgulanmaktadır. Anadolu Kalesi projesinin sığınmacı ve kaçakların kendi ülkelerine veya üçüncü bir

ülkeye güvenle dönmesinin usul ve esaslarını belirleyen bir proje olduğu ifade edilmiştir. Bu projenin sadece sığınmacı ve kaçakları gönderen değil geri dönmelerini engelleyen bir proje olduğu özellikle vurgulanmaktadır. Geri gönderme için Şam yönetimi ile uzlaşının şart olduğu söylenmektedir. Uluslararası anlaşmalara ve ulusal kanunlara atıf yapılarak geri göndermenin yasal dayanaklarının var olduğu ve bu dayanakların içeriği anlatılmaktadır. Geri göndermenin teşkilatlanması hakkında detaylı bir şekilde bilgi verilmektedir. Geri göndermenin eş güdümünü ve kontrolünü sağlayacak bir Cumhurbaşkanı yardımcısı ve bu yardımcının kontrolünde Yabancı İşler Yüksek Kurulu kurulacağı söylenmiştir. 7/24 esaslı çalışma olacağı söylenirken vaktin hiç olmadığı sorunun bir an önce çözülmesi gerekliliği vurgulanmaktadır. Geçici koruma statüsünde olanların bu statüsü kaldırılıp çalışma izninden, sosyal haklardan, eğitim ve sağlık hizmetlerinden menedileceği anlatılmaktadır. Geri göndermenin ardından insan hakları ihlallerinin olmaması için Türk, Rus ve AB gözlem grubu kurulacağı ve bu grubun 5 yıl görev yapacağı belirtilmektedir. Burada amaç uluslararası kuruluşların ve camianın insan hakları ihlallerinden dolayı yapabilecekleri itirazların önüne geçilmek istenmektedir. Afganlar için sığınmacı değil de kaçak ifadesinin kullanılması dikkat çekmektedir. Afganlar için İran'la anlaşıp trenlerle Afganistan'a intikali sağlanacağı söylenmektedir. Hudutlar ve sınırlardaki güvenlik önlemlerinin en üst seviyeye getirileceği ve sınırlara tekrar mayın döşenmesi, tel örgü çekilmesi gibi örnekler verilmektedir. Sığınmacı ve kaçaklar sorununun çözümündeki tek politik iradenin Zafer Partisi olduğu iddia edilerek iktidar ve muhalefetteki partilerin bunu çözemeyeceği vurgulanmaktadır. Sığınmacı ve kaçakların gidip geri gelmemesinin yolunun Zafer Partisi'ne oy vermekten geçtiğinin özellikle altı çizilmiştir.

3.1.3.2. Mikro Yapısal Çözümleme

3.1.3.2.1.Sentaktik Çözümleme

Videonun başlığı "Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan Anadolu Kalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor" soru cümlesi ve olumlu cümle yapısıyla verilmiştir. Başlık, etken cümle yapısıyla basit cümlelerden oluşmaktadır.

Videonun genelinde basit ve net cümle yapıları tercih edilmiş, etken ve edilgen yapılı cümlelerin ikisi de kullanılmıştır. Ancak az olmakla birlikte "Anadolu Kalesi Projesi bir Cumhurbaşkanlığı kararnamesi şeklinde hazırlandı" örneğindeki gibi edilgen cümle yapıları da kullanılmıştır. Cümlelerin hepsi kurallı cümle yapısına göre kurulmuştur. Fiil cümleleri baskın olmakla birlikte isim cümleleri de mevcuttur. Cümleyi önemli kılmak için neden, sonuç ve şart cümlelerinden yararlanılmıştır. Videonun ilk kısımlarında geçmiş zaman kipi kullanılmıştır. Gelecek zaman ve şimdiki zaman kipi kullanılmıştır. Bunun nedeni olayların etkisinin devam ettiğini ve gelecekte de devam edeceğini göstermektedir. Olası ifadeye yer verilmemiş kesin cümleler tercih edilmiştir.

a. Bölgesel Uyum

"Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan Anadolu Kalesi Projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor" adlı videoda Ümit Özdağ Anadolu Projesi hakkında bilgi vermekte, bu projenin plan ve programlarını izleyiciye detaylı bir şekilde sunmaktadır. Fotoğraflar, net rakamlar, haberlerden alınan kesitler, etkin olarak kullanılmıştır. Videodaki başlık haberin içeriğini doğrudan yansıttığı için içerik ile başlık arasında hem işlevsel hem de küresel bir tutarlılık vardır. Videonun girişinde içeriğin ve başlığın izleyiciye yeterli bilgi verdiği görülmektedir. Bu da başlığın videoyu kapsayan bir işlev gördüğünü ve yerel bir tutarlılığın da bulunduğunu göstermektedir.

b. Kelime Seçimleri

Videoda Ümit Özdağ ülkenin en büyük sorununun "sığınmacı ve kaçak" olduğunu söyleyerek aslında paylaşılan videonun ana konusunu belirtmiştir. Bu sorunun "Anadolu Projesi" ile çözüleceğini vurgulamıştır. Projenin adının Anadolu olarak isimlendirilmesi milliyetçilik duygularını pekiştirmek içindir. Vatanın önemine dikkat çekmek istemiştir. En fazla kaçak ve sığınmacıları "Suriyeliler" oluşturduğu için sayısı özellikle net bunların verilmiştir. Geçici koruma statüsüyle gelen 4. 7 milyon Suriyeli olduğu vurgulanmaktadır. Bunun büyük bir sıkıntıya neden olduğunu belirtmek için özellikle "tarihin en büyük göç dalgalarından bir tanesi" demiştir. Sığınmacılara harcanan paranın 144,8 milyar dolar olduğunu bunun da ekonomik krizi

"daha da" derinleştirdiğini söyleyerek Suriyelilerin sadece güvenlik değil ekonomik olarak da Türkiye'yi sıkıntıya soktuğuna dikkat çekmiştir. Suriye dışından da gelen sığınmacıları da söyleyerek sadece Suriyeli değil diğer kaçakların da ülkede sorun olduğunu vurgulamıştır. Özellikle "kamu güvenliği, kamu düzeni ve kamu sağlığı" ifadelerini kullanmış ülkemizde kamuyla ilgili büyük bir problem olduğunu özellikle vurgulamıştır. "Güvenlik ve asayiş" kelimelerini ülkede sığınmacıların ne kadar büyük tehlike oluşturduğunu vurgulamak için kullanmıştır. Toplumda en büyük tehlikede olan kesimi aslında "kadın ve gençler" olarak görmüştür. Kaçakların arasına sızan 20 bin terörist olmasına değinerek sığınmacı ve kaçakların içinde büyük bir tehlikenin mevcut olduğuna dinleyicinin dikkat etmesini istemiştir. "Stratejik göç mühendisliği" olarak isimlendirdiği bu büyük göç hareketinin iç savaş riski taşımakta olduğunu ve dikkatli olunması noktasında dinleyiciyi uyarmıştır. "19 milyon" tahmini rakamı 2040 yılında Suriyelilerin olması beklenen nüfustur. "İç savaş" ifadesi özellikle kullanılmıştır. Sığınmacın ve kaçakların sayısının artmasını, demografik yapının değişmesini tehdit olarak görmüş bunu videoda vurgulayarak anlatmıştır. Ekonomik refah, kalkınma ve güvenlik için "en büyük engel" olarak sığınmacı ve kaçakları işaret etmektedir.

Anadolu Kalesi Projesi'ni anlatırken "tarihin en büyük en hızlı geri göç projesi" olarak tanımlamaktadır. Buradan da anlaşılacağı üzere bu zamana kadar sığınmacıları geri gönderen en kapsamlı proje olduğunu belirtmek istemiştir.

Sığınmacıların gönderilmesinin ne kadar mühim bir durum olduğu "7 gün 24 saat" durmadan çalışmaktan geçmekte olduğunu söylemiştir. Özellikle Afganlar için "kaçak" ifadesini kullanmıştır. Konuşmasında sınır güvenliğinin sağlanması için özellikle "mayın döşemesi" ifadesini seçmesi bu konuda taviz verilmediğini net şekilde orya koymak içindir. Sınırların güvenliğinin en üst seviyede olacağını son teknolojilerden yararlanarak yapılacağını bu da yetmezse "ateşle korumayla desteklenecek" derken sınır güvenliği için gerekirse silah da kullanılacağını belirtmiştir. "Sınır namustur" cümlesiyle sınır güvenliğinin büyük önem taşıdığını söylemek istemiştir. Sığınmacı ve kaçakların geri gelmemesinin yolunun Zafer Partisinden geçtiğini ve başka yolun olmadığını "13 milyon sığınmacı gitsin yenileri

gelmesin diyorsan Zafer Partisi'ne oy ver, ülkenin ailenin güvenliğini sağla" cümlesini özellikle son kısımda kullanmayı tercih etmiştir.

c. Retorik

İki başlığı bulunan videonun ilk başlığıyla retorik, soru cümlesiyle kurulmuştur. "Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek?" İkinci başlıklı da videoda Ümit Özdağ'ın açıklama yapacağının anlaşılması için "Dünya'nın en büyük geriye göç sürecini planlayan Anadolu Kalesi Projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor." cümlesi kullanılmıştır.

Ümit Özdağ Türk bayrağının arkasında konuşma yapması milli bir konuyu anlatacağı mesajı vermiştir.

Şekil 14. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor Analiz 3 video resim 1

Ümit Özdağ Suriye'deki iç savaşı anlatırken bu durumun ne kadar ağır tablolar oluşturduğunu kanıtlamak için fotoğraflar kullanmıştır.

Şekil 15. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor Analiz 3 video resim 2

Şekil 16. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 3

Kontrolsüz şekilde gelen göç dalgasının 2011'den beri geldiğini anlatırken arkadaki resim ülkeye giren sığınmacıların sayısının ne kadar çok olduğuna bir örnek oluşturmuştur.

Şekil 17. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 4

Ayrıca kaçak çok sayıda Suriyelilerden bahsederken geçen fotoğraflar güven vermeyen, sorun oluşturabilecek erkeklerden oluşmaktadır. Bu fotoğrafları kullanarak inandırıcılığını artırmıştır.

Şekil 18. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 5

Ümit Özdağ'ın aşağıdaki örnekteki gibi sayısal verilerden yararlanarak konuşması güvenilirliğini artırması bakımından önemlidir.

Şekil 19. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 6

Devlet bankasının resmini kullanılması Suriyeliler'in devlete ekonomik bakımdan yük olduğu alt mesajını vermek içindir.

Şekil 20. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 7

Ayrıca Suriye bayrağı ile Türk bayrağını ayıran bir tel örgü kullanılması sınır güvenliğin olmadığını kanıtlamak içindir.

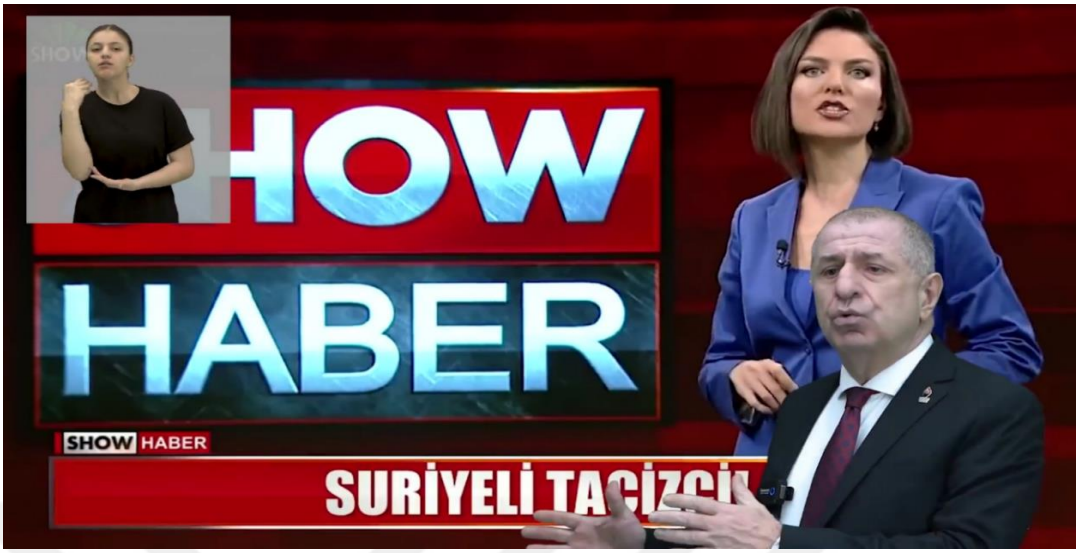

Şekil 21. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 8

Sığınmacı ve kaçakların ülkede asayiş ve ahlaki olarak büyük bir sorun olduğunu haber kanallarından aldığı resimlerle vermiş ve söylemlerinin doğruluğunu göstermiştir.

Şekil 22. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 9

Şekil 23. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 10

Özellikle taciz haberi sunucusunun kadın olması bu konuya dikkati daha daha fazla çekmek içindir.

Kaçakların arasında teröristlerde bulunduğunu anlattığı görseli inandırıcılığı artırmak için kullanmıştır.

Şekil 24. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 11

Şekil 25. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 12

Bu resmin kullanılmasının nedeni ileride büyük bir güvenlik sıkıntısına yola açacağının düşünülmesidir. İç savaşın korkunçluğunu her yeri yıkılmış ve yanan görselle sağlamıştır.

Şekil 26. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 13

Konuyu sığınmacıların nüfusunun artmasına ülkede büyük bir çoğunluk kazanmasına getirirken çok çocuklu bir aile fotoğrafı kullanmıştır. Fotoğrafla söylemlerini desteklemiş ve inandırıcılığını artırmıştır.

Şekil 27. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 14

Ülkenin demografik yapısının bozulmasına örnek olarak tabelaların görüntüsünü paylaşmıştır. Bu resimler söylemlerini desteklemektedir

Şekil 28. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 15

Şekil 29. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 16

Şekil 30. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 17

Sınır güvenliğini anlatırken tel örgülerle iki sınırı ayıran ve nöbet kulübesini kullanıp, Anadolu Projesi'nin temeli sınır güvenliğine dayandığını göstermek içindir.

Şekil 31. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 18

Şekil 32. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 19

Ayrıca son teknolojik savunma sistemlerinin kullanılmasına dair örnekler vermesi izleyicide bu konuya hâkim olduğunu göstermektedir.

Konuşmasının sonunda Türk bayrağının tüm ekranı kaplaması izleyicide Anadolu Projesi'nin milli bir proje olduğu algısı yaratmaktır.

Şekil 33. Zafer Partisi, Türkiye'deki 13 milyon sığınmacı ve kaçağı ülkelerine nasıl gönderecek? Dünyanın en büyük geriye göç sürecini planlayan #AnadoluKalesi projesini Genel Başkanımız Prof. Dr. Ümit Özdağ bu videoda anlatıyor. Analiz 3 video resim 20

Ümit Özdağ'ın sade ve akıcı bir dili izleyici üzerinde etkili olmuştur. Her bahsettiği konulardan sonra ona uygun görsellerin seçilmesi izleyiciyi etkilemiş ve inandırıcılığını korumuştur. Sığınmacıların gönderilmesi konusunda net ve kararlı ifadeler kullanması bu işi ciddiye aldığını göstermektedir.

3.1.4. Analiz 4

İçerik/ Etkileşim Düzeyi
ZAFER PARTİSİ

,-

Tweet Görüntülenme: 28,5 B

Retweet : 232

Alıntılanma : 3

Beğeni: : 1042

3.1.4.1. Makro Yapısal Çözümleme

3.1.4.1.1. Tematik Yapı

a. Başlık

“Tüm sığınmacı ve kaçaklar vatanlarına dönsün, sokaklarımız daha güvenli olsun, gençlerimiz işsiz kalmasın, kadınlarımız tacize uğramasın” diyorsan; #ZaferMeclise mülteciler evine!

b. Video Girişi

Ek iş olarak taksicilik yaptığını söyleyen taksi şoförünün anlatımlarıyla video başlamaktadır.

c. Fotoğraf

Atılan tweette görülmekte olan fotoğrafta videonun içeriğinde konuşan taksicinin taksisinin direksiyonu görünmektedir. Özellikle direksiyon fotoğrafının gösterilmek istenmesi zannımızca bu konu ile ilgili asıl yönlendirmenin halkta olduğunun özellikle belirtilmesidir.

d. Video

Paylaşılan video izlenildiğinde sıradan halktan olan taksi şoförünün sığınmacı ve kaçaklarla ilgili görüşlerine yer verildiği görülmektedir.

3.1.4.2. Şematik Yapı

a. Durum

Sığınmacı ve kaçakların günlük yaşayışı nasıl etkiledikleri, vatandaşın onlara karşı düşünceleri anlatılmaktadır.

Olayın Sunumu

Video hareket halinde olan bir taksinin şoförünün anlatımları üzerine kurgulanmıştır. Soru cevap şeklinde olmamış taksicinin konuşması şeklinde ilerlemiştir.

Sonuçlar

Sığınmacı ve kaçakların ekonomik olarak vatandaşlara zarar verdiği ve onların sayılarının artmasıyla asayiş, güvenlik sıkıntılarının arttığı anlatılmaktadır.

Ardalan ve Bağlam Bilgisi

Sığınmacı ve kaçakların gündelik yaşantıda yarattıkları sorunlara değinilmektedir. Sıradan vatandaşların sığınmacı ve kaçakların sebep olduğu ekonomik sıkıntıya odaklanılmıştır.

b. Yorumlar

Videoda sıradan bir vatandaş konuşturulmaktadır. Konuşan kişi ek iş olarak taksicilik yaptığını söylemektedir. Burada vurgulanan asıl şey sığınmacı ve kaçakların ekonomiye kötü etkisi ve vatandaşların artık ek iş yapmaya başladığının vurgulanmasıdır. Konuşan kişinin yaşadığı civarda sığınmacı ve kaçak olmadığını belirtmesi ancak yine de itiraz etmesi dikkat çekicidir. Belli semtlere yerleşen

sığınmacı ve kaçakların toplu olarak ilçeleri, mahalleleri "işgal" eden unsur olarak görüldüğü söylenmektedir. Sığınmacı ve kaçakların dükkân ve işyeri açmaları, mesleklerini icra etmeleri kalıcı olmaya çalıştıklarını söylenerek bunun engellenmesinin gerekliliği vurgulanmaktadır. Sığınmacı ve kaçakların ülkelerindeki savaş bittiğinde dönmeleri gerektiği söylemektedir. Videonun genelinde sığınmacı ve kaçaklar işgalci gibi tanımlanmaktadır. Hatta sığınmacı ve kaçakların durumunu savaş olmadan ülkeyi ele geçirmeye benzetilmektedir. Önce can sonra canan atasözü söylenerek önce kendi vatandaşlarımızın karnının doyurulması gerektiği söylenmektedir. Zor durumlarda olan insanlara aslında yardım etmenin güzel olduğu ama herkese ülke olarak biz yardım edemeyiz denmektedir. Aslında uluslararası alanda bu konuda yalnız kaldığımızı, tüm yükün bizde olduğu düşüncesinin hâkim olduğu vurgulanmaktadır. Videoda çalınan müziğe bakıldığında Çanakkale Savaşı'nın anlatıldığı 1981 yılında Avustralya yapımı Gallipoli (Gelibolu) filminin müziği olan Adagio in G Minor'un kullanılması dikkat çekmekte olup burada asıl amacın sığınmacı ve kaçaklara karşı Çanakkale Savaşı'ndaki gibi vatanın savunulacağının mesajının verilmek istendiği düşünülmektedir.

3.1.4.2. Mikro Yapısal Çözümleme

3.1.4.2.1. Sentaktik Çözümleme

Tüm sığınmacı ve kaçaklar vatanlarına dönsün, sokaklarımız daha güvenli olsun, gençlerimiz işsiz kalmasın, kadınlarımız tacize uğramasın" diyorsan; Zafer Meclise, mülteciler evine!" başlıklı videonun başlık cümlesi şart cümlesidir. Etken ve basit cümleden başlık oluşmaktadır.

Videoda halk dili kullanılmıştır. Bu yüzden videonun geneli basit cümle yapılarından oluşmaktadır. Kurallı cümle yapılarıyla birlikte devrik cümleler de kullanılmıştır. Cümlelerin tamamı etken cümledir. Fiil cümleleri çoğunlukta olup isim cümleleri de mevcuttur. Neden-sonuç ve şart cümleleriyle vurgu sağlanmıştır. Dinleyicinin dikkatini çekmek için atasözü kullanılmıştır.

Gelecek zaman ve şimdiki zaman kipi kullanılması olayların etkisinin sürdüğünün ve devam edeceğini göstermektedir.

a. Bölgesel Uyum

"Tüm sığınmacı ve kaçaklar vatanlarına dönsün, sokaklarımız daha güvenli olsun, gençlerimiz işsiz kalmasın, kadınlarımız tacize uğramasın" diyorsan; Zafer Meclise, mülteciler evine!" isimli video taksici bireyin videoda anlattıklarının özeti gibidir. Sadece konuşmacının anlattıklarına yer verilmiştir.

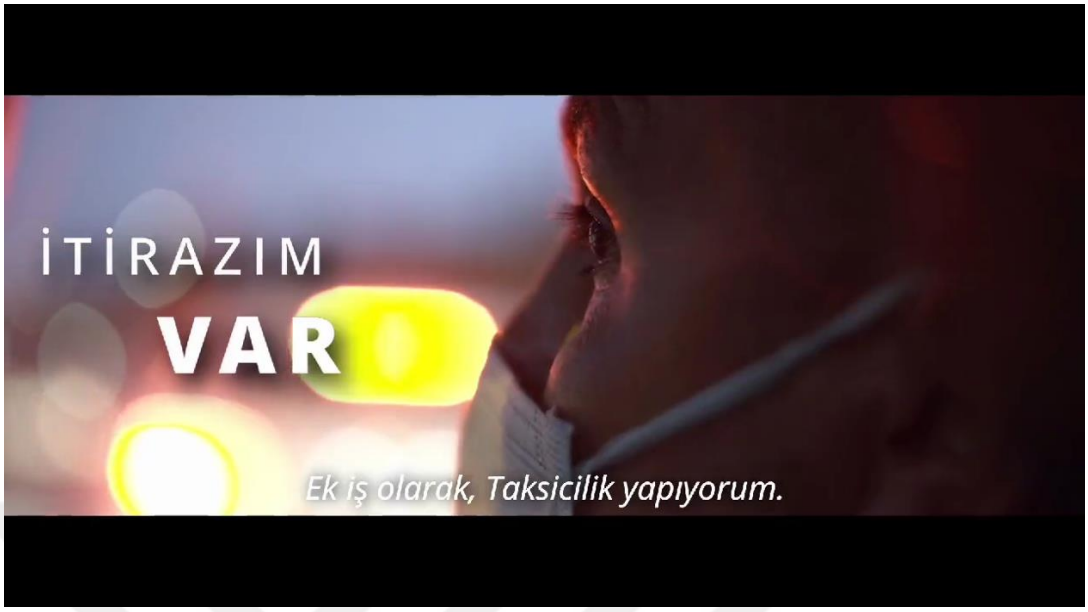
Videodaki başlık haberin içeriğini doğrudan yansıttığı için içerik ile başlık arasında küresel tutarlılık bulunmaktadır. Konuyu neden sonuç ve şartlı cümlelerden yararlanarak sunması işlevsel tutarlılık olduğunu göstermektedir. Videonun girişinde içeriğin ve başlığın izleyiciye yeterli bilgi verdiği görülmektedir. Bu da başlığın videoyu kapsayan bir işlev gördüğünü ve yerel bir tutarlılığın da bulunduğunu göstermektedir.

b. Kelime Seçimleri

"Göç" ifadesini, taksi şoförü ek iş yapmasının nedeni olarak göstermektedir. Ekonomik sıkıntının kaynağını, ek iş yapmasının nedenini göç olarak görmektedir. Sığınmacıların işyeri ve dükkân açmasını "işgal" kelimesiyle ifade etmiş bu durumu tehlike olarak görmektedir. "Önce can, sonra canan" atasözüyle ülkemizin önce kendi vatandaşına barınma ve ekonomik destek vermesi gerektiğini söylemek istemiştir. "Tek başına Türkiye" derken sadece Türkiye'de bu kadar çok sığınmacı olması eleştirmiştir. "Kalıcı" ifadesiyle, geçici olmaları savaş bittiğinde gitmeleri gerektiği vurgulamıştır. "Ele geçirmek" fiilini büyük bir endişeyi dile getirmek için kullanmıştır. Savaşsız göç dalgasıyla ülkemizde büyük bir tehdit oluşturmasına dikkat çekmiştir.

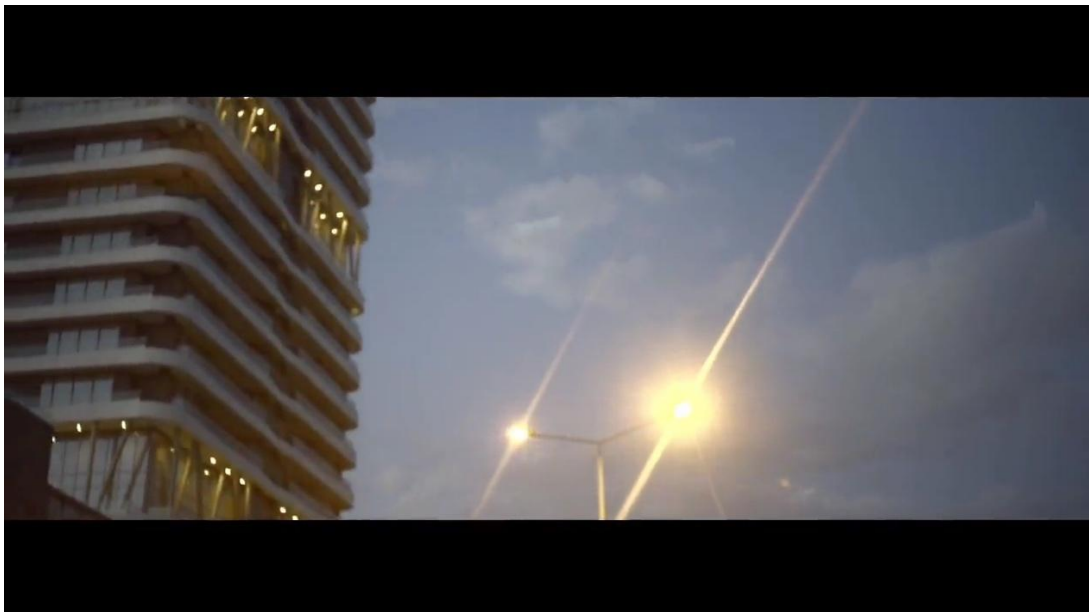
c. Retorik

Videoda taksi şoförünün konuşmasının başında ve sonunda "İtirazım var" cümlesi geçmektedir. Yani sığınmacıların ülkemizde bu kadar artmasına karşı olduğuna dair izleyiciye alt mesaj vermektedir.

Şekil 34. "Tüm sığınmacı ve kaçaklar vatanlarına dönsün, sokaklarımız daha güvenli olsun, gençlerimiz işsiz kalmasın, kadınlarımız tacize uğramasın" diyorsan; #ZaferMeclise mülteciler evine! Analiz 4 video resim 1

Ayrıca sabahın ilk ışıklarında taksi kullanması detayı evini geçindirmek için sabahlara kadar çalıştığını göstermek ve izleyiciyi etkilemesi amaçlanmıştır.

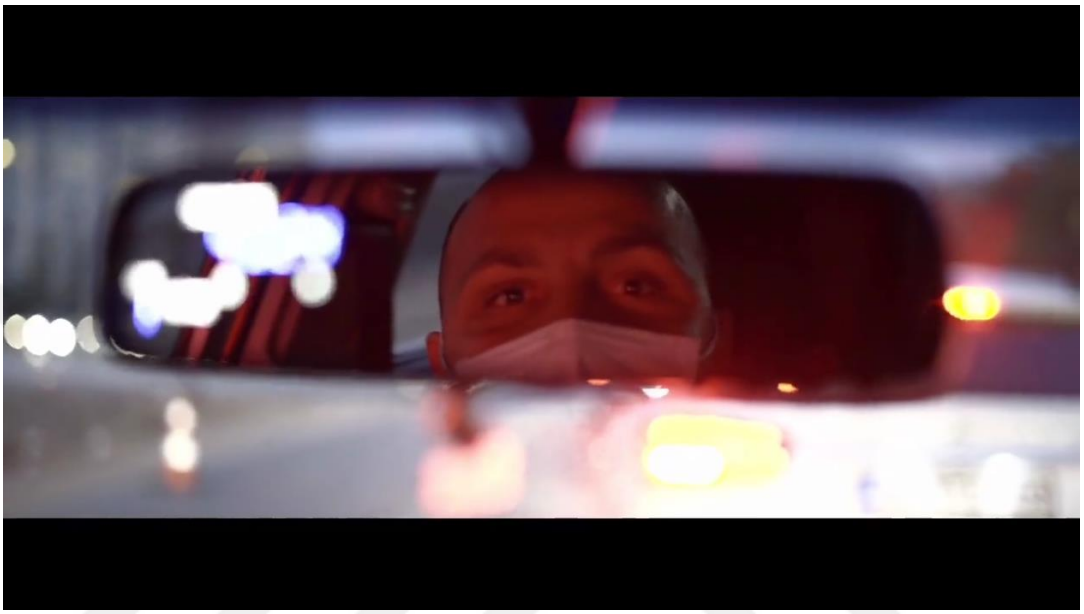
Şekil 35. "Tüm sığınmacı ve kaçaklar vatanlarına dönsün, sokaklarımız daha güvenli olsun, gençlerimiz işsiz kalmasın, kadınlarımız tacize uğramasın" diyorsan; #ZaferMeclise mülteciler evine! Analiz 4 video resim 2

Radyoda arabesk müzik kanalı Kral FM'in dinlenmesi detayı da önemlidir. Taksi şoförünün psikolojik olarak iyi olmadığının sığınmacı meselesinin gün geçerek artmasının onun ekonomik durumuna etki ettiğine kanıt olarak konulmuştur.

Şekil 36. "Tüm sığınmacı ve kaçaklar vatanlarına dönsün, sokaklarımız daha güvenli olsun, gençlerimiz işsiz kalmasın, kadınlarımız tacize uğramasın" diyorsan; #ZaferMeclise mülteciler evine! Analiz 4 video resim 3

En son kameraya yorgun ve acı gülümse ile bakması izleyiciyi etkilemek için kullanılmış ve inandırıcılık sağlanmıştır.

Şekil 37. "Tüm sığınmacı ve kaçaklar vatanlarına dönsün, sokaklarımız daha güvenli olsun, gençlerimiz işsiz kalmasın, kadınlarımız tacize uğramasın" diyorsan; #ZaferMeclise mülteciler evine! Analiz 4 video resim 4

Özellikle duygusal ve etkileyici yönü olan Gallipoli (Gelibolu) müziğiyle izleyiciyi etkisi almak istemiştir.

3.1.5. Analiz 5

İçerik/ Etkileşim Düzeyi
ZAFER PARTİSİ
 Tweet Görüntülenme: 371,6 B Retweet : 1610 Alıntılanma : 174 Beğeni: : 5273

3.1.5.1. Makro Yapısal Çözümleme

3.1.5.1.1. Tematik Yapı

a. Başlık

Türkiye, 2011 yılından bu yana sayıları 13 milyonu aşan sığınmacı ve kaçağın yükünü taşıyor. Zafer Partisi'nin mecliste olmadığı bir Türkiye'de bu sayı artmaya devam edecek. Tüm sığınmacı ve kaçakların gönderilmesini istiyorsan @ZaferPartisi'ne oy ver.

#TürkiyeGöçmenistanOlmasın

b. Video Girişi

"Ülkemiz 2011 sonrasında dünya tarihinin en büyük en kısa zamanda gerçekleşen göçünü yaşadı" cümlesiyle başlamaktadır.

c. Fotoğraf

Tweette paylaşılan fotoğrafta videonun ve başlığın olduğu görülmektedir.

d. Video

Paylaşılan videoda sığınmacı ve kaçakların ne zamandan beri sıkıntı olduğunu, sayılarının kaç olduğunu, hangi ülkelerden geldikleri ve bu sorunun boyutları açıklanmaktadır.

3.1.5.1.2. Şematik Yapı

a. Durum

Sığınmacı ve kaçaklar sorununun büyüklüğü ve neden gönderilmeleri gerekliliğinin üzerinde durulmaktadır.

Olayın Sunumu

Paylaşılan videoyu Zafer Partisi Genel Başkanı Ümit Özdağ seslendirmektedir. Seslendirilen metin aynı zamanda daktilo sesi ile birlikte yazılırken; bunun nedeni ise izleyicinin dikkat seviyesini artırarak anlaşılmayı arttırmaktır. Seslendirici yumuşak tonda seslendirme yapmaktadır. Durumun anlaşılmasını arttırabilmek için arkada akan videonun metinle bütünleşmesi sağlanmıştır.

Sonuçlar

Türkiye'nin sığınmacı ve kaçaklar sorununun çözümünün Zafer Partisi'nin 14 Mayıs seçimlerinde Türkiye Büyük Miller Meclisi'ne girmesiyle olduğu iddia edilmektedir.

Ardalan ve Bağlam Bilgisi

Sığınmacı ve kaçaklar sorununun 2011 yılından beri olduğu ve artarak devam ettiği belirtilmektedir. Sığınmacı ve kaçaklar sorununun çözülmemesi halinde Türkiye'nin Göçmenistan olacağı iddia edilmektedir. Bu sorunun çözüm adresi olarak Zafer Partisi olarak gösterilmiştir.

b. Yorumlar

2011 yılı sonrasında dünyadaki en büyük en hızlı gerçekleşen göç dalgasının ülkemizde yaşandığı anlatılmaktadır. 2011-2023 yılları arasında ülkemizde gelen sığınmacı ve kaçak sayısının 13 milyon olduğu söylenmektedir. 13 milyon özelikle kırımızı renkle yazılarak dikkat çekilmek istenmektedir. Sığınmacı ve kaçakların demografik yapısının; 7 milyon Suriyeli, 2 milyon Afgan, 2 milyon Afrikalı geriye kalan 2 milyonun ise Irak, İran, Libya, Mısır, Rusya, Ukrayna ve diğer ülkelerden olduğu söylenmektedir. Göçün her gün artarak devam ettiği anlatılmaktadır. Türkiye'nin Göçmenistan olmasının arzu edildiği bunu engellemenin yolu olarak ise 14 Mayıs seçimlerinde Zafer Partisi'ne oy vererek Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne göndermek olduğu vurgulanmaktadır. Videonun sonu Zafer Partisi Genel Başkanı Ümit Özdağ ve Ata İttifakı Cumhurbaşkanı Adayı Sinan Oğan'ın Anıtkabir ziyaretleri ile bitirilmiştir. Burada verilmek istenen mesaj; attıkları adımlarda Atatürk'ün izinde olduklarının gösterilmek istenmesidir.

3.1.5.2. Mikro Yapısal Çözümleme

3.1.5.2.1. Sentaktik Çözümleme

Videoda basit ve net cümleler kullanılmıştır. Video başlığının ikinci cümlesi şart cümlesinden oluşmaktadır. "Zafer Partisi'nin mecliste olmadığı bir Türkiye'de bu sayı artmaya devam edecek. Tüm sığınmacı ve kaçakların gönderilmesini istiyorsan Zafer Partisi'ne oy ver."

Kurallı cümle yapıları kullanılmıştır. Videonun tamamı fiil cümlelerinden oluşmaktadır. "Ülkenin Göçmenistan olmasını engellemek için Zafer Partisi'ne oy verin" örneğindeki gibi neden-sonuç cümlesi de anlatımda yer almıştır. Çatı olarak etken yapı kullanılmıştır. Geçmiş zaman, şimdiki zaman ve gelecek zaman kipinden yararlanılmıştır.

a. Bölgesel Uyum

Videonun başlığı içerikte gösterileceklerin özeti niteliğindedir. Neden sonuç, şart cümleleri ve sayısal ifadeler kullanılması hem nedensel uyumun hem de işlevsel uyumun olduğunu göstermektedir.

Videodaki başlığın haberin içeriğini doğrudan yansıtması küresel bir tutarlılığın varlığını göstermektedir. Ayrıca başlık videoyu kapsayan bir işlev gördüğü için yerel bir tutarlılığın kurulmasını sağlamıştır.

b. Kelime Seçimleri

Ümit Özdağ "Türkiye'nin Dünya tarihindeki en büyük ve en hızlı göçü" ifadesiyle sığınmacıları ve kaçakların kontrolsüz şekilde ülke sınırlarına girdiklerini ve bunun devam ettiğini belirtmek için kullanmıştır.

"Göçmenistan" kelimesiyle sayılarının yakında Türk vatandaşlarını geçeceği ve bunun büyük tehlike olduğunu göstermek istemiştir.

"Referandum" ifadesiyle yaklaşmakta olan seçimleri işaret etmiştir. Seçimleri sığınmacıların gitmesi ya da kalması kararı olarak göstermiş "Gitsin mi, kalsın mı?" diyerek gitmesinin tek yolunun Zafer Partisi'ne oy vermekle mümkün olduğunu söylemiştir.

c. Retorik

Videoda söylediklerini desteklemek için sınırdan koşan insanların, arabaların bagajında saklanan, tırların arkasında istiflenmiş insan görselleri kullanılmıştır.

Şekil 38. "Tüm sığınmacı ve kaçaklar vatanlarına dönsün, sokaklarımız daha güvenli olsun, gençlerimiz işsiz kalmasın, kadınlarımız tacize uğramasın" diyorsan; #ZaferMeclise mülteciler evine! Analiz 5 video resim 1

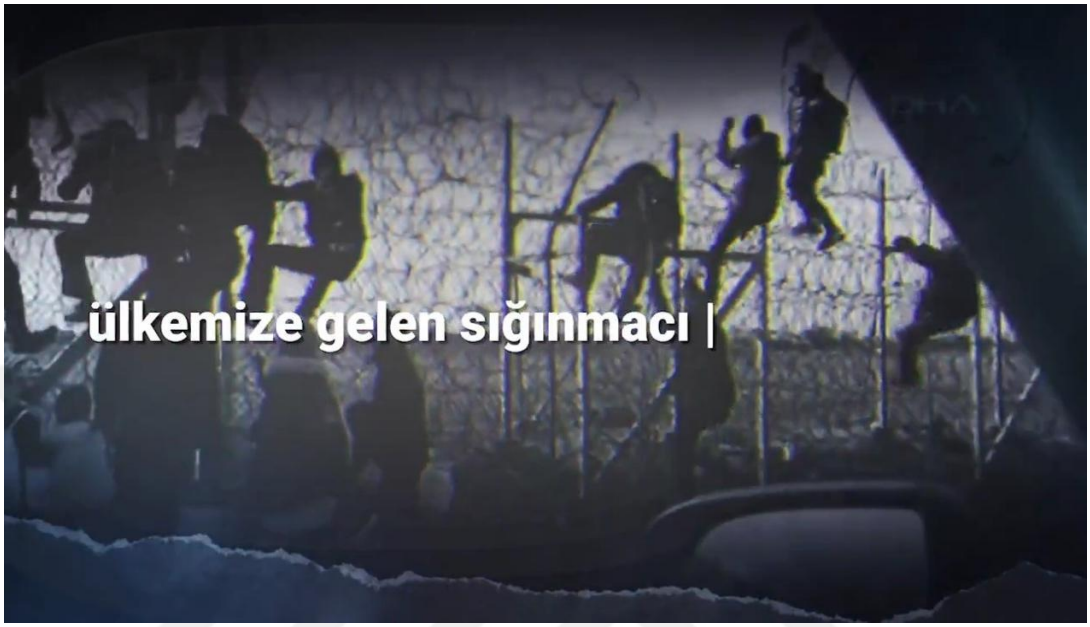

Şekil 39. "Tüm sığınmacı ve kaçaklar vatanlarına dönsün, sokaklarımız daha güvenli olsun, gençlerimiz işsiz kalmasın, kadınlarımız tacize uğramasın" diyorsan; #ZaferMeclise mülteciler evine! Analiz 5 video resim 2

Şekil 40. "Tüm sığınmacı ve kaçaklar vatanlarına dönsün, sokaklarımız daha güvenli olsun, gençlerimiz işsiz kalmasın, kadınlarımız tacize uğramasın" diyorsan; #ZaferMeclise mülteciler evine! Analiz 5 video resim 3

Sınır güvenliğinin olmadığını izleyiciye göstermek için tel örgülerden aşan insan görseli seçilmiştir.

Şekil 41. "Tüm sığınmacı ve kaçaklar vatanlarına dönsün, sokaklarımız daha güvenli olsun, gençlerimiz işsiz kalmasın, kadınlarımız tacize uğramasın" diyorsan; #ZaferMeclise mülteciler evine! Analiz 5 video resim 4

Ayrıca izleyici üzerinde güvenirliğini artırmak için sayısal verilerden yararlanmıştır.

Bütün bu olumsuz görüntülerden sonra Ümit Özdağ'ın yanında Sinan Oğan'ın da bulunduğu parti üyeleriyle Anıtkabir'e yürümesi izleyicide milli duyguların ortaya çıkmasını sağlamış ve izleyici üzerinde inandırıcılık artırılmak istenmiştir.

Şekil 42. "Tüm sığınmacı ve kaçaklar vatanlarına dönsün, sokaklarımız daha güvenli olsun, gençlerimiz işsiz kalmasın, kadınlarımız tacize uğramasın" diyorsan; #ZaferMeclise mülteciler evine! Analiz 5 video resim 5

Şekil 43. "Tüm sığınmacı ve kaçaklar vatanlarına dönsün, sokaklarımız daha güvenli olsun, gençlerimiz işsiz kalmasın, kadınlarımız tacize uğramasın" diyorsan; #ZaferMeclise mülteciler evine! Analiz 5 video resim 6

3. 2. Cumhuriyet Halk Partisi Suriyeli Mülteci Örneklem Analizleri

3.2.1. Analiz 1

İçerik/ Etkileşim Düzeyi
KEMAL KILIÇDAROĞLU
 Tweet Görüntülenme: 8.2 Mn Retweet : 18,6 B Alıntılanma : 1618 Beğeni: : 124,8 B

3.2. 1. 1. Makro Yapısal Çözümleme

3.2.1.1.1. Tematik Yapı

a. Başlık

Sığınmacılar. Kaçaklar

b. Video Girişi

Sevgili halkım, seçime çok az kaldı. Sığınmacılarla ilgili son kez karşınızdayım. Bu işi çözeceğiz demek için bu videoyu çekiyorum.

c. Fotoğraf

Kullanılan fotoğrafta, Kemal Kılıçdaroğlu kütüphanesinde oturarak, arkasında ve önünde kitaplarla vurgu yaparak gösteriliyor olup; sakin ve pozitif bir yüz ifadesi ile görülmektedir.

d. Video

İlgili Twitter paylaşımında izlenilen videoda; Kemal Kılıçdaroğlu'nun cumhurbaşkanı seçilmesi halinde ülkede bulunan sığınmacıları ve kaçakları nasıl göndereceğini anlatmaktadır.

3.2.1.1.2. Şematik Yapı

a. Durum

Türkiye Cumhurbaşkanlığı seçimi nedeniyle, cumhurbaşkanı adayı Kemal Kılıçdaroğlu'nun sığınmacılar konusunun bir kaynak sorunu olduğu vurgulanmaktadır.

Olayın Sunumu

Cumhurbaşkanı adayı Kılıçdaroğlu'nun sığınmacı ve kaçakların neden gönderilmesi gerektiğini (mali kaynak sıkıntısı, gelecekte yaşanabilecek Fırat-Dicle Havzasının gelecekte kuruma ihtimali vb.), nasıl gönderileceğini, Avrupa'nın bu konudaki tutumuna eleştirileri anlatılmaktadır.

Sonuçlar

Sığınmacıların geri gönderilmesinin Türkiye, Avrupa, Akdeniz Havzası ülkeleri bambaşka bir vizyonla, onlara liderlik ederek Irak ve Suriye'nin birlikte çalışarak mümkün olabileceği anlatmaktadır.

Ardalan ve Bağlam Bilgisi

İçerikte sığınmacı sorununun ne zaman başladığı belirtilmemiştir. Sığınmacıların geri gönderilmesinin temel nedeninin kaynak yetersizliği ve gelecekte oluşabilecek iklim kriziyle iyice derinleşecek kaynak azalmasından dolayı oluşacak

sıkıntılar gösterilmiştir. Çözümü Türkiye'nin tek başına üstlenemeyeceğini belirterek çözüm olarak diğer ülkelerle beraber oluşturmayı planlanacağı bir fonla, Suriye'yi yeniden imarını planlandığı söylenmiştir.

b. Yorumlar

Sığınmacıların geri gönderilmesi meselesinin ırkçı bir temelde olmayacağı ve kimsenin korkutulmak istenmediği özellikle vurgulanmıştır. Bu videonun bu konu ile ilgili son paylaşım olduğu belirtilmiştir. Kaynakların yetersizliği ve ileride oluşabilecek iklim krizinin yaratabileceği kaynak azalmalarının Türkiye için risk oluşturduğu vurgulanmıştır. İklim krizi riskinden bahsedilerek AB Akdeniz Havzası ülkeleri işin içine çekilmek istenmektedir. AB'nin sığınmacılar için yaptığı yardımlar "siyasi rüşvet" olarak nitelendirilmiştir. Sığınmacıların geri gönderilmesi daha çok Suriyeliler üzerinden anlatılmıştır. Kemal Kılıçdaroğlu'nun videoyu çekerken kadraja giren kitaplar incelendiğinde ekrana göre sol ve sağ raflarda olan iki tane "Başarabiliriz" kitabı dikkat çekmektedir. Masanın üstünde yer alan "Türkiye'nin Mali İntiharı" kitabı da önemlidir. Videonun sonunda Suriye'nin yeniden imarı Türk müteahhitlere yaptırılmasının vurgulanması ile buradan bir gelir elde edilebileceği ve yeni bir iş kapısı olanağı anlatılarak topluma ekonomik olarak bir mesaj verilmiştir.

3.2.1.2. Mikro Yapısal Çözümleme

3.2.1.2.1. Sentaktik Çözümleme

Kemal Kılıçdaroğlu genel olarak kısa ve net cümleler kullanmıştır. Dili oldukça basittir. Kılıçdaroğlu'nun cümleleri ve yararlandığı bilimsel veriler aktif yapılı cümlelerden oluşmaktadır. Ayrıca vurgulamak istediği kısımlar cümle sonlarına yerleştirilmiştir. Kurallı cümle yapıları mevcuttur. Videonun sonunda "Ya birlikte çalışmayı öğreneceğiz ya da birlikte yok olacağız" cümlesiyle neden-sonuç ilişkisi kurarak vurgulama yapılmıştır.

a. Bölgesel Uyum

Kemal Kılıçdaroğlu'nun eleştirilerini videonun başından sonuna kadar yansıtması, cümlelerin birbirinin devamı niteliğinde olması nedensel ve işlevsel uyumun olduğunu göstermektedir. Fakat bilimsel verilere yer vermemesi, kanıt sunmaması bölgesel uyumun olmadığını göstermektedir.

b. Kelime Seçimleri

"Kaçak sorunu" ifadeleriyle sığınmacılar ve kaçakların ülke için bir sorun olduğu görülmektedir. "Gelecekte su sıkıntısı", "kıtlık", "iklim krizi" ifadeleri ile gelecekte büyük bir tehdit olarak kabul edilen kaynak sorununa değinilmiştir. İleride ekonomiyi, tarımı da içine alan büyük bir sıkıntının beklediği söylenerek kaynakların kendi vatandaşlarına yetecek kadar olup dışarıdan gelecek olan sığınmacılara yetmeyeceği belirtilmiştir.

c. Retorik

"Sığınmacılar. Kaçaklar." ismiyle paylaşılan videoda Kemal Kılıçdaroğlu sığınmacılar ile ile ilgili bilimsel bilgiler kullanarak inandırıcılığını artırmaktadır. Sayısal veriler kullanarak güvenirliğini artmıştır. Türkiye'nin kendi kaynaklarının sadece kendi halkına yetebileceği o yüzden sığınmacıların güvenli yollarla ülkelerine gönderileceği ve bunun ılımlı bir yolla yapılacağı dinleyiciyi rahatlatacak şekildedir.

Videoya bakıldığında Kemal Kılıçdaroğlu'nun konuşmasını evinin kütüphanesinde yapması da ilgi çekicidir. Bu konuya hâkim olduğu imajı vermek içindir. Elini kullanarak anlatması dinleyiciyi söylem sahibini dikkate alma eğilimi vermektedir. Ayrıca dikkat edilecek diğer bir nokta da Kemal Kılıçdaroğlu'nun gömleğinin kollarının kıvrılmış olmasıdır. Bunun anlamı işin başındayım, ben bu işi yaparım mesajıdır.

3.2.2. Analiz 2

3.2.2.1. Makro Yapısal Çözümleme

İçerik/ Etkileşim Düzeyi
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
 Tweet Görüntülenme: 14,2 B Retweet : 309 Alıntılanma : 12 Beğeni: : 1116

3.2.2.1.1. Tematik Yapı

a. Başlık

"Sığınmacılar konusundaki bu politikasızlık ekonomik buhranla yan yana geldiğinde Türkiye derin bir krizin içine adım adım gidiyor."

b. Video Girişi

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu videonun girişinde "Sığınmacılar konusunda hiçbir politika yok! Yok öyle bir politika. Denetimsizlik var mı? Evet var. Sınırlarda isteyen elini, kolunu sallayarak girip çıkıyor".

c. Fotoğraf

Paylaşımda kullanılan fotoğrafa bakıldığında Kemal Kılıçdaroğlu'nun "Memleketi maalesef bu hale getirdiler. Bu tepkiyi kaşımamak lazım" diyerek iktidarı eleştirdiği cümleler seçilmiştir.

d. Video

Paylaşılan video izlenildiğinde Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu sığınmacılar ve göçmenler konusunda iktidarı net politika olmaması gerekçesiyle eleştirdiği görülmektedir.

3.2.2.1.2. Şematik Yapı

a. Durum

Sığınmacılar ve göçmenler konusunda net politika olmadığı öne sürülüyor ve bu konuda çözüm adresinin Cumhuriyet Halk Partisi olduğunun söylenmesidir.

Olayın Sunumu

Sığınmacılar konusundaki politikasızlık, ekonomik sıkıntıları büyütmesi, tek bir kişi haricinde kimsenin yetkisinin olmamasının iddia edilmesidir.

Sonuçlar

Sığınmacı sorununun ekonomik sıkıntıyı derinleştirdiği iddia ediliyor. Çözümün adresi olarak Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) gösteriliyor.

Ardalan Ve Bağlam Bilgisi

Sığınmacı sorununun başlangıcı belirtilmemiş olup; sığınmacı sayısının da net olmadığı vurgulanıyor. Plansızlık, öngörüsüzlük bilgisizlik, mantıksızlık ve akılsızlık olduğu iddia ediliyor. Sığınmacı sayısının artmasının nedenin sınırlardaki denetimsizliğin olduğu iddia ediliyor.

b. Yorumlar

Sığınmacı sorunundaki temel sıkıntının belirli bir politika olmadan politikasızlık üzerinden meseleyi yürütmek isteyen bir iktidarın olması iddiasında bulunulmuştur. Sınırlarda denetimsizlik olduğu; bu denetimsizlik yüzünden sınırlardan elini kolunu sallayarak girilip çıkıldığı iddia edilmiştir. Sığınmacı sayısındaki kırmızı çizginin 100.000 olduğu ancak şu anda resmi rakamlara göre 3.600.000'e çıktığı ancak resmi rakamların güvenilir olmadığı 5-6 civarında olduğu iddia edilmekte ve net rakamın kimse tarafından bilinmediği söylenmiştir. Sığınmacılar konusunda kimin ne yaptığının belli olmadığı söylenerek koordinasyonsuzluk vurgusu yapılmıştır. Yetkinin sadece bir yerde olduğu söylenerek o bir yerden talimat ya da emir gelmedikçe hiçbir şeyin yapılamayacağına değinilmiştir. Emperyalist güçlerden sığınmacılar konusunda emir alındığı iddia edilmiştir. Sığınmacılar konusundaki politikasızlık ve ekonomik buhran yan yana geldiğinde Türkiye'nin derin bir krizin içine adım adım gittiği vurgulanmaktadır. Burada ekonominin altı çizilmiştir. Konuşmanın içerisinde sığınmacılar ve göçmenlerin ayrı tutulduğu görülmektedir. Sığınmacılar konusunda bir tepki birikmesinin olduğu görülmektedir. Bu toplumsal tepkinin çok tehlikeli olduğu ve bu tepkinin kaşınmasının gerektiği, sonlanmasının gerektiği söylenmektedir. İktidara yüklenilerek "Saat başı görüş değiştiriliyor, bir göndereceğiz diyorlar bir onlar bizim misafirimiz diyorlar" örneği verilerek sığınmacı politikalarındaki tutarsızlık olduğuna toplumun inandırıldığını iddia etmektedir. Cumhuriyet Halk Partisi'nin köklü ve tarihi gelenekleri olan bir parti olduğu vurgulanarak daha önce böyle sorunları çözdük yine iktidar olursak yine çözeriz mesajını topluma vermek istemiştir. Kemal Kılıçdaroğlu sesini yükselterek ülkenin sahipsiz olmadığını ve kurtarıcı olarak Cumhuriyet Halk Partisi'nin var olduğunu özelikle belirtmiştir.

3.2.2.2. Mikro Yapısal Çözümleme

3.2.2.2.1. Sentaktik Çözümleme

Kemal Kılıçdaroğlu basit ve sade cümleler kullanmıştır. Etken yapılı cümlelerden yararlanmıştır. Kurallı cümle yapıları mevcuttur. Söylediklerine vurgu yapmak için devrik cümle yapıları kullanmıştır. "Yok öyle bir politika." cümlesiyle vurgulamak istediği kısmı öne almıştır" Neden- sonuç ilişkisi kurarak olaylar arasında

bağlantı kurmuştur. Gelecek zaman ve şimdiki zaman kipi kullanmıştır. Bu da olayların etkisinin sürdüğünü ve gelecekte bu olayların etkisinin devam edeceğini göstermektedir. "Denetimsizlik var mı? Evet var." örneğindeki gibi soru cevap cümleleri ile konuşmasına dikkat çekmektedir. Konuşma anlamca olumsuz cümlelerle ve yapısal olumsuz cümlelerden oluşmaktadır. Vurguyu olumsuzluk anlamı taşıyan cümlelerle yapmıştır.

a. Bölgesel Uyum

- Twitter başlığı videoyu açıklar nitelikte olduğundan birbiri arasında yerel ve işlevsel bir tutarlılık bulunmaktadır. Ayrıca eleştirel bir söylemin olması nedensel ve işlevsel bir tutarlılık olduğunu göstermektedir. Başlık, haberi özetlediği için başlıkla içerik arasında küresel bir tutarlılığa da sahiptir.

b. Kelime Seçimleri

- "Sığınmacılar" sorunu videonun temel konusudur. Kemal Kılıçdaroğlu'nun ana metni sığınmacı sorununa dayanmaktadır. Bunun ileride büyük kriz doğuracağına dikkat çekmektedir. Sığınmacılara toplumsal bir tepki olduğunu da vurgulayarak bu tepkinin sonlandırılmasını istemektedir. "Denetim" sözcüğü sınırlarda denetimsizliğe vurgu yapmaktadır. Konuşma boyunca sığınmacıların denetimsiz geçtiğini vurgulamıştır.

- "Herkes saraya bakıyor. Çünkü hiç kimsenin yetkisi yok. Tek bir yetkili var o da saraydaki zat" cümlesinde geçen "saray" kelimesi Cumhurbaşkanını ima etmek için kullanılmıştır. "Emperyal güç" kelimesi de oldukça önemlidir. "Emperyal güç talimat veriyor: "Beyler şöyle yapacaksınız" diye. Bunlar da asker paşa paşa yapıyorlar. Sığınmacılar konusunda belirsiz politika sürdürülmesinde emperyal güçlerin etkili olduğunu söylemektedir. Yani emperyal güçlerin ülkedeki kararlarda rol oynadığını dile getirmiştir. Ayrıca "ekonomi" ve "dış politika yan yana verilerek" aslında sığınmacılarla ilgili kararsız durumun ekonomi ile ilgili olduğunu anlatarak bu durumun ekonomik krize yol açmasına değinilmiştir.

c. Retorik

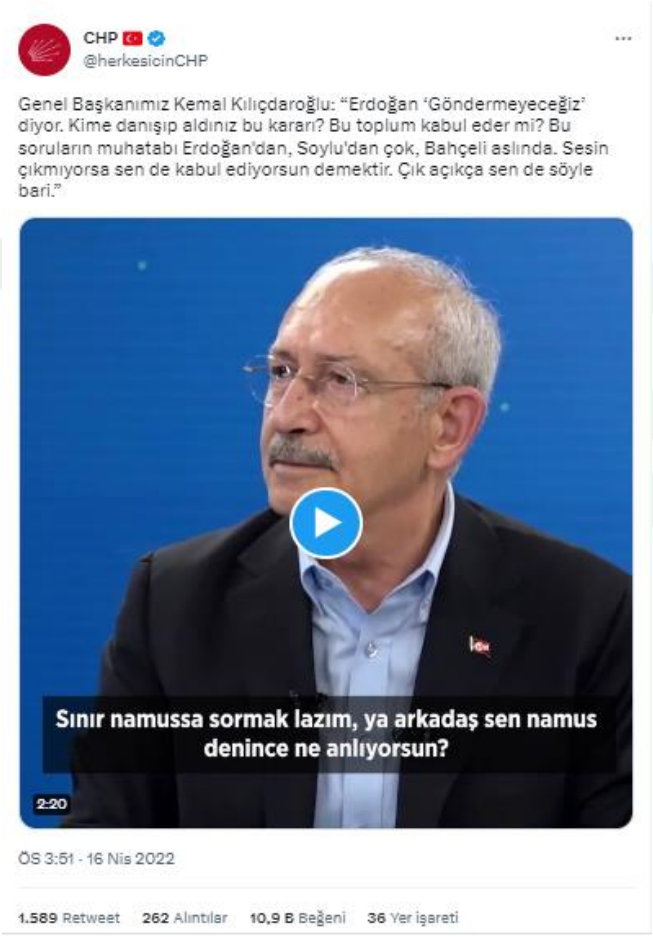
"Sığınmacılar konusundaki bu politikasızlık ekonomik buhranla yan yana geldiğinde Türkiye derin bir krizin içine adım adım gidiyor." başlığı ile paylaşılan videoda başlık tüm konuşmanın en dikkat çeken yerinden alınmıştır. Kemal Kılıçdaroğlu sığınmacılar ile ilgili verdiği resmi kayıtlardan aldığı sayısal verilerle inandırıcılığını ve güvenirliğini artırmaktadır. Olumsuz cümle yapılarıyla bu konudaki hükümetin başarısızlığını göstermeye çalışmıştır. "Sığınmacıları göndereceğiz. Hayır göndermeyeceğiz. Hayır ev yaptık. Hayır onlar bizim misafirimiz." Recep Tayyip Erdoğan'dan alıntılanan cümlelerle onun bu konudaki belirsiz politikasını eleştirerek inandırıcılığını artırmak istemiştir. Sığınmacılar konusunda toplumsal tepkinin oluşmasının tehlikeli olabileceğine vurgu yapmış cümlenin sonunda ülkeyi CHP'nin ülkeyi kurtaracağını söylemiştir. Retoriği korku ile başlatıp umutla sonlandırdığı görülmektedir.

Videoya bakıldığında Kemal Kılıçdaroğlu'nun kürsüde konuşma yaptığı görülmektedir. Ellerini aktif olarak kullanarak anlatması dinleyiciye söylem sahibini dikkate alma eğilimi vermektedir.

3.2.3.Analiz 3

3.2.3.1. Makro Yapısal Çözümleme

İçerik/ Etkileşim Düzeyi
CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Retweet : 1589

Alıntılanma : 262

Beğeni: : 10,9 B

3.2.3.1.1. Tematik Yapı

a. Başlık

Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu: "Erdoğan 'Göndermeyeceğiz' diyor, Kime danışıp aldınız bu kararı? Bu toplum kabul eder mi? Bu soruların muhatabı

Erdoğan'dan, Soylu'dan çok, Bahçeli aslında. Sesin çıkmıyorsa sen de kabul ediyorsun demektir. Çık açıkça sen de söyle bari."

b. Video Girişi

Videonun girişinde Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'ya yönelik eleştirileri bulunmaktadır.

c. Fotoğraf

Paylaşılan videonun bulunduğu tweetteki fotoğrafta Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun videonun bütününde sınır güvenliği ile ilgili eleştirilerinden bir kısım özellikle konularak vurgulama yapılmak istenmektedir.

d. Video

Videoda sınır güvenliği sıkıntıları, sığınmacı sayısı belirsizliği gibi konulardan bahsedilmektedir.

3.2.3.2.1. Şematik Yapı

a. Durum

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun İçişleri Bakanı Süleyman Soylu ile sınır güvenliği ve sığınmacılar ile ilgili girdiği düelloda verdiği cevaplar ve karşılığında sorduğu sorulardır.

Olayın Sunumu

Videonun sunum şekli gazetecilerle gerçekleşen söyleşiden alınan bir kesitin altyazı eklenip, gazetecilerin konuştukları yerler renklendirilerek vurgusu artırılmak istenmiştir.

Sonuçlar

Sınır güvenliğinin yetersiz olduğu ve sığınmacılara verilen vatandaşlıkların halk tarafından benimsenmediği anlatılmaktadır.

Ardalan Ve Bağlam Bilgisi

Sığınmacı ve kaçak sorunu daha çok sınır güvenliği bağlamında anlatılmaktadır. Sığınmacılara verilen vatandaşlıklar da güvenlik boyutu bağlamında sorgulanmaktadır.

b. Yorumlar

Sınır güvenliğinin yetersizliğinin sonucunda kaçak sayısının arttığı söylenmektedir. Sınırın namus olduğu ancak delik deşik olduğu iddia edilmektedir. İçişleri Bakanı'nın görev ve yetkisi olduğu söylenerek sınır güvenliğinden dolayı eleştirilmektedir. Afganistan, Pakistan ve diğer yerlerden gelenlerin birilerinin kontrolü altında getirildikleri iddia edilmektedir. Videoda genelde konuşan büyük oranda Kemal Kılıçdaroğlu olup ancak özellikle gazetecilerin bazı söyledikleri videoya koyulmuştur. Bunlar;

- Afganistan ve Pakistan'dan gelenlerin kafileler halinde yürürken yayınlanan fotoğrafları olduğu söylenmektedir.
- Gazetecinin sorduğu soruda ise sığınmacıların eski kimlik bilgileri alındı mı? Kaçına vatandaşlık verildi ve güvenlik soruşturmasından geçti? Sınırların delik deşik edilmesini neden izliyorsunuz?

İktidarın sığınmacıları göndermeyeceğiz dediği ve bazılarına vatandaşlık verildiği söylenerek toplumun bunu kabul etmeyeceği öne sürülmektedir. Siyaset kurumunun gelenlere kapı araladığı iddia edilmektedir. İktidarın kendi iktidarının devamı için sığınmacılara vatandaşlık verdiği onlardan da oy beklediğine değinmiştir. Muhatap olarak Erdoğan ve Soylu atlanarak Bahçeli işaret edilmektedir. Buradaki amaç ise milliyetçi bir liderin fikrini beyan etmesini sağlayarak milliyetçi kesimleri harekete geçirmektir.

3.2.3.2. Mikro Yapısal Çözümleme

3.2.3.2.1. Sentaktik Çözümleme

Kemal Kılıçdaroğlu sade bir dil kullanmıştır. Basit ve net bir dilden yararlanmıştır. Devrik cümleler kurallı cümlelerden fazladır. Etken çatılı ve edilgen çatılı cümleleri aynı yoğunlukta yer almaktadır. Soru cümleleriyle vurgu yapmaktadır.

Bir yargının ya da eylemin gerçekleşebilmesini şartlara bağlamış ve şart cümlelerini etkin kullanmıştır. Gelecek zaman ve şimdiki zaman kipiyle anlatması olayların etkisinin devam ettiğini gösterir. Konuşmasında neden-sonuç cümlelerine de yer vermiştir. "Siyaset kurumu kapı aralamazsa kimse buna cesaret edemez" örneğindeki gibi önce nedenlere yer yermiş sonra sonuçlarını bildirmiştir. Hem yapıca anlamsız cümleleri hem de anlamca olumsuz cümleleri tercih etmiştir.

a. Bölgesel Uyum

- Twitter başlığı videoyu açıklar nitelikte olduğundan birbiri arasında yerel ve işlevsel bir tutarlılık bulunmaktadır. Ayrıca eleştirel bir söylemin olması nedensel ve işlevsel bir tutarlılık olduğunu göstermektedir. Başlık, haberi özetlediği için başlıkla içerik arasında küresel bir tutarlılığa da sahiptir.

b. Kelime Seçimleri

"Sınır namustur" ifadeleriyle sınır güvenliğinin önemine vurgu yapmıştır. Bu cümleyi tekrar ederek ülkede bu konunun ciddi bir sıkıntı olduğunun altı çizilmiştir. "Sınır" kelimesi videonun başından itibaren geçmektedir. "İçişleri Bakanı" ismi anılmayarak eleştirilmiştir. Sınır güvenliğinin sağlayamadığı belirtilmiş ve "yolgeçen hanına dönmüş" ifadesiyle sınırlardaki güvenlik sorununun kaynağı olarak isim verilmeyerek Süleyman Soylu gösterilmiştir.

"Afganistan, Pakistan ve diğer ülkelerden birilerinin kontrolü ile getirilmiştir" Cümlesinde muğlaklık mevcuttur. Bu cümleyle dinleyiciyi uyarmak istenmiş ve her sığınmacının barınma niyetiyle gelmediği, ülkede güvenliğe dair endişenin olduğu söylenmiştir. "Vatandaşlık" kelimesi sığınmacılara güvenlik soruşturması yapılmadan ve eski kimlik bilgilerine bakılmadan verilmesini eleştirmek için kullanılmıştır. "Vatandaş" ifadesi Türk vatandaşlarını kastetmektedir. "Kendi vatandaşına güvenmiyor" derken seçimlerde göçmen ve sığınmacı kitlenin Recep Tayyip Erdoğan'a oy verdiğini ve seçimler için ülkelerine gönderilmedikleri söylenmek istenmiştir.

c. Retorik

"Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu: "Erdoğan 'Göndermeyeceğiz' diyor, Kime danışıp aldınız bu kararı? Bu toplum kabul eder mi? Bu soruların muhatabı Erdoğan'dan, Soylu'dan çok, Bahçeli aslında. Sesin çıkmıyorsa sen de kabul ediyorsun demektir. Çık açıkça sen de söyle bari." videonun başlığı, Kemal Kılıçdaroğlu'nun konuşmasının son cümlesinden alıntı yapılmış ve Devlet Bahçeli'ye çağrı yaparak aslında söylenmeden milliyetçiliğini eleştirmiştir. Önceki söylediklerini desteklemek için soru cümlesiyle inandırıcılığını artırmıştır. Ayrıca soru cümlesi bu videonun retoriğinin temeli olmuştur. Sığınmacı konusunun bilinmeyen ögelerinin olduğu vurgulanmıştır.

Resim ve fotoğraf kullanmamıştır fakat "Afganistan, Pakistan ve diğer ülkelerden birilerinin kontrolü ile getirilmiştir" cümlesinden sonra gazetecinin "Hatta kafileler halinde yürürken fotoğrafları yayınlandı" cümlesiyle gazeteci, söylemlerinin tanığı olmuştur ve inandırıcılık sağlanmıştır.

Şekil 44. "Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu: "Erdoğan 'Göndermeyeceğiz' diyor, Kime danışıp aldınız bu kararı? Bu toplum kabul eder mi? Bu soruların muhatabı Erdoğan'dan, Soylu'dan çok, Bahçeli aslında. Sesin çıkmıyorsa sen de kabul ediyorsun demektir. Çık açıkça sen de söyle bari." Analiz 3 video resim 1

Sayısal ifadeler kullanmaması haberin inandırıcılık boyutunu etkilemektedir. Kemal Kılıçdaroğlu, Devlet Bahçeli'yi eleştirirken ironi yaparak dinleyicinin dikkatini çekmek istemiştir.

Şekil 45. "Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu: "Erdoğan 'Göndermeyeceğiz' diyor, Kime danışıp aldınız bu kararı? Bu toplum kabul eder mi? Bu soruların muhatabı Erdoğan'dan, Soylu'dan çok, Bahçeli aslında. Sesin çıkmıyorsa sen de kabul ediyorsun demektir. Çık açıkça sen de söyle bari." Analiz 3 video resim 2

Videonun tamamına bakılınca Kemal Kılıçdaroğlu'nun sakin ve ironik bir dil kullanması dinleyiciyi inandırmak için kullandığı bir tekniktir.

3.2.4. Analiz 4

3.2.4.1. Makro Yapısal Çözümleme

İçerik/ Etkileşim Düzeyi
KEMAL KILIÇDAROĞLU

Retweet : 6107

Alıntılanma : 1196

Beğeni: : 37,7 B

3.2.4.1.1. Tematik Yapı

a. Başlık

Kaçaklar ve sığınmacılar konusunda netim. Gidecekler. Bu konunun suçluları Recep Tayyip Erdoğan ve Avrupa ülkeleridir. Onların alavere dalavereleridir. Biz, muhalefete muhalefet olamayız. Bizim mücadelemizin muhatabı çok nettir.

b. Video Girişi

Video Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun 18 Eylül 2011 tarihinde yapmış olduğu bir konuşmadan alınmış bir kesitle başlamaktadır.

c. Fotoğraf

Kullanılan fotoğrafa bakıldığında Kemal Kılıçdaroğlu'nun özellikle vurgulamayı artırmak ve kararlılığını göstermek için yaptığı jest ve mimiklerin olduğu bir fotoğraf tercih edilmiştir. Arka plana Türk Bayrağının konulması dikkat çekmektedir. Fotoğrafa koyulan yazıda ise "Sözümüz Söz Gücümüz Millet" yazısı tercih edilerek bu sorunda kararlı oldukları ve itici gücün millet olduğu vurgulanmaktadır.

d. Video

Video Kemal Kılıçdaroğlu'nun sığınmacılar ve kaçaklar konusunda düşünceleri, bu sorunun sorumlusunun kimler olduğu, çözümün nasıl olacağı konusunda fikirlerini ve yol haritasını anlatmaktadır.

3.2.4.1.2. Şematik Yapı

a. Durum

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun sığınmacı ve kaçaklar sorununda iktidarı hedef alan ve suçlayan konuşmalarıdır.

Olayın Sunumu

Kemal Kılıçdaoğlu'nun videonun bütününde sığınmacı ve kaçaklar sorununda iktidarı eleştirdiği görülmektedir. Bir olay örgüsü içinde 2011'den başlayarak 2022'e kadar sıra ile gidilmektedir.

Sonuçlar

Sığınmacı ve kaçaklar sorununda iktidarın bütünüyle sorumlu olduğu ve bugün yaşanan duruma geçmişten başlayarak Kemal Kılıçdaroğlu'nun itiraz ettiği anlatılmaktadır.

Ardalan Ve Bağlam Bilgisi

Konuşmalar 2011-2022 arasını kapsamaktadır. Sığınmacı ve kaçaklar sorununda iktidara eleştiriler yapılmaktadır. Videoda toplumun algısına bağlı olarak genellikle Suriyeli sığınmacı ve kaçaklardan bahsedilmektedir. Sığınmacı ve kaçakların toplumun genel işleyişinde yaratığı sorunlar anlatılmaktadır.

b. Yorumlar

Video Kemal Kılıçdaroğlu'nun sığınmacı ve kaçaklarla ilgili birçok konuşma kesitinin bir araya getirilmesi ile oluşturulmuştur.

- 18 Eylül 2011: Sadece Suriye'de değil başka Arap ülkelerine de demokrasinin gelmesini isteyen bir parti olduklarını ancak Suriye'de iç karışıklık çıkmadan önce de mevcut iktidarın var olmasına rağmen bir ayda ne değiştiği sorulmaktadır.

- 22 Eylül 2012: Suriyeli sığınmacıların çalışmasında onların değil sınır kontrol etmeden onları içeriye alanların suçlu olduğu vurgulanmaktadır. Sınırların yolgeçen hanına döndüğü iddia edilmektedir. Hangi sığınmacının nereden geldiği, hangi evi tuttuğu ve kaç kişi olduğunun kontrollerinin yapılmadığı iddia edilmektedir.

- 23 Eylül 2012: Kışın yaklaştığı belirtilerek kamplarda kalan sığınmacıların zorluk yaşayacağı belirtilmektedir.

- 14 Mayıs 2013: Sığınmacıların kamplar dışında elini kolunu sallayarak kente gelmeleri, ev tutmaları, işyeri açmaları yanlış olduğu ve vatandaşla ile sığınmacılar arasında yaşanan sıkıntıların bu noktadan kaynaklandığı anlatılmaktadır. Sınır güvenliğinin azaldığını ve bunun güvenlik açıklarına yol açtığı iddia edilmektedir.

- 20 Eylül 2013: Sınır güvenliğinin bir devletin namusu olduğu söylenerek 900 kilometre olan Suriye sınırının yolgeçen hanına döndüğü ve kimin girip kimin çıktığının belli olmadığı iddia edilmektedir.

- 16 Ekim 2014: 1,5 Milyon Suriyelinin kabul edilmesini vatana ihanete benzetildiği görülmektedir.

- 22 Nisan 2015: Ortadoğu'ya barışı getirdikten sonra 1,5 milyon Suriyeliyi geri göndereceklerini söylemiştir. Videoda bu kısımda "kusura bakma" ve "git kardeşim!" şeklinde yazı kullanarak vurgu artırılmak istenmektedir. Suriyelilerden kardeş olarak bahsedilmekte ve kusura bakma diyerek de bu işi zorunlu yapmak durumunda olduklarını anlatmak istemektedirler.

 11 Mart 2016: Suriyelilerin bizlere olan maliyenin sadece mali anlamda olmadığının sosyal bozukluk ve asayiş sıkıntılarının gelecekte olabileceği anlatılmaktadır.

 12 Mart 2016: Batı ülkelerinin sığınmacı ve kaçaklar için vereceği paraları gerekirse onlara vereceklerini Suriyeli, Afgan ve Pakistanlıları onların alması teklifinde bulunmaktadır.

 8 Nisan 2017: İktidarın 4 milyon Suriyeliye vatandaşlık vereceği iddia edilerek vatandaşlara da sorularak razı olmadıkları söylenmektedir. Suriyelilerin normal vatandaşlardan üstün olduğu birinci sınıf vatandaş olduğu iddia edilmektedir. Suriyelerin hastanede para vermediklerini, Suriyeli esnafların vergi vermediği, bizim askerlerimizin Suriye'ye gittiğini ancak Suriyeli gençlerin Türkiye'de volta attığı iddia edilerek bunun adaletli ve vicdanlı olmadığı anlatılmaktadır.

 23 Ağustos 2017: Suriye'ye barışı getirdikten sonra bütün Suriyelileri kendi ülkelerine göndereceği ve aynı örnekler verilerek Suriyelilerin normal vatandaşlardan daha üstün oldukları söylenmektedir.

 30 Mayıs 2018: Suriyelileri göndereceğini söyleyince kızanlar olduğunu ve "bal gibi" ifadesiyle bu konuda net bir tavırda olduğunu göstermektedir.

 30 Mayıs 2018: Suriye'de çatışma döneminin neredeyse bittiğini Suriyelilerden kardeş olarak bahsederek gitmeleri gerektiği söylenmektedir.

 19 Kasım 2019: Suriyelileri Suriye'yi onardıktan sonra göndereceklerini, Suriye'ye yolu, köprüyü, parkı, hastaneyi yapacaklarını parayı ise Beşar Esad'dan ve Avrupa Birliği'nden alacaklarını, malzemenin de Türkiye'den gideceği anlatılmaktadır. Bu anlatımla Kemal Kılıçdaroğlu Suriyelilerin gidişinin bir gelir kaynağı olacağı örnekler vererek halktan destek almaya çalışmaktadır.

 4 Şubat 2020: Suriyelilerin millete sıkıntı olacağını defalarca söylendiği belirtilmektedir.

 22 Haziran 2021: Kemal Kılıçdaroğlu ırkçılık yapmadığını iktidar olduklarında ilk işlerinden birisinin Suriyelileri "kardeşçe" göndermek olduğunu söylemektedir.

 3 Ocak 2022: En geç iki yıl içerisinde Suriyeli kardeşlerimizi davulla zurnayla göndereceğiz denmektedir. Buradaki anlatıma bakıldığında geri gönderme bir şenlik havasında tarif edilmiştir.

 22 Haziran 2021: Halka söz verilmektedir. İktidarın ülkeyi kaçak sığınmacılarla doldurduğunu bunun için iktidarla mücadele edeceğini söylemektedir. Vatandaşlığın "beş para" karşılında verildiği söyleyerek bu durumla mücadele edeceğini söylemektedir.

Video bir kronolojik sıraya göre yapılmıştır. Bir yer haricinde Suriyeliler odak noktasına alınıp onlarla ilgili görüşlere yer verilmiştir. Suriyelilerden kardeş olarak bahsedilmekte olup Suriyelilerin normal vatandaşlardan üstün olduğu da iddia edilmektedir. Sınırların güvenliğinin az olduğunu birkaç yerde belirtilmiştir.

3.2.4.2. Mikro Yapısal Çözümleme

3.2.4.2.1. Sentaktik Çözümleme

Kemal Kılıçdaroğlu basit ve sade cümleler kullanmıştır. Alıntılanan bütün cümleler etken yapılı cümlelerden oluşmaktadır. Konuşmasında kurallı cümleler kullanmıştır. Söylediklerine vurgu yapmak için soru cümlelerinden yararlanmıştır. Örnekler vererek konuyu açıklamıştır. "Suriyeli hastaneye para vermez, benim vatandaşım para öder." Zıtlıklardan da yararlanmıştır. Şart cümleleri ve sebep-sonuç cümleleriyle cümleler arası bağlantıyı sağlamıştır.

Gelecek zaman ve geçmiş zaman kipini kullanmıştır. Bu da olayların etkisinin geçmişte başladığını ve gelecekte bu olayların etkisinin devam edeceğini göstermektedir. Benzetmeler ve mecaz anlamlı kelimeler konuşmasına dinleyicinin dikkatini çekmek için kullanılmıştır. Ayrıca isim cümleleri de konuşmasında yer almıştır.

a. Bölgesel Uyum

- Twitter başlığı Videoyu kapsayan 18 alıntı videoyu açıklar nitelikte olduğundan birbiri arasında yerel ve işlevsel bir tutarlılık bulunmaktadır. Ayrıca eleştirel bir söyleminin olması, neden-sonuç ve şart cümlelerine yer

vermesi nedensel ve işlevsel bir tutarlılık olduğunu göstermektedir. Başlık, içeriği yansıttığı için içerik arasında küresel bir tutarlılığa da sahiptir.

b. Kelime Seçimleri

Kemal Kılıçdaroğlu'na ait farklı videolardan alıntılanan ana videoda "Suriyeli, Suriyeli mülteci, Afgan, Pakistanlı," terimleriyle sığınmacı sorununa odaklanmıştır. Bütün videolarda sığınmacı derken "Suriyeliler" ifadesini kullanması çoğunluğu Suriyeliler 'in oluşturmasındandır.

"Sınır namustur" cümlesi özellikle vurgulanarak sınır güvenliğinin taşıdığı öneme dikkat çekmiştir. "Vatana ihanet etme" ifadesini 1,5 milyon Suriyeli'nin Türkiye'ye girmesine izin verilmesiyle denk tutmuştur. "Geri göndereceğiz" cümlesiyle "kardeşlerimiz" birlikte kullanılarak barışçıl yollarla, ırkçılık yapmadan göndermeyi özellikle belirtmiştir. Suriyeli vatandaşlar için "birinci sınıf vatandaş" sıfatını, Türkler için "ikinci ve üçüncü sınıf vatandaş" sıfatını kullanarak Suriyeliler 'in daha çok hakka sahip olduğunu iddia etmiştir.

"Başa bela" deyimini sığınmacılar için kullanmış ve gelecekte büyük bir tehdit olduğunu dile getirmiştir. "Yolgeçen hanı" ifadesi ile sınır güvenliğin olmadığını, kaçak sığınmacı ve göçmenlerin sınırdan rahatlıkla girebildiğini belirtmiştir.

"Kavga edeceğiz" cümlesini özellikle vurgulayarak "vatanlarını satanlarla, kaçak sığınmacılarla ve vatandaşlığı satanlarla" ifadeleriyle sığınmacı sorununun bir vatan sorunu olduğu ve bunlara yol açan kişilere gizlice vatan haini demek istemiştir. İsim vermese de AK Parti ve Recep Tayyip Erdoğan'ı işaret etmiştir.

c. Retorik

2011-2022 yılları arasından alınan 18 videoyla Kemal Kılıçdaroğlu'nun yıllar içinde sığınmacılarla ilgili söylemlerini aynı olduğu gösterilip inandırıcılık ve güvenirlik artırılmıştır. Suriyeliler'in daha fazla hakka sahip olduğuna örnekler vererek dinleyicinin dikkatini çekilmek istenir videoların çoğunluğu "Suriyeli kardeşlerimizi göndereceğiz" cümlelerinden oluşmaktadır. Birbirini destekleyen bu videolar dinleyiciyi muhatabının ne kadar kararlı olduğunu göstermektedir. Suriyeli sığınmacı sorununun sebebi Recep Tayyip Erdoğan ve Avrupa ülkeleri olarak göstermiş çoğu videolarda Recep Tayyip Erdoğan eleştirilmiş geriye kalan videolarda

da Avrupa ülkelerine gönderme yapılmıştır. Bu durum başlığın videoları desteklediğini göstermektedir.

Kemal Kılıçdaroğlu'nun 14 Mayıs 2013 yılındaki konuşmasında "Hudut namustur" sözünü söylerken kamera kadınlara doğru dönmüş ve oradaki kadınların bu durumdan rahatsız olduğu kafa hareketlerinden anlaşılmaktadır. Sığınmacıların özellikle kadınlar için bir tehdit olduğuna dikkat çekilmiştir.

Şekil 46. Kaçaklar ve sığınmacılar konusunda netim. Gidecekler. Bu konunun suçluları Recep Tayyip Erdoğan ve Avrupa ülkeleridir. Onların alavere dalavereleridir. Biz, muhalefete muhalefet olamayız. Bizim mücadelemizin muhatabı çok nettir. Analiz 4 video resim 1

Kemal Kılıçdaroğlu 14 Mayıs 2017 yılındaki videoda Kemal Kılıçdaroğlu halka "Vatandaşlık vereceğiz diyorlar razı mısınız?" sorusuna halkın üç kere "Hayır" demesi vatandaşın da vatandaşlık verilmesine karşı olduğunu belirtilerek inandırıcılık sağlanmıştır. Videoda kadınların hep bir ağızdan "Hayır" demesi dikkat çekicidir. Halkla aynı düşüncede olduğuna örnek verilmiştir.

Şekil 47. Kaçaklar ve sığınmacılar konusunda netim. Gidecekler. Bu konunun suçluları Recep Tayyip Erdoğan ve Avrupa ülkeleridir. Onların alavere dalavereleridir. Biz, muhalefete muhalefet olamayız. Bizim mücadelemizin muhatabı çok nettir. Analiz 4 video resim 2

“Suriye’nin gençleri Türkiye’de volta atacak” cümlesi söylediği sırada videoda küçük bir çocuğa ve bu duruma kızgın bir kadın videoda gösterilerek kadınlar ve çocuklar için bir tehlike olduğu alt mesajı yatmaktadır.

Şekil 48. Kaçaklar ve sığınmacılar konusunda netim. Gidecekler. Bu konunun suçluları Recep Tayyip Erdoğan ve Avrupa ülkeleridir. Onların alavere dalavereleridir. Biz, muhalefete muhalefet olamayız. Bizim mücadelemizin muhatabı çok nettir. Analiz 4 video resim 3

“Sözümüz Söz, Gücümüz Millet” cümlesiyle video sonlanmaktadır. 18 videonun özeti mahiyetine bu cümle kullanılmıştır. Sığınmacı konusundan yapılacaklara söz verme adına kullanılan resim ile izleyiciyi etkilemesi istenmiştir. Arkadaki Türk bayrağı önemlidir. Kemal Kılıçdaroğlu’nun sırtını bayrağa dayadığı mesajı verilmek istenmiştir.

Şekil 49. Kaçaklar ve sığınmacılar konusunda netim. Gidecekler. Bu konunun suçluları Recep Tayyip Erdoğan ve Avrupa ülkeleridir. Onların alavere dalavereleridir. Biz, muhalefete muhalefet olamayız. Bizim mücadelemizin muhatabı çok nettir. Analiz 4 video resim 4

Kemal Kılıçdaroğlu’nun ses tonu inişli çıkışlıdır. Bu konuda hükümeti sert bir şekilde eleştirmektedir. “Geri Göndereceğiz” derken özellikle gülümseyerek söylemesi ılımlı bir süreçle göndereceğine karşı tarafı ikna etmek içindir. “Söz” derken ki ifadelerinin keskin olması da bu konuda kararlı olduğunu ve yapacağına dair net olduğunu göstermektedir. Ellerini de aktif bir şekilde kullandığı görülmektedir.

3.3. İyi parti Suriyeli Mülteci Örneklem Analizleri

3.3.1. Analiz 1

İçerik/ Etkileşim Düzeyi
İYİ PARTİ
 Tweet Görüntülenme: 1,2 Mn Retweet : 10,6 B Alıntılanma : 1469 Beğeni: : 46,2 B

3. 3.1.1. Makro Yapısal Çözümleme

3.2.1.1.1. Tematik Yapı

a. Başlık

AKFLİX sunar #DavetsizMisafir

b. Video Girişi

Videonun girişinde iktidarın geçmişte söylediği ile şimdi yapılanların mukayesesi yapılabilmesi için balkan göçmenleri ile ilgili Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın merhum Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ı eleştirdiği bölüm ile başlamaktadır.

c. Fotoğraf

Kullanılan fotoğrafta ünlü dijital seç-izle platformu Netflix'in amblemi taklit edilerek oluşturulan "Akflix" amblemi görülmektedir.

d. Video

Videonun içeriğinde göçmen sorununun kadınların yaşam haklarını kısıtlandığı ve ekonomik olarak sıkıntı verdiği anlatılıyor. Göçmen sıkıntısının sorumlusunun iktidar olduğu vurgulanıyor. Geçmişle bugün arasında mukayeseler yapılarak dün söylenilenlerin bugün yapılmadığı söyleniyor.

3.3.1.1.2. Şematik Yapı

a. Durum

Mevcut iktidarın göçmen politikası yanlışları ve geçmişte olan tutarsızlıklar anlatılıyor.

Olayın Sunumu

Olayın sunum şekline bakıldığında geçmiş, şimdi ve gelecek zaman üzerinde anlatımlar yapılarak bir film gibi kurgulanmıştır. İyi Parti iktidarı ile birlikte göçmen sorununun çözüleceği ve 14 Mayıs seçimleri işaret edilmiştir.

Sonuçlar

Videodan çıkarabilecek sonuçlara bakıldığında; mevcut iktidarın bu sorunun sorumlusu olması ve bu sorunu mevcut iktidarın çözemeyeceği gerçeğidir. Özellikle kadınlar ve geçim sıkıntısı yaşayanlar için daha çok sıkıntının olduğu vurgulanıyor.

Ardalan Ve Bağlam Bilgisi

İzlenilen video göçmenlerle ilgili tartışmaları 1980'li yıllarda Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın balkan göçmenleriyle ilgili söylediği sözlerle başlatmaktadır. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun 2011 yılından beri 200950 Suriyeliye Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı verildiğini söylemesi vurgulanmaktadır. Özellikle 2013 yılından itibaren Suriyelilerin yayıldığı söyleniyor. Videoda göçmen politikasının getirdiği sorunların artık başa çıkılamayacak olduğu vurgulanıyor. Göçmenlerin Türk vatandaşlarından daha değerli olduğu söyleniyor.

b. Yorumlar

Video bir dijital seç-izle platformunun isminin kelime oyunu ile değiştirilmiş haliyle başlamaktadır; buradaki amaç videonun bir film gibi algılanmasını sağlamaktır. Videonun kurgusu bir film kurgusu gibi geçmiş, şimdi ve gelecek

vurguları ile yapılmıştır. İktidarın göçmenler ile ilgili geçmiş söylemleri ile farklı bir politika izlediği vurgulanmaktadır. Sınırların delik deşik olduğu ve durum yüzünden sığınmacı sorununun arttığı söylenmiştir. 2011 yılından beri göçmen sorunu olduğu ancak özellikle 2013 yılından beri ülkeye yayıldığı bunun da sorunları daha da artırdığı özellikle belirtilmiştir. En fazla göçmenin Türkiye'de olduğu vurgulanmaktadır. İktidarın göçmenleri ülkelerine göndermeyeceğiz demesi ön plana çıkartılarak sorunun çözümünün iktidarda olmadığı kendilerinde olduğunun altı çizilmektedir. Videoda göçmenlerin sebep olduğu asayiş haberleri ön plana çıkartılarak güvenlik kaygısı uyandırılmaya çalışılmaktadır. İktidarın göçmenler için kardeşlerimiz demesini vurgulayarak aslında göçmen sıkıntısının çözümsüzlüğünden iktidarın sorumlu olduğu belirtilmiştir. Göçmenler için "her saniye büyüyen tehdit" olarak bahsedilerek çözüm için bir an önce harekete geçmenin gerekliliği vurgulanmaktadır. Göçmenlerin kadınlara karşı yaptığı ahlaksız eylemleri örneklendirerek aslında göçmenlerin kadınların varlığı ve rahat yaşamlarına yönelik bir tehdit unsuru olarak gösterilmektedir. Burada amaçlanan şey toplumda yaygın olan kadın korumacılığı ve kadınlar üzerinden aranan namus kavramını harekete geçirilmek istenmektedir. Vatandaşların göçmenler karşısında ikinci sınıf vatandaş kaldıkları iddia edilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının geneli için önemli olan vatandaşlık kavramının üzerine gidilerek vatandaşlığın para karşılığı verildiğinin altı çizilmiştir. "Çok Yakında" vurgusu yapılarak 14 Mayıs seçimleri vurgulanmaktadır. Videonun başında gerilim müziği kullanıp en sonunda çözümün anlatıldığı kısmında ise neşe dolu günleri hayal ettirebilecek bir müzik kullanıldığı görülmektedir. Yepyeni güneş doğacak denerek İyi Parti'nin logosu ön plana çıkartılıp; sorunun çözümünün İyi Parti iktidarı ile olacağı vurgulanmaktadır.

3.3.1.2. Mikro Yapısal Çözümleme

3.3.1.2.1. Sentaktik Çözümleme

Videoda basit ve açık cümleler kullanılmıştır. Videonun kurgusu birden çok kişiden alıntılanan cümlelerle oluşturulmuştur. Etken cümlelerden yararlanılmıştır. Metin kurallı cümleler üzerine kuruludur. Videoda olumlu ve olumsuz cümle yapılarıyla zıtlık sağlanmıştır. Örneğin, haber kanalından alıntılanan "Yabancı uyruklu saldırganlar 2 Türk gencini bıçakla yaraladı. Gençlerden biri kaldırıldığı hastanede

hayatını kaybetti" cümlesiyle Ömer Çelik'in "Mültecilere sahip çıkma görevini tek başına Türkiye yerine getiriyor" cümlesi anlam bakımından birbiriyle zıttır. Videonun sonunda koşul cümlesiyle vurgu yapılmıştır. "Tüm bunlar son bulacak ve yepyeni bir güneş doğacak. 14 Mayıs'ta Türkiye tarih yazacak" ayrıca kesin ve net bir dil kullanılmıştır. Farklı kişilerden alıntılanan videoda çoğunlukla bu kişilerin gelecek zaman ve şimdiki zaman kipi kullandığı görülmektedir. Bu da olayların etkisinin devam ettiğini ve gelecekte de devam edeceğini göstermektedir.

a. Bölgesel Uyum

"Aksflix sunar: Davetsiz Misafir" başlıklı videoda Recep Tayyip Erdoğan'ın yıllar öncesi sığınmacılarla ilgili konuşmasına sonrasında onunla tam zıt sığınmacı söylemlerine, Süleyman Soylu'nun, Ömer Çelik'in sığınmacılarla ilgili açıklamalarına ve halktan birilerinin sığınmacılarla ilgili karşıt söylemlerine, haber kanallarından alınan haberlere, gazete başlıklarına, fotoğraflara ve en son İyi Parti'nin sığınmacılarla ilgili seçim propagandasına yer verilmiştir. Böylece izleyiciye iki söylem arasında zıtlıklar gösterilmek istenmiştir. "Akflix Sunar: "Davetsiz Misafir" başlığı her ne kadar da ironi olsa da videonun girişi başlığın devamı niteliğindedir. Video başlığı girişi ve içeriği yansıttığı için haber başlığı ve içerik arasında hem işlevsel hem de küresel tutarlılık bulunmaktadır. Videonun girişi içeriğin ve başlığın neyi kastettiğine dair izleyiciye yeterli bilgi vermediği için yerel tutarlılıkta bulunmamaktadır.

b. Kelime Seçimleri

"Aksflix Sunar: "Davetsiz Misafir" başlığı ile hazırlanan videoda çeşitli film ve dizilerden oluşan kapsamlı bir arşivi olan Netflix'e atıf yapılarak kinaye yapılmaktadır. Ak Parti'nin sığınmacı politikası eleştirilmektedir. "Davetsiz misafir" tabiri sığınmacı ve kaçaklar için kullanılmıştır. Haber kanallarından alıntılan haberlerde sadece Suriyeli değil Afganlara da yer verilmiştir. Yani ülkeye kaçak yoldan giren herkes "davetsiz misafir" sıfatını taşımaktadır. Recep Tayyip Erdoğan'ın yıllar öncesi sınırdan girenler için "Bunları nereye yerleştireceğiz" cümlesinde sığınmacıları "bunları" kelimesiyle kullanması ve sonrasında "kardeşlerimiz" demesi yıllar içinde değişen göç politikası eleştirilmektedir. Sınır güvenliğinin olmaması "delik deşik" edilen bir sınır kelimesiyle kullanılmıştır. "Güvenilirliği hiçe sayan bir

tavır" denildikten sonra sığınmacıların ülkede yaptıkları ahlaki ve adli suçlara örnek olarak sunulan gazete başlıkları ve haberlere yer verilmiştir. "Büyüyen bir tehdit" olarak görülen sığınmacıların ülkedeki kadınlara yaptıkları tacizler örnek olarak verilmiştir. Özellikle ahlaki olarak sığınmacı erkeklerin kadınları tehdit ettiği anlatılmak istenmiştir. "Garip" sözcüğü Türk Milleti için söylenmiş ve bunu örneklendirmek için iki Türk gencin yabancı saldırganlar tarafından bıçaklanması ve gençlerden birinin ölmesi" haberini kullanmıştır. "Ömer Çelik'in "mültecilere sahip çıkma görevi" olarak adlandırdığı kelime AK Parti hükümetinin sığınmacı politikasını eleştirmek için verilmiştir. Aynı zamanda Recep Tayyip Erdoğan'dan alıntılanan "Mülteciler noktasında Türkiye Dünya'da 1 numara" cümlesini kullanması izleyiciye sığınmacı sorununa mevcut hükümetin neden olduğunu söylemek için verilmiştir. Ayrıca halkın bu söylemlerin tam tersini söylediğine vatandaşlığın alınan satılan bir şey olmadığına, dışarda kadınların şortla etekle gezemediklerine, Türklerin ikinci sınıf vatandaş olarak görüldüğüne örnekler verilmiştir. "Çok yakında" söylemi ile İyi Parti'nin bu sorunu en kısa sürede bitireceğine izleyiciyi ikna etmesi beklenmektedir. "Güneş doğacak" kelimesi ile İyi Parti'nin amblemindeki Güneş'e gönderme yapılmakta, Güneş, İyi Parti'yi temsil etmektedir. Seçimlerde Güneş gibi doğacakların ve seçimlerin kazanılacağı "14 Mayıs'ta Türkiye Tarih Yazacak" ifadesiyle anlatılmıştır.

c. Retorik

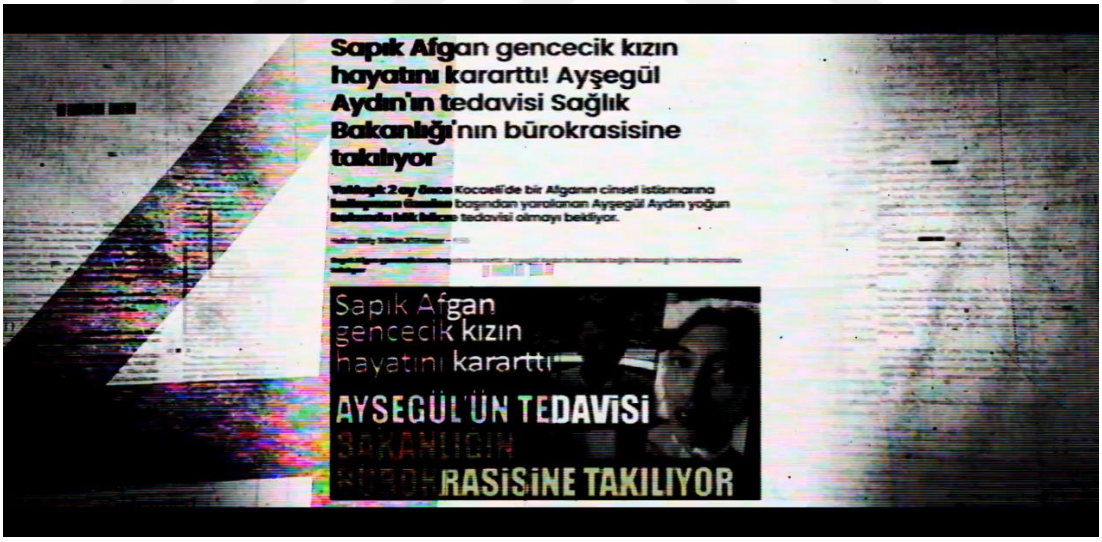
Aksflix Sunar: "Davetsiz Misafir" başlığı ile hazırlanması videoyu izleyen kişilerin dikkatini daha fazla çekmektir. Videonun retorik temeli ironi ve zıtlıklardır. Twitter platformunda paylaşılması daha çok gençlerin bu konuda daha hassas olduğu bilindiği içindir. İroniyle oluşturulan başlığa Recep Tayyip Erdoğan'ın yıllar içinde değişen sığınmacı politikası ile ilgili cümleler verilmesi yıllar içindeki söylemlerinin değişimini göstermek içindir. Ayrıca sığınmacılarla ilgili gazetelerden alıntılar yapılması ve haber görüntülerine yer verilmesi videonun güvenilirliğini artırması bakımından önemlidir. Örneğin ülkedeki güvenliğin sıkıntıda olduğunu göstermek için gazetelerden alınmış sığınmacıların kadınları taciz ettikleri ve terör saldırısında bulunduklarına dair manşetler kullanılmıştır.

Şekil 50. AKFLİX sunar #DavetsizMisafir Analiz 1 video resim 1

Şekil 51. AKFLİX sunar #DavetsizMisafir Analiz 1 video resim 2

Şekil 52. AKFLİX sunar #DavetsizMisafir Analiz 1 video resim 3

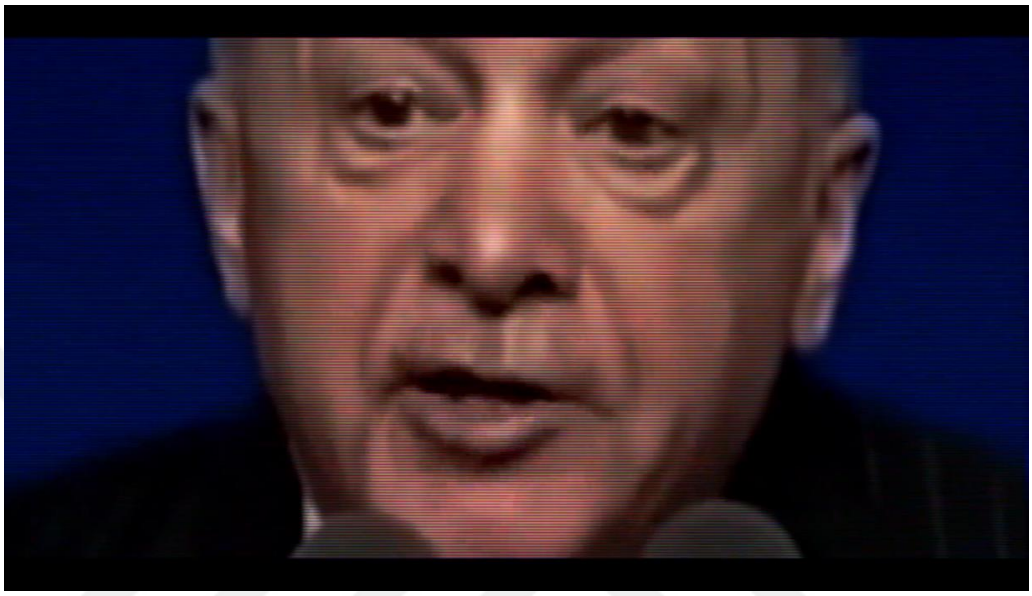
Şekil 53. AKFLİX sunar #DavetsizMisafir Analiz 1 video resim 4

Cümlelerden sonra konuya uygun görsel ifadeler kullanılması ile inandırıcılık artırılmak istenmiştir. Sınır güvenliğinin olmaması, peş peşe sınırdan kaçan insanların görüntüleri verilerek inandırıcı olunması istenilmiştir.

Şekil 54. AKFLİX sunar #DavetsizMisafir Analiz 1 video resim 5

Görsellerde çoğunlukla bakışları korkunç, tacizci ve terörist tipli erkekler tercih edilmektedir. Erdoğan'ın ülkelerine göndermeyeceğiz" derken takındığı sinirli yüz ifadesi bu konuda ne kadar sert ve kararlı olduğunu göstermektedir.

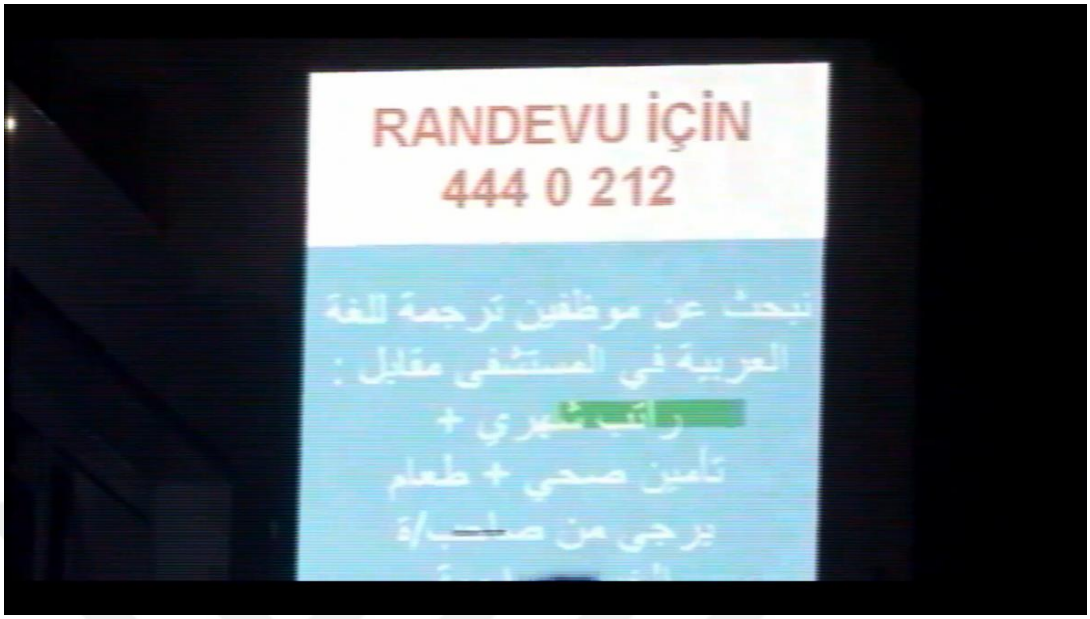
Şekil 55. AKFLİX sunar #DavetsizMisafir Analiz 1 video resim 6

Erdoğan'ın "kardeşlerimiz" olarak andığı sığınmacılara vatandaşlık sözü verildiğini ve bu söylemim gerçekleştiğini göstermek için Süleyman Soylu'nun 200 bin 950 kişiye vatandaşlık verilmesi haberi verilmiştir. Bir kadın çalışanı gizlice görüntüleyen sığınmacı haberinde kadınlar için büyük bir tehdit olduğunu göstermek için korkunç bakışlı genç erkeklere yer verilmiştir.

Şekil 56. AKFLİX sunar #DavetsizMisafir Analiz 1 video resim 7

Süleyman Soylu'dan alıntılanan 200 bin 950 kişinin vatandaşlık verilmesi videosu sığınmacı sorununun ne kadar büyük olduğunu kanıtlamak içindir. Yabancı uyruklu saldırganın 2 Türk gencini yaralamasını anlatan videoda o zamanki haber kanallarından alıntı yapılarak doğruluğu gösterilmek istenmiştir. Ak Parti Sözcüsü Ömer Çelik'in mültecilere sahip çıkma görevini sadece Türkiye'nin üstlendiğini söyleyen videosu kullanılarak "öz vatanında garip kalmış bir millet" önermesi kuvvetlendirilmek istenmiştir. Videonun sonunda vatandaşların düşüncelerine yer verilmiştir. Kadın, erkek yaşlı genç herkesin sığınmacılardan farklı şekilde rahatsız olduğunu göstermek için röportajlara yer verilmiştir. Ayrıca "Vatandaşlığın parayla satın alınmasına karşı çıkan kadının sözleri, bilboardlardaki reklam fotoğrafları konularak doğrulanmıştır.

Şekil 57. AKFLİX sunar #DavetsizMisafir Analiz 1 video resim 8

Halkın sığınmacılar hakkındaki endişeli söylemlerinden sonra Erdoğan'dan alıntılan "Biz bundan rahatsız olmuyoruz" sözüyle halk ile Erdoğan'ın farklı düşündüğü gösterilmek istenmiş ve peş peşe verilerek güvenirliği sağlanmıştır. Videonun sonunda İyi Parti'nin seçim afişi kullanılmıştır.

Şekil 58. AKFLİX sunar #DavetsizMisafir Analiz 1 video resim 9

Atatürk parmağıyla işaret ettiği yerden güneş doğmaktadır ve resimde çizilen her yaştan genç yaşlı, kapalı, açık insanın bulunması bütün herkesi kucaklayan bir parti imajı vermek içindir. Atatürk imgesiyle İyi Parti'nin Atatürk'ün yolundan giden bir parti olduğu gösterilmiştir. Resimde her kesimden insanın Atatürk'ün işaret ettiği yere bakması da onun izinden gidildiği mesajıdır. Meral Akşener'in de fotoğrafta olmasıyla izleyiciye onun içimizden biri gibi görülmesini sağlamaktadır. Ayrıca ekrana gelen fotoğrafla Meral Akşener'in "Tüm bunlar son bulacak ve yepyeni bir güneş doğacak. 14 Mayıs'ta Türkiye tarih yazacak" sözleri sığınmacı sorununun çözümünün İyi Parti'nin kazanmasıyla mümkün olduğuna izleyiciyi ikna etmek için kullanılmıştır. Son olarak Akşener'in net kendinden emin ifadeler kullanması inandırıcılığını artırmaktadır.

3.3.2. Analiz 2

İçerik/ Etkileşim Düzeyi
İYİ PARTİ

Tweet Görüntülenme: 364,3 B
Retweet : 1319
Alıntılanma : 209
Beğeni: : 5875

3.3. 2. 1. Makro Yapısal Çözümleme

3.3.2.1.1. Tematik Yapı

a. Başlık

"İYİ Parti iktidarı ile birlikte Türkiye'de sığınmacı sorunu diye bir kalmayacak."

b. Video Girişi

Videonun girişinde İyi Parti Genel Başkanı Meral Akşener "Aziz milletim, sevgili gençler size garanti ediyorum. İyi parti iktidarında Türkiye'de sığınmacı sorunu diye bir sorun kalmayacak" şeklinde konuşmaktadır.

c. Fotoğraf

Paylaşılan fotoğraf incelendiğinde İyi Parti ile sığınmacı sorunu bitecek yazması dikkat çekicidir. Meral Akşener'in jest ve mimikleri incelendiğinde ise kararlı olduğu ve konuyu dikte edici konuştuğu görülmektedir.

d. Video

Paylaşılan video izlenildiğinde İyi Parti'nin iktidar olması halinde sığınmacı sorununu çözeceği anlatılmıştır.

3.3.2.1.2. Şematik Yapı

a. Durum

İyi Parti iktidarında sığınmacı sorununun çözüleceği ancak gençlerin haklı öfkelerini kontrol altında tutmaları anlatılıyor.

Olayın Sunumu

Videoda sığınmacı sorununun çözümünün İyi Parti'nin iktidara gelmesiyle olacağı söyleniyor. Sığınmacılara karşı öfke kontrolünün olması gerektiği vurgulanıyor. Bu sorunun öfke ile değil sağduyuyla çözüleceğini söylüyor.

Sonuçlar

İyi Parti iktidarı ile sığınmacı sorununun çözülebileceği anlatılmıştır.

Ardalan Ve Bağlam Bilgisi

Sığınmacı sorununun başlangıcı belirtilmemekle beraber çözüm için az kaldığı söyleniyor. Çözüm için daha çok gençlere hitap edilmesi dikkat çekicidir. Konuşmanın bütününde sağduyu ve öfke kontrolünden bahsediliyor. Provokasyona asla izin verilmemesi gerektiği vurgulanıyor.

b. Yorumlar

Konuşmanın bütününde İyi Parti iktidarı ile birlikte bu sorunun çözülebileceği ve mevcut iktidarla bu sorunun çözülemeyeceği vurgulanmıştır. Gençlerin öfkelerine yenik düşmemeleri özellikle rica edilmiştir. Gençlerin haklı tepkisi üzerinden onları kendi sahalarına çekmek isteyen provoke etmek isteyenler olduğu söylenmiştir. Yanlış göç politikalarına "kurban" arayanlar olduğunu vurgulayarak manipülasyonlara izin verilmemesi gerektiği ve tuzaklara asla düşülmemesi gerektiği vurgulanmıştır. Sığınmacıları geri göndermek için uluslararası hukuktan doğan haklarımız olduğu söylenerek uluslararası dünyaya da bir mesaj verilmek istenmek istenmiştir. Beşar Esad'ın af çıkartıp sığınmacılara ülkenize dönün çağrısı bile yaptığını ama Recep Tayyip Erdoğan'ın istemediğini, bunu istemeyen tek kişinin de o olduğunu iddia etmiştir. Mevcut iktidarın bu sorunu çözemeyeceğini bunun ancak İyi Parti'nin iktidara gelmesi ile olacağı iddia edilmektedir. Öfke ve sağduyu ile bu sorunun çözülebileceği söylenmektedir. Devlet ciddiyeti ve diplomatik adımlarla bu sorunun çözüleceği anlatılmıştır. Konuşmanın sonunda çok az kaldı denerek yaklaşan seçimler işaret edilmektedir. Meral Akşener'in giydiği cekete dikkat edildiği zaman bu konuşmanın yapıldığı gün özellikle bayrağımızın rengi olan kırmızı ceketin giyildiği fark edilmektedir.

3.3.2.2. Mikro Yapısal Çözümleme

3.3.2.2.1. Sentaktik Çözümleme

Meral Akşener basit ve sade bir dil kullanmıştır. Etken yapılı cümleler çoğunlukta olmakla beraber öznesi belli olmayan "Berbat göç politikalarına kurban arayanların sizi manipüle etmelerine izin vermeyin" cümlesinde olduğu gibi edilgen yapılı cümlelerden de yararlanmıştır. Metnin tamamı kurallı cümlelerden oluşmaktadır. Söylediklerine vurgu yapmak için "Durun daha karpuz kesecektik." cümlesiyle ironi yaparak dinleyicinin ilgisini çekmektedir. "İyi Parti'nin iktidar, AK Parti'nin muhalefet olduğu Türkiye'de bu sorunun çözülmeme ihtimali yok" cümlesiyle mevcut durumun tam tersini söylemektedir. Ayrıça zıt cümlelerle konuşmasına vurgu yapmaktadır. "Sorunu öfkeyle değil sağduyuyla çözeceğiz, Nefret tiratlarıyla değil, demokrasi diliyle çözeceğiz, Boyun eğerek değil, dik durarak çözeceğiz." Gelecek zaman ve şimdiki zaman kipi kullanmıştır. Bu da olayların

etkisinin sürdüğünü ve gelecekte bu olayların etkisinin devam edeceğini göstermektedir. Konuşmasında ayrıca emir cümleleri de mevcuttur. "Berbat göç politikalarına kurban arayanların sizi manipüle etmelerine" sakın izin vermeyin. Olumsuz cümle yapıları olsa da olumlu cümlelerle vurgu yapılmıştır.

a. Bölgesel Uyum

Videoda Meral Akşener'in metninin eleştirel biçimde olması ve cümlelerin birbirini tamamlaması onun genel olarak nedensel ve işlevsel bir uyum sağladığını göstermektedir. Örneğin, "Beşar Esad kapsamlı bir af çıkarıp sığınmacılara 'Ülkenize dönün' demesi ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın onlara vatandaşlık vermesi eleştirilmektedir. Başlık, haberi özetlediği için başlıkla içerik arasında küresel bir tutarlılığa da sahiptir.

b. Kelime Seçimleri

"Sığınmacı sorunu" ile konuşmasına başlayan Meral Akşener sığınmacıların büyük bir sorun olduğunu ve bu sorunun giderilmesini ancak İyi Parti ile mümkün görmektedir. Bu sorunun çözümünü mevcut hükümeti eleştirerek onların yaptıklarını "öfke, nefret tiratı, boyun eğme" gibi olumsuzluk anlamı taşıyan sözcüklerle anlatırken, İyi Parti için olumlu anlam veren "sağduyu, demokrasi, dik durmak" gibi sözcükleri seçmiştir. Akşener konuşmasında gençleri öfkelenmemeleri noktasında uyarmaktadır. "Ancak özellikle gençlerimizden bir şey istiyorum. Öfkenize yenilmemeniz. Sizleri haklı öfkeniz üzerinden kendi oyun sahasına çekmeye çalışanları lütfen dinlemeyiniz." "Oyun sahasına çekmeye çalışanları" diye gizli bir mesaj vermektedir. Gençlerin öfkesinden yararlanılmak istediğini vurgulamaktadır. Sığınmacıların geri gönderilmesinin hukuki bir hak olduğunu belirtmiştir. "En doğal hak" kelimesini özenle burada kullanmayı tercih etmiştir. Yani dinleyiciye zaten kanuni hakkımız başka bir yolla değil kanunla göndereceğiz denmek istenmiştir. Ayrıca "Durun daha karpuz kesecektik" deyimiyle mecaz olarak sert bir eleştiri yapmaktadır. Beşar Esad'ın af çıkarıp sığınmacıları çağırmasına rağmen Recep Tayyip Erdoğan'ın geri göndermeyip vatandaşlık vermesi ciddi bir problem olarak görülmüştür. Sığınmacıların gönderilmesini herkesin istediği sadece Recep Tayyip Erdoğan'ın istemediğini söyleyip mevcut hükümetin sığınmacı politikasını

eleştirmektedir. “Çok az kaldı” diyerek yaklaşan seçimlere işaret etmekte ve iktidar olacağını söylemektedir.

c. Retorik

Meral Akşener’in başlık kısmında gençler ifadesi kullanması ve “aziz milletim, sevgili gençler” diyerek başlaması sığınmacı konusundan gençlerin en rahatsız kesimlerden biri olduğunu bildiği içindir. Net kendinden emin ifadeler kullanması inandırıcılığını artırmaktadır. Olumsuz cümle yapıları ve kullandığı ironilerle iktidarı eleştirmiştir. Meral Akşener’in “Daha karpuz kesecektik” deyimini kullanması inandırıcılığını artırmak için seçtiği bir ironidir. Zıtlıklarla dinleyici üzerindeki tesirini artırmak istemiştir. Ancak bilimsel verilerden yararlanmadan duygusal bir konuşmayla dinleyiciyi etkilemeye çalışmıştır. Retoriği ironi ve zıtlıklar üzerine kurmuştur.

Ayrıca Meral Akşener’in kırmızı ceket giymesi hem bu konunun kırmızı çizgisi olduğunu göstermek hem de Türk bayrağının rengini temsil etmesidir. Buradan milliyetçilik alt mesajı vermektedir. İki elini etkin kullanması “yapabilirim, yardım edebilirim” anlamına gelmektedir. Ses tonunun inişli çıkışlı olması sakinliğini koruyamadığını göstermektedir.

3.3.3. Analiz 3

3.3. 3. 1. Makro Yapısal Çözümleme

İçerik/ Etkileşim Düzeyi
MERAL AKŞENER
 Retweet : 1321 Alıntılanma : 65 Beğeni: : 4766

3.3.3.1.1. Tematik Yapı

a. Başlık

Suriyeli sığınmacılarla ilgili; meclisimizi, "Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu" üzerinde gerekli değişikliği yapmaya, özel bir oturumla ve milletimizin gözleri önünde her bir siyasi parti olarak meseleye bakış açımızı çözüm önerilerimizi ortaya koymaya davet ediyorum.

b. Video Girişi

Suriyeli sığınmacıların Türkiye'de kalması halinde şu andaki doğum hızlarıyla 2053 yılında oluşacak Suriyeli sayısı hakkında bilgi verilerek başlanmaktadır.

c. Fotoğraf

Paylaşılan tweetteki fotoğrafa bakıldığında; Suriyeli sığınmacıların büyük harflerle yazılarak dikkatin ve odak noktasının artırılmak istendiği görülmektedir. Aynı zamandan Suriyeli sığınmacıların sonuna üç nokta konularak videonun içeriğine atıf yapılmış olup; içerikte anlatılacakların bu konu ile ilgili olduğu vurgulanmaktadır. Fotoğrafta Meral Akşener'e de bakılacak olursa jest ve mimiklerinin konuyu vurgulamak için özel seçildiği görülmektedir.

d. Video

Videoda Suriyeli sığınmacı sayısının 2053 yılında kaç milyon olacağı anlatılmaktadır. Sığınmacı sorununun kendilerine göre siyasetteki konumu ve bu sorunun çözüm adresinin neresi olduğu anlatılmaktadır.

3.3.3.1.2. Şematik Yapı

a. Durum

Suriyeli sığınmacı sorununun boyutları ve çözüm için bazı öneriler sunulmaktadır.

Olayın Sunumu

Videonun sunumunda altyazı kullanılarak vurgu artırılmaktadır. İyi Parti'nin adı geçtiğinde altyazıda İyi Parti'nin rengi olan sarı renk kullanılmıştır.

Sonuçlar

Tedbir alınmazsa demografik yapıda sıkıntılar çıkacağı anlatılmaktadır. Çözümün uzlaşı ve ortak akılda olduğu vurgulanmaktadır.

Ardalan Ve Bağlam Bilgisi

Konuşmanın yapıldığı tarihten 2053'e kadar mevcut doğum hızı göz önünde bulundurularak 2053 yılındaki Suriyeli insan sayısı hakkında bilgi verilmektedir. Konuşmanın bütününde Suriyeli sığınmacılardan bahsedilmektedir. Sığınmacı sorununun çözüm yerinin Türkiye Millet Meclisi olduğu vurgulanmaktadır.

b. Yorumlar

Suriyeli sığınmacıların kalması halinde şu andaki doğum hızıyla 2053 yılında 35 milyon Suriyeli olacağı iddia edilmektedir. Demografi anlatımlarının altında bu sonucun olduğu vurgulanmaktadır. Yapıcı muhalefetin gereği olarak iktidarı bu konuda uyardıklarını anlatmaktadır. Makul, akılcı ve soğukkanlı bir yaklaşımla hareket edilmesi gerektiği söylenmektedir. Geçici koruma statüsünü ve düzensiz göç hareketliliğini belirleyen "Yabancı ve Uluslararası Koruma Kanunu'nda" yapılacak değişikliklerin vaktinin geldiği belirtilmiştir. Milletin bu konuda acil çözüm beklediği ve çözüm yerinin ise milletin evi olan Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin olduğu vurgulanmaktadır. Yapılacak bir özel oturumla partilerin bu sorun ile alakalı düşünceleri ve yol haritalarını açıklamaları istenmektedir. Meselenin siyaset ve partiler üstü olduğu devlet politikası şeklinde uygulanması gerektiği ifade edilmiştir. Bu sorun bir cendereye benzetilerek vurgu artırılmaktadır. Meral Akşener'in çözüm adresi olarak gösterdiği Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde İyi Parti Grup Toplantısı yapılırken bu konuşmayı yapması dikkat çekmektedir.

3.3.3.2. Mikro Yapısal Çözümleme

3.3.3.2.1. Sentaktik Çözümleme

Meral Akşener sade ve anlaşılır bir dil kullanmıştır. Konuşması etken cümlelerden oluşmaktadır. Koşul ve neden sonuç ilişkisi olan cümleleri de tercih etmiştir. Konuşmasının tamamı olumlu cümlelerden oluşmaktadır. Benzetmelerle anlatımına vurgu katmıştır. "Milletin evi, cendere". İstek kipini konuşmasında sonunda etkin bir şekilde kullanmıştır: "yapalım, ortaya koyalım, çıkaralım."

Birinci tekil şahıs eki olan "ben" yerine, birinci çoğul şahıs eki olan "biz" kullanması dikkat çekicidir. Gelecek zaman ve geçmiş zaman kipini kullanmıştır. Olayların geçmişte olduğunu ve etkisinin devam ettiğini belirtmek için bu kipleri tercih etmiştir.

a. Bölgesel Uyum

Videoda Meral Akşener'in metninin başlık videoyu özetlediği için başlık ve içerik arasında küresel bir uyum vardır. Metinde amaçların ve nedenlerin belirtilmesi

ve cümlelerin birbirini tamamlaması hem yerel uyum hem de nedensel ve işlevsel uyum olduğunu göstermektedir.

b. Kelime Seçimleri

"2053" yılına vurgu yaparak 30 yıl içinde Suriyelilerin nüfusunun "35 milyon"a ulaşacağını ve bunun ülke nüfusunun yapısının değişimine neden olacağını düşünmektedir.

"Demografi" kelimesini üç kere tekrar etmesi bu konuda Türkiye'de eğer böyle devam ederse yıllar içinde değişim olacağını dile getirmek içindir.

Meral Akşener'in "makul, akılcı ve soğukkanlı" kelimelerini kullanması sığınmacı ve göç sorununu yapıcı bir siyasi yaklaşımla çözmeyi düşünmesidir. Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni "milletin evi" olarak ifade etmiştir. Bu önemli konunun orada konuşulmasını istemesi milli bir mesele ve sorun olarak gördüğü içindir. "Acil" sözcüğünü birden fazla kullanarak vurgu yapmış, bu meselenin çözülmesi için zamanın azaldığını belirtmek istemiştir. Ayrıca sığınmacı ve göç hareketi için pres, manevi baskı anlamına gelen "cendere" kelimesini kullanmıştır.

c. Retorik

Suriyeli sığınmacılardan sonra üç nokta kullanılması sığınmacıların bitmediği devam ettiğini göstermek içindir.

Şekil 59. Suriyeli sığınmacılarla ilgili; Meclisimizi, "Yabancılar ve Uluslararası Kotuma Kanunu" üzerinde gerekli değişikliği yapmaya, özel bir oturumla ve milletimizin gözleri önünde her bir siyasi parti olarak meseleye bakış açımızı çözüm önerilerimizi ortaya davet ediyorum. Analiz 3 video resim 1

Sayısal ifadeleri kullanarak inandırıcılığını artırmak istemiştir. Bazı kelimeleri tekrarlayarak vurgu yapmıştır.

Şekil 60. Suriyeli sığınmacılarla ilgili; Meclisimizi, "Yabancılar ve Uluslararası Kotuma Kanunu" üzerinde gerekli değişikliği yapmaya, özel bir oturumla ve milletimizin gözleri önünde her bir siyasi parti olarak meseleye bakış açımızı çözüm önerilerimizi ortaya davet ediyorum. Analiz 3 video resim 2

Net ifadeler kullanması, eleştirmeden makul önerilerde bulunması, ılımlı bir üslup kullanması bu konuda yapıcı bir siyasi anlayışa sahip olduğuna dinleyiciye kanıtlamak içindir. Metnin retoriğini bilgi verici bir anlatım ve uzlaşmacı dil oluşturmaktadır. "milletin evi", "cendere" gibi benzetmeler dikkat çekmek kullanılmıştır.

Ayrıca Meral Akşener'in beyaz ceket giymesi bu konuda uzlaşmacı olduğunu, sığınmacı sorununu barışçıl ve ılımlı yöntemlerle çözüleceğinin alt mesajdır. Yukardaki örneklenen görsellerde de görüldüğü gibi baş ve işaret parmağını birleştirerek kullanması sığınmacı konusuna vurgu yapmak içindir. Ses tonunun stabil olması sakin kaldığı anlamına gelmektedir.

3.4. Milliyetçi Hareket Partisi Suriyeli Mülteci Örneklem Analizleri

3.4.1. Analiz 1

İçerik/ Etkileşim Düzeyi
MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
 Retweet : 405 Alıntılama : 4 Beğeni: : 1411

3.4.1.1. Makro Yapısal Çözümleme

3.4.1.1.1. Tematik Yapı

a. Başlık

Türkiye'nin yarınlarında sığınmacı sorunu inşallah olmayacaktır.

b. Video Girişi

Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin yapacağı konuşmanın haber spikeri tarafından özetlenmesi vardır.

c. Fotoğraf

Paylaşımda kullanılan fotoğrafa bakıldığında Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Devlet Bahçeli ve sol tarafında ise anlam bütünlüğünü sağlayarak vurgu artırmak için yerlerde oturan sığınmacılar kullanılmıştır.

d. Video

Video bir televizyon kanalının haber programından alınan kesittir. Videoda Devlet Bahçeli'nin sığınmacılarla ilgili görüşleri ve muhalefete bu konudaki eleştirileri vardır.

3.4.1.1.2. Şematik Yapı

a. Durum

Suriyeli sığınmacıların yarattığı sıkıntılar ele alınmaktadır.

Olayın Sunumu

Video ilk başta spikerin özetlemesi ile başlayıp Devlet Bahçeli'nin konuşması ile devam etmektedir. Bu yolla ikili anlatım tercih edilmiş olup bunun anlatılan konunun vurgusunu artırmak için yapıldığı anlaşılmaktadır.

Sonuçlar

Sığınmacıların oluşturduğu sıkıntıların farkında olduklarını ancak bunun çözümünün ise iç savaş bittikten sonra rızaları ile olduğunun altı çizilmektedir.

Ardalan Ve Bağlam Bilgisi

Sığınmacı sorununun ne zaman başladığı ve nasıl geliştiği hakkında bir bilgi verilmemektedir. Sığınmacı sorununun zaaf haline geldiği kabul edilmiş olsa da videonun bağlamı genel olarak sığınmacıların mağdur oldukları üzerine kurgulanmaktadır.

b. Yorumlar

Sığınmacıların ülkemizin yumuşak karnı olduğunu ve istismara açık bir zaaf olduğu söylenmektedir. Suriye'de iç savaş biter bitmez hepsinin rızaları alınarak dönmelerinin sağlanması gerektiği vurgulanmaktadır. Muhalefetin aksine rızalarının alınması söylemi Milliyetçi Hareket Partisi'nin sığınmacılara bakış açısı ile ilgili önemli bir veri vermektedir. Hiçbir sığınmacıyı, hiçbir masumu elinde hançerle bekleyen cellatlara teslim edemeyeceklerini özellikle belirtmiştir. Sığınmacılar için masum, geldikleri ülkenin yönetimini de cellat olarak nitelenmesi de dikkat çekmektedir. Tüm bunların yanında yine de Türkiye'nin yarınlarında sığınmacı sorunu inşallah olmayacak denmektedir. Sığınmacı sorununda İçişleri Bakanı Süleyman

Soylu ile tartışma yaşayan Zafer Partisi Genel Başkanı Ümit Özdağ'a sert tepki gösterdiği görülürken; buradan devlet yönetiminin bu konudaki icraatlarını doğru bulduğu anlaşılmaktadır.

3.4.1.2. Mikro Yapısal Çözümleme

3.4.1.2.1. Sentaktik Çözümleme

Devlet Bahçeli basit ve anlaşılır bir dil kullanmıştır. Etken çatılı cümleler kullanmıştır. Konuşmasının bütünü kurallı cümlelerdir. Gelecek zaman, geniş zaman ve gereklilik kipi ve istek kipi kullanılmıştır. Fiil cümlelerin yanı sıra isim cümleleri de tercih edilmiştir.

a. Bölgesel Uyum

Twitter başlığı videoyu açıklar nitelikte olduğundan birbiri arasında yerel ve işlevsel bir tutarlılık bulunmaktadır. Başlık, videoyu özetlemediği için başlıkla içerik arasında küresel bir tutarlılık yoktur. Neden- sonuç bağlantısı olduğu için nedensel tutarlılık mevcuttur.

b. Kelime Seçimleri

"Yumuşak karın" ifadesiyle bu konunun hassas ve kullanılmaya açık bir zaaf olduğu belirtilmiştir. "Rızaları alınarak" sözcüğünü tercih etmesi sığınmacı sorununa barışçıl ve ılımlı yaklaştığını göstermektedir. "Hiçbir sığınmacıyı, hiçbir masumu elinde hançerle bekleyen cellatlara teslim edemeyiz" cümlesiyle sığınmacıların geldikleri ülkelerde can güvenliğinin olmaması ifade edilmiştir. Ülkedeki yönetim cellada benzetilmiştir. "Sığınmacı sorunu" videonun temel konusudur. Bu sorunu barışçıl ve ılımlı bir şekilde çözmeyi özellikle vurgulamış, gelecek günlerde böyle bir sorun olmayacağı vurgulanmıştır.

c. Retorik

Videoda sayısal oran ve bilimsel veri kullanılmadan öznel düşüncelerin aktarıldığı görülmektedir. Bu da videonun inandırıcılığını etkilemektedir. Cümleleri neden-sonuçlara dayandırması ve açıklamalarda bulunması dinleyiciyi etkilemek ve dikkatini çekmek içindir. Ses tonu sığınmacı sorununa değinirken ılımlı fakat Ümit Özdağ'a gelince oldukça serttir. Bu da iki duruma karşı tutumunu göstermektedir.

3.5. Saadet Partisi Suriyeli Mülteci Örneklem Analizleri

3.5.1. Analiz 1

İçerik/ Etkileşim Düzeyi
SAADET PARTİSİ
 Retweet : 324 Alıntılama : 25 Beğeni: : 1205

3.5.1.1. Makro Yapısal Çözümleme

3. 5.1.1.1. Tematik Yapı

a. Başlık

“İktidarın Suriye politikasını eleştirmek başkadır Suriyeli mültecilere karşı nefreti körüklemek başkadır. Bir hata başka bir hata ile önlenemez.”

b. Video Girişi

İktidarın Suriye politikalarını baştan beri eleştirdiklerini ancak sırf iktidara karşı olduğu için mültecilere karşı bir harekâtı doğru bulmadıklarını anlatmaktadır.

c. Fotoğraf

Saadet Partisi Genel Başkanı Temel Karamollaoğlu'nun yaptığı konuşmadan bir kare seçilmiştir.

d. Video

Saadet Partisi'nin mülteciler hakkındaki görüşleri, mültecilere toplum olarak bakış açısının nasıl olması gerektiği, mültecilerin yükünün kaldırılamayacak seviyede olduğunun ve mültecilerin geri dönüşleri için hangi ortamın sağlanması gerektiği anlatılmaktadır.

3. 5.1.1.2. Şematik Yapı

a. Durum

Mültecilerle ilgili yaşanan sıkıntılarla ilgili Saadet Partisi'nin görüşleri ve çözüm önerileri anlatılmaktadır.

Olayın Sunumu

Saadet Partisi Genel Başkanı Temel Karamollaoğlu Suriyeli mültecilerle ilgili Saadet Partisi'nin görüşlerini paylaşmaktadır.

Sonuçlar

Mülteci sorununun çözümünün ırkçı ve mültecilere karşı harekât yaparak değil mültecilerin geri dönüşlerinin güvenli şekilde sağlanması için çalışmak gerektiği söylenmektedir.

Ardalan Ve Bağlam Bilgisi

Saadet Partisi Genel Başkanı Temel Karamollaoğlu konuşmasının bağlamını Suriyeli mültecilerin bize kardeş olduklarını, zor durum içerisinde burada olduklarını, sırf iktidara karşı olmak için onlara karşı ırkçı bir tutum içerisinde olmanın yanlış olduğu üzerine kurgulamıştır.

b. Yorumlar

İktidarın Suriye politikasının yanlış olduğunu ama sırf iktidara karşı olmak için Suriyeli mültecilere karşı yürütülen harekâtın yanlış olduğunu vurgulamaktadır. İktidarın hatasının kendisinin farkına varmasını umut ettiklerinin anlatmaktadır. İnsanların ırkçı fikirlere dayanarak bir nefret duygusu oluşturmasını yanlış bulduklarını söylemektedir. İç savaştan kaçarak Türkiye'ye sığınan milyonlarca insana bizim kucak açmamızın dünyaya örnek olduğunu söylemektedir. Hiçbir ülkenin Türkiye'nin yaklaşımın sergileyemediğini belirtmektedir. Binlerce mültecinin denizlerde boğulduğu, ölüme terkedildiği örnekler verilerek mülteciler ile ilgili Türkiye'nin yaptıkları övülmektedir. Ancak diğer taraftan da Suriyeli mülteci sorununun çözülmesinin icap ettiği ve mülteci sorununun bu kadar uzun çok ağır yükü ülkemizin taşıyamayacağı anlatılmaktadır. Çözümün Suriyelileri hemen dışlamakta olmadığı Suriye'de barışın tesisini sağlamak için çalışmak gerektiği söylenmiştir. Suriyelilerin barış sağlanmadan Suriye'ye dönemeyeceği vurgulanmaktadır.

3.5.1.2. Mikro Yapısal Çözümleme

3.5.1.2.1. Sentaktik Çözümleme

Temel Karamollaoğlu basit ve anlaşılır bir dil kullanmıştır. Fiil çatısında etken cümleler bulunmaktadır. Sadece "Bu kadar uzun süre Türkiye'nin bu kadar ağır yükü taşıması çok ama çok külfet getirir bize" cümlesi devrik yapıdadır. Onun haricindeki tüm cümleler kurallı cümledir. Geniş zaman kipi, şimdiki zaman ve geçmiş zaman kipiyle cümleler oluşturulmuştur. Neden-sonuç ve şart cümleleriyle cümleler arası ilişki kurulmuştur. 1. çoğul şahıs ekiyle cümleler çekimlenmiştir.

a. Bölgesel Uyum

Twitter başlığı videoyu açıkladığı için birbiri arasında yerel ve işlevsel bir tutarlılık bulunmaktadır. Başlık, videoyu özetlediği için başlıkla içerik arasında küresel bir tutarlılık da vardır.

b. Kelime Seçimleri

Temel Karamollaoğlu "Bir hata başka bir hatayla önlenemez" cümlesiyle İktidar'ın Suriye politikasını hata olarak değerlendirirken diğer taraftan mültecilere karşı nefret söylemlerini de hata olarak görmektedir. "Külfet" kelimesiyle

Suriyeliler'in ekonomik bakımdan ilerde sıkıntı olacağını belirtmek için kullanmıştır. "Ülkelerine dönmezler, dönemezler!" ifadesiyle Suriyeliler'in ülkelerine dönmesini barış olmasına bağlamıştır.

c. Retorik

"İktidarın Suriye politikasını eleştirmek başkadır Suriyeli mültecilere karşı nefreti körüklemek başkadır. Bir hata başka bir hata ile önlenemez" başlığı ile verilen video konuşmasının ilk kısmından alınmıştır. Başlıkta retorik ikinci cümledeki önermenin, ilk cümledeki önermeyi örneklemesiyle kurulmuştur. Videonun inandırıcılık yönü zayıftır. Resmi kaynaklardan yararlanmaması, resim vb. materyal kullanmaması güvenilirliğini azaltmaktadır. Retoriği şart ve neden- sonuç ve ünlem cümleleriyle kurmuştur. Duygusal ve ılımlı bir konuşmadır. İnsanca duygulara değinilerek dinleyici ikna edilmek istemiştir.

3.6. Deva Partisi Suriyeli Mülteci Örneklem Analizleri

3.6.1. Analiz 1

İçerik/ Etkileşim Düzeyi
DEVA PARTİSİ
 Retweet : 84 Beğeni: : 439

3.6. 1. 1. Makro Yapısal Çözümleme

3.6.1.1.1. Tematik Yapı

a. Başlık

"Mülteciler tüm dünyanın meselesidir. Böylesi bir mesele küresel bir külfet ve sorumluluk paylaşımını gerektirir." DEVA Partisi Sözcüsü @avidrissahin açıklamalarda bulundu.

b. Video Girişi

Videonun girişinde hükümetin sığınmacılarla ilgili olarak Avrupa'dan alınan para karşılığında Türkiye'nin Avrupa'nın tampon ülkesi kabul ettiği iddiasıyla başlamaktadır.

c. Fotoğraf

Deva Partisi Sözcüsü İdris Şahin'in açıklamalarını içeren videodan alınan bir fotoğraf kullanılmıştır.

d. Video

Mülteciler konusunda iktidara yöneltilen eleştiriler, mali yükün diğer ülkelerle paylaşımı, mülteci sorununun çözümü için öneriler anlatılmaktadır.

3.6.1.1.2. Şematik Yapı

a. Durum

Mülteci sorunundaki hükümetin yanlışları ve sorunun çözümü için atılması gereken adımlar anlatılmaktadır.

Olayın Sunumu

Mülteci sorunu daha çok sosyal ve ekonomik açıdan ele alınmaktadır.

Sonuçlar

Sığınmacı sorununda hükümetin yanlış kararları ve yetersizliği anlatılmakta ve sorunun çözümünde ötekileştirme olmadan, saygılı ve insan haklarına uygun yollar bulunduğunun altı çizilmektedir.

Ardalan Ve Bağlam Bilgisi

Sığınmacı sorununun ülkemizin tek başına çözemeyeceği anlatılmaktadır. Mali yükün altı tek başına kaldırılamaz olduğunun altı çizilmektedir. Avrupa'nın Türkiye'yi tampon bölge olarak gördüğü anlatılmaktadır. Göçmenlere karşı sakin bir yaklaşımda bulunulması gerekliliği anlatılmaktadır. Entegrasyon çalışmalarının hızlandırılması gerekliliği vurgulanmaktadır.

b. Yorumlar

İktidara yönelik olarak para karşılığında Avrupa'nın tampon bölgesi olmayı kabul ettiği iddia edilmektedir. Mülteci sorununun tüm dünyanın meselesi olduğu ve küresel bir meselede külfet ve sorumluluk paylaşımı gerektiği anlatılmaktadır. Sığınmacı ve mültecilerin Arap, Avrupa ülkeleri ve Amerika ile paylaşılması gerektiği söylenmektedir. Göçmenlerin kayıt altına alınması gerektiği belirtilmiştir. Sosyal sorunların büyümemesi için ekonomik, siyasi ve kültürel uyuma odaklanılması

gerektiği söylenmektedir. Göçmenlere karşı temel insan haklarına aykırı ayrımcılıkların önüne geçilmesi gerektiği ve nefret dili, yabancı düşmanlığı gibi konularla ilgili mücadele edilmesi gerektiği dile getirilmiştir. Buradaki amaç göçmen sorununun soğukkanlılıkla çözülmesi gerektiğidir. Sığınmacı ifadesi yerine göçmen ifadesinin kullanılması dikkat çekmektedir. Deva Partisi genel olarak geri gönderme değil göçmenlerin yaşamlarını sürerken toplumla olan ilişkilerini düzenlemeyi, toplumun onlara bakış açısını olumlu anlamda değiştirmeyi, göçmenleri topluma entegre edecek projeler geliştirmeyi, asayiş olaylarının önüne geçecek tedbirler almayı gerek görmektedir.

3.6.1.2. Mikro Yapısal Çözümleme

3.6.1.2.1. Sentaktik Çözümleme

İdris Şahin sade ve anlaşılır bir dil kullanmıştır. Fiil çatısında edilgen cümleler yoğunlukta olmakla birlikte etken çatılı cümlelerden de yararlanmıştır. Cümlelerin hepsi kurallı cümledir. Şimdiki zamanı "-makta, -mekte" kipiyle belirtmiştir. Genellikle cümlelerin sonunda "-meli,-, ve malı" gereklilik kipini kullanmıştır. Gereklilik kipi, işin yapılması gerektiği ve zorunlu olduğu anlamı vermektedir. Neden-sonuç cümleleriyle cümleler arası bağlantı kurulmuştur.

a. Bölgesel Uyum

Twitter başlığı videoyu açıklar nitelikte olduğundan birbiri arasında yerel ve işlevsel bir tutarlılık bulunmaktadır. Başlık, videoyu özetlediği için başlıkla içerik arasında küresel bir tutarlılık da vardır.

b. Kelime Seçimleri

"Küresel mesele" ifadesiyle sığınmacıların sadece Türkiye'nin değil bütün dünyanın sorunu olduğunu belirtilmiştir. Türkiye için "tampon bölge" ifadesini kullanarak sadece Türkiye'nin bu yükü alması eleştirilmiştir. Türkiye'yi "göçmen ve mülteci deposu" olarak tanımlaması da aynı doğrultuda yaptığı eleştiriyi sürdürmek içindir. "Siyasi, kültürel ve ekonomik uyum" ifadeleriyle sığınmacıların ülkeden gönderilmesi yerine topluma uyum sağlayarak yaşaması istenmektedir.

“Nefret söylemi, yabancı düşmanlığı, nefret dili, sosyal medya nefret dili” sözcükleriyle sığınmacıların ayrıştırılmasına karşı çıkılmış topluma kazandırılması gerektiği söylenip, bu suçu işleyenlerim cezalandırılması gerektiği özellikle vurgulanmıştır.

c. Retorik

“Mülteciler tüm dünyanın meselesidir. Böylesi bir mesele küresel bir külfet ve sorumluluk paylaşımını gerektirir.” başlığı ile paylaşılan videoda başlık konuşmanın ilk kısmını özetlemektedir. Başlığın retoriği neden-sonuç bağlamıyla sağlanmıştır.

Videonun retorik bakımdan inandırıcılığı azdır. Sayısal veriler kullanmaması, resmi kaynaklardan alıntı yapmaması konuşmacının güvenilirliğini azaltmaktadır.

Retorik bilgi verme ve gereklilik üzerine kurulmuştur. Ses tonunun ılımlı olması, açık ve net şekilde ifadeler kullanması dinleyicinin dikkati çekmek içindir. Ayrıca ellerini önde birleştirmesi hoş görülü olma ifadesidir. Ayrıca arka fondaki mavi renk ile kıyafetiyle de uyumludur. Bu soruna barışçıl yaklaştıklarını göstermektedir.

Şekil 61. “Mülteciler tüm dünyanın meselesidir. Böylesi bir mesele küresel bir külfet ve sorumluluk paylaşımını gerektirir.” DEVA Partisi Sözcüsü @avidrissahin açıklamalarda bulundu. Analiz 1 video resim 1

3.7. Halkların Demokrat Partisi Suriyeli Mülteci Örneklem Analizleri

3.7.1. Analiz 1

İçerik/ Etkileşim Düzeyi
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
 Retweet : 85 Alıntılama : 2 Beğeni: : 662

3.7. 1. 1. Makro Yapısal Çözümleme

3.7.1.1.1. Tematik Yapı

a. Başlık

#Buldan: “Ne kadar mülteci kovduk” diye her gün sayı veriyorlar. İnsanları ölüme göndermekle övünen bir iktidar var karşımızda. Ayıptır, yazıktır, günahtır. İnsan biraz utanır!

b. Video Girişi

“Yıllarca şu kadar mülteciye baktık diye övünen AK Parti iktidarı şimdi gidenleri saymaktadır” şeklinde giriş yapılmaktadır.

c. Fotoğraf

HDP (Halkların Demokrat Partisi) Genel Başkanı Pervin Buldan’ın Türkiye Millet Meclisi’nde grup toplantısın paylaşıldığı videodan bir kare kullanılmıştır.

d. Video

Videoda HDP Genel Başkanı Pervin Buldan'ın sığınmacı sorunu ile ilgili iktidara ve Batılı ülkelere yaptığı eleştiriler yer almaktadır.

3.7.1.1.2. Şematik Yapı

a. Durum

Mültecilerin geri gönderilmesine karşı HDP'nin yaptığı eleştiriler bulunmaktadır.

Olayın Sunumu

HDP Grup Toplantısı'nda yapılan konuşmadan bir bölüm alınarak HDP'nin sığınmacı sorunu ile ilgili görüşlerine yer verilmektedir.

Sonuçlar

Ak Parti iktidarının övündüğü mülteci politikasının artık geri göndermek üzerine olduğu iddia edilmektedir.

Ardalan Ve Bağlam Bilgisi

Mültecilerin geri gönderilmesinin yanlışlıkları ve Batı ülkelerinin mültecilere insani yardım yapmaları gerektiği anlatılmaktadır.

b. Yorumlar

İktidarın yıllarca çok mülteciye baktığını iddia eden söyleminin yerini, gönderilen mülteci sayısına bıraktığı iddia edilmektedir. Bu geri göndermenin insanları ölüme göndermek olduğu anlatılmaktadır. Bu uygulamanın çok yanlış olduğunun altı çizilmiştir. İktidara mültecileri zorla geri göndermeyin ve pazarlıklarınızda kullanmayın çağrısı yapılmaktadır. Avrupa ülkelerinin kapılarını mültecilere açması gerektiği ve mültecilere acil insani yardım yapmaları gerektiği dile getirilmiştir.

3.7.1.2. Mikro Yapısal Çözümleme

3.7.1.2.1. Sentaktik Çözümleme

Pervin Buldan basit ve anlaşılır bir dil kullanmıştır. Etken çatılı cümleler kullanmıştır. “İnsanları ölüme göndermekle övünen bir iktidar var karşımızda.” cümlesi devrik yapıda cümleler kullanmıştır. Fakat çoğunluğu kurallı cümledir. Şimdiki zamanı “-yor” ile birlikte “-makta, -mekte” kipiyle belirtmiştir. Genellikle cümlelerin sonunda “yapın, açın, vazgeçin” gibi emir kipli cümleler kullanmıştır. “Ayıptır! Günahtır!” örneklerinde olduğu gibi ünlem cümleleri kullanmıştır.

a. Bölgesel Uyum

Twitter başlığı videoyu açıklar nitelikte olduğundan birbiri arasında yerel ve işlevsel bir tutarlılık bulunmaktadır. Başlık, videoyu özetlediği için başlıkla içerik arasında küresel bir tutarlılık da vardır.

b. Kelime Seçimleri

“Ne kadar kovduk” ifadesiyle AK Parti iktidarı eleştirilmiştir. Mültecileri kovdukları ve bu mültecileri “sayı” olarak gördükleri söylenmiştir. “İnsanları ölüme göndermekle övünen” ifadesi mültecilerin gönderilirken can güvenliğinin olmamasından bahsedilerek iktidar eleştirilmiştir. “Kirli pazarlık” kelimesi ile de mültecilerin pazarlık konusu yapıldığı iddia edilmiş ve bu duruma karşı çıkılmıştır.

c. Retorik

“Ne kadar mülteci kovduk” diye her gün sayı veriyorlar. İnsanları ölüme göndermekle övünen bir iktidar var karşımızda. Ayıptır, yazıktır, günahtır. İnsan biraz utanır!” başlığı ile paylaşılan videoda başlık konuşmanın en vurgulu yerinden alınmıştır. Retorik, emir ve ünlem cümleleriyle sağlanmıştır. Videonun retorik bakımdan inandırıcılığı azdır. Sayısal veriler kullanılmadan, resmi kaynaklardan alıntı yapmadan sadece duygusal bir şekilde konuşması videonun güvenilirliğini azaltmaktadır.

Retorik eleştiri üzerine kurulmuştur. Ses tonunun inişli ve çıkışlı olması, izleyicinin dikkatini çekmek içindir.

3.7.2. Analiz 2

İçerik/ Etkileşim Düzeyi
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ

Retweet : 88

Alıntılama : 8

Beğeni: : 450

3.7. 2. 1. Makro Yapısal Çözümleme

3.7.2.1.1. Tematik Yapı

a. Başlık

Ortak çağrımızdır. Sığınmacı hakları insan haklarıdır. Kardeşçe yaşamak, ortak mücadeleyle çözüm geliştirmek mümkün!

b. Video Girişi

Emek Partisi Ercüment Akdeniz'in mültecilerle ilgili görüşleri ile başlamaktadır.

c. Fotoğraf

Kullanılan fotoğrafta içerikte görüşleri yer alan partilerin ortak açıklamasına yer verilmektedir.

d. Video

Birçok parti ve organizasyonun mültecilerle ilgili birçok sorunun nedenleri ve çözümleri yollarını anlattıkları videodur.

3.7.2.1.2. Şematik Yapı

a. Durum

Sol ve sosyalist bazı siyasi partilerin, oluşumların mülteci sorunu ile ilgili görüş ve önerileri bulunmaktadır.

Olayın Sunumu

Siyasi parti temsilcilerinin, sivil toplum temsilcilerinin sırası ile mülteci sorunu ile ilgili görüşlerinin anlatılmasıdır. Görüşleri yer alan kişiler özel bir mekân olmaksızın açıklamalarını yapmışlardır.

Sonuçlar

Mülteci sorununun zorla geri gönderme ile olmayacağı kardeşçe olacağı söylenmektedir.

Ardalan Ve Bağlam Bilgisi

Mültecilere insan hakları çerçevesinde yaklaşılması gerektiği anlatılmaktadır. Mültecilere ırkçı yaklaşımlar içerisinde olmanın yanlışlıkları anlatılmaktadır. Ülkemizde yaşanan ekonomik sıkıntıların nedeninin mülteciler olmadığı anlatılmaktadır.

b. Yorumlar

Giriş fotoğrafında ne iktidarın yanlış göç politikaları ne de mülteci düşmanlığı yapmak, kardeşçe yaşamanın ortak mücadele ile çözüm geliştirmenin mümkün olduğu vurgulanmaktadır

- Emek Partisi: Kapitalizmin kriz yaşadığı dönemlerde ırkçılığın hemen devreye girdiği anlatılmaktadır. Çünkü ekonomik uçurumun fatura edileceği en kolay ve savunmasız kesim göçmenler ve mültecilerdir. Ekonomik krizin yoğun yaşandığı bu dönemde de göçmen düşmanlığının böyle körüklenmesi eleştirilmiştir.
- Emekçi Hareket Partisi: Yaşanan ekonomik sıkıntıların sebebinin göçmen ve mültecilerin değil, ülkeyi yöneten iktidar olduğu söylenmektedir. Mülteci düşmanlığı

konusunda iktidar ile sağcılık yarışına girdiğini iddia ettikleri muhalefete de iktidarın elini güçlendirmekle suçlamaktadırlar.

- Halkevleri: Göçün bir sonuç olduğu söylenmektedir. Göçün ana nedeni olarak kapitalist dünya ve emperyalist savaşlar gösterilmektedir.
- Halkların Demokratik Partisi: Göç sorunu, göç ve iltica hakları temelinde yeniden düzenlenmesi gerektiğinin ve uluslararası hukuktan doğan hakların sığınmacılara verilmesi gerektiğinden söz edilmektedir.
- Sosyalist Meclisler Federasyonu: Göçmenlerin ve mültecilerin güvencesiz, sigortasız çalıştırılmalarının sonlandırılması gerektiğine vurgu yapılmaktadır. Mülteci işçilerin yerli işçilerle birlikte örgütlenmelerinin önündeki engellerin kaldırılmasının gerekliliği vurgulanmıştır.
- Türkiye İşçi Partisi: Geri kabul anlaşmasının sonlandırılması, göçmenlere AB ve Batılı ülkelere geçiş hakkı sağlanması gerektiği anlatılmaktadır. Bu ülkelerin Türkiye ile eşit sorumluluk almaları gerektiği söylenmektedir. Suriye'de savaşın sona erdirilmesi, kalıcı barışın sağlanması ve demokratik bir ortamın yaratılmasının ardından geri göndermenin mümkün olduğunun altı çizilmiştir.
- Toplumsal Özgürlük Partisi: Ne iktidarın yanlış göç politikaları ne de mülteci düşmanlığı ile değil kardeşçe yaşamak, ortak mücadele ile çözümün geliştirilebileceği anlatılmaktadır.

3.7.2.2. Mikro Yapısal Çözümleme

3.7.2.2.1. Sentaktik Çözümleme

Siyasi parti ve sivil toplum kuruluşlarının ortak olarak yayınlandığı videoda hepsi açık ve anlaşılır bir dil kullanmıştır. Etken çatılı cümleler kadar edilgen çatılı cümlelerde tercih edilmiştir. Tüm cümleler kurallıdır. Şimdiki zaman kipi, gereklilik kipi, geniş zaman kipi kullanılmıştır. Şimdiki zaman ve geniş zaman kipinin birlikte kullanılması etkisinin devam ettiğini göstermektedir. Gereklilik kipi ise bir eylemin olması için yapılması gereken zorunluluğu ifade eder. Bütün videolarda neden sonuç cümlesiyle bağlantı kurulmuştur. İsim cümleleri de tercih edilmiştir.

a. Bölgesel Uyum

"Ortak çağrımızdır. Sığınmacı hakları insan haklarıdır. Kardeşçe yaşamak, ortak mücadeleyle çözüm geliştirmek mümkün!" başlıklı video 7 videonun özeti

mahiyetinde olduğu için başlıkla içerik arasında tutarlılık bulunmaktadır. Yerel ve işlevsel tutarlılık amaç ve nedenleri belirtilerek oluşturulmuştur. Videonu içeriği de kendi içinde uyumlu ve aynı yönde olduğu için yerel tutarlılık bulunmaktadır.

b. Kelime Seçimleri

"Körüklenmek" ifadesini giderek artan yoksulluğun kaynağı olarak göçmenlerin görülmesiyle göçmen düşmanlığının artmasına benzetme yapmak için kullanılmıştır.

"Kâbus" kelimesiyle nitelendirilen yaşanılan günlerin ve aynı zamanda ekonomik bakımdan zor günlerde olmanın nedeni olarak iktidar ve muhalefet görülmektedir. İktidar için ayrıca "yalancı, talancı sermaye iktidarı" ifadesi kullanarak eleştirilmiştir. Mültecilerin ülkeden gönderilmesini geçmişte Ermenilere, Rumlara, Alevilere, Kürtlere ve başka ezilen kesimlere de yapıldığı iddia edilmiş ve bu "şoven kampanya" olarak adlandırılmıştır. Mülteci kadınların ve çocukların haklarının korunmasının önemli olduğunu vurgulamak için "İstanbul Sözleşmesi" ifadesi kullanılmıştır.

"Çarpık göç politikası" ile Ak Partinin göç politikası eleştirilmiştir. "Mülteci düşmanlığı" ifadesiyle bunun bir çözüm olmadığı, barışçıl ve ılımlı bir politikayla yapılması gerektiğine değinilmiştir.

c. Retorik

Tek bir siyasi partinin değil farklı siyasi parti ve sivil toplum kuruluşlarındaki kişilerin birbirini destekleyen cümlelerine yer verilmesi videonun retoriğini olumlu yönde etkilemektedir. Bu yüzden inandırıcılığı yüksek bir videodur. Retorik eleştiri üzerine kurulmuştur.

Emek Partisi üyesi Ercüment Akdeniz konuşma yaparken arkadaki televizyonda sığınmacı kadınlar ve çocuklar geçmektedir. Özellikle kadın ve çocukların olması sığınmacıların izleyicinin zihninde bakıma muhtaç ve korumasız imajı oluşturmaktadır.

Şekil 62. Ortak çağrımızdır. Sığınmacı hakları insan haklarıdır. Kardeşçe yaşamak, ortak mücadeleyle çözüm geliştirmek mümkün! Analiz 2 video resim 1

Ayrıca bazı konuşmacıların arkasında yeşilliklerin olması da barışçıl yollarla bu sorunun çözülmesinin alt mesajı vardır.

Şekil 63. Ortak çağrımızdır. Sığınmacı hakları insan haklarıdır. Kardeşçe yaşamak, ortak mücadeleyle çözüm geliştirmek mümkün! Analiz 2 video resim 2

Şekil 64. Ortak çağrımızdır. Sığınmacı hakları insan haklarıdır. Kardeşçe yaşamak, ortak mücadeleyle çözüm geliştirmek mümkün! Analiz 2 video resim 3

Sayısal veriler kullanılmaması ve resmi kaynaklardan alıntı yapmadan oluşturulması videonun retoriğini etkilemektedir. Ancak anlaşılır bir üslupla, aynı yönde cümleler kullanmaları önemlidir. Videonun başında mülteci düşmanlığının ve ortak mücadelenin altı çizilerek verilmesi önemlidir. Bütün bu söylenenlerin özeti mahiyetindedir. Kırmızı ile yazılması sığınmacı konusuna dikkat çekmek için önemlidir.

Şekil 65. Ortak çağrımızdır. Sığınmacı hakları insan haklarıdır. Kardeşçe yaşamak, ortak mücadeleyle çözüm geliştirmek mümkün! Analiz 2 video resim 4

3.8. Adalet ve Kalkınma Partisi Suriyeli Mülteci Örneklem Analizleri

3.8.1. Analiz 1

İçerik/ Etkileşim Düzeyi
SÜLEYMAN SOYLU

Retweet : 1550

Alıntılama : 127

Beğeni: : 8123

3.8. 1. 1. Makro Yapısal Çözümleme

3.8.1.1.1. Tematik Yapı

a. Başlık

Türkiye'de göçmen politikası ve göç politikası üzerinden siyaset yapan, oy devşirmeye çalışanlar, SEFİLDİRLER.

b. Video Girişi

Videonun girişinde İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun sınır dışı işlemleri ile ilgili oranları ve sayıları hakkında verdiği bilgiler bulunmaktadır.

c. Fotoğraf

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun konuşmasından bir kare seçilerek paylaşılmıştır.

d. Video

Videoda göçmen ve kaçakların geri gönderilenlerinin sayıları, geri gönderme merkezlerinin sayıları ve göçmenleri siyasetin öznesi haline getirmenin yanlışlıkları anlatılmaktadır.

3.8.1.1.2. Şematik Yapı

a. Durum

Göçmenlerin siyaseten kullanmanın yanlışlıkları ve onlara verilen cevaplar bulunmaktadır.

Olayın Sunumu

Muhalefetin göçmenleri suiistimal ederek oy devşirmeye çalıştığını anlatmaktadır.

Sonuçlar

Türkiye'nin geri göndermede gayet başarılı olduğu, muhalefetin bunu bilmeden eleştirilerde bulunduğu ve Türkiye'nin göçmen politikasının gayet başarılı olduğu anlatılmaktadır.

Ardalan Ve Bağlam Bilgisi

2020 ve 2022 yılı göçmen geri gönderme oranları verilerek anlatılanlar desteklenmeye çalışılmıştır. Muhalefetin bu sorun üzerinden oy devşirmeye çalıştığı iddia edilerek aslında bu konu siyaset üstü bir konuma çekilmek istenmektedir.

b. Yorumlar

2020 yılında Avrupa'da göçmenleri sınır dışı etme oranının %18 olduğu Türkiye'nin ise %40 olduğu söylenerek geri gönderme konusunda Avrupa'dan daha başarılı olduğumuz vurgulanmaktadır. Tüm Avrupa'da geri gönderme merkezlerinin kapasitesinin 21 bin-22 bin civarında olduğu Türkiye'nin de bu kapasiteye sahip olduğu belirtilerek tüm Avrupa ile bu konuda aynı güce sahip olduğumuz anlatılmaktadır. Burada asıl söylenmek istenen şey ise muhalefetin iddia ettiği gibi

gelenler hiç gitmiyor değil de aslında biz geri gönderiyoruz mesajının topluma verilmek istenmesidir. Muhalefetin bu konuda sadece oy devşirmek üzerine konuştuğunu devletin hangi politikaları izlediğini bilmeden konuştuklarını anlatmaktadır. Anadolu coğrafyasının kimlerden oluştuğu hatırlatması yaparak aslında göçmenlerin aslında bu coğrafya yaşayan insanlarla kardeş olduklarının vurgusu yapılarak muhalefet eleştirilmektedir.

3.8.1.2. Mikro Yapısal Çözümleme

3.8.1.2.1. Sentaktik Çözümleme

Süleyman Soylu sade ve basit bir dil kullanmıştır. Cümlelerin hepsi etken çatılıdır. Kurallı cümleler kullanılmıştır. Konuşmasında şimdiki zaman ve geniş zaman kipini tercih etmiştir. Fiil cümlesi ile isim cümleleri de konuşmasında mevcuttur. Türkiye ile Avrupa'yı karşılaştırarak cümleler arası bağlantıyı kurmuştur.

a. Bölgesel Uyum

Twitter başlığı "Türkiye'de göçmen politikası ve göç politikası üzerinden siyaset yapan, oy devşirmeye çalışanlar, SEFİLDİRLER." olan videonun başlığı son kısımdan alınmıştır. Baştaki karşılaştırmaları yansıtmadığı ve videoyu özetlemediği için başlıkla içerik arasında küresel bir tutarlılık yoktur fakat yerel tutarlılık vardır. Videoda karşılaştırma yapan ifadeler ve birbirini tamamlayan açıklamalar bulunması işlevsel ve nedensel bir tutarlılık olduğunu göstermektedir.

b. Kelime Seçimleri

"Bilmeyenler güruhu" kelimesiyle muhalefet eleştirilmiştir. Muhalefetin sığınmacı ve kaçakların geri gönderilmemesine dair yaptığı eleştirilere sayısal oranlarla cevap verilerek, gönderildiği iddia edilmiştir.

"Oy devrişmek" ifadesi muhalefet için kullanılmış ve sığınmacı ve göçmenleri oy için kullandıklarını dile getirmiştir.

Anadolu coğrafyasının kimlerden müteşekkir olduğunu unutuyorlar." cümlesiyle göçmenlerin asıl topraklarının burası olduğunu ve onlarla kardeş olunduğu ifade edilmiştir.

c. Retorik

Sayısal veriler kullanılarak karşılaştırılma yapılması ve yıllar içinde sığınmacıların geri gönderilmesinin Avrupa ile kıyaslanması inandırıcılığı sağlamak içindir. Konuşmasının başında oluşturduğu retorik sonunda duygusal cümlelere dönüşmüştür. Bu da metnin inandırıcılığını azaltmaktadır. Videonun retoriği eleştiri üzerine kurulmuştur. Duygusal ifadeler kullanırken ses tonunun da yumuşaması da önemlidir.

3.8.2. Analiz 2

İçerik/ Etkileşim Düzeyi
RECEP TAYYİP ERDOĞAN

Görüntülenme : 4,5 Mn
Retweet : 7228
Alıntılama : 129
Beğeni: : 27,3 B

3.8.2.1. Makro Yapısal Çözümleme

3.8.2.1.1. Tematik Yapı

a. Başlık

Suriye'nin kuzeyinde 100 binin üzerinde konut inşa ettik. Bu bölgelere gönüllü dönüşler de başladı. Bize sığınan insanları zorla kapıya koymak insani, vicdani ve medeniyet değerlerimize uygun değildir. Fakat yaramazlık yapanlara da gerekli işlemi uygularız.

b. Video Girişi

Video Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a soru soran gencin sorusu ile başlamaktadır.

c. Fotoğraf

Paylaşımda kullanılan fotoğrafta mülteciler gönüllü dönüşü ifadesi bulunmaktadır. Bu ifade aslında videonun da özeti niteliğindedir.

d. Video

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan mültecilerin ne kadar daha kalacağını, dönüşün nasıl olması gerektiği, mültecilerin neden burada olduklarını, onları neden kovamayacaklarını sorulan soru üzerine cevaplamaktadır.

3.8.2.1.2. Şematik Yapı

a. Durum

Mültecilerin dönüşünün şekli anlatılmaktadır.

Olayın Sunumu

Sorulan soru üzerine Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan mülteciler ile ilgili bilgi vermekte ve muhalefetin mültecilerle ilgili eleştirilerine cevap verirken muhalefeti de bu konuda eleştirmektedir.

Sonuçlar

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan mültecilerin geri dönüşünde gönüllük esasını gözeteceğini ve mültecilerin ülkemizde kalmasında bir sınır olmadığını anlatmaktadır.

Ardalan Ve Bağlam Bilgisi

Suriyeli mülteciler ana eksende anlatılmaktadır. Mültecilere yardım Müslümanın Müslümana yaptığı yardım olarak adlandırılmaktadır. Geri dönüşlerin gönüllülük esası ile olacağı anlatılmaktadır. Mültecilerin kalma süresi diye bir şeyin olmadığı, böyle bir sınırın çizilmediği vurgulanmaktadır.

b. Yorumlar

Nüfusumuzun % 99 Müslüman bir ülke olarak ülkesindeki iç savaş nedeniyle, yaşam koşulları itibari ile ölüm kalım mücadelesi veren Suriye halkına destek verilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Mültecilerin bizim ülkemize geldiğinde tekme tokat kovulmasının insani, vicdani ve en önemli olarak İslami olmadığı anlatılmaktadır. Mültecilere yardım din kardeşlerimize yardım olarak görülmektedir. Mültecilerden muhacir olarak bahsedilmektedir. Suriye'nin kuzeyinde yüz binin üzerinde konut yapıldığının bunlara mültecilerin gönüllük esasına gideceği söylenmektedir. Muhalefetin iktidara gelince mültecileri göndereceğim demesinin

zulüm olarak görmektedir. Cumhuriyet Halk Partililerin iddia ettiği gibi okullarda mültecilere ayrıcalık tanınmadığı vatandaşlık hakkı kazanıp sınavlara girip kazananlar olduğu bunun da normal olduğu belirtilmiştir. Mülteciler içinde "yaramazlık" yapanlar olursa emniyet güçlerinin onlara bedelini ödeteceği vurgulanmaktadır.

3.8.2.2. Mikro Yapısal Çözümleme

3.8.2.2.1. Sentaktik Çözümleme

Recep Tayyip Erdoğan basit ve anlaşılır dil kullanmıştır. Cümlelerin hepsi etken çatılıdır. Kurallı cümleler kullanılmıştır. Konuşmasında şimdiki zaman ve geniş zaman ve geçmiş zaman kipini tercih etmiştir. Fiil cümlesinden çok isim cümleleri de konuşmasında daha baskındır. Olumsuz cümleler de yaygın şekilde konuşmasında yer almaktadır.

a. Bölgesel Uyum

Twitter başlığı videonun tamamını kapsayıp özetlediği için başlıkla içerik arasında küresel tutarlılık vardır. Videoda önermelerin birbirine bağlanması ve neden-sonuç cümleleriyle açıklama yapılması işlevsel ve nedensel tutarlılığın olduğunu göstermektedir. Videonun kendi içinde yerel tutarlığı da bulunmaktadır.

b. Kelime Seçimleri

"Halkının % 99 Müslüman olan Suriye" ifadesiyle Suriyeli sığınmacıların dinleri vurgulanmıştır. "tekme tokat kovulması" ile geri göndermek isteyenler eleştirilmiştir. Muhalefetin Suriyelileri geri göndermesini "zulüm" olarak görmektedir. Mülteciler için Kapıya koyamayız" cümlesini kullanarak onların istemediği müddetçe ülkeden gönderilmeyeceği vurgulanmıştır. "Yaramazlık yapanlar" ifadesi ülkede huzursuzluk çıkaran Suriyeliler için kullanılmıştır. Bu ifadenin de ılımlı kullanılması oldukça önemlidir.

c. Retorik

Videonun retoriği din üzerinde kurulmuştur. Dinleyicileri din olgusuyla ikna ederek inandırıcılık sağlanmıştır. Ayrıca Suriye'de dönüş politikası için de yüz bin konut projesi yapılmasından bahsedilmesi de güvenirliği sağlamak için verilmiş örnektir. Duygusal ifadeler kullanırken ses tonunun da yumuşaması da önemlidir.

3.8.3. Analiz 3

İçerik/ Etkileşim Düzeyi
SÜLEYMAN SOYLU
 Retweet : 3681 Alıntılama : 248 Beğeni: : 14,8 B

3.8.3.1. Makro Yapısal Çözümleme

3.8.3.1.1. Tematik Yapı

a. Başlık

"Suriyeliler meselesi…"

b. Video Girişi

Videonun girişinde İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun kendisine Suriyeliler meselesinin sorulduğunu, böyle bir mesele olduğunu ancak onları ölümlü bölgeye gönderemeyeceklerini anlatmaktadır.

c. Fotoğraf

Videonun içerisinden bir kare seçilmiştir.

d. Video

Suriyeliler meselesi İstanbul özelinde anlatılmaktadır. Suriyelilerin kardeşimiz oldukları ancak onları yaşamımıza entegre edecek çalışmaları da yapacaklarını anlatmaktadır. Asayişi bozan olursa gerekli yaptırımların uygulanacağı anlatılmaktadır.

3.8.3.1.2. Şematik Yapı

a. Durum

Suriyelilerin toplum içindeki durumları anlatılmaktadır

Olayın Sunumu

Suriyelilerin topluma katılmaları, uyum sağlamaları ve toplumdaki diğer bireylere zarar vermeyecekleri İçişleri Bakanı Süleyman Soylu tarafından halka vaat edilmektedir.

Sonuçlar

Suriyelilerin kardeşimiz olduğu ve ekonomik olarak bize kattıklarının çok fazla olduğu vurgulanmaktadır.

Ardalan Ve Bağlam Bilgisi

Konuşmanın bağlamı Suriyelilerin bizim kardeşimiz olduğu, toplum düzenine uymaları için devletin çalıştığı, asayişi bozanlara yaptırım uygulandığı ve ekonomik olarak bize katkılarının olduğu üzerine oturtulmaktadır. Suriyeliler meselesi İstanbul özelinde anlatılmaktadır.

b. Yorumlar

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu İstanbul'da gezerken Suriyeliler meselesinin sorulduğunu ve kendisinin de kabul ettiği bir Suriyeliler meselesinin olduğunu aktarmaktadır. Suriyelileri ölümlü bölgeye gönderemeyeceklerini, onlara ölmeye git diyemeyeceklerini özellikle belirtmiştir. Bunları yaparken de Suriyelilerin toplumsal düzene ayak uydurmaları için çalışmalar yapmaları gerektiğini vurgulamaktadır. Yanlış yapan olursa zaten bedelini ödettikten sonra gönderdiklerini anlatmaktadır. Sorunun avuçlarının içinde olduğunu belirterek 6 ay içinde biteceği vaadinde bulunmaktadır. Dükkânlarda gayri resmi tek bir kişi bırakmayacaklarını

söylemektedir. Suriye'de güvenli bölgeler oluştuğu sürece geri gidişin olacağı belirtilmektedir. Bayram tatillerinde Suriyelilerin gitmelerini teşvik ettiklerini gidenlerin kaldığı aktarılmaktadır. Acımasız olmayacaklarını, kendilerine güvenilmesi gerektiği her tarafı rahatlatacak adımları atacaklarını anlatmaktadır. Ekonomiye de katkılarını özellikle söylemiştir.

3.8.3.2. Mikro Yapısal Çözümleme

3.8.3.2.1. Sentaktik Çözümleme

Süleyman Soylu sade ve basit bir konuşma dili kullanmıştır. Cümlelerin hepsi etken çatılıdır. Kurallı cümleler ve devrik cümleler mevcuttur. Konuşmasında şimdiki zaman ve geniş zaman kipini tercih etmiştir. Ayrıca gereklilik kipi de kullanmıştır. Fiil cümlesi ile isim cümleleri de konuşmasında mevcuttur. Şart cümleleriyle cümleler arasında bağlantı sağlanmıştır.

a. Bölgesel Uyum

Twitter başlığı "Suriyeliler meselesi" olan video içeriği tam olarak yansıtılmadığından küresel uyum yoktur. Videonun kendi içinde yerel tutarlılığı bulunmaktadır.

b. Kelime Seçimleri

"Suriye meselesi" kelimesiyle bir sorun olduğu kabul edilmiştir. Fakat ardından gelen "kardeşlerimiz" ifadesini Suriyeliler için kullanması önemlidir. Suriye için "ölümlü bölge" sıfatı kullanılmıştır. Suriyeliler'in kamu düzenine uymasının sağlanacağı "bize uyacaklar" cümlesiyle verilmiştir. Özellikle "mahzunluğun emaneti" ifadesiyle Suriyelileri savaşın ortasında kalan suçsuz insanlar olarak görmektedir.

c. Retorik

Ülkelerine dönen Suriyeli sığınmacıları rakamsal ifadelerle ifade ederek inandırıcılık sağlanmıştır. Fakat bunun dışında sayısal ifadeye yer verilmemesi, fotoğraf vb, ya da resmi kaynaklardan bilgi verilmemesi videonun inandırıcılığını zayıflatmaktadır. Videonun retoriği duygusallık üzerine kurulmuştur. Ses tonu ılımlıdır ve kullandığı cümlelerle aynı doğrultuda olması dinleyici üzerindeki etkisini

artırmak içindir. “Suriye meselesi…” şeklindeki başlık, bu sorunun devam ettiğini ve etkisinin sürdüğünü gösteren bir alt mesajdır.

3.8.4. Analiz 4

İçerik/ Etkileşim Düzeyi
SÜLEYMAN SOYLU
 Görüntülenme : 2,6 Mn Retweet : 1105 Alıntılama : 197 Beğeni: : 7887

3.8. 4. 1. Makro Yapısal Çözümleme

3.8.4.1.1. Tematik Yapı

a. Başlık

"Ülkemizde 5 yıldır sayısı artmamıştır."

b. Video Girişi

Videonun girişinde ülkemizde bulunan Suriyelilerin sayısı hakkında bilgi verilmektedir.

c. Fotoğraf

Videonun içerisinden bir kare seçilmiştir.

d. Video

Ülkemizdeki Suriyelilerin sayısı hakkında bilgi verilmektedir. Suriyelerin sayısının artmadığı vurgulanmaktadır. Yabancıların sadece Suriyeliler olmadığı örneklerle açıklanmaktadır. Kaçak göçle mücadele ile ilgili bilgi verilmektedir.

3.8.4.1.2. Şematik Yapı

a. Durum

Suriyelilerin sayısının artmadığı ve yabancıların sadece Suriyelilerden oluşmadığı anlatılmaktadır.

Olayın Sunumu

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu İl Göç İdaresi Müdürleri Değerlendirme Toplantısı'nda paylaşılan videoda Suriyelerin sayısı, yabancı ikametli kişilerin sayısı ve kaçak göçle mücadele hakkında bilgilendirme yapmaktadır.

Sonuçlar

Suriyelilerin sayısının artmadığı ve kaçak göçle etkin mücadele edildiği anlaşılmaktadır.

Ardalan Ve Bağlam Bilgisi

Suriyelilerin sayısında 2011 yılı başlangıç olarak belirlenmektedir. Kaçak göçmenler sayısında ise 2016 yılı sonrasına odaklanılmaktadır. Videoda Suriyeli sayısının artmadığı belirtilmektedir. Kaçak göçle mücadelenin etkin bir şekilde yapıldığı vurgulanmaktadır. Yabancı ikametli kişi sayısı ve niteliği hakkında bilgiler verilmektedir.

b. Yorumlar

Ülkemizde 3.506.784 Suriyeli olduğu anlatılmaktadır. 2011 yılından beri doğum olmasına rağmen ciddi bir artış olmadığı 2018 yılından beri sabit olduğu vurgulanmaktadır. Suriyelilerden kardeş olarak bahsedilmektedir. 1,3 milyon kişinin yabancı ikâmetli olduğu; bunların içinde öğrenci, kısa süreli ikamet izinli olan, tedavi hizmetleri için ülkemizde bulunanlar, öğretim üyeleri, beyaz yakalı ve Avrupa'dan gelip sahil kentlerinde hayatını sürdürenler olduğunu ikamet izinleri bitince de doğal olarak gittiklerini anlatmaktadırlar. Kaçak göçle mücadelenin 2016 yılından beri olan

safhasında sınırda engellenenlerin sayısının 2.760.000 olduğu, ülke sınırları içerisinde yakalananların aynı dönemde 1.653.000 kişi yani toplam olarak 4 Milyon kaçak göçmene müdahale edildiği anlatılmaktadır. 2022 yılı sonu itibari ile yakalanan kaçak göçmen sayısı 285.000 olduğu ve sınır dışı edilenlerin sayısı 2022'de 124.000 olduğu bilgisini sunmaktadır. İngiltere ile ilgili örnek vererek Ruanda'ya bir kişi bile gönderemedikleri ortamda bunu yaptıklarını anlatmaktadırlar.

3.8.4.2. Mikro Yapısal Çözümleme

3.8.4.2.1. Sentaktik Çözümleme

Süleyman Soylu sade ve basit bir dil kullanmıştır. Cümleler etken ve edilgen çatılıdır. Fiil cümlelerinin yanı sıra isim cümleleri de tercih edilmiştir. Kurallı cümleler kullanılmıştır. Konuşmasında ağırlıklı olarak şimdiki zaman ve geniş zaman kipini tercih etmiştir. Geçmiş zaman kipiyle kullandığı cümle videonun son cümlesidir. Neden-sonuç cümleleriyle cümleler arası bağlantı kurmuştur. Ayrıca İngiltere ile Türkiye'yi örnek vererek karşılaştırma yapmıştır.

a. Bölgesel Uyum

Twitter başlığı "Ülkemizde 5 yıldır Suriyeli sayısı artmamıştır." olan videoda, başlık tüm videoda söylenmek istenilenlerin özeti olduğu ve videonun ana konusunu içerdiği için başlıkla içerik arasında küresel uyum bulunmaktadır. İçeriğin kendi içinde uyumlu olması yerel uyumun olduğunu da göstermektedir. Videoda birbirini tamamlayan açıklamalar ve neden-sonuç ilişkili cümleler ve karşılaştırma nedensel ve işlevsel uyumun bulunduğunu ifade etmektedir.

b. Kelime Seçimleri

"Suriyeli kardeşlerimiz" ifadesiyle sığınmacıların bir sorun ve sıkıntı olarak değil kardeş kadar yakın görüldüğü gözlenmektedir. "Beyaz yakalı" sıfatıyla yurtdışından sadece sığınmacı ve kaçak değil eğitimli insanların da Türkiye'ye geldiği ifade edilmiştir. "İngiltere'nin Ruanda'ya bir kişi bile gönderemediği ortamda" ifadesiyle İngiltere ile Türkiye kıyaslanarak Türkiye'nin sığınmacıları gönderme konusunda daha başarılı olduğunu söylemek istemiştir.

c. Retorik

2011- 2022 yılları arasında sığınmacıların sayısının aynı kaldığını ispatlanmak için sayısal veriler kullanılarak karşılaştırılma yapılmış, neden-sonuç ilişkisi kurulmuş ve örnekler verilmiştir. Konuşmanın başında oluşturulan 3.506.784 Suriyelinin ülkemizde sabit bulunduğu düşüncesine yıllar içinde rakamlarla örnek vererek dinleyiciye ispat etmek istenmiştir. Videonun retoriği rakamlar üzerine kuruludur. Açıklamalarının anlaşılabilir olması için sabit ve ılımlı ses tonu kullanmıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada Teun Adrian van Dijk'in sosyo-bilişsel yaklaşımı çerçevesinde geliştirdiği makro-mikro şeması (van Dijk, 1983) uyarınca sekiz yıl sonra yaptığı bir çözümleme (van Dijk, 1991) dikkate alınarak eleştirel söylem çözümlemesi yapılmıştır. Çözümleme, siyasi parti liderlerin Suriyeli mültecilerin temsiliyet olgusu Twitter söylemleri üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Çözümleme sonucunda siyasi liderlerin bir söylemi olduğu fark edilmektedir. Bu söylemlerde ideolojik üretim yapıldığı, ardalan ve bağlam bilgisinin yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Siyasal alanda da kamuoyu yoklamalarında sosyal medya analizleri etkili, tıpkı işletmeler gibi rekabet haldedir ve kitlelerin ne düşündüğünü bilmek herkes için önemlidir.

"Sosyal Medyada Suriyeli Mültecilerin Temsiliyet Olgusu: Twitter Örnekleminde Bir Analiz" başlıklı tezin sonuçları, Suriyeli mültecilerin Twitter platformunda nasıl temsil edildiğine dair önemli bulgular sunmaktadır. Bu analiz, sosyal medyanın, göçmenlerin kamusal algısını nasıl etkileyebileceğini ve toplum nezdinde nasıl bir etki bıraktığını anlamamıza yardımcı olacaktır.

Tezin bulguları, Suriyeli mültecilerin temsiliyetinde çeşitli örüntülerin olduğunu göstermektedir. Örneğin, belirli haber başlıkları veya # hashtag'ler altında toplanan tweetlerde belirli bir duygu veya görüşün hâkim olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, sosyal medya kullanıcılarının bu temsiller üzerinden nasıl etkileşimde bulundukları ve bu etkileşimlerin nasıl bir toplumsal etki yarattığı da incelenmiştir.

Tez çalışmamız kapsamında, Suriyeli mültecilerin temsiliyet olgusunun incelendiği Twitter uygulaması toplumsal konuların konuşulduğu kontrolsüz bir doğal ortamdır. Geleneksel medya ve sosyal medya gibi bu mecralarda mültecilerin temsil ediliş şeklinin toplumsal algılanışında, konuya bakışlarından bireylerin tutumuna kadar siyasi parti liderlerinin paylaşımlarının ne kadar etkili olduğu dikkate alınmıştır. Sosyal medyanın ve siyasi parti liderlerinin sosyal medya paylaşımları aynı zamanda ana akım medyanın en önemli haber kaynağı olmuştur. Paylaşmış oldukları fotoğraflar veya videolar haberlerin içeriğini oluşturmuştur.

Türkiye'de mülteciler meselesi magazinleştirilen, sadece bireysel hikâyeye indirgenerek temsil edilen bir konu olmuştur. Fotoğraf olgusu bu noktada imaj ve algı yönetiminde en önemli unsurdur. Fotoğraf ve görsellerin kullanımında mültecilerle ilgili bireysel mağduriyet içeriği vurgulanmıştır. Verilen bütün fotoğraflarda mülteciler sınır güvenliğini ihlal eden, kurallara uymayan, Batı'ya gitmek isteyen fakat ülkesine geri dönmek istemeyen ve herhangi bir ülkeye entegre olmayan bir kitle olarak temsil edildiği görülmektedir. Bunun en güzel örneklerinden biri 2015 yılında Türkiye sahillerinde karaya vuran küçük Aylan bebek fotoğrafıydı. Bu fotoğraf, tüm dünyada bir farkındalık oluşturdu fakat sonrasında kısa bir zaman sonra unutulmuştur.

Siyasal iletişimde de mültecilerin temsil edilişleri korku çekiciliği kavramıyla yakından ilgilidir. İnsanlara en olumsuzu göstererek mülteciler bu anlamda Türkiye'de korku iletişiminin "korku pazarlamasının" en çok kullanılan alanlardan birisi olduğu görülmektedir. Çevik Ergin (2020)'e göre; korku oldukça etkili ikna aracıdır, siyasal iletişimde kullanılan bu önemli bir araçtır. Kararsız seçmenden oy alabilmek, var olan oylarında sabit kalmasını sağlamaktır. Görüldüğü gibi, bir tarafta Zafer Partisi Ümit Özdağ'ın söyleminde "Sığınmacılar, Kaçaklar, Gerekirse Zorla, Vatanlarına Dönsün Diyorsan" fotoğraf karelerinde de anlaşılacağı üzere aile yapısı taşımayan ve tümü erkeklerden oluşan bir grup, tehditkâr bakışlarıyla vurgulanmıştır. Meral Akşener'in konuşması 2053 yılını işaret ederek Suriyeli mülteci sayısının 35 milyona ulaşabileceğini ve bu durumun demografik yapıyı etkileyebileceğini vurgulamaktadır. Çözüm için siyasi partilere çağrı yaparak mülteci sorunun ciddiyeti ve çözüm gerekliliği üzerine odaklanarak etkili bir retorik ve uzlaşmacı bir ton kullanmaktadır. Kemal Kılıçdaroğlu'nun söyleminde ise, "kaçak sorunu" ifadeleriyle ülke için bir sorun olduğu ve gelecekte su sıkıntısı, kıtlık, iklim krizi gibi tehditlere değinerek ilerleyen zamanda ekonomik ve tarımsal anlamda büyük kaynak sıkıntıların beklediğini vurgulamaktadır. İyi Parti'nin "Akflix sunar: Davetsiz Misafir" başlıklı videoda ironiyle oluşturulan başlığa Recep Tayyip Erdoğan'ın yıllar içinde değişen sığınmacı politikası ile ilgili cümleler verilmesi yıllar içinde değişen söylemlerinin değişimlerinin göstererek, ülke güvenliğinin sıkıntıda olduğunu göstermek için de gazetelerden alınmış taciz ve terör saldırıda bulundukları manşetler kullanılmıştır. Halkların Demokrat Partisi (HDP)' nin söylemleri sığınmacı haklarına yönelik ortak

çağrısı, insan haklarına saygı ve kardeşçe yaşama vurgusu taşıyan ifadelerdir. Açıklamada bulunan "Sığınmacı hakları insan haklarıdır" ifadesi, sığınmacıların insan haklarına saygı gösterilmesi gerektiği vurgulamaktadır. Bu, uluslararası hukuka uygun bir şekilde sığınmacıların korunması, yaşam haklarına saygı gösterilmesi ve güvenli bir şekilde yerleştirilmeleri anlamına gelmektedir. "Kardeşçe yaşamak, ortak mücadeleyle çözüm geliştirmek mümkün!" ifadesi ise sığınmacı sorununun çözümü için dayanışma ve iş birliğinin önemine vurgu yaparak, toplumların birlikte çalışarak sığınmacı sorunlarına adil ve sürdürülebilir çözümler bulunabileceği ifade edilmektedir.

Suriyeli mültecilerin siyasal iletişimde nasıl temsil edildiğine dair önemli bir analiz sunmaktadır. Bunlar;

-Korku iletişimi ve politik stratejiler: mültecilerin siyasal iletişimde korku çekiciliği kullanılarak kararsız seçmeni etkilemek veya mevcut destekçileri elde tutmak.

-Siyasi Partiler Arasındaki Farklı Yaklaşımlar: farklı siyasi partilerin mülteci politikaları savunurken veya eleştirirken farklı dil ve vurgular kullanırken kendi politik duruşlarını ortaya koymaktadırlar.

-Toplumsal Algı ve Stereotipler: Siyasal iletişimde kullanılan dilin, mülteciler hakkında nasıl algılar oluşturduğunu göstermektedir. Örneğin; mültecilerin "tehditkâr" bakışlarla vurgulanması, belli bir algının inşa edilmesine katkıda bulunabilmektedir.

-İroni ve Mizahın Kullanımı: İyi Parti'nin "Akflix sunar: Davetsiz Misafir" başlıklı videoyla siyasal iletişimde mizahın ve ironinin nasıl kullanıldığını göstermektedir. Bu, politikacıların önceki söylemlerini eleştirmek ve değişimlerini göstermek için kullanılan bir strateji olmuştur.

-Medya Kullanımı ve Görsel Temsiller: Mülteci sorununun nasıl algılandığına önemli bir etki yapabilir ve bu da kamusal görüşleri şekillendirebilir.

Sığınmacı sorununa dair ortaya konulan iddialar ve analizler doğrultusunda, metinde vurgulanan politikasızlık, denetimsizlik, rakamsal belirsizlik, koordinasyonsuzluk ve ekonomik kriz gibi unsurların Türkiye'nin karşı karşıya olduğu derin sorunlara işaret ettiği görülmektedir. Bu bağlamda, toplumsal tepkinin yönetilmesi, şeffaf bir politika oluşturulması ve ulusal çıkarların korunması adına etkili çözümler üretilmesi zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Ayrıca; Cumhuriyet Halk Partisi'nin tarihsel deneyimlere vurgu yaparak çözüm önerileri sunma çabası, siyasi aktörlerin rolünün ve toplumsal beklentilerin önemini vurgulamaktadır. Neticesinde, sığınmacı sorununun sadece insani boyutu değil, aynı zamanda politik, ekonomik ve toplumsal birçok yönü bulunan karmaşık bir mesele olduğu söylenebilir.

Mülteci sorununun seçmen davranışlarına etkisi nasıl olacaktır? Sosyal medya siyasal alanda kamuoyu yoklamalarında sosyal medya analizleri etkili sonuçlar ortaya çıkararak, küresel krizlerin müdahale ve iletişim boyutlarındaki kritik alt yapısının bir parçası olmuştur.

Suriyeli mültecilerin sosyal medyadaki temsillerinin sadece bir iletişim sorunu olmadığını, aynı zamanda toplumsal tutumları ve politikaları da etkileyebileceğini göstermektedir. Twitter platformunda Suriyeli mültecilerin temsil edilme biçimlerini ve bu temsillerin sosyal medya kullanıcıları üzerindeki etkilerini ortaya koymaktadır. Analizler, Suriyeli mültecilerin belirli bir çerçevede temsil edildiğini ve bu temsilerin sosyal medya aracılığıyla yaygınlaştığını göstermektedir. Özellikle olumlu veya olumsuz temsillerin, toplumsal algı üzerinde güçlü bir etkisi olduğu görülmektedir. Çalışma, bu temsillerin gerçeklikle ne kadar örtüştüğünü değerlendirirken aynı zamanda sosyal medyanın, göçmen gruplarının kamusal imajını şekillendirmede nasıl bir araç olarak kullanıldığını da göstermektedir. Bu çerçevede, Suriyeli mültecilerin medyadaki temsilini anlama, değerlendirme ve iyileştirme amacıyla, tezde öne çıkan bulgular ışığında, daha adil, dengeli ve insan haklarına saygılı bir mülteci temsili için sosyal medya stratejileri ve politikaları oluşturulması önerilmektedir. Bu öneriler, medya kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve sosyal medya platformlarının daha duyarlı bir yaklaşım benimsemelerine katkı sağlayabilir.

KAYNAKÇA

AKKAYAN, T.:1979	"Göç ve Değişme", İstanbul Üniversitesi, **Edebiyat Fakültesi Yayınları,** İstanbul.
AKINCI-BAT, Z. B., BAT, M.: 2010	"Yeni Bir İletişim Ortamı Olarak Sosyal Medya: Ege Üniversitesi İletişim Fakültesine Yönelik Bir Araştırma", **Yaşar Üniversitesi E-Dergisi,** 5/20, 3348-3382.
ALBAYRAK, M., TOPAL, K., ALTINTAŞ, V.: 2017	"Sosyal Medya Üzerinde Veri Analizi: Twitter", Süleyman Demirel Üniversitesi **İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi,** 22/Kayfor 15 Özel Sayısı, 1991-1998.
AKPINAR, T.: 2017	"Türkiye'deki Suriyeli mülteci çocukların ve kadınların sosyal Politika bağlamında yaşadıkları sorunlar", Balkan ve Yakın Doğu **Sosyal Bilimler Dergisi,** 3 (03). 16-29.
AKSU, H., SEVİL, Ü.: 2010	"Göç ve kadın sağlığı", **Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi,** 2 (3), s. 133-138.
DEMİR, G., ARIÖZ, A.: 2014	"Göç eden kadınların sağlıklı yaşam biçimi davranışları ve etkileyen faktörler", **Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi,** 4(2), s. 1-8.
ALFİKRİ, R., WARDANA, D. S.: 2021	"The Influence of Social Media Users on Purchasing Decisions on Ukm In Pontianak", **Terbuka Journal of Economics and Business,** 2/1, 59-69.
ALLAGUI, I., BRESLOW, H.: 2015	"Social Media For Public Relations: Lessons From Four Effective Cases", **Public Relations Review,** 42/1, 20-30. https://doi.org/10.1016/j.pubrev.2015.12.001
AL-GASAWNEH, J., AL-WADI, M., AL-WADI, B., ALOWN, B., NUSEIRAT, N.: 2020	"The Interaction Effect of Comprehensiveness Between Social Media and Online Purchasing Intention in Jordanian Pharmacies", **i JIM,** 14/15,208-221. https://doi.org/10.3991/ijim.v14i15.15501

ALGÜL, A., SÜTCÜ, C. S.: 2015	"Değişen Haber Algısı: Kullanıcılar Sosyal Medyada Haberleri Nasıl Değerlendiriyorlar?", **Global Media Journal: Turkish Edition,** 6/11, 18-27.
ALSABA, K., KAPİLASHRAMİ, A.: 2016	"Understanding women's experience of violence and the political economy of gender in conflict: the case of Syria", **Reproductive Health Matters,** 24 (47*)* 5-17.
ARSLAN, G., YILDIRIM, M., ZANGENEH, M.: 2022	"Coronavirus Anxiety and Psychological Adjustment in College Students: Exploring The Role of College Belongingness and Social Media Addiction", **International Journal of Mental Health and Addiction,**20/3,1546-1559. https://doi.org/10.1007%2Fs11469-020-00460-4
ARVAS, İ. S.: 2016	"İfade Özgürlüğü Bağlamında Türkiye'de Twitter" **Sosyal Medya Araştırmaları 3,** (Editör: Ali Büyükaslan ve Ali Murat Kırık). Konya: Çizgi Kitabevi, 145-188
ASAF, Y.: 2017	"Syrian women and the refugee crisis: Surviving the conflict, building peace, and Taking New Gender Roles", **Social Sciences,** 6 (3), https://www.mdpi.com/2076-0760/6/3/110 access date 18.11.2019.
ATICI, B., YILDIRIM, S.: 2010	"Web 2.0 Uygulamalarının E-Öğrenmeye Etkisi", **Akademik Bilişim**, 10, 10-12.
AYAN, G.: 2016	"Tüketim Kültürü Bağlamında Kimlik İnşasının Sosyal Medyada Kullanımı: Instagram Örneği", Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı, **Yüksek Lisans Tezi,** Ankara.
AYDIN, B.: 2014	"Sosyal Medya Mecralarında Mahremiyet Anlayışının Dönüşümü", İstanbul Arel Üniversitesi **İletişim Çalışmaları Dergisi,** 3/5, 131-146.
AYDIN, S., KOÇAK, O., SHAW, T. A., BUBER, B., AKPINAR, E. Z.,	"Investigation of the Effect of Social Media Addiction on Adults with Depression", **Healthcare,** 9,450. https://doi.org/10.3390%2Fhealthcare9040450

YOUNIS, M. Z.: 2021	
BABACAN, M. E.: 2014	"Sosyal Medya Sonrası Yeni Toplumsal Hareketler", Birey ve Toplum **Sosyal Bilimler Dergisi,** 4/1, 135-160.
BABAN, F., ILCAN, S., RYGİEL., K.: 2017	"Syrian refugees in Turkey: Pathways to precarity, differential inclusion, and negotiated citizenship rights", **Journal of Ethnic and Migration Studies,** (43) 1 41–57. http://dx.doi.org/10.1080/1369183X.2016.1192996
BALOĞLU, A.: 2015	**"Sosyal Medya Madenciliği",** İstanbul, Beta Yayınevi.
BARIN, H.: 2015	"Türkiye'deki Suriyeli kadınların toplumsal bağlamda yaşadıkları sorunlar ve çözüm önerileri", **Göç Araştırmaları Dergisi**, 1 (2), 10-56.
BALTA-PELTEKOĞLU, F., DEMİR-ASKEROĞLU, E.: 2019	"Dijital halkla ilişkiler: fenomenler dijital marka elçisi olabilir mi?", **Selçuk İletişim,** 12/2, 1044-1067.
BARUT, M. 2011	"Zorunlu göçe maruz kalan Kürt kökenli T.C vatandaşlarının göç öncesi ve göç sonrası sosyo ekonomik, sosyo kültürel durumları, askeri çatışma ve gerginlik politikaları sonucu meydana gelen göçün ortaya çıkardığı sorunlar ve göç mağduru ailelerin geriye dönüş eğilimlerinin araştırması ve çözüm önerileri" **Göç-Der (Göç Edenler Sosyal Yardımlaşma ve Kültür Derneği) raporu içinde**, İstanbul, Göç –Der Yayınları.
BARUTÇU, S., TOMAŞ, M.: 2013	"Sürdürülebilir Sosyal Medya Pazarlaması ve Sosyal Medya Pazarlaması Etkinliğinin Ölçümü", **Journal of Internet Applications and Management,** 4/1, 5-24. https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/402512

BAYRAKTUTA, G., BİNARK, M., ÇOMU, T., DOĞU, B., İSLAMOĞLU, G., AYDEMİR, A. T.: 2014	"Siyasal İletişim Sürecinde Sosyal Medya ve Türkiye'de 2011 Genel Seçimlerinde Twitter Kullanımı", **Bilig,** Kış/68, 59-96. https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/234770
BİÇEN-ARAS, B., ÇOLAKLAR, H.: 2013	"Üniversite kütüphanelerinde Twitter'ın sosyal medya aracı olarak kullanımı", **ÜNAK 2013 Konferansı** Bilgi Sistemleri Platformlar Mimariler ve Teknolojiler 19-21 Eylül 2013, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
BİLGİN, Y.: 2018	"The Effect of Social Media Marketing Activities on Brand Awareness, Brand Image and Brand Loyalty", **Business & Management Studies: an International Journal,** 6/1, 128-148. http://dx.doi.org/10.15295/v6i1.229
BİLGİLİ, A., AYDOĞAN, F., GÜNGÜR, C.: 1997	"Doğu Anadolu bölgesinde zorunlu göç olgusunun sosyolojik çözümlemesi: Van örneği", **Toplum ve Göç** içinde, (ss.327-339). Ankara, Sosyoloji Derneği Yayınları.
BOZKURT, M.: 2022	"Fantazmagorik Bir Mekan Olarak Twitter ve Simülatik Falaneurler: Sosyal medyanın kimlik ve Mekan İnşasındaki Rolü", İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Radyo Sinema Televizyon Bölümü **Doktora Tezi,** İstanbul.
BUDAK, H. 2018	"Sosyal Medya İletişiminde Mahremiyetin Serüveni", **Itobiad:** Journal of the Human & Social Science Researches, 7/1, 146-170 https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/443981
BUDIMAN, S.: 2021	"The Effect of Social Media on Brand Image and Brand Loyalty in Generation Y", The Journal of Asian Finance, **Economics and Business,** 8/3, 1339-1347. http://dx.doi.org/10.13106/jafeb.2021.vol8.no3.1339

BULUTHAN-ÇETİNTAŞ, H.: 2014	"Bir Kurumsal İletişim Stratejisi Olarak Kurumsal Bloglar", **Selçuk İletişim,** 8/3, 92-121. https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/178222
BUZ, S.: 2007	"Göçte kadınlar: Feminist yaklaşım çerçevesinde bir çalışma", **Toplum ve Sosyal Hizmet,** 18 (2) 37-50.
COYNE, R.: 2023	**"Ruh Hali ve Sosyal Medya Dijital Sosyal Ağların Duygusal Alanlarında Bir Gezinti", (**Çev. Aslan, A.), Ankara, AA Kitap.
ÇALIŞIR, G.: 2015	"Halkla İlişkiler Uygulaması Olarak Belediyelerde Sosyal Ağların Kullanımı", **Çağdaş Yerel Yönetimler,** 24/4, 59.
ÇALIŞIR, G., ÇAKICI, F. :2015	"Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Sosyal Medyada Kurulan Benlik İnşasının Temsili", **Turkish Studies** International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, 10 (10), 267-290. http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8525
ÇEVİK, M., ÖZTÜRKCAN, S., KASAP, N.: 2015,	June "Sosyal Medya Analitiği: Twitter için Büyük Veri Yaklaşımı", **20. Ulusal Pazarlama Kongresi,** 10-13 Haziran, Eskişehir, 145-148.
ÇEVİK ERGİN, T.: 2020	**"İkna Edici İletişim-Korku Çekiciliği-Tartışmalı Reklam Kavramı ve Kamu Spotları",** Konya, Eğitim Yayınları.
ÇEVİKEL, T.: 2013	"Türkiye Spor Medyasında İçerik Çeşitliliği: Günlük Gazeteler ve Futbol Blogları Arası Bir Karşılaştırma", Akdeniz Üniversitesi **İletişim Fakültesi Dergisi,** 18, 110-122. https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/788655
ÇOLAK, R.: 2020	"Üniversite Öğrencilerinin Siyasal Katılım Sürecinde Twitter Kullanımı", Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Anabilim Dalı, **Yüksek Lisans Tezi,** Trabzon.
DAVİES, A. J.: 2017	"Women and the Syrian conflict: The Geneva talks and an Insight from Turkey", **Unpublished Master Thesis,** The Department of Middle Eastern Studies, Middle East Technical Univercity, Ankara.

DEMİR, Ü.: 2016	"Sosyal Medya Kullanımı ve Aile İletişimi: Çanakkale'de Lise Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma", Selçuk Üniversitesi **İletişim Fakültesi Akademik Dergisi,** 9/2, 27-50.
DEMİRCAN, B.: 2006	"İnternet ve Kamusal Alan: Kamusal Tartışma Zemini Olarak Çevrimiçi Forumlar", Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı, **Yüksek Lisans Tezi,** Ankara.
DEMİRLER, D.: 2008	"İnsan hakları ve egemenlik sarkacında Türkiye'de yerinden edilme ve toplumsal cinsiyet", **Kültür ve Siyasette Feminist Yaklaşımlar Özel Sayı,** 1-20.
DEMİRTAŞ, M.: 2012	"Yerel Yönetimlerde Bir Halkla İlişkiler Çalışması Olarak Sosyal Paylaşım Ağlarının Kullanımı: Üsküdar Belediyesi Örneği", **Humanities Sciences,** 7/4, 291-314.
DURUKAN, O.: 2016	**"Mülteci kimdir? Bize ne öğretir?"** Saha, 18-25.
DÜLEK, B., SAYDAN, R.: 2019	"The Impact of Social Media Advertisement Awareness on Brand Awareness, Brand Image, Brand Attitude and Brand Loyalty: A Research on University Students", **International Journal of Contemporary Economics and Administrative Sciences,** 9/2, 470-494.
ENGİN, Y., İBİŞ, S.: 2016	"Öğrencilerin Yiyecek ve İçecek İşletmesi Seçiminde Sosyal Medyanın Rolünün Belirlenmesi" Determining The Role Of Social Media Use For The Selection Of Food And Beverage Enterprise. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi **Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,** 8(17), 322-336.
FAHMİ, M., ARİF, M., FARİSİ, S.,	"Peran Brand Image Dalam Memediasi Pengaruh Social Media Marketing Terhadap Repeat Purchase Pada Fast-Food Restaurant Di

PURNAMA, N. I. 2020	Kota Medan", **Jurnal Samudra Ekonomi dan Bisnis,** 11/1, 53-68. https://doi.org/10.33059/jseb.v11i1.1722
FİCHTER, J. H.:2012	**"Sosyoloji Nedir",** Çev.: N. Çelebi, Ankara, Anı Yayınları.
GİRGİN, Ü. H.: 2018	"Gelenekten Postmoderne Kimlik İnşa Süreci ve Yeni Medya: Facebook Örneği", **Abant Kültürel Araştırmalar Dergisi,** 3/5, 202-230.
GOFFMAN, E.: 2009	**Günlük Yaşamda Benliğin Sunumu** (Çev.: B. Cezar), İstanbul, Metis Yayınları.
GÖÇOĞLU, V.: 2019	"Türkiye'de Merkezi Yönetimin Sosyal Medya Kullanımı: Bakanlıkların Twitter Hesapları Üzerine Bir Analiz", **Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi,** 2/2, 422-444.
GÖKER, G., KESKİN, S.: 2015	"Sosyal Medya Türevi Olarak Sosyal İçerik Platformları: Betimsel Bir İnceleme", **Journal of International Social Research,** 8/39, 861-874.
GÖKER, G., KESKİN, S.: 2015	"Haber Medyası ve Mülteciler: Suriyeli Mültecilerin Türk Yazılı Basınındaki Temsili", İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi, Sayı 41/Güz, Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Süreli **Elektronik Dergi** http://iletisimdergisi.gazi.edu.tr/site/index.php/IKAD/article/view/204 (Erişim tarihi: 20.11.2019).
GRAHAM, M., AVERY, E.: 2013	"Government Public Relations and Social Media: an Analysis of The Perceptions and Trends of Social Media Use at the Local Government Level", **Public Relations Journal,** 7/4, 1-21.
GRIFFITHS, M. D., KUSS, D. J., DEMETROVICS, Z.: 2014	"Social Networking Addiction: an Overview of Preliminary Findings", **Behavioral Addictions**, 119-141. https://doi.org/10.1016/B978-0-12-407724-9.00006-9
GUPTA, A., TYAGI, M.,	"Use of Social Media Marketing İn Healthcare", **Journal of Health Management,** 15/2, 293-302.

SHARMA, D.: 2013	https://doi.org/10.1177/0972063413489058
HAAND, R., SHUWANG, Z.: 2020	"The Relationship Between Social Media Addiction and Depression: A Quantitative Study Among University Students in Khost, Afghanistan", **International Journal of Adolescence and Youth,** 25/1, 780-786.
HERMANDA, A., SUMARWAN, U., TINAPRILLIA, N.: 2019	"The Effect of Social Media Influencer on Brand Image, Self-Concept, and Purchase Intention", **Journal of Consumer Sciences,** 4/2, 76-89.
HUREWİTZ, J.C.: 1969	**"Middleeast politics: The military dimension",** Frederic A. Praeger Publishers, New York.
İÇDUYGU, A., ÜNALAN, T.: 1998	"Türkiye'de iç göç: Sorunsal alanları ve araştırma yöntemleri" **Türkiye'de İç Göç: Sorunsal alanları ve araştırma yöntemleri konferansı,** (ss.38-56) Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Yayınları, İstanbul.
İLKARACAN, P. 1998	"**1990'lar Türkiye'sinde kadın ve Göç.** 75 Yılda köylerden şehirlere içinde", (ss. 305-322), İstanbul, Tarih Vakfı Yayınları.
İNCE, C. 2018	"Göçmenliğin mekânsal sosyolojisi: Şanlıurfa örneği", **Yayımlanmamış doktora tezi,** Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
İNCE, A.: 2017	"İşletmelerdeki Pazarlama Uygulamalarında Sosyal Medyanın Önemi ve Kampanya Örnekleri", Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yönetimi Anabilim Dalı, **Yüksek Lisans Tezi,** İstanbul.
IŞIK, M., KARACA, M., İSPİR, İ., ÇAKI, G., YILDIRIM, L. N.: 2017	"Sosyal Medya Platformlarının Halkla İlişkiler Amaçlı Kullanımı: Bankalar Üzerine İnceleme", **Middle Black Sea Journal of Communication Studies,** 2/2, 41-51. https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/381427

İŞLEK, M.S.: 2012	"Sosyal Medyanın Tüketici Davranışlarına Etkileri: Türkiye'deki Sosyal Medya Kullanıcıları Üzerine Bir Araştırma", Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Ana Bilim Dalı, **Yüksek Lisans Tezi,** Karaman.
JONES, J. J.: 2021	"A Dataset For the Study of Identity At Scale: Annual Prevalence of American Twitter Users With Specified Token in Their Profile Bio 2015–2020", **PloS one,** 16(11), e0260185.
KAHRAMAN, M.: 2014	**"Sosyal Medya 101 2.0",** İstanbul, Mediacat.
KARAÇOR, S.: 2009	"Halkla İlişkilerde İletişim Aracı Olarak Bloglar", Niğde Üniversitesi **İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi,** 2/2, 87-99.
KARADUMAN, M.: 2011	"Sosyal Medya, Geleneksel Medyanın Alternatifi Olabilir Mi?", Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi **Yeni Düşünceler Hakemli E-Dergisi,** 6, 47-64.
KARCIOĞLU, F., KURT, E.: 2009	"Örgütsel İletişimin Etkinliği Açısından Kurumsal Bloglar ve Birkaç Kurumsal Blogun İncelenmesi", Manas Üniversitesi **Sosyal Bilimler Dergisi,** 11/21, 49-63.
KAUR, T.: 2013	"Role of Social Media in Building Image of An Organization As A Great Place To Work", **ASBBS Proceedings,** 20/1, 546.
KAVUT, S.: 2018	"Goffman'ın Benlik Sunumu Kuramı Bağlamında Sosyal Medyada Kimlik İnşası: Instagram Üzerine Bir Araştırma", **Nosyon: Uluslararası Toplum ve Kültür Çalışmaları Dergisi,** 1, 1-12.
KESKİN, S., İMİK-TANYILDIZI, N.: 2015	"Kurumsal İletişimde Sosyal Medya Kullanımı: Türkiye'deki GSM Operatörlerinin Facebook Performansları Üzerine Bir İnceleme", **Intermedia International e-Journal,** 2/3, 460-480.
KIRCABURUN, K.: 2016	"Self-Esteem, Daily Internet Use and Social Media Addiction as Predictors of Depression among Turkish Adolescents", **Journal of Education and Practice,** 7/24, 64-72.

KIVANÇ, G.: 2022	"Dijital Diplomaside Twitter'ın Rolü: Trump Örneği", İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, **Yüksek Lisans Tezi,** İstanbul.
KÜMBETOĞLU, B.: 2005	**"Sosyolojide ve Antropolojide Niteliksel Yöntem ve Araştırma",** İstanbul, Bağlam Yayıncılık.
MENTEŞE, M.: 2013	"Sosyal Medya Ortam ve Araçlarının Eğitimde Kullanımına İlişkin Okul Yöneticilerinin ve Öğretmenlerin Görüşleri", Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, **Yüksek Lisans Tezi,** Ankara.
MOROZOV, E.: 2019	"**Facebook ve Twitter'dan Sonra Bir Tarih Kaldı mı: Sanal Ağ Yanılsaması",** Çev. Murat Tekin, İstanbul, Açılım Kitap.
NGUYEN, T. H., LIN, K. H., RAHMAN, F. F., OU, J. P., WONG, W. K.: 2020	"Study of Depression, Anxiety, and Social Media Addiction Among Undergraduate Students", **Journal of Management Information and Decision Sciences,** 23/4, 257-276.
ÖZCAN, Y. Z.: 1998	**"İç göçün tanımı ve verileri ile ilgili bazı sorunlar, Türkiye'de İç Göç:** Türkiye'de iç göç, sorunsal alanları ve araştırma yöntemleri konferansı İçinde", (ss.78-91) İstanbul, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Yayınları.
ÖZDEMİR, Z.: 2015	"Sosyal Medyada Kimlik İnşasında Yeni Akım: Özçekim Kullanımı", Maltepe Üniversitesi **İletişim Fakültesi Dergisi,** 2/1, 112-131.
ÖZGEN, E., DOYMUŞ, H.: 2013	"Sosyal Medya Pazarlamasında Farklılaştırıcı Bir Unsur Olarak İçerik Yönetimi Konusuna İletişimsel Bir Yaklaşım", **AJIT-e: Bilişim Teknolojileri Online Dergisi,** 4/10, 91-103.
ÖZGEN, Ö., ELMASOĞLU, K.: 2016	"Sosyal Medya ve Marka İletişimi: Havayolu Şirketlerinin Twitter Kullanımına Yönelik Bir Araştırma", **İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi,** 43, 1-22.

ÖZTÜRK, M. F., TALAS, M.: 2015	"Sosyal medya ve eğitim etkileşimi", Zeitschrift für die Welt der Türken/**Journal of World of Turks,** 7/1, 101-120.
ÖZÜDOĞRU, Ş.: 2014	"Bir Web 2.0 Uygulamasi Olarak Bloglar: Bloglarin Dinamikleri ve Blog Alemi", **The Turkish Online Journal of Design Art and Communication,** 4/1, 36-50.
PARMAKSIZ, P. M. Y.: 2011	"Kadınların belleği: Hatırlama, anlatı, deneyim ve toplumsal cinsiyet", Serpil Sancar (Eds.) **Bir Kaç Arpa Boyu Yol İçinde.** (ss.571-603). İstanbul, Koç Üniversitesi Yayınları.
PEKKÜÇÜKŞEN, Ş., YILDIRIM, B.: 2021	"Pandemi Sürecinde Büyükşehir Belediyelerinin Halkla İlişkiler Aracı Olarak Sosyal Medya Kullanımı", **OPUS International Journal of Society Researches,** 18/43, 6708-6731.
PELENK-ÖZEL, A., YILMAZ-SERT, N.: 2014	"Dijital Halkla İlişkiler Aracı Olarak Kurumsal Bloglar: Türkiye'nin En Büyük 500 Şirketi Üzerine Bir Araştırma", **Global Media Journal: TR Edition,** 5/9, 303-402.
PETERSEN, W.: 1958	"A general typology of migration", **American Sociological Review,** 23 (3), 256-266.
POLİAN, P.: 2014	"Against their will: The history and geography of forced migrations in the USSR", **Budapeşte: CEU Press.**
SAJID, S. I.: 2016	"Social Media and its Role in Marketing", **Business and Economics Journal**, 7/1, 1-5.
SCHIVINSKI, B., DABROWSKI, D.: 2016	"The Effect of Social Media Communication on Consumer Perceptions of Brands", **Journal of Marketing Communications,** 22/2, 189-214.
SHAH, A. M., ZAHOOR, S. Z., QURESHİ, I. H.: 2019	"Social Media and Purchasing Behavior: A Study of The Mediating Effect of Customer Relationships", **Journal of Global Marketing**, 32/2, 93-115.

SİRKECİ İ., COHEN J. H.: 2015	"Hareketlilik, Göç, Güvensizlik", **İdeal Kent Araştırmaları Dergisi**, Sayı: 15, Ankara.
SOBACI, M. Z., KÖSEOĞLU, Ö., KARKIN, N.: 2015	"**Belediyelerde Sosyal Medya: Değişim İçin Yenilikçi Fırsatlar"**, İstanbul, Marmara Belediyeler Birliği.
SOLMAZ, B., GÖRKEMLİ, H. N.: 2012	"Büyükşehir Belediyeleri ve Sosyal Medya Kullanımı", Akdeniz Üniversitesi **İletişim Fakültesi Dergisi**, 18, 9-20.
SOYKAN, C.: 2015	"Mültecilik ve insan hakları", **Kontrast dergi**, (45) 4-7.
SÖNMEZ, H. Ş.: 2020	"Dijital Ortamda Yapılan Halkla İlişkilerin Bir Aracı Olarak Kurumsal Bloglar: 2019 Yılı Türkiye'nin En Değerli 25 Markası Üzerine Bir İnceleme", Kocaeli Üniversitesi **İletişim Fakültesi Araştırma Dergisi**, 16, 185-207.
SPARRE, S. L.: 2008	"Educated women in Syria: Servants of the state, or nurturers of the family?", **Critique: Critical Middle Eastern Studies,** 17 (1), 3-20.
ŞARDAĞ-KARABULUT, M.: 2015	"Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerde Sosyal Medya Pazarlaması: Sinop İlinde Bir Araştırma", Ondokuzmayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, **Yüksek Lisans Tezi**, Samsun.
ŞEKER, D., UÇAN, G.: 2016	"Göç sürecinde kadın", Celal Bayar Üniversitesi **Sosyal Bilimler Dergisi,** 14 (1) 199-214.
ŞENER, S.: 2021	"Sosyal Medyanın Gençlerin Düşünce ve Değerlerine Etkisi", **Akademik Platform İslami Araştırmalar Dergisi**, 5/3 (Aralık 2021), 529-553. https://doi.org/10.52115/apjir.979579.

ŞENGÖZ, A., EROĞLU, E.: 2017	"Örgütlerde Sosyal Medya Kullanımı: Sosyal Medya Algıları, Amaçları ve Kullanım Alışkanlıkları", Gümüşhane Üniversitesi **İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi**, 5/1, 503-524.
ŞENYURT, G.: 2016	"Belediyelerin Halkla İlişkiler Uygulamalarında İnternetin ve Sosyal Medyanın Kullanımı: Konya Merkez İlçe Belediyeleri Üzerine Bir İnceleme", İnönü Üniversitesi **İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi**, 11, 44-67.
ŞİMŞEK, T.: 2019	"Sosyal Medyada Mahremiyetin İfşası ''Instagram Örneği", **Sosyolojik Düşün**, 4/1, 10-24.
TARHAN, A.: 2012	"Büyükşehir Belediyelerinin Sosyal Medya Uygulamalarına Halkla İlişkiler Modellerinden Bakmak", **İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi**, 35, 79-101.
TAŞDEMIR, E.: 2011	"Bütünleşik Pazarlama İletişimi Temelinde Sosyal Medya", **Humanities Sciences,** 6/3, 645-665.
TEKAYAK, H.V.: 2017	"Ak-Tek Sağlıkta Sosyal Medya Kullanımı Ölçeğinin Geliştirilmesi ve Aile Hekimlerinin Sosyal Medya Kullanımlarının Kişisel ve Mesleki Gelişimlerine Etkilerinin Değerlendirilmesi", Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, **Uzmanlık Tezi**, Adana.
TORAMAN, İ.: 2015	"Arap baharı ve Suriye", **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi,** Yalova Üniversitesi, Yalova.
TUFAN-YENİÇIKTI, N.: 2016	"Hakla İlişkiler Aracı Olarak Instagram: Sosyal Medya Kullanan 50 Şirket Üzerine Bir Araştırma", **Selçuk İletişim,** 9/2, 92-115.
TUZCU, A., BADEMLİ, K.: 2014	"Göçün psikososyal boyutu", **Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar**, 6 (1), s. 56-66.

TÜRKAL, İ., GÜLLÜPUNAR, H.: 2017	"Diyalogsal Halkla İlişkiler Bağlamında Sosyal Medya Kullanımı: Türkiye'de İlk 100'de Yer Alan Şirketler Üzerine Bir İnceleme", Gümüşhane Üniversitesi **İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi**, 5/2, 591-618.
USER, İ.: 1997	**"Evlilik göçü. Toplum ve Göç İçinde"**, (556-564). Ankara, Sosyoloji Derneği Yayınları.
ULU, O.: 2021	"Sosyal Medyada Gündem Belirleme: Twitter Örneği", Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Radyo Televizyon Sinema Ana Bilim Dalı, **Yüksek Lisans Tezi**, Antalya.
ULUÇAY, D. M., ZARARSIZ, G., AYTEKİN, U. C.: 2021	"Bir Pazarlama İletişimi Aracı Olarak Talebe Yönelik Video (Video On Demand) Platformlarının Twitter Kullanımı: Netflix Türkiye'nin Covid-19 Öncesi ve Sonrası Kullanımları Özelinde Bir İnceleme", **Erciyes İletişim Dergisi**, 8/2, 691-706.
UTMA, S.: 2018	"Mahremiyet Olgusu ve Sosyal Medyada Mahremiyetin Serüveni", **Journal of International Social Research**, 11/59, 1-12.
ÜNLÜ, G.: 2007	"Uluslararası göç ve göçmenliğin değişen koşulları içinde 'Mültecilik", **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Muğla Üniversitesi, Muğla.
VAN DAM, N.: 2000	**"Suriye'de iktidar mücadelesi"**, İstanbul, İletişim Yayıncılık.
VAN DİJK, T. A.: 2003	**"Söylem ve İdeoloji: Çok Alanlı Bir Yaklaşım"**, Söylem ve İdeoloji mitoloji, din, ideoloji içinde, Der. Çoban B., Özarslan Z., Çev. Çoban B., Özarslan Z., Ateş N., İstanbul, Su Yayınları.
VAN DİJK, T. A.: 2005	"**Söylemin Yapıları ve İktidarın Yapıları"**, Medya, İktidar ve İdeoloji (3b) içinde, Der. ve Çev. Küçük M., Ankara, Bilim ve Sanat Yayınları.
VARDARLIER, P., ÖZTÜRK, C.: 2020	"Sağlık İletişiminde Sosyal Medya Kullanımının Rolü", **Sosyolojik Düşün,** 5/1, 1-18.

YAĞMURLU, A.: 2011	"Kamu Yönetiminde Halkla İlişkiler ve Sosyal Medya", **Selçuk İletişim**, 7/1, 5-15.
YAYLA, H. M.: 2018	"Kullanımlar ve Doyumlar Bağlamında Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanımı: Instagram Örneği", **Selçuk İletişim**, 11/1, 40-65.
YILDIRIM, A.: 2014	"Bir Halkla İlişkiler Aracı Olarak Twitter: T.C. Sağlık Bakanlığı Örnek İncelemesi", Gümüşhane Üniversitesi **İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi**, 2/4, 234-253. https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/83964
YİNG, M.: 2012	"Sosyal Medya Platformları Üzerinden Pazarlama ve Bu Mecrayı Etkin Kullanan Sektörler", Kadir Has Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, **Yüksek Lisans Tezi**, İstanbul.
2020	**aa.com.tr**, "'Edirne üzerinden ülkemizden ayrılan göçmen sayısı 76 bin 358' (aa.com.tr)", (Çevrimiçi), 3 Aralık 2021
Gündüz, U.: 2023	**"Dijital Çağda Krizler: Sosyal Medya ve Gelecek Öngörüleri"**, (Çevrimiçi), https://www.youtube.com/watch?v=II2v-oidUk8&t=219s&ab_channel=ugurgunduz, 18 Aralık 2023.
2017	**unhcr.org/tr**, "Suriyeliler artan güvensizlik ve kötüleşen şartlardan kaçarken, Suriyeli mültecilerin toplam sayısı 3 milyona erişti – UNHCR Türkiye" (Çevrimiçi), 3 Nisan 2022
2019	**sozcu.com.tr**, (Çevrimiçi), Dengesizliğin böylesi: Trump skandal tweet'ten 24 saat sonra 180 derece döndü - Sözcü (sozcu.com.tr) 14 Aralık 2023.
2018	**t24.com.tr**, "2011'den 2018'e Özgür Suriye Ordusu'nun dönüşümü (t24.com.tr)", (Çevrimiçi), 1 Aralık 2022.
2016	**bbc.com**, "Suriye İnsan Hakları Gözlemevi: Eylül, 2017'nin en kanlı ayı oldu - BBC News Türkçe", (Çevrimiçi), 2 Aralık 2022.

ÖZGEÇMİŞ

Yahya Engin, lisans eğitimini İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik bölümünde 2013 yılında tamamladı. 2016 yılında İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Gazetecilik bölümünde yüksek lisansını aldı. Çalışma alanları yeni medya, dijital kimlik, kültürel kimlik ve fotoğraf gibi konular ilgi duyduğu akademik çalışma alanlarıdır. Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu (TFSF) ve Balıkesir Fotoğraf Sanatı Derneği (BASAF) üyesidir. Ayrıca ulusal ve uluslararası birçok fotoğraf yarışmalarında ödülleri bulunmaktadır. 2024 yılında İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Gazetecilik Anabilim Dalında doktora eğitimini tamamlamıştır.